

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสามารถในการคิดวิเคราะห์
ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เรื่อง สถาบันการเงิน
และเศรษฐกิจประเทศไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

วิทยานิพนธ์
ของ
ภาณุพงศ์ พิมพ์ศรี

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

ธันวาคม 2564

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสามารถในการคิดวิเคราะห์
ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เรื่อง สถาบันการเงิน
และเศรษฐกิจประเทศไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

วิทยานิพนธ์
ของ
ภาณุพงศ์ พิมพ์ศรี

พจนันท์ ปณฺณสิริโต ชีวะ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

ธันวาคม 2564

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

The Development of Learning Achievement and the Analytical Thinking Ability using
Project-based Learning of Thailand Financial and Economic Institute for
Matthayomsuksa 1 Students

Panupong Pimsri

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for Master of Education (Curriculum and Instruction)

December 2021

Copyright of Mahasarakham University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของนายภาณุพงศ์ พิมพ์ศรี
แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา
หลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(รศ. ดร. มนต์รี วงษ์สะพาน)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(ผศ. ดร. สาคร อัมจักร)

.....กรรมการ

(ผศ. ดร. ประสงค์ สายหงษ์)

.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

(ผศ. ดร. สมทรง สิทธิ)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

.....
(รศ. ดร. พชรวิทย์ จันทศิริศิริ)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

.....
(รศ. ดร. กริสน์ ชัยมูล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เรื่อง สถาบันการเงิน และเศรษฐกิจประเทศไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1		
ผู้วิจัย	ภาณุพงศ์ พิมพ์ศรี		
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาคร อัมจักร		
ปริญญา	การศึกษามหาบัณฑิต	สาขาวิชา	หลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	ปีที่พิมพ์	2564

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน สำหรับพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนเรียนและหลังเรียน 3. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน ที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนเรียนและหลังเรียน 4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 16 คน โรงเรียนกีฬามีนศรีวิทยานุสรณ์ ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1. แผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย จำนวน 5 แผน 10 ชั่วโมง 2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3. แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ 4. แบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าทดสอบ t-test dependent Sample

ผลการวิจัยพบว่า

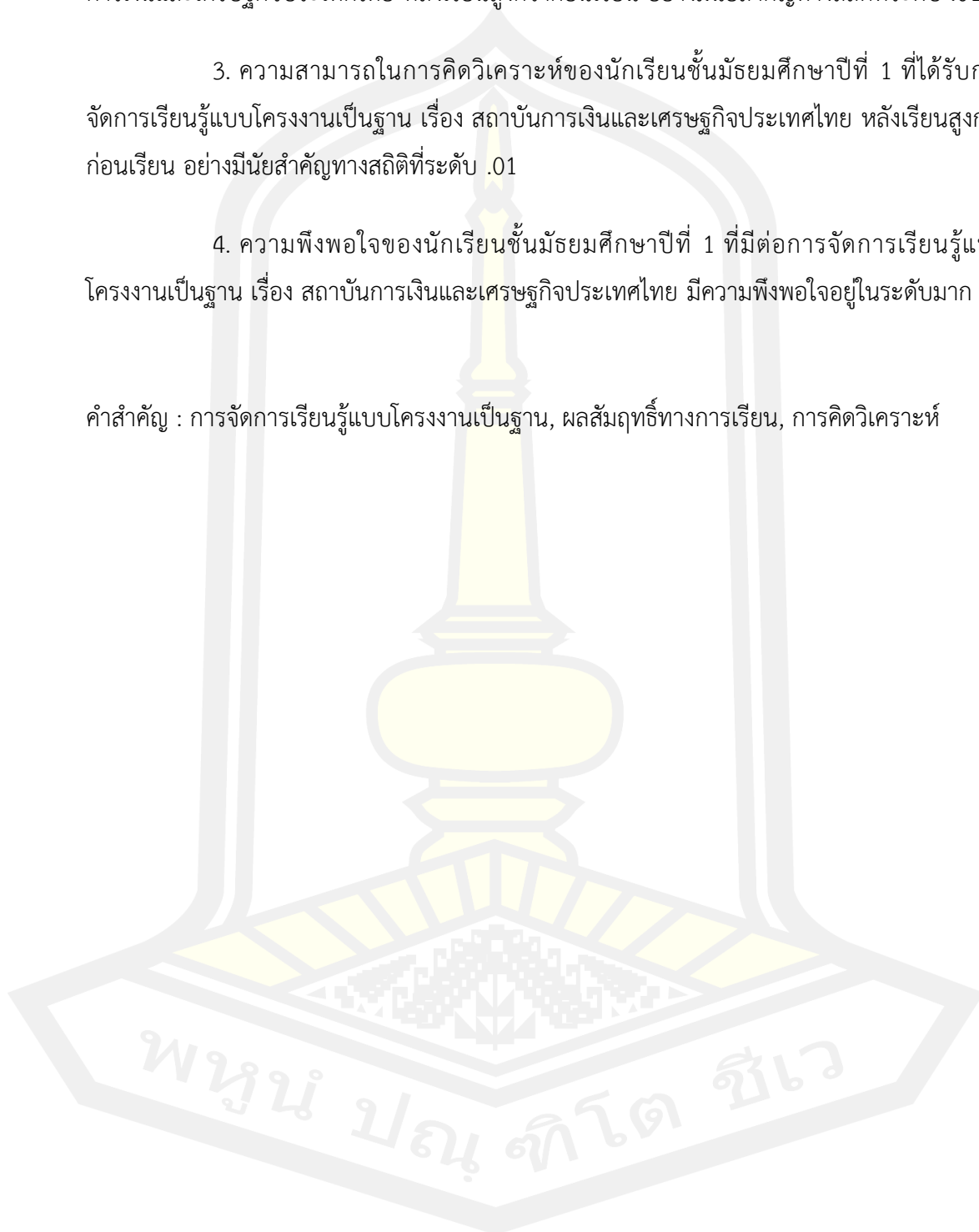
1. ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 80.05/81.25 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80
2. ผลการเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, การคิดวิเคราะห์

TITLE	The Development of Learning Achievement and the Analytical Thinking Ability using Project-based Learning of Thailand Financial and Economic Institute for Matthayomsuksa 1 Students		
AUTHOR	Panupong Pimsri		
ADVISORS	Assistant Professor Sakorn Atthajakara , Ed.D.		
DEGREE	Master of Education	MAJOR	Curriculum and Instruction
UNIVERSITY	Maharakham University	YEAR	2021

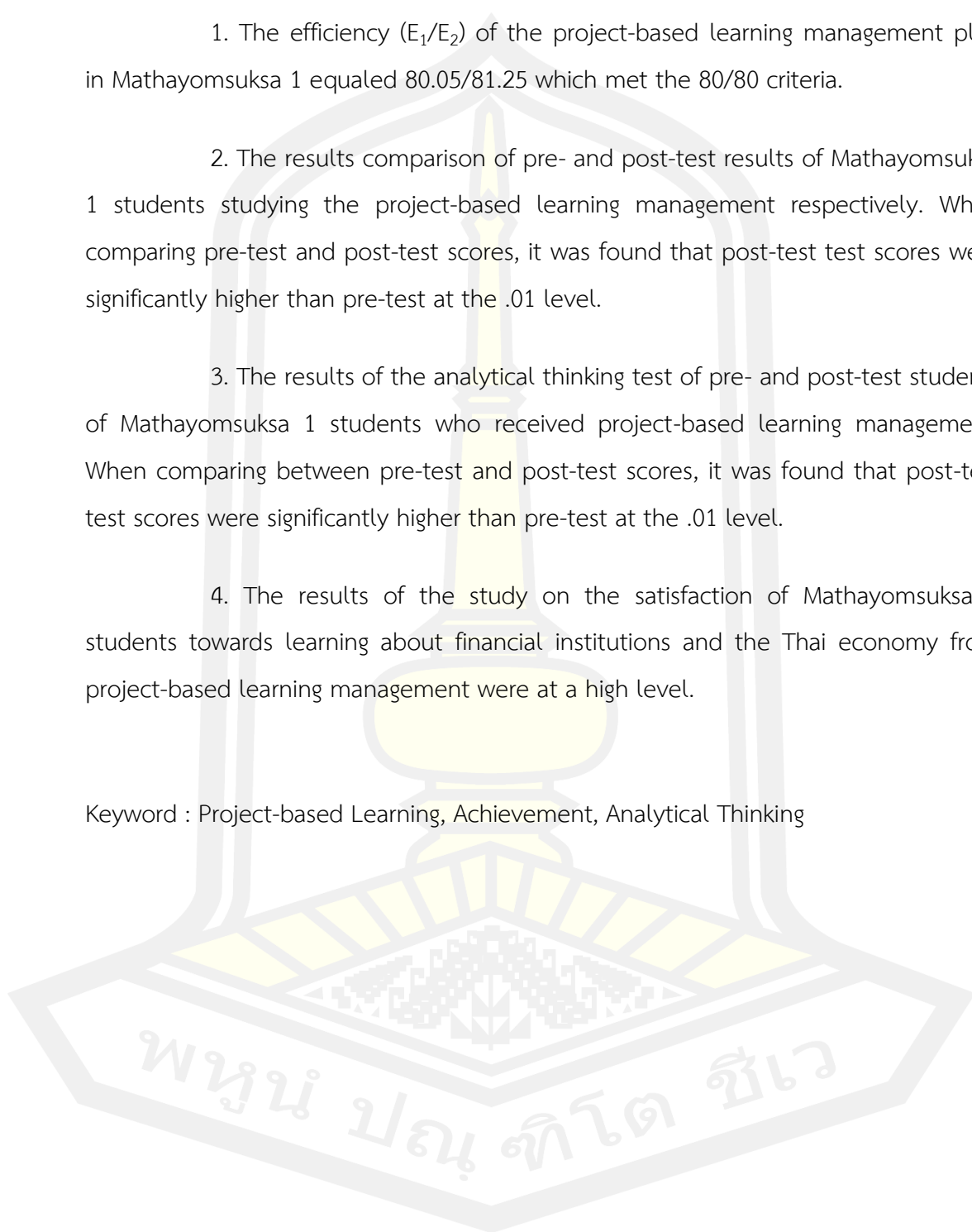
ABSTRACT

The objectives of this research were 1. to develop a project-based learning management plan for developing academic achievement and analytical thinking about financial institutions and the Thai economy in Mathayomsuksa 1 with efficiency according to 80/80 criteria, 2. to compare the academic achievement of students studying with a project-based learning management plan in regard to financial institutions and the Thai economy in Mathayomsuksa 1 both pre-test and post-test, 3. to compare the analytical thinking abilities of students studying with a project-based learning management plan on financial institutions and the Thai economy in Mathayomsuksa 1 both pre-test and post-test, 4. to study the satisfaction of Mathayomsuksa 1 students towards project-based learning management on financial institutions and the Thai economy. The sample consisted of 16 students in Mathayomsuksa 1, Semester 2, Academic Year 2020, Muen Si Wittayanusorn Sports School, which were obtained by cluster sampling. Research instruments were: 1. Project-based learning management plans for social studies, religion and culture courses, financial institutions and Thailand economy, amounting to 5 plans, 10 hours. 2. An achievement tests. 3. Analytical Thinking Ability Test. 4. Satisfaction Questionnaires. The statistics used in the research were percentage, mean, standard deviation, and t-test dependent sample.

The major findings indicated as follows:

1. The efficiency (E_1/E_2) of the project-based learning management plan in Mathayomsuksa 1 equaled 80.05/81.25 which met the 80/80 criteria.
2. The results comparison of pre- and post-test results of Mathayomsuksa 1 students studying the project-based learning management respectively. When comparing pre-test and post-test scores, it was found that post-test test scores were significantly higher than pre-test at the .01 level.
3. The results of the analytical thinking test of pre- and post-test students of Mathayomsuksa 1 students who received project-based learning management. When comparing between pre-test and post-test scores, it was found that post-test test scores were significantly higher than pre-test at the .01 level.
4. The results of the study on the satisfaction of Mathayomsuksa 1 students towards learning about financial institutions and the Thai economy from project-based learning management were at a high level.

Keyword : Project-based Learning, Achievement, Analytical Thinking

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความรู้และความช่วยเหลืออย่างสูงยิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สาคร อัมจักร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็น ตรวจสอบ และแก้ไขวิทยานิพนธ์มาโดยตลอด ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.มนตรี วงษ์สะพาน ที่กรุณาให้เกียรติเป็นประธาน โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประสงค์ สายหงษ์ เป็นกรรมการและผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมทรง สิทธิ เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ในการสอบวิทยานิพนธ์ซึ่งได้กรุณาตรวจสอบแก้ไข วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น รวมถึงคณาจารย์สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน เจ้าหน้าที่บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคามทุกท่านที่ให้ความสะดวกและประสานงานในการจัดทำ วิทยานิพนธ์ตลอดจนค้นคว้าหาข้อมูลในการจัดทำวิทยานิพนธ์ของผู้วิจัยในครั้งนี้จนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณ ผู้เชี่ยวชาญที่ให้คำแนะนำ ปรีกษาและตรวจสอบเครื่องมือต่าง ๆ ประกอบด้วย นางสุพิชญา ตรีชนะสมุทร ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนห้วยทับทันวิทยาคม อำเภอห้วยทับทัน จังหวัดศรีสะเกษ นางเรไร สงพิมพ์ ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนห้วยทับทันวิทยาคม อำเภอห้วยทับทัน จังหวัดศรีสะเกษ นางธารรัตน์ แก้วมูล ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนห้วยทับทันวิทยาคม อำเภอห้วยทับทัน จังหวัดศรีสะเกษ นางสาววันดี บุตรอุดร ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านสระบาก อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม นางสาวอรรณพ ทะราศรี ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านสระบาก อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

ท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณบิดา มารดา และครอบครัวของผู้วิจัยที่ได้สนับสนุนกำลังใจ กำลังใจ ในการดำเนินการทำงานวิจัยในครั้งนี้ ตลอดจนผู้เขียนหนังสือและบทความต่าง ๆ ที่ให้ความรู้แก่ผู้วิจัยจนสามารถทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

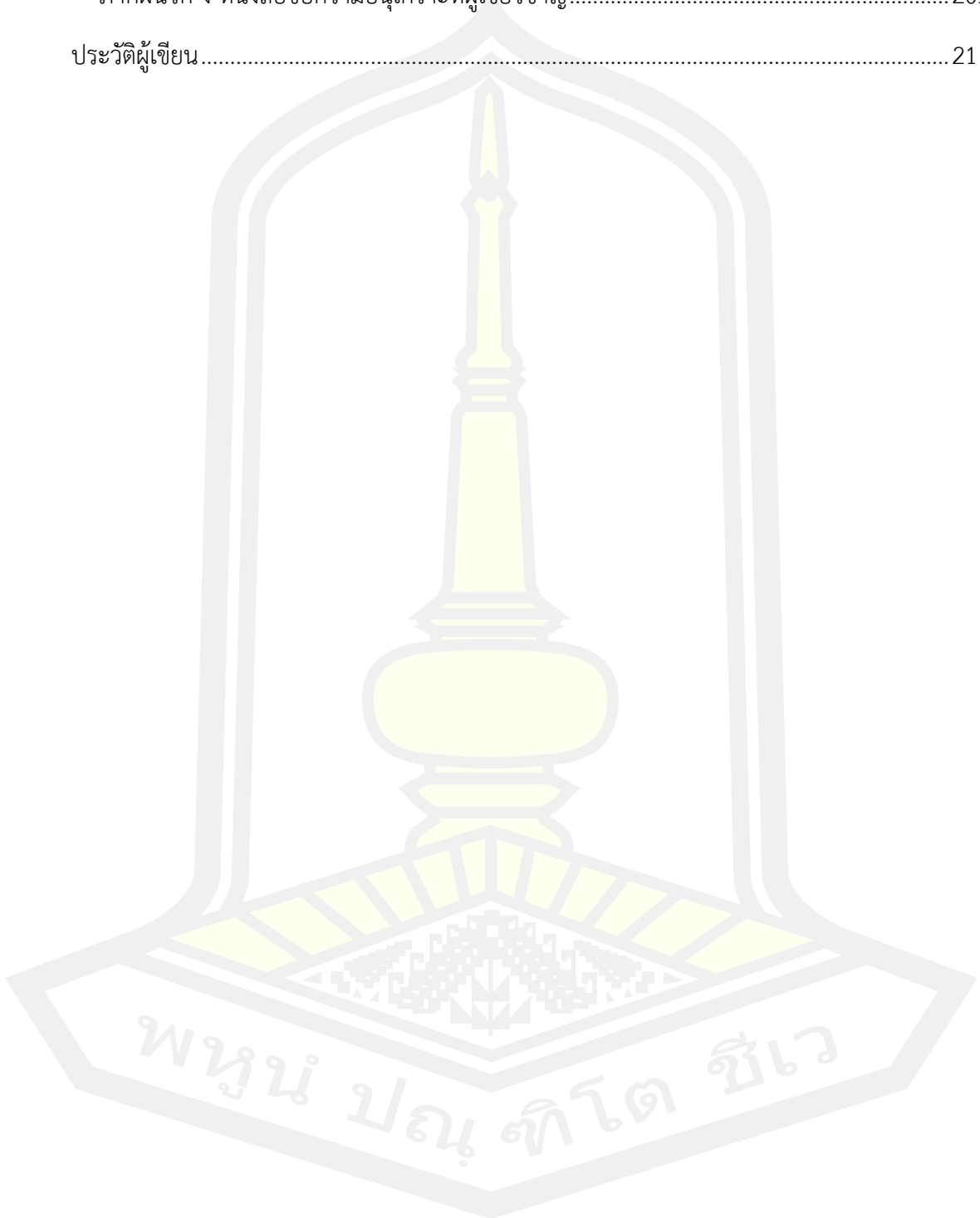
ภาณุพงศ์ พิมพ์ศรี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ฌ
สารบัญตาราง.....	ฎ
สารบัญภาพประกอบ.....	ด
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
สมมติฐานของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2551	8
สาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.....	12
การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน.....	16
แผนการจัดการเรียนรู้.....	28
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	36
ความสามารถในการคิดวิเคราะห์	40

ความพึงพอใจ.....	53
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	58
งานวิจัยในประเทศ	58
งานวิจัยต่างประเทศ	63
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	67
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	67
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	68
การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ	68
การเก็บรวบรวมข้อมูล	81
การวิเคราะห์ข้อมูล	82
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	83
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	89
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	89
ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	89
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	90
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	100
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	100
สรุปผล	101
อภิปรายผล.....	101
ข้อเสนอแนะ	108
บรรณานุกรม.....	109
ภาคผนวก.....	116
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้.....	117
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	164

ภาคผนวก ค การวิเคราะห์หาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	185
ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญ.....	203
ประวัติผู้เขียน.....	211

สารบัญตาราง

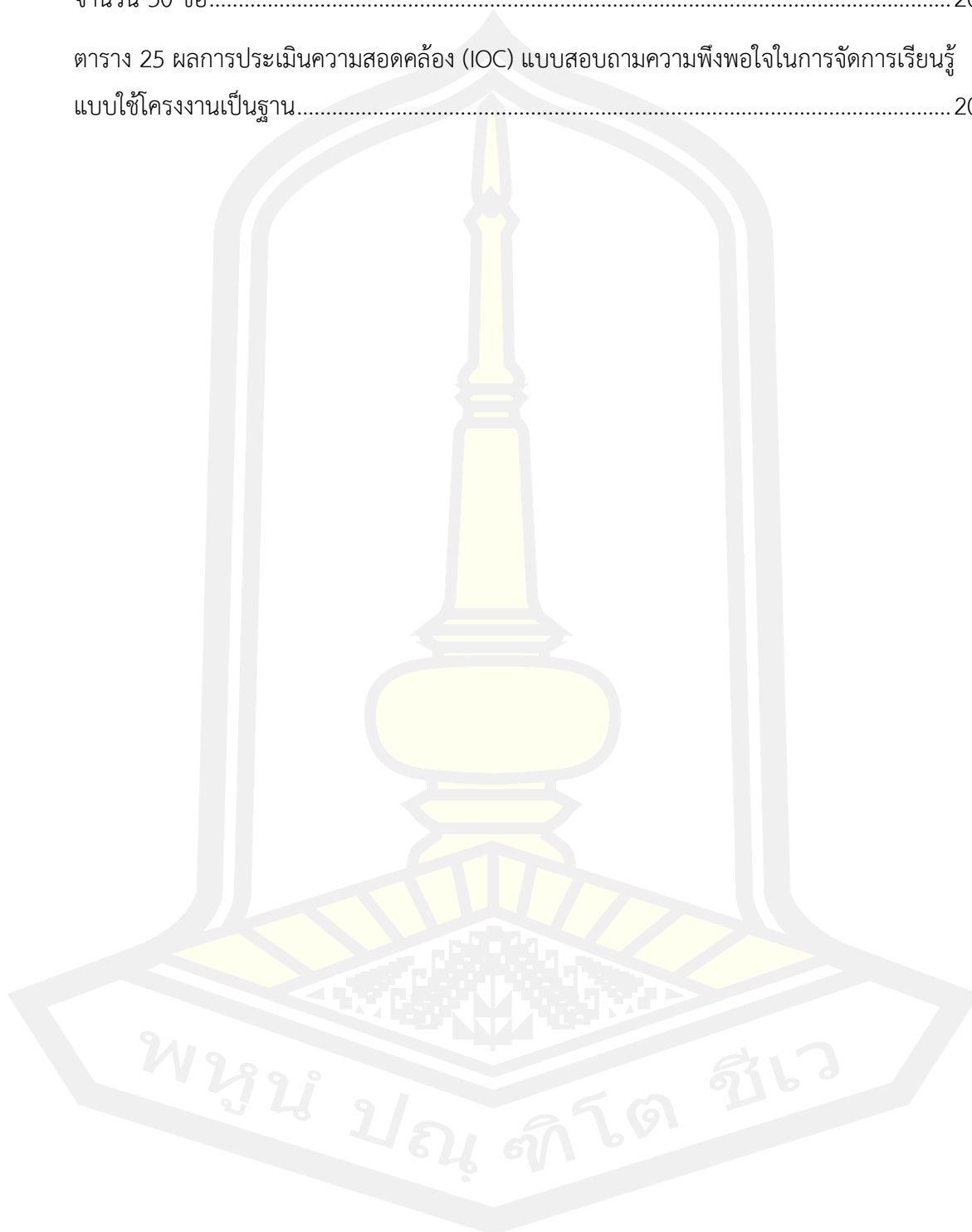
หน้า

ตาราง 1 ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้แกนกลาง สาระเศรษฐศาสตร์ มาตรฐาน ส 3.1 ระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1	14
ตาราง 2 ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้แกนกลาง สาระเศรษฐศาสตร์ มาตรฐาน ส 3.2 ระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1	15
ตาราง 3 แผนการจัดการเรียนรู้แบบเขียนโดยใช้คำสำคัญ 10 คำ.....	34
ตาราง 4 ตารางวิเคราะห์เนื้อหา สาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระเศรษฐศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย	69
ตาราง 5 แบบประเมินคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้.....	73
ตาราง 6 ตารางวิเคราะห์ความสัมพันธ์ มาตรฐาน ตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้ และจำนวนข้อสอบ	75
ตาราง 7 ตารางวิเคราะห์ข้อสอบตามระดับพฤติกรรมของ New boom.....	76
ตาราง 8 ผังการออกข้อสอบแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์.....	78
ตาราง 9 แบบแผนการทดลอง.....	81
ตาราง 10 ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) แผนการจัดการ เรียนรู้ เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการจัดการเรียนรู้ แบบโครงงานเป็นฐาน	91
ตาราง 11 สรุปประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) แผนการ จัดการเรียนรู้ เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการ จัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน.....	92
ตาราง 12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละ ผลการทดสอบหลังเรียนของหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการจัดการ เรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน	93
ตาราง 13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติทดสอบ t-test และระดับนัยสำคัญทางสถิติของ การทดสอบเปรียบเทียบคะแนนสอบก่อนเรียนและหลังเรียนหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง สถาบันการเงิน	

และเศรษฐกิจประเทศไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน	94
ตาราง 14 คะแนนและจำนวนนักเรียนผ่านเกณฑ์การทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เมื่อสิ้นสุดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน.....	95
ตาราง 15 คะแนนแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เมื่อสิ้นสุดการจัดการเรียนรู้ เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน.....	96
ตาราง 16 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติทดสอบที และระดับนัยสำคัญทางสถิติของผลการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานจากแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ แบบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ..	96
ตาราง 17 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพึงพอใจต่อการเรียน เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน	97
ตาราง 18 ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน	187
ตาราง 19 ผลการประเมินความสอดคล้อง (IOC) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	189
ตาราง 20 ค่าความยาก (P) ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (B-index) ที่เข้าเกณฑ์และความเชื่อมั่น r_{cc} ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	191
ตาราง 21 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากแบบทดสอบจำนวน 40 ข้อ	193
ตาราง 22 ผลการประเมินความสอดคล้อง (IOC) แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์	194
ตาราง 23 ค่าความยาก (P) ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (B-index) ที่เข้าเกณฑ์และความเชื่อมั่น r_{cc} ของแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	197

ตาราง 24 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ จากแบบทดสอบ
จำนวน 30 ข้อ.....200

ตาราง 25 ผลการประเมินความสอดคล้อง (IOC) แบบสอบถามความพึงพอใจในการจัดการเรียนรู้
แบบใช้โครงงานเป็นฐาน.....201

สารบัญภาพประกอบ

หน้า

ภาพประกอบ 1 ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาและ กระทรวงศึกษาธิการ	21
---	----

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

สาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นวิชาที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วยเรื่องราวเกี่ยวกับภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม การดำเนินชีวิต รวมถึงศาสนา ศิลธรรม และจริยธรรม วิชาสังคมศึกษาจึงช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจว่ามนุษย์ดำรงชีวิตอย่างไร และเข้าใจถึงการพัฒนา การเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัยตามกาลเวลา ตามเหตุปัจจัยต่าง ๆ ทำให้เกิดความเข้าใจในตนเองและเข้าใจผู้อื่น ยอมรับในความแตกต่าง มีคุณธรรม มีความอดทน อดกลั้น สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต มีคุณภาพชีวิตที่ดี อยู่ในสังคมอย่างเป็นสุข เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติและสังคมโลก อันเป็นเป้าหมายที่แท้จริงของการเรียนวิชาสังคมศึกษา อีกทั้งสังคมโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตลอดเวลา ความสำเร็จของการเรียนสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม คือ การที่ผู้เรียนเข้าใจ และนำมาใช้ในการดำเนินชีวิต ประจำวันได้ ให้เป็นชีวิตที่ดีงามและช่วยสร้างสรรค์สังคม ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนสังคมจึงเชื่อมโยงให้เด็กเรียนรู้การใช้ชีวิตที่ถูกต้อง อยู่อย่างมีความสุข โดยเรียนผ่านสถานการณ์จริงที่เกิดขึ้นในห้องหรือในโรงเรียน หรือวิเคราะห์จากตัวอย่างสถานการณ์ที่เป็นจริงในสังคม เพื่อให้เด็กฝึกคิดวิเคราะห์ รู้ทันการเปลี่ยนแปลง รู้จักตัวเอง สามารถจัดการชีวิตของตัวเอง และมีวิถีชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

เศรษฐศาสตร์เป็นวิชาที่ว่าด้วยเรื่องการจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์ที่ไม่จำกัด และทำให้เกิดประโยชน์สูงสุด มีความเกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวันของมนุษย์ทุกคน วิชาเศรษฐศาสตร์เป็นวิชาที่ศึกษาพฤติกรรมของมนุษย์ในด้านต่าง ๆ นับตั้งแต่การเลือกใช้ทรัพยากร การตัดสินใจ การตัดสินใจซื้อสินค้าไปบริโภค การเลือกที่จะประกอบอาชีพ และการปฏิบัติต่อบุคคลต่าง ๆ ที่อยู่ในสังคม เศรษฐศาสตร์ช่วยในการตัดสินใจของประชาชน ช่วยสร้างความเข้าใจให้กับประชาชนเกี่ยวกับนโยบายของรัฐ ช่วยสร้างองค์ความรู้ในการบริหารงาน ช่วยสร้างผลประโยชน์ให้เกิดกับประเทศชาติ ดังนั้นวิชาเศรษฐศาสตร์จึงเป็นวิชาที่มีความสำคัญ นักเรียนสามารถนำความรู้จากการเรียนวิชาเศรษฐศาสตร์ เช่น การศึกษาอุปสงค์ คือ ความต้องการซื้อสินค้าหรือบริการของผู้บริโภค และอุปทาน คือ ความต้องการขายสินค้าหรือบริการของผู้ประกอบการ นำไปประยุกต์ใช้ในการประกอบกิจการหรือธุรกิจได้ โดยนำเอาหลักของวิชาเศรษฐศาสตร์ไปช่วยบริหารจัดการ การผลิต หรือแม้แต่การบริโภคสินค้าหรือบริการในชีวิตประจำวัน

ถ้าหากหลักสูตรศาสตร์ไปใช้หาความคุ้มค่า และความเหมาะสมของสินค้าที่นำไปใช้หรือบริโภคก็จะเกิดผลดีต่อตัวนักเรียนหรือผู้ศึกษาเป็นอย่างยิ่ง

การจัดการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ ครูควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ซึ่งการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญนี้นักเรียนจะได้รับการส่งเสริมให้มีความรับผิดชอบและมีส่วนร่วมต่อการเรียนรู้ของตนเอง ซึ่งแนวคิดแบบนี้เรียนเป็นสำคัญจะยึดการศึกษาแบบก้าวหน้าของนักเรียนเป็นสำคัญ นักเรียนแต่ละคนมีคุณค่าสมควรได้รับการเชื่อถือไว้วางใจ แนวทางนี้จึงเป็นแนวทางที่จะผลักดันนักเรียนไปสู่การบรรลุศักยภาพของตน โดยส่งเสริมความคิดของนักเรียนและอำนวยความสะดวกให้เขาได้พัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญเป็นการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบใหม่ที่มีลักษณะแตกต่างจากการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบดั้งเดิมทั่วไป ตลอดจนครูควรมีเทคนิควิธีการสอนแบบต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับนักเรียน เพื่อให้นักเรียนถูกกระตุ้นให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ทักษะการคิดวิเคราะห์และสามารถแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง และนอกจากการยึดนักเรียนเป็นสำคัญแล้ว ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐานช่วยในการพัฒนาการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนด้วย

สภาพของปัญหาที่ผู้วิจัยได้พบจากประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอน สาระ เศรษฐศาสตร์ กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า ในปีการศึกษาที่ผ่านมานักเรียนมีคะแนนการวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับต่ำ และนักเรียนยังขาดการคิดวิเคราะห์ ซึ่งอาจเป็นเพราะผลจากการจัดการเรียนการสอนที่ยังไม่หลากหลาย และไม่ตรงตามตัวชี้วัด หรือครูผู้สอนขาดสื่อในการจัดการเรียนรู้ ส่งผลให้ผู้เรียนขาดความสนใจในการเรียนรู้ ขาดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในปีการศึกษาที่ผ่านมาต่ำ จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ให้สูงขึ้นกว่าปีการศึกษาที่ผ่านมา ให้นักเรียนสามารถเรียนรู้และนำเรื่องที่ได้อ่านไปใช้ประโยชน์ได้จริงในชีวิตประจำวัน โดยจะนำเสนอรูปแบบการสอนที่ชื่อว่า การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เป็นสื่อช่วยในการจัดการเรียนการสอนและให้นักเรียนสามารถค้นคว้าหาความรู้ที่ต้องการได้เองในอนาคต

การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองและได้ลงมือปฏิบัติจริง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เป็นกระบวนการเรียนที่มุ่งเน้นที่ตัวผู้เรียนเป็นสำคัญ มุ่งเน้นที่การปฏิบัติจริง ผู้เรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง การเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานจะช่วยฝึกทักษะพื้นฐานในการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนในด้านการคิดอย่างมีระบบ รู้จักแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย มีทักษะการทำงานร่วมกันกับผู้อื่น มีทักษะการตั้งคำถาม และรู้จักวิธีแสวงหาคำตอบ มีทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน ตลอดจน

รู้จักคิดตัดสินใจในการสร้างทางเลือกอย่างมีเหตุผล เสริมสร้างความรับผิดชอบในการทำงาน นอกจากนี้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนได้แสดงความสามารถ และพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มที่ตามความถนัดและความสนใจ เป็นกระบวนการเรียนรู้อย่างมีขั้นตอนที่เป็นพื้นฐานในการฝึกทักษะการคิด และการแก้ปัญหาจากสถานการณ์ต่าง ๆ โดยมีครูเป็นที่ปรึกษาและให้การสนับสนุน ด้วยการที่การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานนั้น ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงด้วยตนเอง ซึ่งเป็นการเสริมสร้างศักยภาพการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยวิธีการเรียนรู้ของตนเองจึงทำให้ผู้เรียนได้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง รวมทั้งรู้จักวางแผนการทำงาน การลงมือปฏิบัติ ได้ตรวจสอบผลงานเพื่อการปรับปรุงหรือแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติด้วยตนเอง

จากที่กล่าวข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จึงมีความสนใจที่จะพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน ด้วยการใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน โดยมุ่งเน้นที่ตัวผู้เรียนเป็นสำคัญ มุ่งเน้นที่การปฏิบัติจริง ผู้เรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง การเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานจะช่วยฝึกทักษะพื้นฐานในการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนในด้านการคิดอย่างมีระบบ รู้จักแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย มีทักษะการทำงานร่วมกันกับผู้อื่น มีทักษะการตั้งคำถาม และรู้จักวิธีแสวงหาคำตอบ มีทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน ตลอดจนรู้จักคิดตัดสินใจในการสร้างทางเลือกอย่างมีเหตุผล เสริมสร้างความรับผิดชอบในการทำงานให้มีระดับคุณภาพ การศึกษาที่ดีขึ้นต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน สำหรับพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนเรียนและหลังเรียน
3. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนเรียนและหลังเรียน

4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย

สมมติฐานของการวิจัย

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ความสำคัญของการวิจัย

1. ผลการวิจัยครั้งนี้ สามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ที่จัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. ผลของการวิจัยครั้งนี้สามารถเป็นข้อสนเทศ สำหรับครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ระดับมัธยมศึกษาและผู้ที่สนใจ นำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน ให้มีคุณภาพสอดคล้องกับบริบทและความต้องการของผู้เรียน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนกีฬาหมื่นศรีวิทยานุสรณ์ อำเภอสำโรงตาบ จังหวัดสุรินทร์ สังกัดเทศบาลตำบลหมื่นศรี จำนวน 2 ห้องเรียน นักเรียนรวม 33 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 โรงเรียนกีฬาหมื่นศรีวิทยานุสรณ์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 อำเภอสำโรงตาบ จังหวัดสุรินทร์ สังกัดเทศบาลตำบลหมื่นศรี จำนวน 16 คน จาก 1 ห้องเรียน ได้มาด้วยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) ซึ่งนักเรียนแต่ละห้องละความสามารถ ประกอบด้วยนักเรียน เก่ง ปานกลาง อ่อน ซึ่งมีพื้นฐานความรู้ใกล้เคียงกัน

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน

2.2 ตัวแปรตาม มี 3 ตัวแปร ได้แก่

2.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.2.2 ความสามารถในการคิดวิเคราะห์

2.2.3 ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน (Project-Based Learning: PBL) หมายถึง การจัดประสบการณ์ที่เปิดโอกาสให้เด็กได้ศึกษาเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างลุ่มลึกโดยเรื่องที่เรียนและประเด็นปัญหาที่ศึกษามาจากความสนใจของนักเรียนเอง โดยให้นักเรียนร่วมกันสำรวจสังเกตและกำหนดเรื่องที่ตนเองสนใจ วางแผนในการทำโครงงาน โดยนักเรียนมีการเรียนรู้ผ่านกระบวนการทำงานเป็นกลุ่ม ที่จะนำมาสู่การสรุปเพื่อเป็นองค์ความรู้ใหม่ และนำความรู้ใหม่ที่ได้นั้นมาเสนอในรูปแบบต่าง ๆ ตามความต้องการของนักเรียน โดยมีครูให้คำปรึกษาแก่นักเรียน โดยผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้ขั้นตอนการทำโครงงาน โดยแบ่งได้เป็น 4 ขั้น โดยที่ครูและนักเรียนจะมีบทบาทในแต่ละขั้นของการทำโครงงาน ดังต่อไปนี้

1.1 ขั้นนำเสนอ หมายถึง ขั้นที่ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ กำหนดสถานการณ์ ศึกษาสถานการณ์ หรือครูใช้เทคนิคการตั้งคำถามเกี่ยวกับสาระการเรียนรู้ที่กำหนดในแผนการจัดการเรียนรู้แต่ละแผน เป็นขั้นตอนที่นักเรียนเกิดปัญหา หรือพบเห็นปัญหาจากชีวิตประจำวัน โดยหัวข้อโครงงานมักจะได้อาจมาจากปัญหา คำถามหรือความอยากรู้อยากเห็นรอบ ๆ ตัวนักเรียน จึงควรให้นักเรียนเป็นผู้คิดและเลือกหัวข้อด้วยตนเอง

1.2 ขั้นวางแผน หมายถึง ขั้นที่นักเรียนร่วมกันวางแผน โดยการระดมความคิด อภิปรายหาหรือข้อสรุปของกลุ่มเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ

1.3 ขั้นปฏิบัติ หมายถึง ขั้นที่นักเรียนปฏิบัติกิจกรรม เขียนสรุปรายงานผลที่เกิดขึ้นจากการวางแผนร่วมกัน

1.4 ขั้นประเมินผล หมายถึง ขั้นการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง โดยให้บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ โดยมีครู นักเรียนและเพื่อนร่วมกันประเมิน

2. ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง ค่าที่เป็นตัวเลขที่แสดงถึงประสิทธิภาพ ของคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้ที่คิดจากประสิทธิภาพของกระบวนการ

ซึ่งได้จากการทำแบบทดสอบ ที่ผู้เรียนทำถูกต้องในแผนการจัดการเรียนรู้ ต่อประสิทธิภาพของ ผลลัพธ์ ซึ่งได้จากการทำแบบทดสอบ ที่ผู้เรียนทำถูกต้องในแบบทดสอบหลังเรียน การวิจัยครั้งนี้ได้ตั้ง เกณฑ์ไว้เป็น 80/80 ซึ่งตัวเลขแต่ละตัวมีความหมายดังนี้

80 ตัวแรก หมายถึง ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) ที่ได้จากการคำนวณร้อยละ ของค่าเฉลี่ยคะแนนทั้งหมดที่เก็บรวบรวมระหว่างการจัดการเรียนการสอน ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80

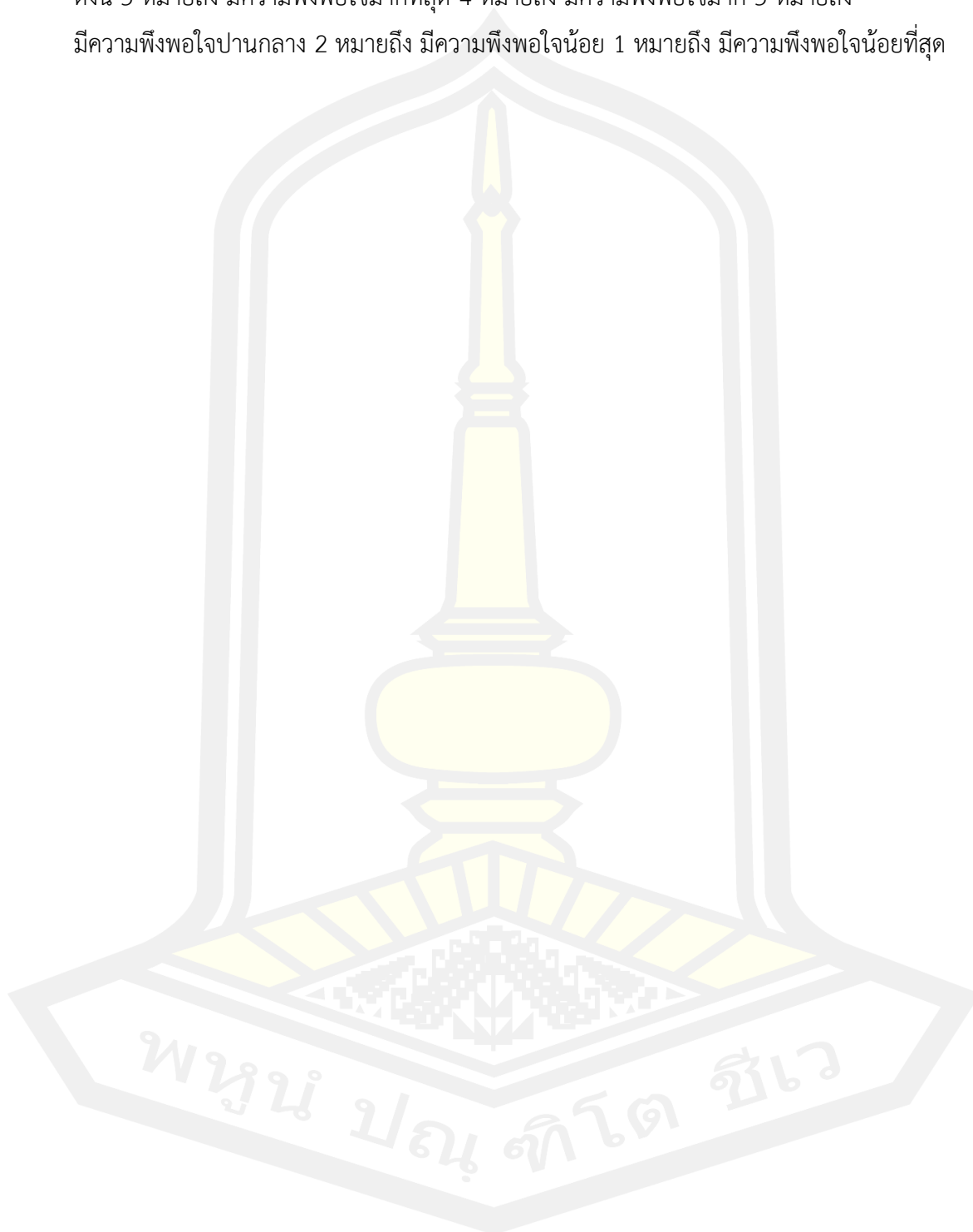
80 ตัวหลัง หมายถึง ประสิทธิภาพผลลัพธ์ (E_2) ที่ได้จากการคำนวณร้อยละของค่า คะแนนเฉลี่ย ที่วัดด้วยแบบทดสอบหลังเรียน คิดเป็นร้อยละ 80

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ความสามารถในการเรียนรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่องสถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังจาก ผ่านการจัดการเรียนการสอน ซึ่งสามารถวัดได้จากคะแนน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่สร้างขึ้นโดยผู้วิจัย เป็นแบบทดสอบแบบอิงเกณฑ์ (Criterion Referenced) สร้างขึ้นตาม จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม และเป็นแบบทดสอบแบบปรนัย (Objective Test) ที่มีทั้งคำถาม และ คำตอบที่คงที่แน่นอน นักเรียนเลือกหาคำตอบที่คิดว่าถูก โดยการทำเครื่องหมาย ตามที่ข้อสอบ กำหนดไว้ ซึ่งได้แก่ แบบทดสอบแบบเลือกตอบ (Multiple Choices) 4 ตัวเลือก มีเกณฑ์การให้ คะแนน ดังนี้ ตอบถูกให้ 1 ตอบผิด ไม่ตอบ หรือตอบเกิน 1 ตัวเลือก ให้ 0 คะแนน

4. ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ หมายถึง การใช้ความสามารถในการจำแนกแยกแยะ องค์ประกอบต่าง ๆ ของสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยใช้การวัดความสามารถในการคิด วิเคราะห์ 3 ด้าน คือ 1) การวิเคราะห์ความสำคัญ เป็นความสามารถในการระบุข้อมูล ใจความสำคัญ การจำแนก และสรุปองค์ความรู้ 2) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ เป็นความสามารถในการค้นหา การเชื่อมโยงเหตุผล ความสัมพันธ์ ความสอดคล้องของข้อมูล ว่ามีความเกี่ยวข้องกันหรือไม่อย่างไร และ 3) การวิเคราะห์หลักการ เป็นความสามารถในการบอกวัตถุประสงค์ ทศนคติ หรือความคิดเห็น การเชื่อมโยงความคิดเป็นหลักการ ซึ่งวัดได้จากการตอบแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิด วิเคราะห์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ด้านละ 10 ข้อ มีเกณฑ์การให้ คะแนน คือ ตอบถูกให้ 1 ตอบผิด ไม่ตอบ หรือตอบเกิน 1 ตัวเลือก ให้ 0 คะแนน

5. ความพึงพอใจของนักเรียน หมายถึง ความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการ เรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน ที่มีการจัดกลุ่มนักเรียนและการลำดับเนื้อหาสาระเกี่ยวกับความรู้สึก รัก ชอบ หรือพอใจ เป็นความรู้สึกเมื่อได้รับความสำเร็จ ความต้องการหรือแรงจูงใจที่นักเรียนมี ประสบการณ์ หรือได้ทำกิจกรรมการเรียนรู้หรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่ตอบสนองต่อความต้องการหรือ ความคาดหวังในทางดีทั้งด้านวัตถุและจิตใจ ซึ่งสามารถวัดได้โดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจของ นักเรียน รูปแบบที่ผู้วิจัยใช้ในศึกษาความพึงพอใจ คือ การใช้แบบสอบถาม ผู้สอบถามจะออกแบบ แบบสอบถามเพื่อต้องการทราบความคิดเห็น โดยกำหนดคำตอบให้เลือกในการถามความพึงพอใจ

ด้านต่าง ๆ เป็นแบบมาตราส่วน ประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ และมีเกณฑ์การให้คะแนน
ดังนี้ 5 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด 4 หมายถึง มีความพึงพอใจมาก 3 หมายถึง
มีความพึงพอใจปานกลาง 2 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย 1 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
2. สาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
3. การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน
4. แผนการจัดการเรียนรู้
5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
6. ความสามารถในการคิดวิเคราะห์
7. ความพึงพอใจ
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 8.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 8.2 งานวิจัยต่างประเทศ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2551

ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยจะต้องสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ เพื่อพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคนของชาติ ให้เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ และมาตรฐานระดับสากล มีรายละเอียดดังต่อไปนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 ก)

1. วิสัยทัศน์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทย และเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษา การประกอบอาชีพ และการศึกษา

ตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ

2. หลักการ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีหลักการที่สำคัญ ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมาย และมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรมบน พื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล
2. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสดำเนินการศึกษาอย่างเสมอภาค และมีคุณภาพ
3. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจ ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น
4. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลาและการจัดการเรียนรู้
5. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
6. เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ และประสบการณ์

3. จุดหมาย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. มีคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัย และปฏิบัติตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต
3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุนทรีย์ และรักการออกกำลังกาย
4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิต และการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเอง เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรอง เพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผล และความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม
2. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม
3. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสม บนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม
4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคม ด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น
5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือก และใช้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

จากการศึกษาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน สรุปได้ว่า สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนประกอบด้วย 5 ประการ ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ผู้วิจัยได้เลือกสมรรถนะความสามารถในการคิดที่เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เพื่อพัฒนาการสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

จากการศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน สรุปได้ว่าคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ประกอบด้วย 8 ประการ ได้แก่ 1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2) ซื่อสัตย์สุจริต 3) มีวินัย 4) ใฝ่เรียนรู้ 5) อยู่อย่างพอเพียง 6) มุ่งมั่นในการทำงาน 7) รักความเป็นไทย 8) มีจิตสาธารณะ โดยคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทั้ง 8 ประการ มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มี คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็น พลเมืองไทยและพลโลก

6. มาตรฐานการเรียนรู้

การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความสมดุล ต้องคำนึงถึงหลักพัฒนาการทางสมองและพหุปัญญา หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงกำหนดให้ผู้เรียนเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ดังนี้

1. ภาษาไทย
2. คณิตศาสตร์
3. วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
4. สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
5. สุขศึกษา และพลศึกษา
6. ศิลปะ
7. การงานอาชีพ
8. ภาษาต่างประเทศ

ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานการเรียนรู้ ระบุสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้และปฏิบัติได้ มีคุณธรรม

จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากนั้นมาตรฐานการเรียนรู้ยังเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนพัฒนาการศึกษาทั้งระบบ เพราะมาตรฐานการเรียนรู้จะสะท้อนให้ได้ทราบว่า ต้องการอะไร ต้องสอนอะไร จะสอนอย่างไร และประเมินอย่างไร รวมทั้งเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบเพื่อประกันคุณภาพการศึกษา โดยใช้ระบบการประเมินคุณภาพภายใน และการประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่งรวมถึงการทดสอบระดับเขตพื้นที่การศึกษาและการทดสอบระดับชาติ ระบบการตรวจสอบเพื่อประกันคุณภาพดังกล่าว เป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยสะท้อนภาพการจัดการศึกษาว่าสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่มาตรฐานการเรียนรู้กำหนดเพียงใด

7. ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระบุสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้และปฏิบัติได้ รวมทั้งคุณลักษณะของผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น ซึ่งสะท้อนถึงมาตรฐานการเรียนรู้ มีความเฉพาะเจาะจงและมีความเป็นรูปธรรม นำไปใช้ในการกำหนดเนื้อหา จัดทำหน่วยการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้การสอน และเป็นเกณฑ์สำหรับการวัด ประเมินผลเพื่อตรวจสอบคุณภาพผู้เรียน

1. ตัวชี้วัดชั้นปี เป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนแต่ละชั้นปีในระดับการศึกษาภาคบังคับ (ประถมศึกษาปีที่ 1-มัธยมศึกษาปีที่ 3)
2. ตัวชี้วัดช่วงชั้น เป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (มัธยมศึกษาปีที่ 4-6)

สาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ว่าด้วยการอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความเชื่อมสัมพันธ์กัน และมีความแตกต่างกันอย่างหลากหลาย เพื่อช่วยให้สามารถปรับตัวตนเองกับบริบทสภาพแวดล้อมเป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ มีความรู้ ทักษะ คุณธรรม และค่านิยมที่เหมาะสมโดยได้กำหนดสาระต่าง ๆ ไว้ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 ข)

ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จริยธรรม แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับศาสนา ศิลปวัฒนธรรม หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ การนำหลักธรรมคำสอนไปปฏิบัติในการพัฒนาตนเองและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เป็นผู้กระทำความดี มีค่านิยมที่ดีงาม พัฒนตนเองอยู่เสมอ รวมทั้งบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมและส่วนรวม

หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำรงชีวิตในสังคม ระบบการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ลักษณะและความสำคัญ การเป็น

พลเมืองดี ความแตกต่าง และความหลากหลายทางวัฒนธรรม ค่านิยม ความเชื่อ ปณิธานค่านิยมด้าน
ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ การดำเนินชีวิตอย่างสันติสุข
ในสังคมไทยและสังคมโลก

เศรษฐศาสตร์ การผลิต การแจกจ่าย และการบริโภคสินค้าและบริการ การบริหาร
จัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างมีประสิทธิภาพ การดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ และ
การนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ประวัติศาสตร์ เวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ วิธีการทางประวัติศาสตร์ พัฒนาการ
ของมนุษยชาติจากอดีตถึงปัจจุบัน ความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ผลกระทบ
ที่เกิดจากเหตุการณ์สำคัญในอดีต บุคคลสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในอดีต
ความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย แหล่งอารยธรรมที่สำคัญของโลก

ภูมิศาสตร์ ลักษณะกายภาพของโลก แหล่งทรัพยากร และภูมิอากาศของประเทศไทย
และภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก การใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ความสัมพันธ์กันของสิ่งต่าง ๆ
ในระบบธรรมชาติ ความสัมพันธ์ของมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ และสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น
การนำเสนอข้อมูลภูมิสารสนเทศ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ประกอบด้วย 5 สาระ ได้แก่

- 1) ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม 2) หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำรงชีวิตในสังคม
- 3) เศรษฐศาสตร์ 4) ประวัติศาสตร์ 5) ภูมิศาสตร์ ทุกสาระการเรียนรู้มีความเชื่อมโยง และสัมพันธ์กัน
ผู้วิจัยได้กล่าวถึงเฉพาะสาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ ที่ใช้ในการศึกษาวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิต
และการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจ
หลักการของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ

ตาราง 1 ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้แกนกลาง สาระเศรษฐศาสตร์ มาตรฐาน ส 3.1
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
1. อธิบายความหมายและความสำคัญของเศรษฐศาสตร์	- ความหมายและความสำคัญของเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น - ความหมายของคำว่าทรัพยากรมีจำกัดกับความต้องการที่ไม่จำกัด ความขาดแคลน การเลือก และค่าเสียโอกาส
2. วิเคราะห์ค่านิยมและพฤติกรรมการบริโภคของคนในสังคมซึ่งส่งผลต่อเศรษฐกิจของชุมชนและประเทศ	- ความหมายและความสำคัญของการบริโภคอย่างมีประสิทธิภาพ - หลักในการบริโภคที่ดี - ปัจจัยที่มีต่อพฤติกรรมการบริโภค - ค่านิยมและพฤติกรรมของการบริโภคของคนในสังคมปัจจุบัน รวมทั้งผลดีและผลเสียของ พฤติกรรมดังกล่าว
3. อธิบายความเป็นมาหลักการและความสำคัญของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต่อสังคมไทย	- ความหมายและความเป็นมาของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง - ความเป็นมาของเศรษฐกิจพอเพียง และหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รวมทั้งโครงการตามพระราชดำริ - หลักการของเศรษฐกิจพอเพียง - การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิต - ความสำคัญ คุณค่า และประโยชน์ของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงต่อสังคมไทย

มาตรฐาน ส 3.2 เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

ตาราง 2 ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้แกนกลาง สาระเศรษฐศาสตร์ มาตรฐาน ส 3.2
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
1. วิเคราะห์บทบาทหน้าที่และความแตกต่างของสถาบันการเงินแต่ละประเภทและธนาคารกลาง	- ความหมาย ประเภท และความสำคัญของสถาบันการเงินที่มีต่อระบบเศรษฐกิจ - บทบาทหน้าที่และความสำคัญของธนาคารกลาง - การหารายได้ รายจ่าย การออม การลงทุน ซึ่งแสดงความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิต ผู้บริโภค และสถาบันการเงิน
2. ยกตัวอย่างที่สะท้อนให้เห็นการพึ่งพาอาศัยกัน และการแข่งขันทางเศรษฐกิจในประเทศ	- ยกตัวอย่างที่สะท้อนให้เห็นการพึ่งพาอาศัยกันและการแข่งขันกันทางเศรษฐกิจในประเทศ - ปัญหาเศรษฐกิจในชุมชน ประเทศ และเสนอแนวทางแก้ไข
3. ระบุปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดอุปสงค์และอุปทาน	- ความหมายและกฎ อุปสงค์ อุปทาน - ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดอุปสงค์และอุปทาน
4. อภิปรายผลของการมีกฎหมายเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา	- ความหมายและความสำคัญของทรัพย์สินทางปัญญา - กฎหมายที่เกี่ยวกับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา - พอสังเขป - ตัวอย่างการละเมิดแห่งทรัพย์สินทางปัญญาแต่ละประเภท

สรุปว่า การจัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นกรอบแนวทางที่ใช้ในการพัฒนาผู้เรียน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พัฒนาผู้เรียนให้เป็นพลเมืองดีของประเทศและเป็นพลโลก สามารถก้าวเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์ในโลกศตวรรษที่ 21 ส่งเสริมผู้เรียนให้มีความรู้ควบคู่ไปกับมีคุณธรรม รักความเป็นไทย มีทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างสร้างสรรค์ มีทักษะด้านเทคโนโลยี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ประเทศมีการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยอาศัยจุดมุ่งหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ สมรรถนะสำคัญ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด เป็นเป้าหมายและแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกในปัจจุบัน

การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน

ผู้วิจัยได้ศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน จากแหล่งข้อมูลที่สามารถค้นคว้าได้ ได้แก่ หนังสือ ตำรา และนิตยสาร โดยนำเสนอรายละเอียดข้อมูลดังนี้

1. ความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐาน

วัฒนา มัคคสมัน (2550) ให้ความหมายไว้ว่า เป็นการจัดประสบการณ์ที่เปิดโอกาสให้เด็กได้ศึกษาเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างลุ่มลึก โดยเรื่องที่เรียนและประเด็นปัญหาที่ศึกษามาจากความสนใจของเด็กเอง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมุ่งให้เด็กมีประสบการณ์กับเรื่องที่ศึกษานั้น เปิดโอกาสให้เด็กได้สังเกตอย่างใกล้ชิด จากแหล่งความรู้เบื้องต้นอาจใช้เวลายาวนานตามความสนใจของเด็ก เพื่อที่จะให้เด็กได้ค้นพบคำตอบก็จะนำความรู้ใหม่ที่ได้นั้นมาเสนอในรูปแบบต่าง ๆ ตามความต้องการของเด็กเอง อาจจะเป็นงานเขียน งานวาดภาพระบายสี การสร้างแบบจำลอง การเล่นเกม ละครการทำหนังสือหรือรูปแบบอื่น ๆ โดยที่ครูนำเสนอต่อเพื่อน ๆ คุณครูผู้และคนอื่น ๆ ทำให้เด็กเกิดความภาคภูมิใจในความสำเร็จ

ทิศนา แคมมณี (2553) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้ด้วยโครงงาน คือ การจัดสภาพการณ์ของการเรียนการสอน โดยให้ผู้เรียนได้ร่วมกันเลือกทำโครงการที่ตนสนใจ โดยร่วมกันสำรวจสังเกตและกำหนดเรื่องที่ตนเองสนใจ วางแผนในการทำโครงการร่วมกัน คือ การศึกษาหาข้อมูลความรู้ที่จำเป็นและลงมือปฏิบัติตามแผนงานที่วางเอาไว้ จนได้ข้อค้นพบหรือสิ่งที่จำเป็นแล้วจึงเขียนรายงานและนำเสนอต่อสาธารณชน เก็บข้อมูลแล้วนำผลงานและประสบการณ์ทั้งหมดมาอภิปรายแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดกันและสรุปผลการเรียนรู้ที่ได้รับจากประสบการณ์ที่ได้รับทั้งหมด

ดุษฎี โยเหลา และคณะ (2557) การจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐาน หมายถึงการจัดการเรียนรู้ที่มีครูเป็นผู้กระตุ้น เพื่อนำความสนใจที่เกิดจากตัวนักเรียนมาใช้ในการทำกิจกรรม ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตัวนักเรียนเอง นำไปสู่การเพิ่มความรู้ที่ได้จากการลงมือปฏิบัติ การฟังและการสังเกตจากผู้เชี่ยวชาญ โดยนักเรียนมีการเรียนรู้ผ่านกระบวนการทำงานเป็นกลุ่มที่จะนำมาสู่การสรุปความรู้ใหม่ มีการเขียนกระบวนการจัดทำโครงงาน และได้ผลการจัดกิจกรรมเป็นผลงานแบบรูปธรรม

จากการศึกษาความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐาน สรุปได้ว่าเป็นการจัดประสบการณ์ที่เปิดโอกาสให้เด็กได้ศึกษาเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างลุ่มลึก โดยเรื่องที่เรียนและประเด็นปัญหาที่ศึกษามาจากความสนใจของเด็กเอง โดยให้นักเรียนร่วมกันสำรวจสังเกตและกำหนดเรื่องที่ตนเองสนใจ วางแผนในการทำโครงงาน โดยนักเรียนมีการเรียนรู้ผ่านกระบวนการทำงาน

เป็นกลุ่มที่จะนำมาสู่การสรุปเพื่อเป็นองค์ความรู้ใหม่ และนำความรู้ใหม่ที่ได้นั้นมาเสนอในรูปแบบต่าง ๆ ตามความต้องการของเด็ก

2. ประเภทของโครงการ

ลัดดา ภูเกียรติ (2552) ได้แบ่งประเภทของโครงการออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. โครงการประเภทสำรวจ (Survey Project)

เป็นโครงการที่ไม่ต้องมีการจัดหรือกำหนดตัวแปร แต่เป็นการรวบรวมข้อมูลภาคสนามหรือในธรรมชาติได้ทันที หรือทำการเก็บรวบรวมวัสดุตัวอย่างมาวิเคราะห์ในห้องปฏิบัติการหรือจำลองธรรมชาติขึ้นในห้องปฏิบัติการแล้วสังเกตและศึกษารวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เพื่อให้เห็นลักษณะหรือความสัมพันธ์ในเรื่องที่ต้องการศึกษาได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น เช่น

- 1.1 การสำรวจจำนวนต้นไม้ในโรงเรียน ชุมชน ป่าใกล้บ้าน ฯลฯ
- 1.2 การสำรวจความต้องการของนักเรียนในโรงเรียนเกี่ยวกับการใช้น้ำ
- 1.3 การสำรวจความคิดเห็นของคนในชุมชนเกี่ยวกับการตัดไม้ทำลายป่า

2. โครงการประเภทการทดลอง (Experimental Project)

เป็นโครงการที่ต้องทำการทดลองเพื่อต้องการที่จะศึกษาผลของตัวแปรใดตัวแปรหนึ่งที่มีผลต่อตัวแปรอีกตัวแปรหนึ่ง โดยที่ในทางทฤษฎีแล้วอาจมีตัวแปรหลาย ๆ ตัวแปรก็ได้ที่มีผลต่อตัวแปรที่จะศึกษา แต่ในการทดลองดังกล่าวนี้ผู้ที่ทำการศึกษจะต้องเลือกศึกษาเพียงตัวแปรเดียวเสียก่อน และจะต้องกำหนดให้ตัวแปรอื่น ๆ ที่อาจมีผลต่อการศึกษานั้น ๆ เป็นตัวแปรที่จะต้องทำการควบคุมให้หมดทุกตัว เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดมีการแทรกซ้อนของตัวแปร แล้วทำให้ผลของการศึกษานั้นคลาดเคลื่อนไป ขั้นตอนในการทำงานของโครงการประเภทนี้จะประกอบด้วย การกำหนดปัญหา การตั้งจุดประสงค์ในการศึกษา การตั้งสมมติฐาน การออกแบบการทดลอง การดำเนินการทดลอง การเก็บรวบรวมข้อมูล การบันทึกผลการทดลอง การแปรผล และการสรุปผลการทดลอง เช่น กลิ่นใบตะไคร้จะกำจัดแมลงสาบได้ดีกว่ากลิ่นมะกรูด มดแดง มดดำและมดคันร้อนจะชอบกินทอฟฟี่หรือไม่ เปลือกมะนาวสดจะกำจัดมดคันร้อนได้ดีกว่าเปลือกส้มสด

3. โครงการประเภทการพัฒนาหรือการประดิษฐ์ (Developmental Project)

เป็นโครงการประเภทพัฒนาหรือประดิษฐ์เครื่องมือเครื่องใช้หรืออุปกรณ์ต่าง ๆ ที่นำมาใช้ประโยชน์ในการทำงาน สิ่งประดิษฐ์ดังกล่าวอาจเป็นสิ่งที่คิดขึ้นมาใหม่ทั้งหมดหรือเป็นการดัดแปลงมาจากของที่มีอยู่แล้วก็ได้ เพื่อปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพดีกว่าเดิม หรือสร้างแบบจำลองเพื่ออธิบายแนวความคิดบางอย่างในการแก้ปัญหาใดปัญหาหนึ่งก็ได้ เช่น

- 3.1 โครงการแบบจำลองรถยนต์ที่ใช้พลังงานไอน้ำ
- 3.2 โครงการสร้างแบบจำลองเตาเผาขยะไร้ควัน
- 3.3 โครงการการออกแบบกล่องใส่นมให้ได้ปริมาณมากที่สุด

4. โครงการประเภทการสร้างทฤษฎีหรือการอธิบาย (Theoretical Project)

เป็นโครงการที่นำเสนอแนวคิดหรือทฤษฎีใหม่ ๆ ซึ่งอาจจะอยู่ในรูปของสมการ สูตร หรือคำอธิบาย โดยตั้งข้อตั้งหรือตั้งคำถามขึ้นมาเอง แล้วเสนอหลักการหรือแนวคิดหรือทฤษฎีตามกติกาหรือข้อตั้งนั้น ๆ หรือเป็นการขยายทฤษฎีในรูปแบบใหม่ที่ยังไม่มีใครคิดมาก่อน การทำโครงการประเภทนี้ผู้ทำจะต้องเป็นผู้ที่มีพื้นฐานความรู้ในเรื่องนั้น ๆ เป็นอย่างดี ต้องศึกษาเรื่องราวที่เกี่ยวข้องอย่างมากมายจึงจะสามารถสร้างคำอธิบายหรือทฤษฎีนั้นได้เป็นอย่างดี และมักจะเป็นโครงการทาง คณิตศาสตร์หรือวิทยาศาสตร์บริสุทธิ์มากกว่า เช่น

4.1 การอธิบายเรื่องราวการดำรงชีวิตอยู่ในอวกาศของมนุษย์

4.2 การกำเนิดของแผ่นดินไหวในประเทศไทย

4.3 ทฤษฎีของจำนวนและตัวเลข

บุญเลี้ยง ทูมทอง (2553) ได้แบ่งประเภทของโครงการออกเป็น 6 ประเภท คือ

1. โครงการประเภทสำรวจ เป็นโครงการที่ไม่กำหนดตัวแปร เก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามในธรรมชาติ นำมาศึกษาในห้องทดลองหรือจำลองธรรมชาติขึ้นมา นำข้อมูลมาจำแนกเป็นหมวดหมู่ นำเสนอในรูปแบบต่าง ๆ

2. โครงการประเภททดลอง เป็นโครงการที่มีลักษณะการออกแบบทดลองเพื่อศึกษาลักษณะของตัวแปรหนึ่งโดยควบคุมตัวแปรอื่น ๆ โดยนักเรียนเริ่มต้นกำหนดคำถามที่ต้องการคำตอบ ตั้งสมมติฐาน กำหนดแหล่งข้อมูลที่จะศึกษา ปฏิบัติการหาข้อมูล เพื่อหาคำตอบ รวบรวมข้อมูลนำมาสรุปเป็นองค์ความรู้

3. โครงการประเภทสิ่งประดิษฐ์ เป็นโครงการที่ประดิษฐ์สิ่งใดสิ่งหนึ่ง เครื่องมือ เครื่องใช้ อุปกรณ์การใช้สอย อาจประดิษฐ์คิดค้นขึ้นใหม่หรือปรับปรุงเปลี่ยนแปลงจากของเดิมที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

4. โครงการประเภททฤษฎี หลักการ หรือโครงการประเภทพัฒนาผลงาน เป็นโครงการที่นำเสนอทฤษฎี หลักการ หรือแนวคิดใหม่ ๆ หรือเป็นการจัดทำโดยการขยายทฤษฎีหรือแนวคิดเดิมที่ยังไม่มีใครคิดมาก่อน

5. โครงการตามความสนใจ เป็นโครงการที่กว้างมาก เพราะความสนใจของนักเรียนจะแตกต่างกันออกไปตามประสบการณ์ของเขา ซึ่งจะเป็นหัวข้อในเรื่องใดหรือสิ่งใดที่นักเรียนมีความสนใจที่จะศึกษาค้นหาอย่างเจาะลึก ต้องการรู้คำตอบในสิ่งที่เขามีความสงสัย หรือยังไม่แน่ชัด และต้องการพิสูจน์ให้มีความชัดเจนมากขึ้น

6. โครงการตามสาระการเรียนรู้ เป็นโครงการที่เน้นเนื้อหาสาระในแต่ละกลุ่มวิชา เป็นเนื้อหาที่นักเรียนต้องเรียนรู้แล้ว เพียงแต่ต้องการขยายความรู้ให้กว้างออกไปในเชิงลึกกว่าเดิม ครูสามารถนำกิจกรรมโครงการมาช่วยในการจัดการเรียนการสอนในแต่ละเนื้อหาวิชา

โดยการให้นักเรียนได้ เลือกเรื่องที่นักเรียนสนใจในเนื้อหาสาระของหลักสูตรที่จำเป็นต้องรู้ตามสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระ

สุคนธ์ สิ้นธพานนท์ และจินตนา วีรเกียรติสุนทร (2556) ได้แบ่งประเภทของโครงการออกเป็น 4 ประเภท คือ

1. โครงการสำรวจข้อมูล เป็นการรวบรวมข้อมูลเรื่องที่กำลังศึกษา เพื่อนำมาพัฒนาหรือปรับปรุงให้ดีขึ้น เช่น
 - 1.1 โครงการสำรวจความคิดเห็นในการพัฒนาโรงเรียน
 - 1.2 โครงการสำรวจตัวอย่างพืชสมุนไพรที่ใช้เป็นอาหาร
 - 1.3 โครงการสำรวจแหล่งวิทยากรในชุมชน
 - 1.4 โครงการสำรวจคุณภาพน้ำทิ้งจากแหล่งต่าง ๆ ในโรงเรียน
 - 1.5 โครงการสำรวจการประหยัดพลังงานในโรงเรียน
2. โครงการประเภททฤษฎี หลักการ แนวคิด การศึกษา และการทดลอง

เป็นการศึกษาค้นคว้าโดยการแสวงหาข้อมูลจากแหล่งวิทยากร เช่น จากห้องสมุด จากแหล่งประกอบการ ฯลฯ เพื่อฝึกฝนการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง แล้วนำมาเปรียบเทียบกับความรู้ที่ได้รับโดยตรงจากตำราต่าง ๆ หรือการทดลอง เพื่อตรวจสอบกับทฤษฎี กฎ หลักข้อเท็จจริง หรือข้อสงสัยบางประการ เช่น

 - 2.1 โครงการศึกษาเปรียบเทียบการงอกของเมล็ดพืชอันเนื่องมาจากปัจจัยต่าง ๆ
 - 2.2 โครงการผลิตเครื่องสำอางจากผลไม้ชนิดต่าง ๆ
 - 2.3 โครงการทดลองทำไข่เค็มสูตรใหม่
 - 2.4 โครงการทดลองเพาะถั่วงอกด้วยวิธีต่าง ๆ
 - 2.5 โครงการทดลองปลูกพืชผักสวนครัวโดยไม่ต้องใช้ดิน
3. โครงการประเภทสิ่งประดิษฐ์ โครงการประเภทนี้มีจุดประสงค์เพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์จากการสังเกต การวิเคราะห์ระบบการทำงาน สิ่งของเครื่องใช้หรืออุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น
 - 3.1 โครงการออกแบบบรรจุภัณฑ์
 - 3.2 โครงการผลิตเครื่องฉีดยาฆ่าแมลง
 - 3.3 โครงการสร้างหุ่นยนต์ช่วยทำงานบ้าน
 - 3.4 โครงการผลิตเครื่องอบอาหารจากพลังงานแสงอาทิตย์
 - 3.5 โครงการสิ่งประดิษฐ์ทางอิเล็กทรอนิกส์

4. โครงการงานพัฒนาชิ้นงาน เป็นโครงการงานที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดแนวคิด หรือพัฒนา สิ่งประดิษฐ์ที่มีอยู่แล้วให้มีประสิทธิภาพ ใช้ประโยชน์ได้มากยิ่งขึ้น จุดประสงค์เพื่อเสริมสร้างความคิด สร้างสรรค์จากการสังเกต การคิดวิเคราะห์ระบบการทำงาน สิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ เพื่อพัฒนาหรือ สร้างงานใหม่ จัดระบบงานใหม่ เช่น

- 4.1 โครงการงานพัฒนาเครื่องฉีดยาฆ่าแมลง
- 4.2 โครงการงานพัฒนาเครื่องทำเส้นบะหมี่
- 4.3 โครงการงานพัฒนาระบบดินและน้ำ
- 4.4 โครงการงานพัฒนาอุปกรณ์การสอยผลไม้

จากการศึกษาประเภทของโครงการงานที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า โครงการงานแบ่งเป็น 4 ประเภท ได้แก่ 1. โครงการงานสำรวจข้อมูล เป็นการรวบรวมข้อมูลเรื่องที่กำลัง ศึกษาเพื่อนำมาพัฒนา หรือปรับปรุงให้ดีขึ้น 2. โครงการงานประเภททดลอง เป็นโครงการงานที่มีลักษณะ การออกแบบทดลองเพื่อศึกษาผลของตัวแปรหนึ่งโดยควบคุมตัวแปรอื่น ๆ 3. โครงการงานประเภท ทฤษฎี หลักการ แนวคิด การศึกษา และการทดลอง เป็นการศึกษาค้นคว้าโดยการแสวงหาข้อมูลจาก แหล่งวิทยากร 4. โครงการงานประเภทสิ่งประดิษฐ์ โครงการงานประเภทนี้มีจุดประสงค์เพื่อการเสริมสร้าง ความคิดสร้างสรรค์จากการสังเกต การวิเคราะห์ระบบการทำงานสิ่งของเครื่องใช้ หรืออุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน โดยในการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้โครงการงานสำรวจข้อมูล และโครงการงานประเภท ทฤษฎี หลักการ แนวคิด การศึกษา และการทดลอง และเป็นหลักในการพัฒนาผู้เรียน

3. องค์ประกอบและขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบโครงการเป็นฐาน

ผู้วิจัยได้ศึกษาองค์ประกอบและขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบโครงการเป็นฐาน จากหนังสือ ตำรา และนักวิชาการ โดยมีรายละเอียดดังนี้

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550) ได้กล่าวว่า ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ แบบโครงการมีดังนี้

1. ชี้นำเสนอ หมายถึง ขั้นที่ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ กำหนด สถานการณ์ ศึกษาสถานการณ์ หรือครูใช้เทคนิคการตั้งคำถามเกี่ยวกับสาระการเรียนรู้ที่กำหนดใน แผนการจัดการเรียนรู้แต่ละแผน เป็นขั้นตอนที่นักเรียนเกิดปัญหา หรือพบเห็นปัญหาจาก ชีวิตประจำวัน โดยหัวข้อโครงการมักจะไดมาจากปัญหา คำถามหรือความอยากรู้อยากเห็นรอบ ๆ ตัว นักเรียน จึงควรให้นักเรียนเป็นผู้คิดและเลือกหัวข้อด้วยตนเอง
2. ชี้นำวางแผน หมายถึง ขั้นที่นักเรียนร่วมกันวางแผน โดยการระดมความคิด อภิปรายหรือข้อสรุปของกลุ่ม เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ
3. ชี้นำปฏิบัติ หมายถึง ขั้นที่นักเรียนปฏิบัติกิจกรรม เขียนสรุปรายงานผล ที่เกิดขึ้นจากการวางแผนร่วมกัน

4. **ขั้นประเมินผล** หมายถึง ขั้นการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง โดยให้บรรลุ จุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ โดยมีครู นักเรียนและเพื่อน ร่วมกันประเมิน

ภาพประกอบ 1 ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาและ
กระทรวงศึกษาธิการ

ลัดดา ภูเกียรติ (2552) ได้ระบุขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานไว้ดังนี้

1. การหาหัวข้อและการเลือกหัวข้อที่จะทำโครงงาน โดยการเลือกหัวข้อที่จะ
ทำโครงงานนั้นต้องเป็นหัวข้อที่ผู้ทำโครงงานสนใจจริง ๆ ในระยะเริ่มต้นจึงควรกำหนดเรื่องอะไรก็ได้
ที่นักเรียนอยากศึกษาค้นคว้าเพื่อหาคำตอบในสิ่งที่ตนเองสงสัย โดยมุ่งไปที่กระบวนการในการ
แสวงหาความรู้จากการหาวิธีแก้ปัญหานั้น ๆ แต่ผู้สอนควรพิจารณาข้อมูลต่าง ๆ ประกอบให้
ครอบคลุมก่อนว่ามีข้อมูลแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เพียงพอหรือไม่ในการทำโครงงานนั้น

2. การวางแผนในการทำโครงงาน โดยทั่วไปแล้วแผนการทำโครงงานนั้น
จะประกอบด้วยหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

- 2.1 ชื่อโครงงาน
- 2.2 ชื่อผู้ทำโครงงาน
- 2.3 ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาโครงงาน
- 2.4 ที่มาและความสำคัญของโครงงาน
- 2.5 วัตถุประสงค์ของการศึกษา
- 2.6 ขอบเขตของโครงงานที่จะทำการศึกษา
- 2.7 สมมติฐานของการศึกษา
- 2.8 วิธีดำเนินงาน
- 2.9 ประโยชน์หรือผลที่คาดว่าจะได้รับจากการทำโครงงานนี้

2.10 เอกสารอ้างอิงหรือบรรณานุกรม

3. การลงมือทำโครงการ การลงมือทำโครงการเป็นการดำเนินงานตามแผนงานที่ได้วางไว้แล้ว โดยการปฏิบัติตามขั้นตอนที่เขียนไว้ในโครงร่างหรือเค้าโครงที่ผ่านการเห็นชอบกับอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว ทั้งนี้ การปฏิบัติดังกล่าวขึ้นอยู่กับประเภทของโครงการ ผู้ทำโครงการจะต้องกำหนดขั้นตอนในการปฏิบัติงานอย่างละเอียด ชัดเจน เป็นขั้นตอน ระบุระยะเวลาของการปฏิบัติงานอย่างละเอียด และจะต้องปฏิบัติตามแผนการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนต้องปรึกษากับกลุ่มและอาจารย์ที่ปรึกษาทันที เพื่อจะได้แก้ปัญหาได้ทันเวลาที่

4. การบันทึกผลการปฏิบัติงาน การบันทึกผลการปฏิบัติงาน เมื่อทำการทดลองไปตามขั้นตอนและได้ผลจากข้อมูลจากการวิเคราะห์แล้ว ผู้ทำโครงการจะต้องทำการแปลผลและสรุปผลการทดลองด้วย พร้อมกับอธิบายผลของการศึกษาค้นคว้า หากไม่ตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ก่อนทำการทดลอง ให้บอกเหตุผลด้วยว่าเหตุใดจึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานนั้น เพื่อจะได้รู้ว่า มีข้อบกพร่องอะไร และผิดพลาดตรงกระบวนการใด บันทึกข้อมูลให้สอดคล้องกับโครงการที่จัดทำ เช่น ทำเป็นตาราง แผนภูมิแท่ง กราฟ แผนภูมิรูปภาพวงกลม ฯลฯ

5. การเขียนรายงาน การเขียนรายงานโครงการเป็นการเสนอผลจากการศึกษาค้นคว้าในรูปแบบของการรายงานเป็นเอกสาร เพื่อขยายผลให้ผู้อื่นได้ทราบและเข้าใจถึงแนวคิด วิธีการศึกษาค้นคว้า และสิ่งที่ทำการศึกษาขึ้นว่ามีผลเป็นอย่างไรบ้าง รวมทั้งข้อเสนอแนะต่าง ๆ เกี่ยวกับโครงการนั้น โดยใช้ภาษาที่อ่านเข้าใจง่าย ชัดเจน สั้น ตรงไปตรงมา และครอบคลุมหัวข้อต่าง ๆ วิธีการเขียนจะมีลักษณะหรือแนวทางในการเขียนในทำนองเดียวกับการเขียนรายงานผลการวิจัยซึ่งมีหัวข้อดังนี้

5.1 ชื่อโครงการ

5.2 ชื่อผู้ทำโครงการ

5.3 ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ

5.4 บทคัดย่อ

5.5 ที่มาและความสำคัญ

5.6 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

5.7 สมมติฐานของการศึกษา

5.8 วิธีดำเนินการ

5.9 ผลการศึกษาค้นคว้า

5.10 สรุปผลของการศึกษาค้นคว้า

5.11 ข้อเสนอแนะ

5.12 เอกสารอ้างอิง

5.13 กิตติกรรมประกาศ

6. การนำเสนอโครงการ การนำเสนอโครงการโดยมีหัวข้อสำคัญที่จะนำเสนอ และเขียนบรรยายในแผนโครงการจะประกอบด้วยหัวข้อดังต่อไปนี้

- 6.1 ชื่อผู้จัดทำ
- 6.2 ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
- 6.3 ที่มาของโครงการ
- 6.4 ชื่อโครงการ
- 6.5 ปัญหาที่ต้องการศึกษา
- 6.6 สมมติฐานของการศึกษา (ถ้ามี)
- 6.7 วิธีดำเนินการ (ควรมีรูปประกอบ)
- 6.8 ผลของการทดลอง
- 6.9 สรุปผล
- 6.10 ข้อเสนอแนะ

7. การประเมินผลโครงการ ในการประเมินผลโครงการ ผู้จัดทำโครงการควรจัดทำให้ครบทั้ง 3 ชั้น ได้แก่

- 7.1 ชั้นการประเมินผลการเตรียมดำเนินงาน
- 7.2 ชั้นการประเมินผลการดำเนินงาน
- 7.3 ชั้นการประเมินผลโครงการ

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2553) ได้ระบุขั้นตอนของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงการไว้ดังนี้

1. ขั้นนำเสนอ เป็นขั้นที่ครูเสนอเหตุการณ์หรือสถานการณ์ให้นักเรียนเกิดความต้องการที่จะวางแผนโครงการในการแก้ปัญหาใดปัญหาหนึ่ง
2. ขั้นกำหนดจุดมุ่งหมาย เป็นขั้นที่นักเรียนทำการเลือกปัญหาและตั้งจุดมุ่งหมายในการศึกษา โดยการทำงานเป็นกลุ่ม ทำการเลือกประธาน รองประธาน กรรมการ และเลขานุการ
3. ขั้นวางแผน ซึ่งการวางแผนจะประกอบด้วย
 - 3.1 ชื่อโครงการ
 - 3.2 หลักการ
 - 3.3 วัตถุประสงค์ของโครงการ
 - 3.4 ชื่อผู้จัดทำโครงการ
 - 3.5 ที่ปรึกษา

3.6 สถานที่ปฏิบัติโครงการงาน

3.7 วัน เวลาในการปฏิบัติงาน

3.8 งบประมาณในการดำเนินงาน

3.9 วิธีการศึกษาค้นคว้า

3.10 เครื่องมือ

3.11 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

จากการศึกษาแนวคิดขององค์ประกอบและขั้นตอนการทำโครงการงานจากหนังสือ ตำรา จะมีขั้นตอนต่าง ๆ กันจากนักวิชาการหลายท่าน ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้ขั้นตอนตามแบบ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550) แบ่งเป็น 4 ขั้นตอน โดยมีขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้ แบบโครงการ ได้แก่

1. ชี้นำเสนอ หมายถึง ขั้นที่ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้กำหนด สถานการณ์ ศึกษาสถานการณ์ หรือครูใช้เทคนิคการตั้งคำถามเกี่ยวกับสาระการเรียนรู้ที่กำหนดใน แผนการจัดการเรียนรู้แต่ละแผน เป็นขั้นตอนที่นักเรียนเกิดปัญหา หรือพบเห็นปัญหาจาก ชีวิตประจำวัน โดยหัวข้อโครงการนั้นมักจะไดมาจากปัญหา คำถามหรือความอยากรู้อยากเห็นรอบ ๆ ตัว นักเรียน จึงควรให้นักเรียนเป็นผู้คิดและเลือกหัวข้อด้วยตนเอง
2. ชี้นำวางแผน หมายถึง ขั้นที่นักเรียนร่วมกันวางแผน โดยการระดมความคิด อภิปรายหรือข้อสรุปของกลุ่มเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ
3. ขั้นปฏิบัติ หมายถึง ขั้นที่นักเรียนปฏิบัติกิจกรรม เขียนสรุปรายงานผล ที่เกิดขึ้นจากการวางแผนร่วมกัน
4. ขั้นประเมินผล หมายถึง ขั้นการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง โดยให้บรรลุ จุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ โดยมีครู นักเรียนและเพื่อน ร่วมกันประเมินดัง

4. การประเมินโครงการงาน

ผู้วิจัยได้ศึกษาจากหนังสือ ตำรา และนักวิชาการ ในเรื่องการประเมินโครงการ ควรมีรูปแบบอย่างไร โดยมีรายละเอียดดังนี้

บุญเลี้ยง ทุมทอง (2553) กล่าวถึงแนวทางการประเมินโครงการ คือ ต้องประเมินผลตามสภาพที่แท้จริง (Authentic Assessment) ซึ่งมีลักษณะ ดังนี้

1. ทำไปพร้อม ๆ กับการเรียนรู้ของนักเรียน
2. ยึดพฤติกรรมของนักเรียนที่แสดงออกเป็นสำคัญ
3. เน้นการพัฒนาตนและการมีตนเอง
4. ให้ความสำคัญในการพัฒนาจุดเด่นของนักเรียน

5. มีการเก็บข้อมูลระหว่างปฏิบัติได้ทุกบริบท (Context) ทั้งที่บ้าน โรงเรียน และชุมชน

6. อยู่บนพื้นฐานของเหตุการณ์ชีวิตจริงเพื่อการเชื่อมโยงการเรียนรู้สู่ชีวิตจริง

7. เน้นคุณภาพของผลงาน ซึ่งเป็นผลจากการบูรณาการความรู้สู่ความสามารถของนักเรียน

8. เน้นการวัดความสามารถในการคิด เช่น ใช้ข้อมูลในการสังเคราะห์อธิบายสรุปเป็นกฎทั่วไป ตั้งสมมติฐาน สรุป และแปรผล

9. วัตถุประสงค์เชิงบวก ที่การชื่นชม ส่งเสริมให้นักเรียนมีความสุข สนุกสนาน ไม่เครียด

10. สนับสนุนการมีส่วนร่วม และรับผิดชอบร่วมกัน
วิธีการประเมินโครงงานของนักเรียนโดยใช้เกณฑ์ในการพิจารณาเป็น 5 ส่วน ดังนี้

1. ผลการเรียนรู้รายบุคคล (Individual Profile) โดยพิจารณาจากความถนัดทางปัญญาด้านต่าง ๆ จุดอ่อน จุดแข็งของนักเรียน สภาพอารมณ์

2. ความเชี่ยวชาญในการใช้ข้อมูล ทักษะ และทฤษฎีหรือแนวคิด (Mastery of Facts, Skills and Concepts) พิจารณาจากความสามารถในการนำเสนอข้อมูล ความรู้ ทักษะ และทฤษฎี หรือแนวคิดต่าง ๆ ที่ได้จากการเรียนรู้ในโรงเรียน หรือจากหลักสูตรมาประยุกต์ใช้ในโครงงาน ครูและนักเรียนร่วมกันในการเลือกเนื้อหาสาระจากบทเรียนเข้ามาไว้ในโครงงานหรือสร้างเป็นโครงงาน

3. คุณภาพเนื้อหา (Quality of Work) โครงงานแต่ละเรื่องจะอยู่ภายใต้กรอบขององค์ความรู้บางอย่าง โดยที่แต่ละสาระแต่ละแขนงต่างก็มีบรรทัดฐานทางคุณภาพ โดยเฉพาะสำหรับใช้เป็นเกณฑ์ในการประเมินแต่อาจมีเกณฑ์คุณภาพโดยรวมที่สามารถใช้เป็นตัวตรวจสอบร่วมกันได้ เช่น ความคิดริเริ่มและจินตนาการ ความแม่นยำในหลักวิชาความสามารถในการพัฒนาโครงงาน เพื่อนำเสนอแนวความคิดบางอย่างและผลงานภาคปฏิบัติ เป็นต้น

4. การสื่อสาร (Communication) การทำโครงงานเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกการสื่อสารกับเพื่อน ครู และคนอื่น ๆ ทักษะในการสื่อสารจึงมีความจำเป็นกับนักเรียนเป็นอย่างยิ่ง เพราะเป็นเครื่องมือในการนำเสนอข้อมูลให้กับผู้อื่น

5. การประเมินผลงานตนเอง (Reflection) นักเรียนจะต้องสามารถประเมินผลงานที่ตนเองทำ เพื่อตรวจสอบวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของงาน และประเมินความคืบหน้าของงาน ข้อบกพร่องต่าง ๆ ใช้ความรู้ แนวคิด จากประสบการณ์ของตนเองและผู้อื่น

มาปรับปรุงโครงการ ครูและนักเรียนสามารถตรวจสอบ ทบทวนผลงานร่วมกันหาทางเชื่อมโยงความรู้ที่ได้ใหม่เข้ากับความรู้เดิม

เมื่อนักเรียนได้จัดทำโครงการเรียบร้อยแล้ว ต้องทำการประเมินโครงการเพื่อจะได้ทราบถึงจุดเด่น จุดด้อย ของโครงการและทำการปรับปรุงแก้ไขหรือเพิ่มเติมเนื้อหาวิชา ทำให้โครงการนั้นสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ในการประเมินโครงการนั้นประกอบด้วยบุคคลต่อไปนี้

1. นักเรียนผู้ทำโครงการประเมินผลตนเอง เป็นการประเมินเพื่อฝึกให้นักเรียนได้ยอมรับความจริงเกี่ยวกับความสามารถ ความรับผิดชอบ ความตั้งใจในการทำงาน ทำให้ได้รู้จักตนเองมากขึ้น หากมีส่วนใดที่ยังขาดตกบกพร่องสามารถหาเพิ่มเติมให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2. เพื่อนนักเรียนร่วมชั้นประเมิน เป็นการประเมินที่เพื่อนร่วมกลุ่มร่วมชั้น ประเมินซึ่งกันและกันด้วยความจริงใจ ทำให้นักเรียนแต่ละคนได้รู้ถึงจุดเด่น จุดด้อยของตนเอง ที่ต้องการปรับปรุงแก้ไขจากการมองของเพื่อนร่วมชั้น

3. ครูที่ปรึกษา ผู้สอนประเมิน เป็นการประเมินเพื่อให้คำแนะนำเพิ่มเติมให้วิธีการอื่นที่ใช้ในการศึกษาหาคำตอบ การนำคำตอบของการศึกษาที่ได้ไปใช้ประโยชน์ การนำข้อค้นพบที่ต่างไปจากเป้าหมายของการศึกษาไปใช้ประโยชน์ หรือขยายผลการศึกษาเป็นโครงการใหม่ ๆ

4. พ่อ แม่ ผู้ปกครองประเมิน เป็นการประเมินเพื่อได้ทราบถึงความสามารถ ความถนัดของการเรียนของบุตรหลาน สนับสนุนด้านการเงิน กำลังใจ และให้โอกาสร่วมกิจกรรม การทำโครงการตามความสนใจของนักเรียน

สุคนธ์ สิ้นธนานนท์ และจินตนา วีระเกียรติสุนทร (2556) กล่าวถึงแนวทางการประเมินโครงการ ดังต่อไปนี้

1. การประเมินโครงการของผู้เรียน ผู้สอนต้องแนะนำให้ผู้เรียนรู้จักประเมินผลก่อนดำเนินการ ระหว่างดำเนินการและหลังดำเนินการ คือ รู้จักพิจารณาว่าก่อนที่จะดำเนินการมีสภาพเป็นอย่างไร มีปัญหาอย่างไร ระหว่างดำเนินงานตามโครงการนั้นยังมีสิ่งใดผิดพลาดหรือเป็นข้อบกพร่องอยู่ ต้องแก้ไขอะไรอีกบ้าง มีวิธีแก้อย่างไร เมื่อดำเนินการไปแล้วผู้เรียนมีแนวคิดอย่างไร มีความพึงพอใจหรือไม่ ผลของการดำเนินการตามโครงการผู้เรียนได้ความรู้อะไร ได้ประโยชน์อย่างไร และสามารถนำความรู้ไปพัฒนาปรับปรุงงานให้ดียิ่งขึ้น หรือนำความรู้ไปใช้ในชีวิตได้อย่างไร โดยผู้เรียนประเมินโครงการของตนเองหรือให้เพื่อนร่วมประเมิน ซึ่งผู้ปกครองอาจจะร่วมประเมินก็ได้

2. การประเมินโครงการของผู้สอน ควรเป็นการประเมินตามสภาพจริง คือ ผู้สอนจะต้องสังเกตพฤติกรรมการทำงานของผู้เรียนตลอดระยะเวลาที่ทำโครงการ ไม่ประเมินผลสำเร็จงานเท่านั้น แต่ประเมินขั้นตอน กระบวนการทำงานด้วย ผู้สอนต้องกระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงออก

ได้ใช้ความคิดในการวิเคราะห์ปัญหา พิจารณาทางเลือก ประเมินทางเลือก และเลือกแนวทางแก้ปัญหา คิดวางแผนและดำเนินงานตามแผน สิ่งที่คุณเรียนคั่นคว่ำทำโครงการจะต้องเป็นสิ่งที่มีความหมายต่อผู้เรียน ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้อย่างสร้างสรรค์ พฤติกรรมในระหว่างทำงานตามโครงการ ผู้เรียนควรแสดงออกด้านคุณธรรมจริยธรรม มีความอดทนอดกลั้น ซื่อตรง เที่ยงธรรม รอบคอบ มีความรับผิดชอบต่อนตนเองและผู้อื่น มีทักษะในการคิด มีทักษะในการศึกษาค้นคว้า มีทักษะในการใช้ภาษา มีทักษะในการจัดการอย่างเป็นระบบ เป็นขั้นตอน ทำงานอย่างมีเป้าหมาย ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีความรอบรู้ในวิชาที่ศึกษาอย่างถูกต้อง รู้วิธีการเรียนรู้ และมีนิสัยใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

3. รายการที่ควรประเมิน

- 3.1 ทักษะด้านความรู้ในวิชาที่เรียน (Knowledge Skills)
- 3.2 ทักษะด้านความคิด (Thinking Skills)
- 3.3 ทักษะส่วนบุคคล (Personal Skills)
- 3.4 คุณลักษณะส่วนบุคคล (Personal Attributes)
- 3.5 ทักษะภาคปฏิบัติ (Practical Skills)

4. การประเมินโครงการ

- 4.1 ประเมินผลจากผลงาน ชิ้นงาน (Assessing Artifacts)
- 4.2 ประเมินจากรายงาน (Assessing or Dissertation)
- 4.3 ประเมินโดยการสอบปากเปล่า (Vivas)
- 4.4 ประเมินจากโปสเตอร์หรือการจัดนิทรรศการ (Poster

Session/Exhibition)

- 4.5 ประเมินจากสมุดบันทึก (Log Books) หรือแฟ้มสะสมงาน

(Portfolio)

จากเอกสารการประเมินโครงการที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าการประเมินโครงการ เมื่อนักเรียนได้จัดทำโครงการเรียบร้อยแล้วต้องทำการประเมินโครงการ เพื่อจะได้ทราบถึงจุดเด่น จุดด้อย ของโครงการและทำการปรับปรุงแก้ไขหรือเพิ่มเติมเนื้อหาวิชา ทำให้โครงการนั้นสมบูรณ์ยิ่งขึ้น วิธีการประเมินโครงการของนักเรียนโดยใช้เกณฑ์ในการพิจารณาเป็น 5 ส่วน ดังนี้ 1. ผลการเรียนรู้รายบุคคล (Individual Profile) 2. ความเชี่ยวชาญในการใช้ข้อมูล ทักษะ และทฤษฎีหรือแนวคิด (Mastery of Facts, Skills and Concepts) 3. คุณภาพเนื้อหา (Quality of Work) 4. การสื่อสาร (Communication) 5. การประเมินผลงานตนเอง (Reflection) ในการประเมินโครงการนั้นประกอบด้วย บุคคลต่อไปนี้ 1. นักเรียนผู้ทำโครงการประเมินผลตนเอง 2. เพื่อนร่วมชั้นประเมิน เป็นการประเมินที่เพื่อนร่วมกลุ่ม ร่วมชั้น ประเมินซึ่งกันและกัน

3. ครูที่ปรึกษา ผู้สอนประเมิน เป็นการประเมินเพื่อให้คำแนะนำเพิ่มเติม 4. พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ประเมิน เป็นการประเมินเพื่อได้ทราบถึงความสามารถ ความถนัดของการเรียนของบุตรหลาน สนับสนุนด้านการเงิน กำลังใจ และให้โอกาสร่วมกิจกรรมการทำโครงการตามความสนใจของนักเรียน

แผนการจัดการเรียนรู้

ผู้วิจัยได้ศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้ จากแหล่งข้อมูลที่ศึกษาค้นคว้า ได้แก่ หนังสือ ตำรา และนิตยสาร โดยนำเสนอรายละเอียดข้อมูลดังนี้

1. ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้

จากการศึกษาความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ จากหนังสือ ตำรา และนิตยสาร มีรายละเอียดดังนี้

ชนาธิป พรกุล (2552) ได้ให้ความหมายไว้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ เป็นแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เขียนไว้ล่วงหน้า ทำให้ผู้สอนมีความพร้อม และมั่นใจว่าสามารถสอนได้บรรลุจุดประสงค์ที่กำหนดไว้และดำเนินการสอนได้ราบรื่น

เอกรินทร์ ลิ่มหาศาล และคณะ (2552) ได้ให้ความหมายไว้ว่า วัสดุหลักสูตร ที่ควรพัฒนามาจากหน่วยการเรียนรู้ที่กำหนดไว้เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุเป้าหมายตาม มาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร เป็นส่วนที่แสดงการจัดการเรียนการสอนตามบทเรียน และประสบการณ์การเรียนรู้เป็นรายวันหรือรายสัปดาห์

ชวลิต ชูกำแพง (2553) ได้อธิบายไว้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง เอกสาร ที่เป็นลายลักษณ์อักษรของครูผู้สอน ซึ่งเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละครั้ง โดยใช้สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนให้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เนื้อหา เวลา เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เป็นไปอย่างเต็มศักยภาพ

วิมลรัตน์ สุนทรวิโรจน์ (2553) ได้อธิบายไว้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ เป็นแผนการจัดกิจกรรมการเรียน การจัดการเรียนรู้ การใช้สื่อการจัดการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล ให้สอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้เป็นแผนที่จัดทำขึ้นจากคู่มือครู หรือแนวทางการจัดการเรียนรู้ของกรมวิชาการ ทำให้ ผู้จัดการเรียนรู้ทราบว่า จะจัดการเรียนรู้เนื้อหาใด เพื่อจุดประสงค์ใด จัดการเรียนรู้อย่างไร ใช้สื่ออะไร และวัดผลประเมินผลโดยวิธีใด

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2553) ได้อธิบายไว้ว่า แผนการสอนมีความหมายเช่นเดียวกัน กับแผนการจัดการเรียนรู้ กล่าวคือ เป็นแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การใช้สื่อการเรียนรู้ และการวัดผลประเมินผลที่สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ และจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนด

จากการที่ผู้วิจัยศึกษาความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ สรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง เอกสารแนวทางการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนที่เป็นลายลักษณ์อักษร ภายใต้กรอบเนื้อหาสาระที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยกำหนดจุดประสงค์ วิธีการดำเนินการ หรือกิจกรรมให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย และวิธีวัดผลประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

2. ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้

จากการศึกษา เอกสาร หนังสือ ตำรา และนักวิชาการ ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ มีรายละเอียดดังนี้

ศิริวรรณ วณิชวัฒนวรชัย (2558) ได้อธิบายไว้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ มีรายละเอียดสำคัญ ดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้เป็นหลักฐานที่แสดงถึงการเป็นครูมืออาชีพ มีการเตรียมล่วงหน้าแผนการจัดการเรียนรู้จะสะท้อนให้เห็นถึงการใช้เทคนิคการสอน สื่อ นวัตกรรม และจิตวิทยาการเรียนรู้มาผสมผสานกันหรือประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพของนักเรียนที่ตนเองสอนอยู่
2. แผนการจัดการเรียนรู้ช่วยส่งเสริมให้ผู้สอนได้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร เทคนิคการสอน สื่อ นวัตกรรม และวิธีการวัดและประเมินผล
3. แผนการจัดการเรียนรู้ทำให้ครูผู้สอนและครูที่จะปฏิบัติการสอนแทนสามารถปฏิบัติการสอนแทนได้อย่างมั่นใจและมีประสิทธิภาพ
4. แผนการจัดการเรียนรู้ที่เป็นหลักฐานที่แสดงข้อมูลด้านการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป
5. แผนการจัดการเรียนรู้เป็นหลักฐานที่แสดงถึงความเชี่ยวชาญในวิชาชีพครู ซึ่งสามารถนำไปเสนอเป็นผลงานทางวิชาการ เพื่อขอเลื่อนวิทยฐานะหรือตำแหน่งได้

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2553) ได้อธิบายไว้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้มีความสำคัญหลายประการดังนี้

1. ทำให้ผู้สอนสอนด้วยความมั่นใจ เมื่อเกิดความมั่นใจในการสอนย่อมจะสอนด้วยความคล่องแคล่ว เป็นไปตามลำดับขั้นตอนอย่างราบรื่น ไม่ติดขัด การสอนจะดำเนินไปสู่จุดหมายปลายทางอย่างสมบูรณ์
2. ทำให้เป็นการสอนที่มีคุณค่าคุ้มกับเวลาที่ผ่านไป เพราะผู้สอนอย่างมีแผนมีเป้าหมาย และมีทิศทางในการสอน มีข้อเสนออย่างเลื่อนลอย ผู้เรียนจะได้รับความรู้ ความคิด เกิดเจตคติ เกิดทักษะเกิดประสบการณ์ใหม่ตามที่ผู้สอนวางแผนไว้ ทำให้เป็นการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณค่า

3. ทำให้เป็นการสอนที่ตรงตามหลักสูตร ทั้งนี้เพราะในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตรทั้งด้านจุดประสงค์ เนื้อหาสาระที่จะสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน และการวัดผลและประเมินผล แล้วจัดทำออกมาเป็นแผนการจัดการเรียนรู้หลักสูตร

4. ทำให้การสอนบรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากผู้สอนต้องวางแผนการจัดการเรียนรู้อย่างรอบคอบในทุกองค์ประกอบของการ รวมทั้งการจัดเวลา เวลา สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ดังนั้น เมื่อมีการวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่รอบคอบ และปฏิบัติตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่วางไว้ ผลของการสอนย่อมสำเร็จได้ดีกว่าการไม่ได้วางแผนการจัดการเรียนรู้

5. ทำให้ผู้สอนมีเอกสารเตือนความจำ สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการสอนต่อไป ทำให้ไม่เกิดความซ้ำซ้อนและเป็นแนวทางในการทบทวนหรือการออกข้อสอบเพื่อวัดผลและประเมินผลผู้เรียนได้ นอกจากนี้ทำให้ผู้สอนมีเอกสารไว้เป็นแนวทางแก่ผู้ที่เข้าสอนในกรณีจำเป็น เมื่อผู้สอนไม่สามารถเข้าสอนเองได้ ผู้เรียนจะได้รับความรู้และประสบการณ์ที่ต่อเนื่องกัน

6. ทำให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อผู้สอนและต่อวิชาที่เรียน ทั้งนี้เพราะผู้สอนสอนด้วยความพร้อม เป็นความพร้อมทั้งทางด้านจิตใจ คือ ความมั่นใจในการสอน และความพร้อมทางด้านวัตถุ คือ การที่ผู้สอนได้เตรียมเอกสาร หรือสื่อการสอนไว้อย่างพร้อมเพรียง เมื่อผู้สอนมีความพร้อมในการสอนย่อมสอนด้วยความกระฉับกระเฉง ทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจอย่างชัดเจนในบทเรียน อันจะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อผู้สอนและต่อวิชาที่เรียน

สงบ ลักษณะ (2533 อ้างอิงมาจากศศิธร เวียงวะลัย, 2556) ได้อธิบายไว้ว่า ผลดีของการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ มีดังนี้

1. ทำให้เกิดการวางแผนวิธีการจัดการเรียนรู้ วิธีเรียนที่มีความหมายมากขึ้น เพราะเป็นการจัดทำอย่างมีหลักการที่ถูกต้อง
2. ช่วยให้ครูมีสื่อการจัดการเรียนรู้ที่ทำด้วยตนเอง ทำให้เกิดความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ ทำให้การจัดการเรียนรู้ครบถ้วนตรงตามหลักสูตรและจัดการเรียนรู้ได้ทันเวลา
3. เป็นผลงานทางวิชาการที่สามารถเผยแพร่เป็นตัวอย่างได้
4. ช่วยอำนวยความสะดวกแก่ครูผู้จัดการเรียนรู้แทน ในกรณีที่ผู้จัดการเรียนรู้ไม่สามารถจัดการเรียนรู้ได้เอง

จากการศึกษาของผู้วิจัย สรุปได้ว่า การวางแผนการจัดการเรียนรู้มีความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก คือ ทำให้ผู้สอนสอนด้วยความมั่นใจ ทำให้เป็นการสอนที่มีคุณค่าคุ้มกับเวลาที่ผ่านมาทำให้เป็นการสอนที่ตรงตามหลักสูตร ทำให้การสอนบรรลุผล

อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้สอนมีเอกสารเตือนความจำ และทำให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อผู้สอนและต่อวิชาที่เรียน

3. ลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี

แผนการจัดการเรียนรู้ถือเป็นเครื่องมือสำคัญของผู้สอนที่จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสามารถสรุปลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีได้จากการศึกษานักวิชาการได้อธิบายลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี ดังนี้

นาคยา ปิณฑานนท์ (2545) ได้อธิบายไว้ว่า ลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีต้องประกอบไปด้วย

1. เจตคติที่ดี ผู้สอนควรมีความรู้สึที่ดีต่อการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ไม่ควรมองว่างานเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เป็นการสร้างภาระ ความยุ่งยาก เพราะแผนการจัดการเรียนรู้จะเป็นประโยชน์ต่อทั้งผู้สอน ผู้เรียน ผู้บริหารสถานศึกษาและต่อสังคมที่จะจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ หากผู้สอนมีความรู้สึก มีเจตคติที่ดีต่อการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ก็จะทำให้แผนการจัดการเรียนรู้มีคุณภาพและนำไปใช้ได้จริง
2. นกวางแผน นักคิด การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ก็เช่นเดียวกับประมวลการสอนหรือแนวการสอน หรือกำหนดการสอน คุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้สามารถสะท้อนความเป็นนักวางแผน นักคิดสร้างสรรค์ของผู้สอนได้
3. เครื่องมือสื่อสาร แผนการจัดการเรียนรู้ก็เช่นเดียวกับประมวลการสอนที่ใช้เป็นเครื่องมือสื่อสารความเข้าใจสำหรับตัวผู้สอน ผู้บริหาร พ่อแม่ ผู้ปกครองและชุมชน ได้รับทราบว่าโรงเรียนจัดการศึกษาอย่างไร ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างไร
4. เฉพาะเจาะจง ครอบคลุม พอเพียง การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ควรต้องระบุสิ่งที่จะเรียนจะสอนให้ชัดเจน ครอบคลุมและพอเพียงที่จะทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพ ความรู้ความสามารถตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ไม่ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยการกำหนดจุดประสงค์ที่กว้างมากเกินไปหรือน้อยเกินไป และต้องเป็นประโยชน์กับผู้เรียน
5. ยืดหยุ่นปรับเปลี่ยนได้ แผนการจัดการเรียนรู้เป็นสิ่งที่ได้เตรียมการล่วงหน้าก่อนจะมีการเรียนการสอนจริง ๆ การกำหนดข้อมูลใด ๆ ไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ควรมีความยืดหยุ่นที่จะสามารถปรับเปลี่ยนแก้ปัญหาได้ ในกรณีที่มีปัญหาเมื่อมีการนำไปใช้ หรือไม่สามารถดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนรู้นั้น สามารถปรับเปลี่ยนเป็นอย่างอื่นได้ โดยไม่กระทบกระเทือนต่อการเรียนการสอนและผลการเรียนรู้

จากการศึกษาของผู้วิจัย สรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีควรมีลักษณะที่ช่วยส่งเสริมเจตคติที่ดี ช่วยสะท้อนให้ผู้สอนเป็นนักคิด นักวางแผน เป็นเครื่องมือสื่อสารที่ดี มีความ

เฉพาะเจาะจง ครอบคลุม และมีความยืดหยุ่น สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม ตลอดจนมีความชัดเจน ทุกคนสามารถแปลความได้ตรงกันและมีการนำไปใช้และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

4. องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้

องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้เป็นสิ่งที่ควรตระหนักถึงเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้จำเป็นต้องเขียนตามลำดับองค์ประกอบและหากขาดองค์ประกอบใดก็อาจทำให้แผนการจัดการเรียนรู้นั้นสมบูรณ์ เมื่อพิจารณาแล้วการศึกษา วิเคราะห์ องค์ประกอบของแผนโดยทั่วไปจะมี 7 องค์ประกอบ ดังนี้ (เอกรินทร์ สัมहाศาล และคณะ, 2552)

1. สารสำคัญ เป็นการเขียนในลักษณะเป็นความคิดรวบยอด หรือ Concept
 2. จุดประสงค์การเรียนรู้ เขียนในลักษณะจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ซึ่งเมื่อผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติทุกพฤติกรรมในแต่ละแผนการเรียนรู้ของหน่วยการเรียนรู้แล้วบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ตัวชี้วัด และมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในแต่ละหน่วย
 3. สารการเรียนรู้ เป็นการเขียนเนื้อหาสาระในลักษณะเป็นประเด็นสำคัญสั้น ๆ สอดคล้องกับเนื้อหาสาระที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้
 4. กิจกรรมการเรียนรู้ ระบุวิธีสอน กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เทคนิคการสอนที่หลากหลาย เมื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ครบถ้วนบรรลุวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ เมื่อเรียนครบทุกแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้เรียนจะได้รับความรู้ ทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ครบถ้วนตามเป้าหมายการเรียนรู้ของตัวชี้วัด และมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ โดยออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนต้องปฏิบัติในแต่ละรายชั่วโมงอย่างชัดเจน
 5. สื่อ แหล่งการเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ จะกำหนดสื่อการเรียนรู้ที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนไว้อย่างชัดเจน มีใบความรู้ ใบงาน แบบฝึกทักษะการเรียนรู้เอกสารเพิ่มเติมสำหรับผู้สอนตามความเหมาะสมและบอกแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญที่จะช่วยให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด
 6. การวัดและประเมินผล ทุกแผนการจัดการเรียนรู้จะระบุรายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องการวัดและประเมินผล ทุกแผนการจัดการเรียนรู้จะระบุรายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องการวัดและประเมินผลคือ หลักฐานการเรียนรู้ ร่องรอยการเรียนรู้ วิธีการวัดและประเมินผล เครื่องมือในการวัดและประเมินผล
 7. บันทึกผลการจัดการเรียนรู้ เป็นการบันทึกผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาวิธีการจัดการเรียนรู้ให้บรรลุเป้าหมาย
- จากการศึกษาของผู้วิจัย สรุปได้ว่า องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย สารสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ สารการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและแหล่งการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล บันทึกผลหลังสอน

5. รูปแบบของแผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ไม่มีรูปแบบที่ตายตัว แต่แผนจะมีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน โดยนักวิชาการที่ได้ศึกษาวิเคราะห์ไว้ว่า ลักษณะของแผนนั้นสถานศึกษาให้อิสระในการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งมีหลายรูปแบบ โดยรายละเอียดมีดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้แบบบรรยาย ซึ่งจะมีวิธีการเขียนโดยใช้ประเด็นที่สำคัญ 10 ประเด็นมากำกับ แต่การลำดับกิจกรรมการเรียนการสอนจะเขียนเป็นเชิงบรรยายกิจกรรมที่ครูจัดเตรียมไว้โดยไม่ระบุชัดเจนว่านักเรียนทำอะไร ดังตัวอย่างด้านล่างนี้

แผนการจัดการเรียนรู้

เรื่อง.....ระยะเวลา.....คาบ

1. สารสำคัญ.....
2. จุดประสงค์การเรียนรู้.....
3. เนื้อหาสาระ/สาระการเรียนรู้.....
4. กิจกรรมการเรียนรู้.....
5. สื่อและแหล่งเรียนรู้.....
6. การวัดและประเมินผล.....
7. บันทึกหลังสอน.....

7.1 ผลการสอน

7.2 ปัญหา/อุปสรรค

7.3 ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)

2. แผนการจัดการเรียนรู้แบบตาราง แผนการจัดการเรียนรู้แบบนี้เขียนโดยใช้คำสำคัญ 10 คำ มากำกับและบรรจุลงในตารางเกือบทั้งหมด

ตาราง 3 แผนการจัดการเรียนรู้แบบเขียนโดยใช้คำสำคัญ 10 คำ

จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	กิจกรรม	สื่ออุปกรณ์	กระบวนการ	การวัดและประเมินผล
จุดประสงค์การเรียนรู้					

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)

จากการศึกษาวิเคราะห์ของผู้วิจัย รูปแบบในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ โดยทั่วไปมี 3 รูปแบบ มีดังนี้

1. แบบความเรียง เป็นการเขียนองค์ประกอบต่าง ๆ ของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยเขียนร้อยเรียงกันเป็นความเรียงตามลำดับ
2. แบบตาราง เป็นการเขียนองค์ประกอบในรูปแบบตาราง ซึ่งจะทำให้มองเห็น ภาพรวมขององค์ประกอบต่าง ๆ ได้เข้าใจง่าย
3. แบบผสมผสาน เป็นการเขียนองค์ประกอบต่าง ๆ ของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ ผสมผสาน ทั้ง 2 แบบ คือ แบบความเรียงและแบบตาราง

สรุปได้ว่า รูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้มีหลายรูปแบบขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้สอน หรือสถานศึกษาจะเลือกใช้ให้เหมาะสมและสะดวกต่อการนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ

6. ขั้นตอนการทำแผนการจัดการเรียนรู้

การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี ควรเขียนเป็นขั้นตอน โดยนำมาตรฐาน หลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐานมาจัดการเรียนรู้ ดังนี้ (วิมลรัตน์ สุนทรวิโรจน์, 2553)

1. ศึกษามาตรฐานการเรียนรู้ และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นของกลุ่มสาระ การเรียนรู้ที่จัดทำหลักสูตรเพื่อให้เข้าใจเป้าหมายและทิศทางของการจัดการเรียนรู้
2. วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น เพื่อกำหนดสาระการเรียนรู้ช่วงชั้น และกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี รายภาค (เฉพาะระดับมัธยมศึกษาตอนปลายกำหนดสาระ การเรียนรู้เป็นรายภาคเรียน) สาระการเรียนรู้ช่วงชั้นเป็นการกำหนดเนื้อหาที่จะต้องเรียนโดยคำนึงถึง จุดเน้นของหลักสูตร ความต้องการของผู้เรียน ความต้องการของท้องถิ่นและชุมชน จำนวนเวลาที่ จัดการเรียนรู้ในแต่ละสัปดาห์ วัยและระดับชั้น ส่วนการกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี

รายภาคเรียนนั้นเป็นการระบุถึงความรู้ทักษะและคุณลักษณะของผู้เรียนซึ่งจะเกิดขึ้นหลังจากการเรียนรู้ในแต่ละปี/ภาค

3. วิเคราะห์สาระการเรียนรู้ช่วงชั้นและผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี/รายภาคเรียน เพื่อกำหนดเป็นสาระการเรียนรู้รายปี รายภาค กล่าวคือเป็นเนื้อหาที่จะต้องเรียนให้สอดคล้องกับสภาพ และความต้องการของท้องถิ่นและชุมชน

4. นำผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี รายภาค และสาระการเรียนรู้รายปี/รายภาค มาพิจารณาเพื่อจัดทำคำอธิบายรายวิชา

5. นำคำอธิบายรายวิชาที่กำหนดเป็นหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งอาจอธิบายได้ว่าเป็นหน่วยการเรียนรู้เปรียบเสมือนบทเรียนหนึ่ง ๆ ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหาหายเรื่องที่มีความสัมพันธ์กัน นอกจากนี้ การจัดทำหน่วยอาจใช้หลักการบูรณาการหลายกลุ่มสาระการเรียนรู้เข้าด้วยกัน โดยใช้วิชาใดวิชาหนึ่ง เช่น สังคมศึกษา แล้วนำลักษณะเนื้อหาของกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงเข้าด้วยกัน

6. นำหน่วยการเรียนรู้แต่ละหน่วยมาจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เป็นรายหน่วย

7. นำแผนการจัดการเรียนรู้รายหน่วยมาจัดทำแผนการเรียนรู้รายชั่วโมง

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2553) ได้อธิบายไว้ว่า ขั้นตอนการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถจัดทำได้ตามขั้นตอนดังนี้

1. วิเคราะห์คำอธิบายรายวิชา เพื่อนำไปใช้ในการจัดทำโครงสร้างรายวิชาที่ประกอบด้วย หน่วยการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด หรือผลการเรียนรู้ สาระสำคัญ เวลาเรียน และน้ำหนัก คะแนนในแต่ละหน่วย ซึ่งจะเห็นในภาพรวมในระดับรายวิชาว่าผู้สอนจะต้องจัดการเรียนรู้ในแต่ละปีการศึกษา หรือภาคการศึกษาทั้งหมดที่หน่วยการเรียนรู้ ใช้เวลาเรียนเท่าใด

2. วิเคราะห์จุดประสงค์รายวิชา และมาตรฐานรายวิชา โดยพิจารณาจากมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด หรือผลการเรียนรู้ เพื่อนำมาเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยให้ครอบคลุมพฤติกรรมทั้งด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ เจตคติและค่านิยม

3. วิเคราะห์สาระการเรียนรู้โดยวิเคราะห์จากตัวชี้วัด หรือผลการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในแต่ละรายวิชา เพื่อนำมาใช้ในการเลือกและขยายสาระที่เรียนรู้ให้สอดคล้องกับผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น รวมทั้งวิทยาการและเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน

4. วิเคราะห์กระบวนการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด หรือผลการเรียนรู้ ตลอดจนสาระการเรียนรู้ โดยเลือกรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมลงมือปฏิบัติจริง มีความน่าสนใจ สอดคล้องกับวัย และธรรมชาติของผู้เรียน สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันและชีวิตจริงได้

5. วิเคราะห์กระบวนการประเมินผล โดยเลือกใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย ใช้เครื่องมือวัดที่มีความน่าเชื่อถือ และเกณฑ์การประเมินที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

6. วิเคราะห์แหล่งการเรียนรู้ โดยคัดเลือกสื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน ให้เหมาะสมสอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้

จากการศึกษาของผู้วิจัย สามารถสรุปได้ว่า ขั้นตอนการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ เริ่มจากการศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยศึกษามาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น สาระการเรียนรู้ตัวชี้วัดรายปี รายภาค แล้วกำหนดเป็นสาระการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสภาพบริบท และความต้องการของท้องถิ่นและชุมชน หลังจากนั้นจึงนำตัวชี้วัดชั้นปี และสาระการเรียนรู้รายปีมาพิจารณาจัดทำคำอธิบายรายวิชา วิเคราะห์คำอธิบายรายวิชา วิเคราะห์จุดประสงค์รายวิชา และมาตรฐานรายวิชา วิเคราะห์สาระการเรียนรู้ โดยวิเคราะห์จากตัวชี้วัด วิเคราะห์กระบวนการจัดการเรียนรู้ วิเคราะห์กระบวนการประเมินผล วิเคราะห์แหล่งการเรียนรู้ แล้วจึงกำหนดเป็นหน่วยการเรียนรู้และจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ต่อไป

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผู้วิจัยได้ศึกษาเรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากแหล่งข้อมูลที่ศึกษาค้นคว้า ได้แก่ หนังสือ ตำรา และนิตยสาร โดยนำเสนอรายละเอียดข้อมูลดังนี้

1. ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สมนึก ภัททิยธนี (2551) กล่าวว่า วิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลของความรู้ความสามารถและทักษะที่นักเรียนได้จากการเรียนการสอนทั้งที่โรงเรียน ที่บ้าน สภาพแวดล้อม และแหล่งอื่น ๆ สามารถวัดได้ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2 ประเภท

1. แบบทดสอบที่ครูสร้าง (Teacher Made Test)

2. แบบทดสอบมาตรฐาน (Standardized Test)

เยาวดี รามชัยกุล วิบูลย์ศรี (2553) ได้ให้ความหมายว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นการวัดผลการเรียนรู้ด้านเนื้อหาวิชาและทักษะต่าง ๆ ของแต่ละสาขาวิชา โดยเฉพาะอย่างยิ่งสาขาวิชาทั้งหลายที่ได้จัดสอนในระดับชั้นต่าง ๆ ของแต่ละโรงเรียน ลักษณะของแบบสอบผลสัมฤทธิ์มีทั้งที่เป็นข้อเขียน (Paper and Pencil Test) และที่เป็นภาคปฏิบัติจริง (Performance Test)

จากความหมายที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง การวัดผลการเรียนรู้ด้านเนื้อหาวิชาและทักษะต่าง ๆ ความรู้ ความสามารถ ที่นักเรียนได้จากการเรียนการสอนทั้งที่โรงเรียน ที่บ้าน สภาพแวดล้อม และแหล่งอื่น ๆ

2. การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2530) การวัดผลสัมฤทธิ์เป็นการตรวจสอบพฤติกรรมของผู้เรียน ในด้านพุทธิพิสัยซึ่งเป็นการวัด 2 องค์ประกอบ ตามจุดมุ่งหมายและลักษณะของวิชาที่เรียนดังนี้

1. การวัดด้านปฏิบัติ เป็นการตรวจสอบความรู้ความสามารถทางการปฏิบัติ โดยให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงให้เห็นเป็นผลงานปรากฏออกมา ให้ทำการสังเกตและวัดได้ เช่น วิชาศิลปศึกษา พลศึกษา การช่าง เป็นต้น การวัดแบบนี้จึงต้องใช้ข้อสอบภาคปฏิบัติ (Performance Test) ซึ่งการประเมินผลจะพิจารณาที่การปฏิบัติ (Procedure) และผลงานที่ปฏิบัติ

2. การวัดด้านเนื้อหา เป็นการตรวจสอบความรู้ความสามารถที่เกี่ยวกับเนื้อหาวิชา (Content) รวมถึงพฤติกรรมความสามารถในด้านต่าง ๆ อันเป็นผลมาจากการเรียนการสอน มีวิธีการสอบวัดได้ 2 ลักษณะ คือ

2.1 การสอบปากเปล่า (Oral test) การสอบแบบนี้มักกระทำเป็นรายบุคคล ซึ่งเป็นการสอบที่ต้องการดูแลเฉพาะอย่าง เช่น การสอบอ่านฟังเสียง การสอบสัมภาษณ์ ซึ่งต้องการดูการใช้ถ้อยคำในการตอบคำถาม รวมทั้งการแสดงความคิดเห็นและบุคลิกต่าง ๆ เช่น การสอบปริญญานิพนธ์ ซึ่งต้องการวัดความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่ทำตลอดจนแง่มุมต่าง ๆ การสอบปากเปล่าสามารถวัดได้ละเอียดลึกซึ้ง และคำถามที่สามารถเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติมได้ตามต้องการ

2.2 การสอบแบบให้เขียนตอบ (Paper-pencil Test or Written Test) เป็นการสอบวัดที่ให้ผู้สอบเขียนเป็นตัวหนังสือ ซึ่งมีรูปแบบการตอบอยู่ 2 แบบ คือ

2.2.1 แบบไม่จำกัดคำตอบ (Free Response Type) ซึ่งได้แก่ การสอบวัดที่ใช้ข้อสอบแบบอัตนัยหรือความเรียง (Essay Test) นั่นเอง

2.2.2 แบบจำกัดคำถาม (Fixed Response Type) ซึ่งเป็นการสอบที่กำหนดขอบเขตของคำถามที่จะให้ตอบหรือกำหนดคำตอบมาให้เลือก

กรรณิกา ชันธบัณฑิต (2551) ได้กล่าวถึงการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสามารถวัดได้ 2 แบบ ตามจุดมุ่งหมายและลักษณะวิชาที่สอน คือ

1. การวัดด้านปฏิบัติการ เป็นการตรวจสอบระดับความสามารถในการปฏิบัติ หรือทักษะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้แสดงความรู้ความสามารถดังกล่าว ในรูปของการกระทำจริงให้ออกเป็นผลงาน เช่น วิชาศิลปศึกษา พลศึกษา การช่าง เป็นต้น การวัดแบบนี้จึงต้องใช้ “ข้อสอบภาคปฏิบัติ” (Performance Test)

2. การวัดด้านเนื้อหา เป็นการตรวจสอบความสามารถเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาอันเป็นประสบการณ์เรียนรู้ของผู้เรียน รวมถึงพฤติกรรมความสามารถในด้านต่าง ๆ สามารถวัดได้โดยใช้ “ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์” (Achievement Test)

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องสรุปว่า ลักษณะของการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ คือ การวัดด้านการปฏิบัติและการวัดด้านเนื้อหา ซึ่งการวัดด้านเนื้อหา จะมีลักษณะการวัดได้สองวิธีคือ การสอบแบบปากเปล่าและการสอบแบบให้เขียนตอบ การวัดทั้งสององค์ประกอบจะทำให้สามารถทราบถึงความรู้ความสามารถและทักษะต่าง ๆ ของผู้เรียนว่าอยู่ในระดับใด มากน้อยแค่ไหน

3. กรอบแนวคิดในการสร้างแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

บุญชม ศรีสะอาด (2553) ได้เสนอกรอบแนวคิดที่ใช้เป็นแนวในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่า ในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น นิยมสร้างโดยยึดตามการจำแนกจุดประสงค์ทางการศึกษาด้านพุทธิพิสัยของ บลูม (Benjamin S. Bloom) และคณะที่จำแนกจุดประสงค์ทางการศึกษาด้านพุทธิพิสัย ออกเป็น 6 ประเภท ได้แก่

1. ความรู้ (Knowledge)
2. ความเข้าใจ (Comprehension)
3. การนำไปใช้ (Application)
4. การวิเคราะห์ (Analysis)
5. การสังเคราะห์ (Synthesis)
6. การประเมินค่า (Evaluation)

แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ หมายถึง แบบทดสอบที่ใช้วัดความรู้ความสามารถของบุคคลในด้านวิชาการ ซึ่งเป็นผลมาจากการเรียนรู้ในเนื้อหา สาระ และตามจุดประสงค์ของวิชาหรือเนื้อหาที่สอนนั้น โดยทั่วไปจะวัดผลสัมฤทธิ์ในวิชาต่าง ๆ ที่เรียนในโรงเรียน มหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาต่าง ๆ อาจจำแนกออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. แบบทดสอบแบบอิงเกณฑ์ (Criterion Referenced) หมายถึง แบบทดสอบที่สร้างขึ้นตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม มีคะแนนจุดตัดหรือคะแนนเกณฑ์สำหรับใช้ตัดสินว่าผู้สอบมีความรู้ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้หรือไม่ การวัดตรงตามจุดประสงค์เป็นหัวใจสำคัญของข้อสอบในแบบทดสอบประเภทนี้

2. แบบทดสอบอิงกลุ่ม (Norm Referenced Test) หมายถึง แบบทดสอบที่มุ่งสร้างเพื่อวัดให้ครอบคลุมหลักสูตร จึงสร้างตามตารางวิเคราะห์หลักสูตร ความสามารถในการจำแนก ผู้สอบตามความเก่งอ่อนได้ เป็นหัวใจของข้อสอบในแบบทดสอบประเภทนี้ การรายงานผล

การสอบ อาศัยคะแนนมาตรฐาน ซึ่งเป็นคะแนนที่สามารถให้ความหมายแสดงถึงสถานภาพความสามารถของบุคคลนั้นเมื่อเปรียบเทียบกับบุคคลอื่น ๆ ที่ใช้กลุ่มเปรียบเทียบ

สมนึก ภัททิยธนี (2553) แบ่งแบบทดสอบแบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ

1. แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นเอง (Teacher Made Test) เป็นแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเฉพาะครั้ง เพื่อใช้ทดสอบผลสัมฤทธิ์และความสามารถทางวิชาการของนักเรียน มีใช้กันทั่วไปในโรงเรียน แบบทดสอบประเภทนี้สอบเสร็จก็ทิ้ง จะสอบใหม่ก็สร้างขึ้นใหม่หรือนำของเก่ามาเปลี่ยนแปลงปรับปรุงโดยไม่มีวิธีการอะไรเป็นหลัก ไม่มีการวิเคราะห์ว่าข้อสอบดีแล้วประการใด

2. แบบทดสอบมาตรฐาน (Standardized Test) เป็นแบบทดสอบที่สร้างขึ้นด้วยกระบวนการหรือวิธีการซับซ้อนมากกว่าแบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นเอง เมื่อสร้างเสร็จก็มีการนำไปทดลองสอบ แล้วนำผลมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติหลายครั้ง เพื่อปรับปรุงให้มีคุณภาพดี มีความเป็นมาตรฐาน

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบ่งออกตามลักษณะการตอบได้เป็น

2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

1. แบบอัตนัย (Subjective Test หรือ Essay Test) หมายถึง แบบทดสอบที่มีเฉพาะคำถาม นักเรียนต้องคิดหาคำตอบเองโดยการเขียนอย่างเสรี ลักษณะของคำตอบจะไม่คงที่แน่นอน ได้แก่ แบบทดสอบอัตนัย หรือความเรียง แบบตอบสั้น ๆ และแบบเติมคำ

2. แบบปรนัย (Objective Test) หมายถึง แบบทดสอบที่มีทั้งคำถามและคำตอบที่คงที่แน่นอน นักเรียนเลือกหาคำตอบที่คิดว่าถูก โดยการทำเครื่องหมายอย่างใดอย่างหนึ่ง ตามที่ข้อสอบกำหนดไว้ ได้แก่ แบบทดสอบแบบเลือกตอบ (Multiple Choices) แบบถูกผิด (True-False) แบบเติมคำ (Completion) หรือตอบสั้น ๆ (Short Answer) แบบจับคู่ (Matching) และแบบจัดลำดับ (Rearrangement)

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสรุปได้ว่า แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ หมายถึง แบบทดสอบที่ใช้วัดความรู้ความสามารถของบุคคลในด้านวิชาการ ซึ่งเป็นผลมาจากการเรียนรู้ในเนื้อหา สาระและตามจุดประสงค์ของวิชา หรือเนื้อหาที่สอนนั้น โดยทั่วไปจะวัดผลสัมฤทธิ์ในวิชาต่าง ๆ ที่เรียนในโรงเรียน มหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาต่าง ๆ จำแนกออกเป็น 2 ประเภท คือ 1. แบบทดสอบแบบอิงเกณฑ์ (Criterion Referenced) หมายถึง แบบทดสอบที่สร้างขึ้นตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม มีคะแนนจุดตัดหรือคะแนนเกณฑ์สำหรับใช้ตัดสินว่าผู้สอบมีความรู้ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้หรือไม่ การวัดตรงตามจุดประสงค์เป็นหัวใจสำคัญของข้อสอบในแบบทดสอบประเภทนี้ 2. แบบทดสอบอิงกลุ่ม (Norm Referenced Test) หมายถึง แบบทดสอบที่มุ่งสร้างเพื่อวัดให้ครอบคลุมหลักสูตร จึงสร้างตามตารางวิเคราะห์หลักสูตรแบบทดสอบที่มุ่งสร้างเพื่อวัดให้ครอบคลุมหลักสูตร จึงสร้างตามตารางวิเคราะห์

หลักสูตร ความสามารถในการจำแนกผู้สอบตามความเก่งอ่อนได้ เป็นหัวใจของข้อสอบในแบบทดสอบประเภทนี้ การรายงานผลการสอบอาศัยคะแนนมาตรฐาน ซึ่งเป็นคะแนนที่สามารถให้ความหมายแสดงถึง สถานภาพความสามารถของบุคคลนั้นเมื่อเปรียบเทียบกับบุคคลอื่น ๆ ที่ใช้กลุ่มเปรียบเทียบ และแบ่งออกตามลักษณะการตอบได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ 1. แบบอัตนัย (Subjective Test หรือ Essay Test) หมายถึง แบบทดสอบที่มีเฉพาะคำถาม นักเรียนต้องคิดหาคำตอบโดยการเขียนอย่างเสรี ลักษณะของคำตอบจะไม่คงที่แน่นอน ได้แก่ แบบทดสอบอัตนัย หรือความเรียงแบบตอบสั้น ๆ และแบบเติมคำ 2. แบบปรนัย (Objective Test) หมายถึง แบบทดสอบที่มีทั้งคำถาม และคำตอบที่คงที่แน่นอน นักเรียนเลือกหาคำตอบที่คิดว่าถูก โดยการทำเครื่องหมายอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่ข้อสอบกำหนดไว้ ได้แก่ แบบทดสอบแบบเลือกตอบ (Multiple Choices) แบบถูกผิด (True-False) แบบเติมคำ (Completion) หรือตอบสั้น ๆ (Short Answer) แบบจับคู่ (Matching) และแบบตัดลำดับ (Rearrangement)

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และได้นำมาประยุกต์ใช้ในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ โดยมีรายละเอียดของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังต่อไปนี้

1. เป็นแบบทดสอบแบบอิงเกณฑ์ (Criterion Referenced) หมายถึง แบบทดสอบที่สร้างขึ้นตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม มีคะแนนจุดตัดหรือคะแนนเกณฑ์สำหรับใช้ตัดสินว่าผู้สอบมีความรู้ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้หรือไม่
2. เป็นแบบทดสอบแบบปรนัย (Objective Test) หมายถึง แบบทดสอบที่มีทั้งคำถาม และคำตอบที่คงที่แน่นอน นักเรียนเลือกหาคำตอบที่คิดว่าถูก โดยการทำเครื่องหมายอย่างใดอย่างหนึ่ง ตามที่ข้อสอบกำหนดไว้ ซึ่งได้แก่ แบบทดสอบแบบเลือกตอบ (Multiple Choices) 4 ตัวเลือก

ความสามารถในการคิดวิเคราะห์

ผู้วิจัยได้ศึกษาเรื่องความสามารถในการคิดวิเคราะห์จากแหล่งข้อมูลที่ศึกษาค้นคว้า ได้แก่ หนังสือ ตำรา และนิตยสาร โดยนำเสนอรายละเอียดข้อมูลดังนี้

1. ความหมายของความสามารถในการคิดวิเคราะห์

Good (1973, อ้างอิงมาจาก ลักษณะ สรีวัฒน์, 2549) ได้ให้ความหมายการคิดวิเคราะห์ว่า เป็นการคิดอย่างรอบคอบตามหลักของการประเมิน และมีหลักฐานอ้างอิงเพื่อหาข้อสรุปที่น่าจะเป็นไปได้ ตลอดจนพิจารณาองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องทั้งหมดและใช้กระบวนการตรรกะวิทยาได้อย่างถูกต้อง

เพ็ญศรี จันทรดวง (2545, อ้างอิงมาจาก ลักษณะ สรวิวัฒน์, 2549) ได้เสนอเรื่อง การคิดวิเคราะห์ไว้ว่า เป็นวิธีแยกแยะองค์ประกอบหรือลักษณะสิ่งต่าง ๆ เรื่องราวหรือเหตุการณ์ การคิดในระดับนี้อาศัยความรู้เกี่ยวกับข้อเท็จจริง หรือข้อมูลทางทฤษฎีมาเป็นเครื่องมือในการ วิเคราะห์ จึงสามารถอธิบายได้ว่าเรื่องราวหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ เหล่านั้นอยู่ในสภาพใด อาจบอกได้ว่า มีแนวโน้มไปทางใด

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2546, อ้างอิงมาจาก ลักษณะ สรวิวัฒน์, 2549) ได้เสนอไว้ว่า การวิเคราะห์ (Analysis) หมายถึง การจำแนกแยกแยะองค์ประกอบของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ออกเป็นส่วน ๆ เพื่อค้นหาว่าทำมาจากอะไร มีองค์ประกอบอะไร ประกอบขึ้นมาได้อย่างไร เชื่อมโยง ความสัมพันธ์อย่างไร

วีระ สดสังข์ (2550) ได้สรุปความหมายการคิดวิเคราะห์ว่า การคิดวิเคราะห์ คือ การระบุเรื่องหรือปัญหา การจำแนก แยกแยะ การเปรียบเทียบข้อมูลอย่างเป็นระบบ ระบุเหตุผล หรือเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลและตรวจสอบข้อมูลหรือหาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อให้เพียงพอแก่การ ตัดสินใจ

สมนึก ภัทธีธรณี (2553) ได้ให้ความหมายของการคิดวิเคราะห์ว่า หมายถึง การแยกแยะพิจารณาคุณลักษณะของสิ่งต่าง ๆ ว่ามีชิ้นส่วนใดสำคัญที่สุด สองชิ้นส่วนใดสัมพันธ์กัน มากที่สุด และชิ้นส่วนเหล่านั้นอยู่รวมกันได้หรือทำงานได้เพราะใช้หลักการใด ลักษณะของการคิด วิเคราะห์คือการใช้วิจารณ์ญาณเพื่อไตร่ตรองนั่นเอง

ความหมายของความสามารถในการคิดวิเคราะห์ จากนักวิชาการสามารถสรุปได้ว่า ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ หมายถึง เป็นการคิดอย่างรอบคอบ สามารถจำแนก เปรียบเทียบ ข้อมูลอย่างเป็นระบบ แยกแยะองค์ประกอบของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เรื่องราวหรือเหตุการณ์ออกเป็นส่วน ๆ พิจารณาคุณลักษณะของสิ่งต่าง ๆ เพื่อค้นหาว่าทำมาจากอะไร มีองค์ประกอบอะไร ประกอบขึ้นมา ได้อย่างไร เชื่อมโยงความสัมพันธ์อย่างไร เพื่อหาข้อสรุปที่น่าจะเป็นไปได้ ใช้กระบวนการตรรกะวิทยา ได้อย่างถูกต้อง

2. ลักษณะความสามารถในการคิดวิเคราะห์

ลักษณะความสามารถในการคิดวิเคราะห์ นักการศึกษาได้อธิบายไว้ดังนี้

ลักษณะ สรวิวัฒน์ (2549) ได้กล่าวถึงลักษณะการคิดวิเคราะห์ไว้ว่า การคิด วิเคราะห์มีลักษณะเป็นการกำหนดขอบเขตของสิ่งที่จะวิเคราะห์ โดยกำหนดจุดมุ่งหมายลงไปว่าจะคิด วิเคราะห์เพื่ออะไร ด้วยการใช้ทฤษฎีใด ๆ ที่เห็นว่าเหมาะสม มาเป็นกรอบในการคิดวิเคราะห์แล้วต้อง สรุปผลรายงานให้ชัดเจน สำหรับการคิดวิเคราะห์เป็นจะต้องมีพื้นฐานหลายประการในการที่จะนำสู่ การคิดวิเคราะห์ ซึ่งได้แก่

1. ลักษณะการคิดที่เป็นหัวใจของการคิดคือเป้าหมายของการคิด

2. ลักษณะการคิดระดับพื้นฐาน มี 4 ลักษณะ ประกอบด้วย

- 2.1 การคิดคล่อง
- 2.2 การคิดหลากหลาย
- 2.3 การคิดละเอียดลออ
- 2.4 การคิดให้ชัดเจน

3. ลักษณะการคิดระดับกลาง มี 4 ลักษณะ ประกอบด้วย

- 3.1 การคิดกว้าง
- 3.2 การคิดลึกซึ้ง
- 3.3 การคิดไกล
- 3.4 การคิดอย่างมีเหตุผล

4. ลักษณะการคิดระดับสูง ได้แก่ การคิดที่ต้องมีกระบวนการ มีขั้นตอนที่มากและซับซ้อน ที่เรียกว่ากระบวนการคิด และกระบวนการคิดที่มีความสำคัญและจำเป็นมากคือ กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งหากบุคคลใดสามารถคิดได้อย่างมีวิจารณญาณก็จะสานความคิดที่ผ่านมา กลับกรองมาดีแล้วและนำไปใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ จากการกล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า ลักษณะของการคิดวิเคราะห์เป็นลักษณะการคิดที่แยกเหตุการณ์ เรื่องราวหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อหาความจริงโดยเชื่อมโยงเชิงเหตุผล และอาศัยการวิเคราะห์ 3 ด้าน ดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ความสำคัญ เป็นการจำแนกแยกแยะหาความสำคัญของสิ่งของใด เรื่องราวใด เหตุการณ์ใด หรือสาระเนื้อหาใดที่สำคัญที่สุด

4.2 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ เป็นการค้นหาความเกี่ยวข้องระหว่างคุณลักษณะสำคัญของเรื่องราวหรือสิ่งต่าง ๆ ว่าทั้งสองส่วนมีสิ่งใดสัมพันธ์กัน

4.3 การวิเคราะห์หลักการ เป็นการพิจารณาดูส่วนปลีกย่อยต่าง ๆ ว่ามีลักษณะในการทำงานโดยอาศัยหลักการใดเป็นสำคัญ

สุวิทย์ มูลคำ (2547, อ้างอิงมาจาก กิตติพันธ์ ฝาชัยภูมิ, 2554) ได้จำแนกลักษณะการคิดวิเคราะห์ ออกเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ส่วนประกอบ เป็นความสามารถในการหาส่วนประกอบที่สำคัญของสิ่งของหรือเรื่องราวต่าง ๆ เช่น การวิเคราะห์ส่วนประกอบของพืช สัตว์ ข้าว ข้อความหรือเหตุการณ์ เป็นต้น

2. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ เป็นความสามารถในการหาความสัมพันธ์ของส่วนสำคัญต่าง ๆ โดยการระบุความสัมพันธ์ระหว่างความคิด ความสัมพันธ์ในเชิงเหตุผล หรือความแตกต่างระหว่างข้อโต้แย้งที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้อง

3. การวิเคราะห์หลักการ เป็นความสามารถในการหาหลักความสัมพันธ์ ส่วนต่าง ๆ ในเรื่องนั้นว่า สัมพันธ์กันอยู่โดยอาศัยหลักการใด เช่น การให้ผู้เรียนค้นหาหลักการของ เรื่อง การระบุจุดประสงค์ของผู้เรียน ประเด็นสำคัญของเรื่อง เทคนิคที่ใช้ในการจูงใจผู้อ่าน และ รูปแบบภาษาที่ใช้ เป็นต้น

สมนึก ภัททิยธนี (2544 อ้างอิงมาจาก กิตติพันธุ์ ฝ้ายภูมิ, 2554) กล่าวว่า การวัดคิดวิเคราะห์เป็นการใช้วิจารณ์ญาณเพื่อไตร่ตรอง การแยกแยะพิจารณาตุลละเอียดของ สิ่งต่าง ๆ หรือเรื่องราวต่าง ๆ ว่ามีชิ้นส่วนใดสำคัญที่สุด ของชิ้นส่วนใดสัมพันธ์กันมากที่สุด และ ชิ้นส่วนเหล่านั้นอยู่รวมกันได้ หรือทำงานได้ เพราะอาศัยหลักการใด ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ

1. การวิเคราะห์ความสำคัญ หมายถึง การพิจารณาหรือจำแนกว่าชิ้นใด ส่วนใด เรื่องใด ตอนใดสำคัญที่สุด หรือหาจุดเด่น จุดประสงค์สำคัญ สิ่งที่ชอบเร้น
2. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ หมายถึง การค้นหาความเกี่ยวข้องระหว่าง คุณลักษณะสำคัญของเรื่องราวหรือสิ่งต่าง ๆ ว่าชิ้นส่วนใดสัมพันธ์กัน รวมถึงข้อสอบอุปมาอุปนัย
3. การวิเคราะห์หลักการ หมายถึง การให้พิจารณาดูชิ้นส่วน หรือ ส่วนปลีกย่อยต่าง ๆ ว่าทำงานหรือเกาะยึดกันได้ หรือคงสภาพเช่นนั้นได้ เพราะใช้หลักการใดเป็น แกนกลางจึงถามโครงสร้างหรือหลัก หรือวิธีการที่ยึดถือจากลักษณะของการคิดวิเคราะห์ข้างต้น

ลักษณะความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สามารถสรุปได้ว่า ลักษณะการคิด วิเคราะห์มีลักษณะเป็นการกำหนดขอบเขตของสิ่งที่จะวิเคราะห์ โดยกำหนดจุดมุ่งหมายลงไปว่าจะคิด วิเคราะห์เพื่ออะไรด้วยการใช้ทฤษฎีใด ๆ ที่เห็นว่าเหมาะสม มาเป็นกรอบในการคิดวิเคราะห์แล้วต้อง สรุปผลรายงานให้ชัดเจน สำหรับการคิดวิเคราะห์เป็นจะต้องมีพื้นฐานหลายประการในการที่จะนำสู่ การคิดวิเคราะห์ โดยแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ 1. การวิเคราะห์ความสำคัญ เป็นการจำแนกแยกแยะ หาความสำคัญว่าสิ่งของใด เรื่องราวใด เหตุการณ์ใด หรือสาระเนื้อหาใดที่สำคัญที่สุด 2. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ เป็นการค้นหาความเกี่ยวข้องระหว่างคุณลักษณะ สำคัญของเรื่องราว หรือสิ่งต่าง ๆ ว่าทั้งสองส่วนมีสิ่งใดสัมพันธ์กัน 3. การวิเคราะห์หลักการ เป็นการพิจารณาดูส่วน ปลีกย่อยต่าง ๆ ว่ามีลักษณะในการทำงานโดยอาศัยหลักการใดเป็นสำคัญ

3. องค์ประกอบของการคิดวิเคราะห์

Bloom (1956 อ้างอิงมาจาก ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2543) ที่ได้กล่าวไว้ว่ามี 3 ลักษณะ คือ การวิเคราะห์ความสำคัญ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ และการวิเคราะห์หลักการ

Bloom (1956 อ้างอิงมาจาก รินา ภูมิระวิ, 2554) ได้กล่าวอธิบายถึงขอบเขตในการ วัดความสามารถคิดวิเคราะห์ว่า ควรประกอบด้วยทักษะสำคัญ 3 ด้าน ดังนี้

1. การคิดวิเคราะห์ความสำคัญหรือเนื้อหาของสิ่งต่าง ๆ (Analysis of Element) เป็นความสามารถในการแยกแยะได้ว่าสิ่งใดจำเป็น สิ่งใดสำคัญ สิ่งใดมีบทบาทมากที่สุด ประกอบด้วย

1.1 วิเคราะห์ชนิด เป็นการให้นักเรียนวินิจฉัยว่าสิ่งนั้น เหตุการณ์นั้น ๆ จัดเป็นชนิดใดลักษณะใด เพราะเหตุใด เช่น ข้อความนี้ (ทำได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว) เป็นข้อความชนิดใด ต้นผักชีเป็นพืชชนิดใด ม้าน้ำเป็นพืชหรือสัตว์

1.2 วิเคราะห์สิ่งสำคัญ เป็นการวินิจฉัยว่าสิ่งใดสำคัญ สิ่งใดไม่สำคัญ เป็นการค้นหาสาระสำคัญ ข้อความหลัก ข้อสรุป จุดเด่นจุดด้อยของสิ่งต่าง ๆ เช่น

1.2.1 สาระสำคัญของเรื่องนี่คืออะไร

1.2.2 ควรตั้งชื่อเรื่องนี้ว่าอะไร

1.2.3 การปฏิบัติเช่นนั้นเพื่ออะไร

1.2.4 สิ่งใดสำคัญที่สุด สิ่งใดมีบทบาทมากที่สุดจากสถานการณ์นี้

1.3 วิเคราะห์เลศนัย เป็นการมุ่งค้นหาสิ่งที่แอบแฝงซ่อนเร้นอยู่ เช่น

1.3.1 สมทรงเป็นป่าของฉันท (จึงหมายความว่าสมทรงเป็นผู้หญิง)

1.3.2 ถ้าเห็นคนใส่เสื้อขมุกขมอม สกปรก จึงน่าจะเป็นคนยากจน

1.3.3 ข้อความนี้ หมายถึงใครหรือสถานการณ์ใด

1.3.4 สมชายกับสมศรี เป็นพี่น้องกัน สมชายบอกว่าฉันทเป็นหลานของเขา แต่สมศรี บอกว่า ฉันทไม่ใช่หลานของเธอ ทำไมคนทั้งสองจึงพูดไม่เหมือนกัน (เพราะฉันทเป็นลูกของสมศรี)

1.3.5 เรื่องนี้ให้ข้อคิดอะไร ผู้เขียนมีความเชื่ออย่างไรมีจุดประสงค์คืออะไร

2. การคิดวิเคราะห์ความสัมพันธ์ (Analysis of Relationship) เป็นการค้นหาความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ มีอะไรสัมพันธ์กัน สัมพันธ์เชื่อมโยงกันอย่างไร สัมพันธ์กันมากน้อยเพียงใด สอดคล้องหรือขัดแย้งกัน ได้แก่

2.1 วิเคราะห์ชนิดของความสัมพันธ์

2.1.1 มุ่งให้คิดว่าเป็นความสัมพันธ์แบบใด มีสิ่งใดสอดคล้องกันหรือไม่ มีสิ่งใดเกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ และมีสิ่งใดไม่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ เช่น ลิง นก เป็ด เสือ สัตว์ชนิดใดที่ไม่เข้าพวก

2.1.2 มีข้อความใดมีสิ่งใดไม่สมเหตุสมผล เพราะอะไร

2.1.3 คำกล่าวใดสรุปผิด การตัดสินใจอย่างไรหรือการกระทำอะไรที่ไม่ถูกต้อง

2.1.4 ภาพที่ 1 คู่กับภาพที่ 2 ภาพที่ 3 คู่กับภาพใด

2.1.5 สองสิ่งนี้เหมือนกันอย่างไรหรือแตกต่างกันอย่างไร

2.2 วิเคราะห์ขนาดของความสัมพันธ์ใหญ่-เล็ก ก่อน-หลัง

2.2.1 สิ่งใดเกี่ยวข้องมากที่สุด สิ่งใดเกี่ยวข้องน้อยที่สุด

2.2.2 สิ่งใดสัมพันธ์กับสถานการณ์ หรือเรื่องราวมากที่สุด

2.2.3 การเรียงลำดับมากน้อยของสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น เรียงลำดับ

ความรุนแรง จำนวนใกล้-ไกล มาก-น้อย หนัก-เบา

2.3 วิเคราะห์ขั้นตอนความสัมพันธ์

2.3.1 เมื่อเกิดสิ่งนี้แล้วเกิดผลลัพธ์อะไรตามมาบ้างตามลำดับ

2.3.2 การเรียงลำดับขั้นตอนของเหตุการณ์ วงจรของสิ่งต่าง ๆ

สิ่งที่จะเกิดขึ้นตามมาตามลำดับขั้น เช่น วิเคราะห์วงจรของฝน ฟ้าแลบ

2.3.3 ผลสุดท้ายจะเป็นอย่างไร

2.4 วิเคราะห์จุดประสงค์และวิธีการ

2.4.1 การกระทำแบบนี้เพื่ออะไร การทำบุญตักบาตร (สุขใจ)

2.4.2 เมื่อทำอย่างนี้แล้ว จะเกิดสัมฤทธิ์ผลอะไร ออกกำลังกายทุกวัน

(แข็งแรง)

2.4.3 ทำอย่างนี้มีเป้าหมายอะไร มีจุดมุ่งหมายอะไร

2.5 วิเคราะห์สาเหตุและผล

2.5.1 สิ่งใดเป็นสาเหตุของเรื่องนี้

2.5.2 หากไม่ทำอย่างนี้ ผลจะเป็นอย่างไร

2.5.3 หากทำอย่างนี้ ผลจะเป็นอย่างไร

2.5.4 ข้อความใดเป็นเหตุผลแก่กันหรือขัดแย้งกัน

2.6 วิเคราะห์แบบความสัมพันธ์ในรูปอุปมาอุปไมย เช่น

2.6.1 บินเร็วเหมือนนก

2.6.2 ซ้อนคู่ส้อม ตะปูจะคู่กับอะไร

2.6.3 ควายอยู่ในนา ปลาอยู่ในน้ำ

2.6.4 ระบบประชาธิปไตยเหมือนกับระบบการทำงานของอวัยวะใน

ร่างกาย

3. การวิเคราะห์หลักการ (Analysis of Organizational Principles) หมายถึง

การค้นหาโครงสร้างระบบ เรื่องราว สิ่งของและการทำงานต่าง ๆ ว่าสิ่งเหล่านั้นดำรงอยู่ได้ในสภาพ
เช่นนั้น เนื่องจากอะไร มีอะไรเป็นแกนหลัก มีหลักการอย่างไร มีเทคนิคอะไร หรือยึดถือคติใด มีสิ่งใด

เป็นตัวเชื่อมโยง การคิดวิเคราะห์หลักการเป็นการวิเคราะห์ที่ถือว่ามีความสำคัญที่สุด การที่จะวิเคราะห์เชิงหลักการได้ดีจะต้องมีความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์องค์ประกอบและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ได้ดีเสียก่อน เพราะผลจากความสามารถในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์จะทำให้สามารถสรุปเป็นหลักการ ดังนี้

3.1 วิเคราะห์โครงสร้าง เป็นการค้นหาโครงสร้างของสิ่งต่าง ๆ เช่น

3.1.1 การทำวิจัยมีกระบวนการทำงานอย่างไร

3.1.2 สิ่งนี้บ่งบอกความคิดหรือเจตนาอะไร

3.1.3 คำกล่าวนี้มีลักษณะอย่างไร (ชวนเชิญ โฆษณาชวนเชื่อ)

3.1.4 โครงสร้างของสังคมไทยเป็นอย่างไร

3.1.5 ส่วนประกอบของสิ่งนี้มีอะไรบ้าง

3.1.6 กระบวนการทางวิทยาศาสตร์

3.2 วิเคราะห์หลักการ เป็นการแยกแยะเพื่อค้นหาความจริงของสิ่งต่าง ๆ

แล้วสรุปเป็นคำตอบหลักได้

3.2.1 หลักการของเรื่องนี้มีอย่างไร

3.2.2 เหตุใดความรุนแรงใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จึงไม่มีทีท่าจะยุติ

ลงได้

3.2.3 หลักการในการสอนของครู ควรเป็นอย่างไร ลักษณะของสิ่งต่าง ๆ

ที่จะนำมาใช้ในการคิดวิเคราะห์ เช่น วิเคราะห์วัตถุ วิเคราะห์สถานการณ์ วิเคราะห์บุคคล วิเคราะห์ข้อความ วิเคราะห์ข่าว วิเคราะห์สารเคมี เป็นต้น

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2546) ได้อธิบายถึงองค์ประกอบของการคิดวิเคราะห์ออกเป็น 4 ประการ คือ

1. ความสามารถในการตีความ เราไม่สามารถวิเคราะห์สิ่งต่าง ๆ ได้

หากไม่เริ่มต้นด้วยการทำความเข้าใจข้อมูลปรากฏ เริ่มแรกเราจึงต้องพิจารณาข้อมูลที่ได้รับว่าอะไรเป็นอะไรด้วย การตีความการตีความ (Interpretation) หมายถึง การพยายามทำความเข้าใจและให้เหตุผลแก่สิ่งที่เราต้องการจะวิเคราะห์ เพื่อแปลความหมายที่ไม่ปรากฏโดยตรงของสิ่งนั้น เป็นการสร้างความเข้าใจต่อสิ่งที่ต้องการวิเคราะห์ โดยสิ่งนั้นไม่ได้ปรากฏโดยตรง คือตัวข้อมูลไม่ได้บอกโดยตรง แต่เป็นการสร้างความเข้าใจที่เกินกว่าสิ่งที่ปรากฏ อันเป็นการสร้างความเข้าใจบนพื้นฐานของสิ่งที่ปรากฏในข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์ เกณฑ์ที่แต่ละคนใช้เป็นมาตรฐานในการตัดสินใจหรือเป็นไม้เมตรที่แต่ละคนสร้างขึ้น ในการตีความนั้นย่อมแตกต่างกันไปตามความรู้ประสบการณ์และค่านิยมของแต่ละบุคคล

2. ความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่จะวิเคราะห์ เราจะคิดวิเคราะห์ได้ดีนั้นจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจพื้นฐานในเรื่องนั้น เพราะความรู้จะช่วยในการกำหนดขอบเขตของการวิเคราะห์ แจกแจงและจำแนกได้ว่าเรื่องนั้นเกี่ยวข้องกับอะไร มีองค์ประกอบย่อย ๆ อะไรบ้าง มีทั้งหมดหมู่ จัดลำดับความสำคัญอย่างไร และรู้ว่าอะไรเป็นสาเหตุก่อให้เกิดอะไร การคิดวิเคราะห์ของเราในเรื่องนั้นจะไม่สมเหตุสมผลเลย หากเราไม่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องนั้นเราจำเป็นต้องใช้ความรู้ที่เกี่ยวข้องเข้ามาเป็นองค์ประกอบในการคิด ถ้าเราขาดความรู้เราอาจไม่สามารถวิเคราะห์หาเหตุผลได้ว่าเหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น

3. ความช่างสังเกตช่างสงสัยและช่างถาม นักคิดเชิงวิเคราะห์จะต้องมีองค์ประกอบทั้ง 3 นี้รวมด้วย คือ ต้องเป็นคนช่างสังเกต สามารถค้นพบความผิดปกติท่ามกลางสิ่งที่อยู่อย่างผิวเผินแล้วไม่มีอะไรเกิดขึ้น ต้องเป็นคนช่างสงสัย เมื่อเห็นความผิดปกติไม่ละเลยไปแต่หยุดพิจารณาขบคิด ไตร่ตรอง และต้องเป็นคนช่างถามชอบตั้งคำถามกับตัวเองและคนรอบ ๆ ข้างเกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้น เพื่อนำไปสู่การคิดต่อเกี่ยวกับเรื่องนั้นการตั้งคำถามจะนำไปสู่การสืบค้นความจริงและเกิดความชัดเจนในประเด็นที่ต้องการวิเคราะห์ สำหรับขอบเขตคำถามที่เกี่ยวข้องกับการคิดเชิงวิเคราะห์จะยึดหลักการตั้งคำถามโดยใช้หลัก 5W 1H คือใคร (Who) ทำอะไร (What) ที่ไหน (Where) เมื่อไร (When) ทำไม (Why) และอย่างไร (How) คำถามเหล่านี้อาจไม่จำเป็นต้องใช้ทุกข้อ เพราะการตั้งคำถามมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดความชัดเจนครอบคลุมและตรงประเด็นที่เราต้องการสืบค้น

4. ความสามารถในการหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผล นักคิดเชิงวิเคราะห์จะต้องมีความสามารถในการหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผลสามารถสืบค้นคำตอบได้ว่า

- 4.1 อะไรเป็นสาเหตุให้เกิดสิ่งนี้
- 4.2 เรื่องนั้นเชื่อมโยงกับเรื่องนี้ได้อย่างไร
- 4.3 เรื่องนี้มีใครเกี่ยวข้องกับบ้างเกี่ยวข้องกับกันอย่างไร
- 4.4 เมื่อเกิดเรื่องนี้ส่งผลกระทบอย่างไรบ้าง
- 4.5 สาเหตุที่ก่อให้เกิดเหตุการณ์นี้
- 4.6 องค์ประกอบใดบ้างที่นำไปสู่สิ่งนั้น
- 4.7 วิธีการขั้นตอนการทำให้เกิดสิ่งนี้
- 4.8 สิ่งนี้ประกอบด้วยอะไรบ้าง
- 4.9 แนวทางการแก้ปัญหาที่มีอะไรบ้าง
- 4.10 ถ้าทำเช่นนี้จะเกิดอะไรขึ้นในอนาคต

นอกจากนี้อาจเป็นคำถามอื่น ๆ ที่มุ่งเพื่อให้มีการออกแรงทางสมองให้ต้องขบคิดอย่างมีเหตุผล เชื่อมโยงกับเรื่องที่เกิดขึ้น ดังนั้นนักคิดเชิงวิเคราะห์จึงต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถใน

การใช้เหตุผลจำแนกแยกแยะได้ว่า สิ่งใดเป็นความจริงสิ่งใดเป็นความเท็จ สิ่งใดมีองค์ประกอบในรายละเอียดเชื่อมโยงสัมพันธ์กันอย่างไร

สมนึก ภัททิยธนี (2551) กล่าวว่า ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เป็นการใช้ วิจารณ์ญาณเพื่อไตร่ตรองการแยกแยะพิจารณาดูรายละเอียดของสิ่งต่าง ๆ หรือเรื่องต่าง ๆ ว่ามีชิ้นส่วนใดสำคัญที่สุด ของชิ้นส่วนใดสัมพันธ์กันมากที่สุด และชิ้นส่วนเหล่านั้นอยู่รวมกันได้หรือ ทำงานได้เพราะอาศัยหลักการใด ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ

1. การวิเคราะห์ความสำคัญ หมายถึง การพิจารณาหรือจำแนกว่า ชิ้นใด ส่วนใด เรื่องใด ตอนใดสำคัญที่สุด หรือหาจุดเด่นจุดประสงค์สำคัญสิ่งที่ซ่อนเร้น
2. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ หมายถึง การค้นหาความเกี่ยวข้องระหว่าง คุณสมบัติสำคัญของเรื่องราวหรือสิ่งต่าง ๆ ว่า ชิ้นส่วนใดสัมพันธ์กัน
3. การวิเคราะห์หลักการ หมายถึง การให้พิจารณาดู ชิ้นส่วนหรือส่วนปลีกย่อย ต่าง ๆ ว่าทำงานหรือเกาะยึดกันได้ หรือคงสภาพเช่นนั้นได้ เพราะใช้หลักการใดเป็นแกนกลาง จึงถามโครงสร้างหรือหลักหรือวิธีการที่ยึดถือ

จากการศึกษาดำรง เอกสารที่เกี่ยวข้ององค์ประกอบของการคิดวิเคราะห์ สามารถสรุปได้ว่า ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ หมายถึง การใช้ความสามารถในการจำแนกแยกแยะ องค์ประกอบต่าง ๆ ของสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยใช้การวัดความสามารถในการคิด วิเคราะห์ 3 ด้าน คือ การวิเคราะห์ความสำคัญ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ และการวิเคราะห์หลักการ ตามความคิดของ สมนึก ภัททิยธนี (2551) โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การวิเคราะห์ความสำคัญ หมายถึง การพิจารณา แยกแยะ หรือจำแนกว่า ชิ้นใดส่วนใด เรื่องใด เหตุการณ์ใด ตอนใด สำคัญที่สุด และการพิจารณาส่วนที่เป็นหัวใจหรือ ข้อความที่สำคัญที่สุดของโจทย์ที่ซับซ้อน ไม่ได้อยู่ในแบบฝึกหัด เพื่อจะเป็นแนวทางในการหาคำตอบ
2. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ หมายถึง การค้นหาความเกี่ยวข้องระหว่าง คุณสมบัติสำคัญของเรื่องราวหรือสิ่งต่าง ๆ ว่าสองชิ้นส่วนใดสัมพันธ์กัน รวมทั้งข้อสอบอุปมา อุปไมย และสามารถโยงส่วนต่าง ๆ ของโจทย์ที่เกี่ยวข้องกันอย่างสมเหตุสมผล เพื่อใช้ในการ แก้ปัญหาหรือหาคำตอบ
3. การวิเคราะห์หลักการ หมายถึง การพิจารณาส่วนต่าง ๆ ที่สำคัญของโจทย์ว่า ควรอาศัยกฎ ทฤษฎีใดเป็นหลักการในการหาคำตอบ
4. การวัดและการประเมินความสามารถในการคิดวิเคราะห์

การวัดและการประเมินความสามารถในการคิดวิเคราะห์ มีรูปแบบที่หลากหลาย จากกลุ่มนักวิจัย เพื่อให้การนำรูปแบบการวัดและการประเมินไปใช้เป็นแนวทางให้ผู้วิจัยพัฒนา

ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และออกแบบกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ มีดังนี้

ศิริชัย กาญจนวาสี (2544) กล่าวว่า การวัดความสามารถในการคิดมีหลายวิธี แยกได้ 2 ประเภท คือ

1. แนวทางของนักวัดกลุ่มจิตมิติ (Psychometrics)

แนวทางการวัดจิตมิตินี้เป็นแนวทางของกลุ่มนักวัดทางการศึกษาและนักจิตวิทยาที่พยายามศึกษาและวัดคุณลักษณะภายในของมนุษย์มาเกือบศตวรรษแล้ว เริ่มจากการศึกษาและวัดเขาวินิจฉัยศึกษาโครงสร้างทางสมองของมนุษย์มาด้วยความเชื่อว่า มีลักษณะเป็นองค์ประกอบและมีระดับความสามารถแตกต่างกันในแต่ละคน ซึ่งสามารถวัดได้โดยใช้การวัดแบบทดสอบมาตรฐาน ต่อมาได้ขยายแนวความคิดของการวัดความสามารถทางสมองสู่การวัดผลสัมฤทธิ์ บุคลิกภาพ ความถนัดและความสามารถในด้านต่าง ๆ รวมทั้งความสามารถในการคิด

2. แนวทางของการวัดจากการปฏิบัติจริง (Authentic Performance Measurement)

แนวทางการวัดนี้เป็นทางเลือกใหม่ ที่เสนอโดยกลุ่มนักวัดการเรียนรู้ในบริบทที่เป็นธรรมชาติ โดยเน้นการวัดจากการปฏิบัติในชีวิตจริงหรือคล้ายจริงที่มีคุณค่าต่อตัวผู้ปฏิบัติ มิติของการใช้กระบวนการคิดในการปฏิบัติงาน ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาและการประเมินตนเอง เทคนิคการวัดใช้การสังเกตงานที่ปฏิบัติจากการเขียนเรียงความ การแก้ปัญหาในสถานการณ์เหมือนโลกแห่งความจริง และการรวบรวมงานในแฟ้มสะสมงาน หรือพัฒนางาน การวัดความสามารถในการติดตามแนวทางนักวัดกลุ่มจิตมิติส่วนใหญ่สนใจการวัดความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งได้มีการพัฒนาแบบทดสอบกันอย่างหลากหลาย จะขอเสนอการวัดความสามารถในการคิดเป็น 2 ลักษณะ คือ

2.1 แบบสอบถามมาตรฐานที่ใช้สำหรับวัดความสามารถในการคิด
แบบสอบถามมาตรฐานที่มีผู้สร้างไว้แล้ว สำหรับใช้วัดความสามารถในการคิดสามารถจัดกลุ่มได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่

2.1.1 แบบสอบการคิดทั่วไป เป็นข้อสอบที่มุ่งวัดให้ครอบคลุมความสามารถด้านการคิด โดยเป็นความคิดที่อยู่เป็นพื้นฐานของการใช้ความรู้ทั่วไป แบบสอบลักษณะนี้ส่วนใหญ่เป็นข้อสอบแบบเลือกตอบ

2.1.2 แบบสอบความสามารถในการคิดลักษณะเฉพาะ เป็นข้อสอบที่มุ่งวัดความสามารถในการคิดเฉพาะแบบที่แสดงถึงลักษณะของการคิด เช่น ความสามารถประเมินข้อมูลที่ได้จากการสังเกต การคิดแบบนิรนัย เป็นต้น

2.2 การสร้างแบบวัดความคิดขึ้นมาใช้เอง ถ้าแบบสอบถามมาตรฐานสำหรับการคิดที่มีใช้กันอยู่ทั่วไป ไม่สอดคล้องกับเป้าหมายการวัด เช่น ชูตเน้น ที่ต้องการขอบเขตความสามารถทางการคิดที่มุ่งวัดหรือกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการใช้แบบสอบถาม ผู้สอนต้องหาวิธีสร้างแบบวัดการคิดขึ้นใช้เองเพื่อให้เหมาะสมกับความต้องการในการวัดอย่างแท้จริง

2.2.1 หลักการสร้างแบบวัดความสามารถทางการคิด การคิดเป็นกิจกรรมทางสมองที่เกิดขึ้นตลอดเวลา การคิดที่น่าสนใจเป็นการคิดอย่างมีจุดมุ่งหมาย ซึ่งเป็นการคิดที่นำไปสู่เป้าหมายโดยตรงหรือคิดค้นข้อสรุป อันเป็นคำตอบสำหรับตัดสินใจหรือแก้ปัญหาสิ่งใดสิ่งหนึ่ง การคิดจึงเป็นความสามารถหนึ่งทางสมอง การคิดเป็นนามธรรมที่มีลักษณะซับซ้อน ไม่สามารถมองเห็น ไม่สามารถสังเกต สัมผัส วัดได้โดยตรง จึงต้องอาศัยหลักการวัด ทางจิตมิติ (Psychometrics) มาช่วยในการวัด การวัดความสามารถทางการคิดของบุคคล ผู้สร้างเครื่องมือต้องมีความรอบรู้ในแนวคิดหรือทฤษฎีเกี่ยวกับการคิด เพื่อนำมาเป็นกรอบหรือโครงสร้างของการคิด เมื่อมีการกำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการของโครงสร้างหรือองค์ประกอบของการคิดแล้วจะทำให้ได้ตัวชี้วัดหรือลักษณะพฤติกรรมเฉพาะที่เป็นรูปธรรม ซึ่งสามารถบ่งชี้ถึงโครงสร้างหรือองค์ประกอบของการคิด จากนั้นจึงเขียนข้อความตามตัวชี้วัดหรือลักษณะพฤติกรรมเฉพาะของแต่ละองค์ประกอบของการคิดนั้น ๆ

2.2.2 ขั้นตอนการพัฒนาแบบวัดความสามารถทางการคิด ศิริชัย กาญจนวาสี (2544) ได้อธิบายขั้นตอนการพัฒนาแบบวัดความสามารถทางการคิดว่ามีขั้นตอนการดำเนินการที่สำคัญดังนี้

1) กำหนดจุดมุ่งหมายของการวัด ผู้พัฒนาแบบวัดจะต้องพิจารณาจุดมุ่งหมายของการนำแบบวัดไปใช้ด้วยว่าต้องการวัดความสามารถทางการคิดทั่วไป หรือต้องการวัดความสามารถทางการคิดเฉพาะวิชา การวัดนั้นมุ่งติดตามความก้าวหน้าของความสามารถทางการคิด หรือต้องการเน้นการประเมินผลสรุปรวมสำหรับการตัดสินใจรวมทั้งการแปลผลการวัดเน้นการเปรียบเทียบกับมาตรฐานของกลุ่มหรือต้องการเปรียบเทียบกับเกณฑ์หรือมาตรฐานที่กำหนดไว้

2) กำหนดกรอบของการวัดและนิยามเชิงปฏิบัติการผู้พัฒนาแบบวัดควรศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความสามารถทางการคิดตามจุดมุ่งหมายที่ต้องการผู้พัฒนาแบบวัดควรเลือกแนวคิดหรือทฤษฎีที่เหมาะสมกับบริบทและจุดหมายที่ต้องการเป็นหลัก แล้วศึกษาให้เข้าใจอย่างลึกซึ้ง เพื่อกำหนดโครงสร้างหรือองค์ประกอบของความสามารถทางการคิด ตามทฤษฎีและให้นิยามเชิงปฏิบัติการขององค์ประกอบในเชิงรูปธรรมของพฤติกรรมที่สามารถบ่งชี้ถึงลักษณะแต่ละองค์ประกอบของการคิดนั้นได้

3) สร้างผังข้อสอบ การสร้างผังข้อสอบเป็นการกำหนดเค้าโครงของแบบวัดตามความสามารถทางการคิดที่ต้องการสร้างให้ครอบคลุมโครงสร้างหรือองค์ประกอบ

ไต่ถามตามทฤษฎีและกำหนดว่าแต่ละส่วนมีน้ำหนักตามความสำคัญมากน้อยเพียงใด ในกรณีที่ต้องการสร้างแบบวัดความสามารถทางการคิดสำหรับใช้เฉพาะวิชาใดวิชาหนึ่ง ผู้พัฒนาแบบวัดจะต้องกำหนดเนื้อหาวิชานั้นด้วยว่า จะใช้เนื้อหาใดบ้างที่เหมาะสม แล้วนำมาใช้วัดความสามารถทางการคิด พร้อมทั้งกำหนดน้ำหนักความสำคัญ ของแต่ละเนื้อหาวิชาในแต่ละองค์ประกอบความสามารถทางการคิดเป็นแผนผังข้อสอบสำหรับนำไปใช้เขียนข้อสอบต่อไป

4) เขียนข้อสอบ กำหนดรูปแบบของการเขียนข้อสอบ ตัวคำถาม ตัวข้อสอบและวิธีการตรวจให้คะแนน เช่น กำหนดว่าตัวคำถามเป็นลักษณะสถานการณ์สภาพปัญหาหรือข้อมูลนั้น ๆ อาจได้มาจากบทความ รายงานต่าง ๆ บทสนทนาที่พบในชีวิตประจำวันหรืออาจเขียนขึ้นมาเอง ส่วนคำตอบอาจเป็นข้อสรุปของสถานการณ์หรือปัญหานั้น 3-5 ข้อสรุป เพื่อให้ผู้สอบพิจารณาตัดสินใจว่า ข้อสรุปใดน่าเชื่อถือกว่ากัน น่าจะเป็นจริงหรือไม่เป็นต้น ส่วนการตรวจให้คะแนนมีการกำหนดเกณฑ์การตรวจไว้เช่น ตอบถูกต้องตรงคำตอบได้ 1 คะแนน ถ้าตอบผิดหรือไม่ตอบให้ 0 คะแนน เป็นต้น เมื่อกำหนดรูปแบบของข้อสอบแล้วร่างข้อสอบตามผังข้อสอบที่กำหนดไว้จนครบทุกองค์ประกอบ ภาษาที่ใช้ควรเป็นไปตามหลักการเขียนข้อสอบที่ดีโดยทั่วไป แต่สิ่งที่ต้องระมัดระวังเป็นพิเศษ ได้แก่การเขียนข้อสอบให้วัดได้ตรงตามโครงสร้างของการวัด พยายามหลีกเลี่ยงคำถามนำและคำถามที่ทำให้ผู้ตอบสับสนตอบเพื่อให้ดูดี

5) นำแบบวัดไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง หรือกลุ่มใกล้เคียง แล้วนำผลจากการตอบมาทำการวิเคราะห์หาคุณภาพโดยการทำการวิเคราะห์ข้อสอบ

6) นำแบบวัดไปใช้จริง หลังจากวิเคราะห์คุณภาพของข้อสอบเป็นรายข้อและวิเคราะห์คุณภาพของแบบทดสอบทั้งฉบับว่า เป็นไปตามเกณฑ์คุณภาพที่ต้องการแล้วจะนำแบบวัดความสามารถทางการคิดไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายจริง ในการใช้แบบวัดทุกครั้งควรมีการรายงานค่าความเที่ยง (Reliability) ทุกครั้งก่อนนำผลการวัดไปแปลความหมาย

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้สร้างแบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ขึ้นมาเอง ตามแนวทางของ ศิริชัย กาญจนวาสี (2544) ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้ 1) กำหนดจุดมุ่งหมายของการวัด ผู้พัฒนาแบบวัดจะต้องพิจารณาจุดมุ่งหมายของการนำแบบวัดไปใช้ด้วยว่า ต้องการวัดความสามารถทางการคิดทั่วไป หรือต้องการวัดความสามารถทางการคิดเฉพาะวิชาการวัดนั้นมุ่งติดตามความก้าวหน้าของความสามารถทางการคิด หรือต้องการเน้นการประเมินผลสรุปรวมสำหรับการตัดสินใจรวมทั้งการแปลผลการวัดเน้นการเปรียบเทียบกับ มาตรฐานของกลุ่มหรือต้องการเปรียบเทียบกับเกณฑ์หรือมาตรฐานที่กำหนดไว้ 2) กำหนดกรอบของการวัดและนิยามเชิงปฏิบัติการผู้พัฒนาแบบวัดควรศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความสามารถทางการคิดตามจุดมุ่งหมายที่ต้องการผู้พัฒนาแบบวัดควรเลือกแนวคิดหรือทฤษฎีที่เหมาะสมกับบริบทและจุดหมายที่ต้องการเป็นหลักแล้วศึกษาให้เข้าใจอย่างลึกซึ้งเพื่อกำหนดโครงสร้างหรือองค์ประกอบของ

ความสามารถทางการคิด ตามทฤษฎีและให้นิยามเชิงปฏิบัติการขององค์ประกอบในเชิงรูปธรรมของ พฤติกรรมที่สามารถบ่งชี้ถึงลักษณะแต่ละองค์ประกอบของการคิดนั้นได้ 3) สร้างผังข้อสอบ การสร้าง ผังข้อสอบเป็นการกำหนดเค้าโครงของแบบวัดตามความสามารถทางการคิดที่ต้องการสร้าง ให้ครอบคลุม โครงสร้างหรือองค์ประกอบใดบ้างตามทฤษฎีและกำหนดว่าแต่ละส่วนมีน้ำหนักตามความสำคัญ มากน้อยเพียงใด ในกรณีที่ต้องการสร้างแบบวัดความสามารถทางการคิดสำหรับใช้เฉพาะวิชาใดวิชา หนึ่ง ผู้พัฒนาแบบวัดจะต้องกำหนดเนื้อหาวิชานั้นด้วยว่า จะใช้เนื้อหาใดบ้างที่เหมาะสม แล้วนำมาใช้ วัดความสามารถทางการคิดพร้อมทั้งกำหนดน้ำหนักความสำคัญ ของแต่ละเนื้อหาวิชาในแต่ละ องค์ประกอบความสามารถทางการคิดเป็นแผนผังข้อสอบสำหรับนำไปใช้เขียนข้อสอบต่อไป

4) เขียนข้อสอบ กำหนดรูปแบบของการเขียนข้อสอบ ตัวคำถาม ตัวข้อสอบและวิธีการตรวจให้ คะแนน เช่น กำหนดว่าตัวคำถามเป็นลักษณะสถานการณ์สภาพปัญหาหรือข้อมูลนั้น ๆ อาจได้มาจาก บทความ รายงานต่าง ๆ บทสนทนาที่พบในชีวิตประจำวันหรืออาจเขียนขึ้นมาเอง ส่วนคำตอบอาจ เป็นข้อสรุปของสถานการณ์หรือปัญหานั้น 3 – 5 ข้อสรุป เพื่อให้ผู้สอบพิจารณาตัดสินใจว่า ข้อสรุปใดน่าเชื่อถือมากกว่ากัน น่าจะเป็นจริงหรือไม่เป็นต้น ส่วนการตรวจให้คะแนนมีการกำหนดเกณฑ์ การตรวจไว้เช่น ตอบถูกต้องตรงคำตอบได้ 1 คะแนน ถ้าตอบผิดหรือไม่ตอบให้ 0 คะแนน เป็นต้น เมื่อกำหนดรูปแบบของข้อสอบแล้วร่างข้อสอบตามผังข้อสอบที่กำหนดไว้จนครบทุกองค์ประกอบ ภาษาที่ใช้ควรเป็นไปตามหลักการเขียนข้อสอบที่ดีโดยทั่วไป แต่สิ่งที่ต้องระมัดระวังเป็นพิเศษ ได้แก่ การเขียนข้อสอบให้วัดได้ตรงตามโครงสร้างของการวัด พยายามหลีกเลี่ยงคำถามนำและคำถามที่ ทำให้ผู้ตอบสับสนตอบเพื่อให้ดูดี 5) นำแบบวัดไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง หรือกลุ่มใกล้เคียงแล้ว นำผลจากการตอบมาทำการวิเคราะห์หาคุณภาพโดยการทำการวิเคราะห์ข้อสอบ 6) นำแบบวัดไปใช้ จริง หลังจากวิเคราะห์คุณภาพของข้อสอบเป็นรายข้อและวิเคราะห์คุณภาพของแบบทดสอบทั้งฉบับ ว่า เป็นไปตามเกณฑ์คุณภาพ ที่ต้องการแล้วจะนำแบบวัดความสามารถทางการคิดไปใช้กับ กลุ่มเป้าหมายจริง ในการใช้แบบวัดทุกครั้งควรมีการรายงานค่าความเที่ยง (Reliability) ทุกครั้งก่อน นำผลการวัดไปแปลความหมาย

จากองค์ประกอบของการคิดวิเคราะห์ 1) การวิเคราะห์ความสำคัญ 2) การวิเคราะห์ ความสัมพันธ์ และ 3) การวิเคราะห์หลักการ ผู้วิจัยจะส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ทั้งสามองค์ประกอบ และการสร้างแบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์นั้น โดยใช้แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จาก 3 องค์ประกอบ องค์ประกอบละ 10 ข้อ รวมทั้งสิ้นจำนวน 30 ข้อ

ความพึงพอใจ

ผู้วิจัยได้ศึกษาเรื่องความพึงพอใจ จากแหล่งข้อมูลที่ศึกษาค้นคว้า ได้แก่นางสือ ตำรา และนิตยสาร โดยนำเสนอรายละเอียดข้อมูลดังนี้

1. ความหมายของความพึงพอใจ

สุรงค์ ไคว้ตระกูล (2551) กล่าวว่า ความพึงพอใจ (Satisfaction) หมายถึง ภาวะของอารมณ์ ความรู้สึกร่วม ของบุคคลที่มีต่อการเรียนรู้ประสบการณ์ที่เกิดจากแรงจูงใจ ซึ่งเป็นพลังภายในของแต่ละบุคคลอันเป็นความสัมพันธ์ระหว่างเป้าหมายที่คาดหวังและความต้องการด้านจิตใจ นำไปสู่การค้นหาสิ่งที่ต้องการมาตอบสนองเมื่อได้รับการตอบสนองความต้องการแล้วจะเกิดความรู้สึกมีความสุข กระตือรือร้น มุ่งมั่น เกิดขวัญกำลังใจ ก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการกระทำกิจกรรมที่นำไปสู่เป้าหมายนั้นสำเร็จตามที่กำหนดไว้ อีกนัยหนึ่ง ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกในเชิงการประเมินค่าอันเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการเรียนรู้ที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ของการเรียนประสบการณ์ของแต่ละบุคคล

อรอนงค์ รักนิยม (2551) ให้ความหมายของความพึงพอใจว่า หมายถึง ความรู้สึกชอบ พอใจ หรือความโน้มเอียงที่บุคคลมีต่องานที่ตนได้ปฏิบัติอยู่ มีต่อวัตถุแนวความคิด ประสบการณ์ หรือกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง อันจะนำไปสู่ความเต็มใจที่จะปฏิบัติภารกิจนั้น ๆ ให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งความพึงพอใจอาจใช้เวลานาน ๆ หรือเป็นเพียงความรู้สึกชั่วครู่ก็ได้

ทิฟฟิน และแมคคอร์มิก (Tiffin and McComick, 1965 อ้างอิงมาจาก ลติกา จงพานิษฐ์เจริญ, 2555) กล่าวว่า ความพึงพอใจคือแรงจูงใจของมนุษย์ที่ถูกกำหนดโดยความต้องการพื้นฐานหรือความจำเป็น และจะมีแรงขับไปสู่ปรารถนานั้น และพยายามหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่ต้องการ

ลติกา จงพานิษฐ์เจริญ (2555) ได้สรุปว่า “ความพึงพอใจ” เป็นการแสดงความรู้สึกพอใจ ยินดี ของแต่ละบุคคลในการตอบสนองความต้องการที่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นผลมาจากปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยปัจจัยเหล่านั้นสามารถสนองความต้องการของบุคคลทั้งร่างกายและจิตใจได้อย่างเหมาะสม และเป็นการแสดงออกทางพฤติกรรมของบุคคลที่จะเลือกปฏิบัติในกิจกรรมนั้น

สัจจา ไสกา (2556) ได้ให้ความหมาย ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกชอบใจ ถูกใจ พอใจ เมื่อได้รับผลสำเร็จตามความมุ่งหมายตรงตามความต้องการ หรือความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

จากความหมายของความพึงพอใจที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกชอบพอใจต่อกิจกรรมที่กระทำ หรือเจตคติที่ดีของบุคคลที่มีต่อการทำงานหรือ

การปฏิบัติกิจกรรมในเชิงบวก ที่ปรากฏออกมาทางพฤติกรรมและเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ของบุคคล อันจะนำไปสู่ความเต็มใจที่จะปฏิบัติภารกิจนั้น ๆ ให้บรรลุเป้าหมาย โดยความพึงพอใจอาจใช้เวลานาน ๆ หรือเป็นเพียงความรู้สึกชั่วครู่ก็ได้

2. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับความพึงพอใจ

ทวิตลิป สาร์เสน (2543) เป็นแนวความคิดพื้นฐานเกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์ ซึ่งความต้องการเหล่านี้หากได้รับการตอบสนองก็จะช่วยให้เกิดความพึงพอใจในการเรียนได้ ความต้องการพื้นฐานของมนุษย์จากขั้นต่ำสุด ไปสู่ขั้นสูงสุดเป็น 5 ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 ความต้องการทางด้านสรีรวิทยา (Physiological Needs) ได้แก่ ความต้องการอาหาร น้ำ และอากาศ ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับชีวิต ถ้ามนุษย์ไม่ได้รับการตอบสนองในขั้นนี้ก็จะไม่มีความต้องการในขั้นถัดไป

ขั้นที่ 2 ความต้องการความปลอดภัย (Safety Needs) มนุษย์จะรู้สึกปลอดภัยเมื่อสิ่งเร้านั้นเป็นสิ่งที่รู้จักมักคุ้น และจะกลัวสิ่งที่แปลกไปจากเดิม

ขั้นที่ 3 ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ (Love and Belonging Needs) คนทุกคนอยากได้รับความรักจากคนอื่นอยากเป็นเจ้าของ และในขณะเดียวกันอยากให้ตนเป็นที่รักของใครสักคน บุคคลจะรู้สึกเหงาและว้าเหว่ และขาดความรักถ้ารู้สึกว่ามีใครรัก หรือไม่รู้ว่าจะรักใคร ความต้องการชนิดนี้ คนที่ขาดมากยิ่งต้องการมากเพื่อชดเชย

ขั้นที่ 4 ความต้องการเห็นตนเองมีคุณค่า (Esteem Needs) เป็นความต้องการการยอมรับจากผู้อื่น และความต้องการความภาคภูมิใจในตนเองด้วย แต่ถ้าความต้องการนี้ไม่ได้รับการตอบสนองจะก่อให้เกิดความรู้สึกต่ำต้อย ไร้ค่า อ่อนแอ หมดหวัง ไม่มีความหมายในสายตาผู้อื่น

ขั้นที่ 5 ความต้องการที่จะทำความเข้าใจตนเอง (Needs for Self-Actualization) เป็นความต้องการที่เข้าใจตนเองตรงตามสภาพที่ตนเองเป็นอยู่จริง ยอมรับในส่วนที่เป็นจุดอ่อนและจุดบกพร่องของตนเอง ต้องการที่จะเป็นคนชนิดที่เราเป็นได้ดีที่สุด ซึ่งเป็นพื้นฐานในการเลือกอาชีพให้เหมาะสมกับความต้องการของตนเอง ทำให้มีความสุขและทำงานได้เต็มความสามารถ การศึกษาถึงความต้องการพื้นฐานดังกล่าวของมนุษย์ นับว่าเป็นประโยชน์อย่างยิ่งที่จะทำให้เข้าใจเหตุผลในการแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ของบุคคล และจะช่วยให้มองเห็นแนวทางที่จะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงความรู้สึก ความเข้าใจ และพฤติกรรมของบุคคลได้

สฤณี ธีรดากร (2546) ได้แบ่งการจูงใจเกี่ยวกับการศึกษาออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. แรงจูงใจภายใน (Intrinsic Motivation) ได้แก่ การจูงใจที่เกิดจากความรู้อยู่ภายในของผู้เรียนเอง เช่น ความต้องการ ความสนใจ และทัศนคติที่ดีต่อวิชาที่เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกกระตือรือร้น อยากรู้ อยากเห็น อยากเรียน เต็มใจและตั้งใจเรียน เพราะต้องการความรู้มิใช่เรียนเพราะหวังผลอย่างอื่น

2. แรงจูงใจภายนอก (Extrinsic Motivation) ได้แก่ การจูงใจที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายนอกมาชักจูงหรือกระตุ้นให้เกิดการจูงใจภายในขึ้น เป็นต้นว่า วิธีสอน บุคลิกภาพของครูผู้สอน และเทคนิคที่ครูใช้ในการสอน จะเป็นสิ่งจูงใจให้ผู้เรียนเกิดความอยากรู้อยากเรียน การกระทำเกิดจากแรงจูงใจภายนอกไม่ได้เป็นการกระทำเพื่อความสำเร็จในสิ่งนั้นอย่างแท้จริง แต่เป็นการกระทำเพื่อสิ่งจูงใจอย่างอื่น เช่น การเรียนที่หวังคะแนน นอกเหนือไปจากการได้รับความรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนั้น ครูผู้สอนจะต้องพยายามสร้างสิ่งจูงใจให้ผู้เรียนเกิดแรงขับหรือแรงจูงใจอย่างสม่ำเสมอ เพื่อผู้เรียนจะได้สนใจติดตามบทเรียนอย่างต่อเนื่อง ทำให้เรียนรู้อย่างได้ผล แต่เนื่องจากแรงจูงใจเกิดจากความต้องการผู้สอนจึงจำเป็นต้องทราบถึงความต้องการพื้นฐานของผู้เรียนว่าประกอบด้วยอะไรบ้าง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างสิ่งจูงใจตอบสนองความต้องการได้อย่างเหมาะสม

Barnard (1968 อ้างอิงมาจาก สุพินญา คำขจร, 2550) ได้เสนอไว้ว่า บุคคลจะมี ความพึงพอใจต่อการทำงานหรือกิจกรรมนั้นขึ้นอยู่กับภาระกระตุ้นของสิ่งจูงใจ 8 ประการ คือ

1. สิ่งจูงใจที่เป็นวัตถุ ได้แก่ เงินทอง สิ่งของ เครื่องมือ เครื่องใช้
2. สิ่งจูงใจที่เป็นโอกาสของบุคคล ได้แก่ ชื่อเสียง เกียรติยศ อำนาจพิเศษ ตำแหน่ง
3. สิ่งจูงใจเป็นสภาพ ได้แก่ วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวกับการทำงาน
4. สิ่งจูงใจที่เป็นอุดมคติ ได้แก่ ความพึงพอใจของบุคคลที่ได้แสดงฝีมือความรู้สึที่ได้ทำงานอย่างเต็มที่
5. สิ่งจูงใจที่เป็นความดึงดูดใจทางสังคม ได้แก่ ความสัมพันธ์ฉันมิตรในหมู่เพื่อนร่วมงาน การยกย่องนับถือซึ่งกันและกัน
6. สิ่งจูงใจที่เป็นสภาพการทำงาน ได้แก่ การปรับปรุงวิธีการทำงานให้สอดคล้องกับความสามารถ และให้สอดคล้องกับทัศนคติของแต่ละบุคคล
7. สิ่งจูงใจที่เอื้อโอกาสใหม่ ส่วนร่วมในการทำงาน ได้แก่ การมีโอกาสแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมงานทุกชนิดที่หน่วยงานจัดขึ้น
8. สิ่งจูงใจเป็นสภาพการอยู่ร่วมกัน ได้แก่ ความพอใจของบุคคลที่ได้อยู่ร่วมกัน การรู้จักกันอย่างกว้างขวาง ความสนิทสนมกลมเกลียว ความร่วมมือในการทำงาน

Maslow (1962 อ้างอิงมาจาก ทิสนา แคมมณี, 2551) เป็นทฤษฎีที่กล่าวถึงความต้องการพื้นฐานตามธรรมชาติของมนุษย์อย่างเป็นลำดับขั้น กล่าวคือ “มนุษย์เรามีความต้องการอยู่เสมอ เมื่อความต้องการได้รับการตอบสนองหรือมีความพึงพอใจต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งแล้วความต้องการด้านอื่นก็จะเกิดขึ้นอีก ความต้องการของคนเราอาจจะซ้ำซ้อนความต้องการหนึ่งยังไม่หมดอาจจะเกิด

ความต้องการหนึ่งเกิดขึ้นอีกได้” หากความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ได้รับการตอบสนองอย่างเพียงพอ ก็จะเกิดแรงจูงใจที่สำคัญต่อการเกิดพฤติกรรมที่ต้องการให้สังคมยอมรับ และสามารถพัฒนาตนไปสู่ขั้นสูงขึ้น ได้นำแนวคิดนี้มาจัดการเรียนการสอน ดังนี้

1. การเข้าใจถึงความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ สามารถให้เข้าใจพฤติกรรมของบุคคลได้ เนื่องจากพฤติกรรมเป็นการแสดงออกของความต้องการของบุคคล
2. การจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี จำเป็นต้องตอบสนองความต้องการพื้นฐานที่เขาต้องการแสดงเสียก่อน
3. ในกระบวนการเรียนการสอน หากครูสามารถหาได้ว่าผู้เรียนแต่ละคนมีความต้องการอยู่ในระดับ ชั้นใด ครูสามารถใช้ความต้องการพื้นฐานของผู้เรียนนั้นเป็นแรงจูงใจช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี
4. การช่วยให้ผู้เรียนได้รับการตอบสนองความต้องการพื้นฐานของตนอย่างเพียงพอ การให้อิสระภาพและเสรีภาพแก่ผู้เรียนในการเรียนรู้ การจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์ ในการรู้จักตนเองตามสภาพความเป็นจริง

Thorndike (1993 อ้างอิงมาจาก ทิศนา ขัมมณี, 2551) มีความเชื่อว่าการเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง ซึ่งมีหลายรูปแบบบุคคลจะมีการลองถูกลองผิดพอใจมากที่สุด เมื่อเกิดการเรียนรู้แล้วบุคคลจะใช้รูปแบบการตอบสนองที่เหมาะสมเพียงรูปแบบเดียว และจะพยายามใช้รูปแบบนั้นเชื่อมโยงสิ่งเร้าในการเรียนรู้ต่อไปเรื่อย ๆ กฎของ Thorndike สรุปได้ดังนี้

1. กฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness) การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดีถ้าผู้เรียนมีความพร้อมทั้งทางร่างกายและจิตใจ
2. กฎแห่งการฝึกหัด (Law of Exercise) การฝึกหัดหรือกระทำบ่อย ๆ ด้วยความเข้าใจจะทำให้การเรียนรู้นั้นคงทนถาวร ถ้าไม่ได้กระทำซ้ำบ่อย ๆ การเรียนรู้จะไม่คงทนถาวร และในที่สุดอาจลืมได้
3. กฎแห่งการใช้ (Law of Use and Disuse) การเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง ความมั่นคงของการเรียนจะเกิดขึ้น หากได้นำมาใช้บ่อย ๆ หากไม่ได้นำมาใช้อาจจะลืมได้
4. กฎแห่งผลที่พึงพอใจ (Law of Effect) เมื่อบุคคลได้รับผลที่พึงพอใจย่อมอยากจะเรียนต่อไป ถ้าได้รับผลที่ไม่พึงพอใจจะไม่อยากเรียน ดังนั้นการได้รับผลที่พึงพอใจจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการเรียน

3. การวัดความพึงพอใจ

สโรจน์ ไสยสมบัติ (2534) อธิบายการวัดความพึงพอใจไว้ดังนี้

1. การใช้แบบสอบถาม ซึ่งเป็นวิธีที่นิยมใช้มากอย่างแพร่หลายวิธีหนึ่ง
2. การสัมภาษณ์ ซึ่งเป็นวิธีที่ต้องอาศัยเทคนิค และความชำนาญพิเศษของผู้สัมภาษณ์ที่จะช่วยให้ผู้ตอบคำถามตามข้อเท็จจริง
3. การสังเกต เป็นการสังเกตพฤติกรรมทั้งก่อนการปฏิบัติกิจกรรม ขณะปฏิบัติกิจกรรมและหลังการปฏิบัติกิจกรรม

ปริญญญา จเรรัชต์ และคณะ (2546) กล่าวว่า มาตรวัดความพึงพอใจสามารถกระทำได้หลายวิธี ได้แก่

1. การใช้แบบสอบถามโดยผู้สอบถามจะออกแบบสอบถามเพื่อต้องการทราบความคิดเห็น ซึ่งสามารถทำได้ในลักษณะที่กำหนดคำตอบให้เลือก หรือตอบคำถามอิสระคำถามดังกล่าวอาจถามความพึงพอใจในด้านต่าง ๆ เช่น การบริการ การบริหารและเงื่อนไขต่าง ๆ เป็นต้น
2. การสัมภาษณ์เป็นวิธีวัดความพึงพอใจทางตรงทางหนึ่ง ซึ่งต้องอาศัยเทคนิคและวิธีการที่ดีที่จะทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงได้
3. การสังเกต เป็นวิธีการวัดความพึงพอใจโดยสังเกตพฤติกรรมของบุคคลเป้าหมาย ไม่ว่าจะแสดงออกจากการพฤติกรรมทางวิธีนี้จะต้องอาศัยการกระทำอย่างจริงจังและการสังเกตอย่างมีระเบียบแบบแผน

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎี เอกสารที่เกี่ยวกับความพึงพอใจ สรุปได้ว่าความพึงพอใจจากการเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง เป็นแนวความคิดพื้นฐานเกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์ ซึ่งความต้องการเหล่านี้หากได้รับการตอบสนอง ซึ่งมีหลายรูปแบบ โดยมีการลองถูกลองผิดก็จะช่วยให้เกิดความพึงพอใจในการเรียนรู้ได้ และความต้องการพื้นฐานของมนุษย์จากขั้นต่ำสุดไปสู่ขั้นสูงสุด มีความพอใจมากที่สุดเมื่อเกิดการเรียนรู้แล้ว และจะพยายามใช้รูปแบบนั้นเชื่อมโยงสิ่งเร้าในการเรียนรู้ต่อไปเรื่อย ๆ ดังนั้นความพึงพอใจของผู้เรียน หมายถึง ความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานของครูผู้สอนที่มีการจัดกลุ่มนักเรียนและการลำดับเนื้อหาสาระเกี่ยวกับ ความรู้สึกรัก ชอบ หรือพอใจ เป็นความรู้สึกเมื่อได้รับความสำเร็จ ความต้องการหรือแรงจูงใจ ที่นักเรียนมีประสบการณ์หรือได้ทำกิจกรรมการเรียนรู้หรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่ตอบสนองต่อความต้องการหรือความคาดหวังในทางดีทั้งด้านวัตถุและจิตใจ ซึ่งสามารถวัดได้โดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน

รูปแบบที่ผู้วิจัยใช้ในศึกษาความพึงพอใจ คือ การใช้แบบสอบถาม ผู้สอบถามจะออกแบบแบบสอบถามเพื่อต้องการทราบความคิดเห็น โดยกำหนดคำตอบให้เลือกในการถามความพึงพอใจด้านต่าง ๆ เป็นแบบมาตราส่วน ประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

ปวิทย์รัตน์ สุวรรณโคตร (2558) ที่ได้ศึกษา การใช้วิธีการสอนแบบใช้โครงงานเป็นฐาน (PBL) ในการพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ชั้นบูรณาการ มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบ ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ชั้นบูรณาการ และศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อวิธีการสอนแบบใช้โครงงานเป็นฐาน (PBL) ผลการวิจัย พบว่า 1) นักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (PBL) มีทักษะ กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ชั้นบูรณาการหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 2) นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีความพึงพอใจของต่อวิธีการสอนแบบใช้ โครงงานเป็นฐาน (PBL) อยู่ในระดับมาก

สมลักษณ์ ภูปลี (2559) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิด แก้ปัญหา โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ STAD มีความมุ่งหมายดังนี้ (1) เพื่อพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สาระเศรษฐศาสตร์ หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบโครงงานกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ STAD ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 (2) เพื่อหาดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สาระเศรษฐศาสตร์ หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบโครงงานกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ STAD (3) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานกับ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ STAD (4) เพื่อเปรียบเทียบการคิดแก้ปัญหา ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ กลุ่มร่วมมือ STAD (5) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วย การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ STAD กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอนุสุคนธ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 2 ห้องเรียน ได้แก่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/10 จำนวน 50 คน โดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน นำไปเปรียบเทียบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1/11 จำนวน 50 คน โดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD เครื่องมือที่ใช้ใน การวิจัย ได้แก่ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานจำนวน 15 แผน และแผนการจัดกิจกรรม การเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD จำนวน 15 แผน แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง

เศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 30 ข้อ เป็นข้อสอบชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก แบบทดสอบมีค่าดัชนี สอดคล้องระหว่าง 0.60–1.00 มีค่าอำนาจจำแนก (B) ตั้งแต่ 0.23 ถึง 0.63 ค่าความเชื่อมั่นของ แบบทดสอบทั้งฉบับ (r) เท่ากับ .86 แบบวัดการคิดแก้ปัญหาเรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 จำนวน 2 ข้อ แบบทดสอบมีค่าดัชนีสอดคล้องระหว่าง 0.60–1.00 มีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.41 ถึง 0.75 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.72 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานใช้ t- test (Dependent Samples) ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ (1) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สารเศรษฐศาสตร์ หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แบบโครงการ มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 85.53/82.87 และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 83.69/81.40 (2) ดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ โครงการ มีค่าเท่ากับ 0.5214 และแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ STAD มีค่าเท่ากับ 0.5088 แสดงว่า นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้นร้อยละ 52.14 และ 50.88 (3) นักเรียนที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงการ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ กลุ่มร่วมมือ STAD มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกัน (4) การคิดแก้ปัญหา ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงการกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ กลุ่มร่วมมือ STAD มีคะแนนการคิดแก้ปัญหาแตกต่างกันระดับนัยสำคัญ .05 (5) นักเรียนที่เรียนด้วย การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงการและกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ STAD ซึ่งมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

เพ็ญภา สีสูกอง และนิลมณี พิทักษ์ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 รายวิชา ส 30233 เพิ่มเติมหน้าที่ พลเมือง ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐาน (Project-Based Learning) การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐาน (Project-Based Learning) 2) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดกิจกรรม การเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐาน (Project-Based Learning) รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิง ทดลองแบบกลุ่มทดลองกลุ่มเดียว (One-Shot Case Study) กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย คือ นักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ห้องเรียนที่ 4 โรงเรียนอุบลรัตน์พิทยาคม อำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 34 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐาน (Project-Based Learning) จำนวน 8 ชั่วโมง 2) เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลการวิจัย ได้แก่ แบบวัดการคิด อย่างมีวิจารณญาณ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ

ค่าเฉลี่ยและร้อยละ ผลการวิจัย 1. การศึกษาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project-Based Learning) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น พบว่าจำนวนนักเรียนทั้งหมด 34 คน มีนักเรียนผ่านเกณฑ์ 26 คน คิดเป็นร้อยละ 76.47 และนักเรียนมีคะแนนความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 14.02 จากคะแนนเต็ม 20 คิดเป็นร้อยละ 70.44 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด คือ นักเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 มีความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ขึ้นไป

ส้มโอ อ่องประภคิต, สุตาพร ปัญญาพฤกษ์ และเพ็ญพิศุทธิ์ ใจสนิท (2561) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามหลักศาสนา สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรมและจริยธรรม โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรมและจริยธรรม เพื่อศึกษาพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามหลักศาสนา และเพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านฉิมพลี อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 จำนวน 26 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบประเมินพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามหลักศาสนาและแบบสอบถามความพึงพอใจ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบโครงงาน เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจัดกิจกรรมการเรียนรู้สูงกว่าก่อนเรียนเท่ากับ 8.19 คิดเป็นร้อยละ 27.31 มีพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามหลักศาสนาอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.62$) และมีความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบโครงงานอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.61$)

รักชนก โสอินทร (2562) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาการคิดเชิงระบบโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน รายวิชาสังคมศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนที่ปราชญ์พิทยา อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน 2) เพื่อเปรียบเทียบการคิดเชิงระบบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน และ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 จำนวน 43 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน แบบทดสอบวัด

ความสามารถในการคิดเชิงระบบ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบสอบถาม ความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที ผลการวิจัยพบว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีทั้งหมด 5 ชุด และมีองค์ประกอบสำคัญ 6 องค์ประกอบ คือ 1) คำชี้แจงการใช้ชุดกิจกรรม การเรียนรู้สำหรับครูและนักเรียน 2) แผนผังแสดงขั้นตอนการเรียนรู้ 3) แผนการจัดการเรียนรู้ 4) บัตรคำสั่ง 5) เนื้อหาสาระการเรียนรู้ และ 6) การวัดและประเมินผลคุณภาพของชุดกิจกรรม การเรียนรู้แบบโครงงานทั้ง 5 ชุด โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.71 และมีประสิทธิภาพ 81.66/83.27 (E_1/E_2) ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ผลการใช้ชุดกิจกรรม การเรียนรู้พบว่า การคิดเชิงระบบของนักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความพึงพอใจของนักเรียน ที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.42

มยุรฉัตร ผิวอ่อนดี (2562) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาค้นคว้า ดังนี้ 1) พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ แบบโครงงานที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 ที่มีประสิทธิภาพตาม เกณฑ์ 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบคะแนนทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ 3) เพื่อเปรียบเทียบการคิดวิเคราะห์ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียน ที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง 4) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีผลต่อการจัดการเรียนการสอน ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง แบบโครงงาน โดยทำการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 1 ห้อง นักเรียนทั้งหมด 24 คน โรงเรียนสาธิตเทศบาลบ้านเขววัน สังกัดกองการศึกษาเทศบาลเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ได้มา โดยใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง ทั้งหมด 8 เรื่อง 2) แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 8 แผน 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง 4) แบบทดสอบวัดการคิด วิเคราะห์ของนักเรียน 5) แบบสำรวจความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีผลต่อ การจัดการเรียนการสอนแบบโครงงาน การหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ ความเที่ยงตรง ความเชื่อมั่น ความยาก และอำนาจจำแนกสถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย

และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า 1) กิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพ 82.20/81.25 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 3) ผลการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 4) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.2$)

ธีรพัฒน์ วงศ์คุ้มสิน และเฉลิมขวัญ สิงห์วี (2562) ศึกษาเรื่อง การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนคิดสร้างสรรค์ด้วยตนเองเป็นผู้สร้างความรู้ความคิดและตัดสินใจด้วยตนเอง เป็นผู้นำตนเองในการเผชิญกับปัญหาและการแก้ไขปัญหา การเผชิญกับบริบทต่าง ๆ ผู้เรียนต้องศึกษาและเรียนรู้เมื่อได้พบกับบริบทหรือสังคมอื่นที่เปลี่ยนไป ผู้เรียนต้องรู้จักปรับตัวยืดหยุ่นกับสถานการณ์ สามารถปรับตัวเพื่อพร้อมการเปลี่ยนแปลง และมีความยืดหยุ่นจึงส่งผลให้การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของผู้เรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

พัชรียา นิวัตร (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภูมิศาสตร์และความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง ภูมิศาสตร์ไทย ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน 2) เพื่อศึกษาความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง ภูมิศาสตร์ไทย ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน และ 3) เพื่อศึกษาความสามารถในการทำโครงงานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง ภูมิศาสตร์ไทย หลังการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 โรงเรียนบ้านหนองยาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปี การศึกษา 2562 ซึ่งได้มาจาก วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) 1 ห้องเรียน จำนวน 25 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) แผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3) แบบทดสอบความสามารถในการแก้ปัญหา 4) แบบประเมินความสามารถในการทำโครงงาน สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test) ผลการวิจัยพบว่า 1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภูมิศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง ภูมิศาสตร์ไทย หลังเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานสูงกว่าก่อนเรียน

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2. ความสามารถในการแก้ปัญหาหลังเรียนของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .05

งานวิจัยต่างประเทศ

Anne-Lise และคณะ (2012) ได้ศึกษาเรื่อง การลดช่องว่างของความสำเร็จในการ
เรียนรู้รายวิชาสังคมศึกษาและการรู้เนื้อหา ตามแนวทางการจัดการเรียนการสอนแบบโครงงาน
การวิจัยนี้มีการศึกษานักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จากโรงเรียนที่มีสถานะทางสังคมและ
เศรษฐกิจต่ำ (SES) ได้รับการสอนด้วยวิธีการที่เน้นโครงงาน เป็นโครงงานเพื่อการศึกษาสังคมและ
การสอนการรู้หนังสือเนื้อหา เพื่อให้ก้าวไกลทางสังคม การศึกษาและการประเมินการรู้หนังสือในเรื่อง
เนื้อหา และบรรลุมাত্রฐานในการประเมินเหล่านี้ที่กำหนดโดยกลุ่มนักเรียนจากโรงเรียนมัธยมปลาย
SES หรือไม่ ถ้าเป็นเช่นนั้นวิธีการตามโครงการนำมาซึ่งอะไร นักเรียนจากห้องเรียน 4 ห้อง
ในโรงเรียนระดับต่ำ SES ได้รับการประเมินก่อนและหลังประสบกับ 2 หน่วยการเรียนรู้ที่เน้น
โครงงานเป็นมาตรฐานทางเศรษฐศาสตร์ พลเมืองและรัฐบาล วาทกรรมสาธารณะการตัดสินใจและ
การมีส่วนร่วมของประชาชน และการรู้หนังสือในพื้นที่เนื้อหา นักเรียนจากโรงเรียนมัธยม SES 2 แห่ง
ได้รับการประเมินด้วยหลังจากรายวิชาสังคมศึกษาตามปกติและการสอนการอ่านออกเขียนเนื้อหา
เพื่อสร้างเกณฑ์มาตรฐานเราหวังว่านักเรียนระดับต่ำ SES จะได้รับ ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า
นักเรียนระดับต่ำ SES ได้รับผลประโยชน์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในสังคมศึกษาและความรู้ด้าน
เนื้อหาและหลังการทดสอบไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจากนักเรียนในโรงเรียน
มัธยมปลาย SES การเรียนการสอนต่อไปนี้ การประเมินผล ผู้เขียนอธิบายหน่วยการเรียนรู้และ
โครงงานที่ใช้โครงงานซึ่งครูใช้ในการดำเนินการตามแผนเหล่านี้และอภิปรายผลกระทบของการศึกษา
เพื่อการวิจัยและการปฏิบัติในอนาคต

Summers และ Dickinson (2012) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาระยะยาวของการเรียน
การสอนตามโครงงาน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษา การวิจัยนี้
มีการศึกษาระยะยาว มุ่งเน้นไปที่วิธีการสอนแบบโครงงาน (PBI) วัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา รายวิชาสังคมศึกษาที่ได้รับการส่งเสริมและรายวิชา
การเตรียมความพร้อมด้านอาชีพ (CCR) สํารวจและเปรียบเทียบความสำเร็จของนักเรียนในระดับสูง
PBI ของโรงเรียนเมื่อเทียบกับโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาที่สอนแบบปกติภายในเขตอำเภอเดียวกัน
ในขณะที่ยังงานวิจัยก่อนหน้านี้ระบุว่า PBI เกี่ยวข้องกับเวลา และเตรียมการมากขึ้น สำหรับการจัดการ
เรียนรู้ทั้งครูและนักเรียน ผลการศึกษาพบว่า ในวิชาสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายประสบ
ความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียน นักเรียนจะพัฒนาขึ้นจริงภายในหนึ่งปี

นักเรียนที่ได้เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ PBL มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าเพื่อนที่เรียนรู้จากวิธีการจัดการเรียนการสอนแบบปกติทั้งในวิชาสังคมศึกษาและการเตรียมความพร้อม CCR

Ilter (2014) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาประสิทธิภาพของวิธีการเรียนรู้แบบโครงงาน รายวิชาสังคมศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแนวคิดและแรงจูงใจทางวิชาการ การวิจัยนี้มีการศึกษาทดลองในรายวิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 วัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แนวคิดและแรงจูงใจในการประสบความสำเร็จทางวิชาการ การศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพของการเรียนรู้ด้วยโครงงาน (PBL) ในสังคมศึกษา ใช้การวิจัยแบบกึ่งทดลอง (ก่อนและหลังทดสอบ) ในการวิจัยกลุ่มทดลองของนักเรียนได้รับการสอนสังคมศึกษาแบบโต้ตอบรวมถึง PBL อย่างสมบูรณ์ในกิจกรรมรูปแบบทีม นักเรียนกลุ่มควบคุมได้รับการสอนรวมถึงวิธีการสอนโดยตรง (การสอนทั้งชั้นเรียนและการทำงานเดี่ยวในใบงาน) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 รายวิชาสังคมศึกษาเป็นเวลา 6 สัปดาห์ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มทดลองมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแนวคิดและแรงจูงใจ นักเรียนที่เข้าร่วมในสภาพแวดล้อม PBL ไม่เพียงแต่เสริมสร้างและขยายความรู้ของพวกเขา แต่ยังได้รับแรงจูงใจในระดับที่สูงกว่ากลุ่มควบคุม PBL ในรูปแบบกิจกรรมของทีมมีไว้เพื่อส่งเสริมแรงจูงใจของนักเรียน กลุ่มทดลองที่จะประสบความสำเร็จด้านวิชาการและเพื่อพัฒนาความสำเร็จทางความคิด ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า PBL ปรับปรุงความเข้าใจของนักเรียนเกี่ยวกับแนวคิดทางสังคมศึกษาและช่วยให้พวกเขามุ่งเน้นพฤติกรรมที่มุ่งเน้นด้านวิชาการ พฤติกรรมตามที่ตั้งใจไว้ของกลุ่มทดลองในแรงจูงใจทางวิชาการในตอนเริ่มต้นของการทดลองทดลองกลายเป็นพฤติกรรมที่แสดงในตอนท้าย

Hernández-Ramos และ De La Paz (2014) ได้ศึกษาเรื่อง การเรียนรู้ประวัติศาสตร์ ในโรงเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา โดยใช้การออกแบบมัลติมีเดีย และการเรียนรู้แบบโครงงานตามประสบการณ์ การวิจัยนี้มีการศึกษาระดับชั้น เกรด 8 รายวิชาประวัติศาสตร์ โดยสร้างสื่อมัลติมีเดียขนาดเล็ก ใช้เวลา 6 สัปดาห์ เรื่อง ศตวรรษ 1900 ตอนต้น ในประเทศสหรัฐอเมริกา ผู้วิจัยตรวจสอบการทดสอบความรู้เนื้อหาโครงงานแบบกลุ่มและการสำรวจทัศนคติและความคิดเห็น เพื่อกำหนดผลประโยชน์ที่สัมพันธ์กันสำหรับนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบโครงงานที่ช่วยในการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีและเปรียบเทียบประสบการณ์ของพวกเขา กับนักเรียนที่ได้รับผลลัพธ์จากการวัดความรู้ด้านเนื้อหาพบว่า นักเรียนได้รับประโยชน์อย่างมากจากสภาพการเรียนรู้ด้วยโครงงาน เมื่อเปรียบเทียบกับนักเรียนในโรงเรียนเปรียบเทียบ การทำงานของนักเรียนในสภาพการแทรกแซงยังเผยให้เห็นการเติบโตในทักษะการคิดทางประวัติศาสตร์ของพวกเขาเนื่องจากหลายคนสามารถเข้าใจความเข้าใจพื้นฐานว่าประวัติศาสตร์เป็นมากกว่าการนำเสนอข้อเท็จจริง ความหมายและข้อเสนอแนะสำหรับประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นโครงงานเป็นสำคัญ

Ciftci (2015) ได้ศึกษาผลของการใช้จัดการเรียนรู้ด้วยโครงการในการศึกษาวิชาสังคมศึกษา และทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อวิชาสังคมศึกษา การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้ด้วยโครงการต่อทัศนคติของนักเรียนในการสอนวิชาสังคมศึกษาในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 การศึกษานี้ดำเนินการในโรงเรียนประถมศึกษาที่ Konya โดยมีนักเรียนทั้งหมด 41 คน ในสองชั้นเรียนซึ่งเทียบเท่ากัน แบ่งชั้นเรียนออกเป็นกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง ในขณะที่นักเรียนในกลุ่มทดลองเรียนรู้หลักสูตรสังคมศึกษาด้วยวิธีการเรียนรู้ด้วยโครงการกลุ่มควบคุมจะเรียนรู้อย่างแบบเรียนสังคมศึกษาตามวิธีการดั้งเดิม การวิจัยดำเนินไปเป็นเวลา 7 สัปดาห์ และในช่วงเวลานั้น มีการปรับมาตรฐานทัศนคติทางสังคมศึกษาให้กับนักเรียน ตามซึ่งถูกนำไปใช้กับนักเรียนก่อนการฝึกเป็นแบบทดสอบก่อนและหลังการฝึกเป็นแบบทดสอบหลังเรียน การทดสอบที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากผลการทดสอบก่อนและหลังการทดสอบของกลุ่มควบคุมซึ่งใช้วิธีการแบบดั้งเดิมและกลุ่มทดลองซึ่งใช้การเรียนรู้ด้วยโครงการจะไม่มี ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญระหว่างทัศนคติของนักเรียนต่อหลักสูตรสังคมศึกษา

Siswono, Kohar และ Wachidul (2018) ได้ศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพของการเรียนรู้ด้วยโครงการในสถิติสำหรับโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของการใช้การเรียนรู้ด้วยโครงการเป็นฐาน (PBL) ในหัวข้อสถิติของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ในเมืองสุราบายา ประเทศอินโดนีเซีย โดยการตรวจสอบผลลัพธ์การเรียนรู้ของนักเรียนการตอบสนองของนักเรียน วิธีการวิจัย: วิธีการทดลองแบบกึ่งทดลองได้ดำเนินการในสองเดือนที่เกี่ยวข้องกับสองชั้นเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่เจ็ด ประกอบด้วย ชั้นเรียนการทดลอง (PBL) และชั้นควบคุม (การเรียนรู้แบบดั้งเดิม) รวบรวมข้อมูลผ่านแผ่นสังเกตกิจกรรมนักเรียนการตอบสนองของนักเรียนและการทดสอบหลังการทดสอบ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (ANCOVA) ข้อค้นพบ: จาก ANCOVA ผลลัพธ์การเรียนรู้ของนักเรียนใน PBL จะสูงกว่าการเรียนรู้แบบเดิม นอกจากนี้จากผลของการวิเคราะห์เชิงพรรณนาผลลัพธ์ของการเรียนรู้ของนักเรียนใน PBL ได้รับมากกว่าคะแนนมาตรฐานขั้นต่ำ (MSC) การตอบสนองของนักเรียนในการเรียนรู้เป็นบวกและนักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมในชั้นเรียน ดังนั้น PBL จึงมีประสิทธิภาพในการเรียนรู้ทางสถิติ ผลกระทบของการวิจัยและการปฏิบัติ: จากผลการวิจัยสรุปได้ว่า PBL มีประสิทธิภาพในการเรียนรู้ทางสถิติ การค้นพบนี้ชี้ให้เห็นว่านักเรียนมีความกระตือรือร้นในการทำงานในโครงการและพูดคุยกับนักเรียนคนอื่น ๆ ในชั้นเรียนอย่างกระตือรือร้น

Duke และคณะ (2020) ได้ศึกษา เรื่อง การนำ PjBL ไปทดสอบ: ผลกระทบของการเรียนรู้ด้วยโครงการต่อการเรียนสังคมศึกษาและการรู้หนังสือและแรงจูงใจในการตั้งค่าของโรงเรียนระดับต่ำ SES การทดลองแบบกลุ่มควบคุมแบบสุ่มนี้เป็นการศึกษาผลกระทบของการเรียนรู้ด้วยโครงการ พร้อมการพัฒนาทางวิชาชีพเกี่ยวกับสังคมศึกษาและผลสัมฤทธิ์ทางการรู้หนังสือและ

แรงจูงใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จากเขตโรงเรียนทางเศรษฐกิจและสังคมในระดับต่ำ ในการสุม่คูภายในโรงเรียนมีการมอบหมายครู 48 คน ให้กับกลุ่มทดลองหรือกลุ่มเปรียบเทียบ ครูกลุ่มทดลองได้รับการขอให้สอนหน่วยการเรียนรู้ที่เน้นโครงงานสี่ส่วนที่ออกแบบมาเพื่อจัดการศึกษาสังคมเกือบทั้งหมดและมาตรฐานการเรียนรู้หนังสือ ครูกลุ่มเปรียบเทียบได้รับการขอให้สอนสังคมศึกษาตามปกติ ยกเว้นสอนบทเรียนจำนวนเป้าหมาย กลุ่มทดลองมีการเติบโตทางสังคมศึกษาและการอ่านข้อมูลมากกว่าการเขียนหรือแรงจูงใจ ความสอดคล้องที่มากขึ้นกับแผนการเรียนรู้ที่เน้นโครงงานมีความสัมพันธ์กับการเติบโตในการเขียนแรงจูงใจและการอ่านที่สูงขึ้น

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานหรือแบบโครงงานเป็นฐาน เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง ให้ผู้เรียนคิดวางแผน และดำเนินการศึกษาด้วยตนเอง โดยมีครูเป็นที่ปรึกษาช่วยให้ผู้เรียนมีทักษะกระบวนการทำงานเป็นกลุ่ม มีความรับผิดชอบ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สร้างความสามัคคีภายในกลุ่ม พัฒนาความสามารถในการทำงานร่วมกันกับผู้อื่นอย่างมีความสุข สามารถตอบสนองความแตกต่างของผู้เรียน ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ และบรรลุเป้าหมายของการสอนตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน ส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์สูงขึ้น และมีความพึงพอใจที่ดีต่อการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน ผู้เรียนสามารถสรุปองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อีกด้วย

ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนที่จัดการเรียนรู้ในรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จึงมีความสนใจที่จะพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน สาระเศรษฐศาสตร์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถศึกษาค้นคว้า พัฒนาตนเองให้ดีขึ้นต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยซึ่งจะกล่าวรายละเอียดเป็นลำดับดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนกัฬามื่นศรีวิทยานุสรณ์ อำเภอสำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์ สังกัดเทศบาลตำบลหมื่นศรี จำนวน 2 ห้องเรียน นักเรียนรวม 33 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 โรงเรียนกัฬามื่นศรีวิทยานุสรณ์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 อำเภอสำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์ สังกัดเทศบาลตำบลหมื่นศรี จำนวน 16 คน จาก 1 ห้องเรียน ได้มาด้วยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) ซึ่งนักเรียนแต่ละห้องคละความสามารถ ประกอบด้วยนักเรียน เก่ง ปานกลาง อ่อน ซึ่งมีพื้นฐานความรู้ใกล้เคียงกัน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. เครื่องมือที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้มี 1 ชนิด ได้แก่

1.1 แผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

สื่อและเครื่องมือภายในแผนการจัดการเรียนรู้ ได้แก่

1.1.1 เสาคความรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ประเภทของสถาบันการเงิน

1.1.2 วิดีทัศน์ เรื่องสถาบันการเงิน ผ่านเว็บไซต์ (YouTube)

1.1.3 แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

1.1.4 แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน (ความสามารถในการคิด

วิเคราะห์)

1.1.5 แบบสังเกตพฤติกรรมด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ใฝ่เรียนรู้

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมี 3 ชนิด ได้แก่

2.1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ

2.2 แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก แบ่งเป็นการวิเคราะห์ความสำคัญ 10 ข้อ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ 10 ข้อ และการวิเคราะห์หลักการ 10 ข้อ รวมจำนวน 30 ข้อ

2.3 แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย เป็นแบบมาตราส่วน ประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการดำเนินงานการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระเศรษฐศาสตร์ เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน ที่ใช้ในการศึกษามีลำดับขั้นตอนดังนี้

1. การสร้างและหาคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระเศรษฐศาสตร์ เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1.1 ศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอน รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระเศรษฐศาสตร์ เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนกีฬามีนศรีวิทยานุสรณ์ อำเภอสำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์

1.2 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เนื้อหาการเรียนรู้ เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดตัวชี้วัดเนื้อหา การจัดการเรียนรู้ การวัดประเมินผล สื่อและแหล่งเรียนรู้ โครงสร้างรายวิชา และเอกสารต่าง ๆ

1.3 ศึกษาการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน

1.4 วิเคราะห์เนื้อหา สาระสำคัญ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระเศรษฐศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ โครงงานเป็นฐาน ปรากฏดังตาราง 4

ตาราง 4 ตารางวิเคราะห์เนื้อหา สาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระเศรษฐศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย

ชื่อหน่วยการ จัดการเรียนรู้	สาระ การเรียนรู้	มาตรฐานการ เรียนรู้/ตัวชี้วัด	จุดประสงค์การเรียนรู้	ประเด็น โครงงาน	เวลา (ชั่วโมง)
สถาบัน การเงิน	- ความหมาย ประเภท และ ความสำคัญ ของสถาบัน การเงินที่มีต่อ ระบบเศรษฐกิจ	ส 3.2 ม. 1/1 วิเคราะห์ บทบาทหน้าที่ และความ แตกต่างของ สถาบันการเงิน แต่ละประเภท และธนาคาร กลาง	1. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจ ความหมาย ประเภท ของสถาบันการเงินที่มี ต่อระบบเศรษฐกิจได้ 2. เพื่อให้นักเรียน สามารถเขียนถึง ความหมาย ประเภท ของสถาบันการเงินที่มี ต่อระบบเศรษฐกิจได้ 3. เพื่อส่งเสริมให้ นักเรียนมีคุณลักษณะ ใฝ่เรียนรู้	ประเภท ของสถาบัน ทางการเงิน	2

ตาราง 4 (ต่อ)

ชื่อหน่วยการ จัดการเรียนรู้	สาระ การเรียนรู้	มาตรฐานการ เรียนรู้/ตัวชี้วัด	จุดประสงค์การเรียนรู้	ประเด็น โครงการ	เวลา (ชั่วโมง)
สถาบัน การเงิน	- บทบาทหน้าที่ และความสำคัญ ของธนาคาร กลาง	ส 3.2 ม. 1/1 วิเคราะห์ บทบาทหน้าที่ และความ แตกต่างของ สถาบันการเงิน แต่ละประเภท และธนาคาร กลาง	1. เพื่อให้นักเรียน สามารถอธิบาย ความสำคัญของสถาบัน การเงินได้ 2. เพื่อให้นักเรียน สามารถวิเคราะห์บทบาท หน้าที่และความแตกต่าง ของสถาบันการเงินแต่ละ ประเภทได้	สถาบัน การเงินที่ สำคัญ	2
สถาบัน การเงิน	- การหารายได้ รายจ่าย การ ออม การลงทุน ซึ่งแสดง ความสัมพันธ์ ระหว่างผู้ผลิต ผู้บริโภคและ สถาบันการเงิน	ส 3.2 ม. 1/1 วิเคราะห์ บทบาทหน้าที่ และความ แตกต่างของ สถาบันการเงิน แต่ละประเภท และธนาคาร กลาง	1. เพื่อให้นักเรียน สามารถอธิบาย ความสำคัญของสถาบัน การเงินได้ 2. เพื่อให้นักเรียน สามารถวิเคราะห์ ความสัมพันธ์ระหว่าง ผู้ผลิต ผู้บริโภค และ สถาบันการเงินได้	ความสัมพันธ์ ทางการเงิน	2
เศรษฐกิจ ประเทศไทย	- ยกตัวอย่างที่ สะท้อนให้เห็น การพึ่งพาอาศัย กันและกัน การ แข่งขันกันทาง เศรษฐกิจใน ประเทศ	ส 3.2 ม 1/2 ยกตัวอย่างที่ สะท้อนให้เห็น การพึ่งพาอาศัย กัน และการ แข่งขันทาง เศรษฐกิจใน ประเทศ	1. เพื่อให้นักเรียน สามารถอธิบายลักษณะ ทางเศรษฐกิจของ ประเทศไทยได้ 2. เพื่อให้นักเรียน สามารถยกตัวอย่างการ พึ่งพาอาศัยกันทาง เศรษฐกิจในประเทศไทย ได้	ลักษณะทาง เศรษฐกิจ ของประเทศ ไทย	

ตาราง 4 (ต่อ)

ชื่อหน่วยการ จัดการเรียนรู้	สาระ การเรียนรู้	มาตรฐานการ เรียนรู้/ตัวชี้วัด	จุดประสงค์การเรียนรู้	ประเด็น โครงงาน	เวลา (ชั่วโมง)
เศรษฐกิจ ประเทศไทย			3. เพื่อให้นักเรียน สามารถยกตัวอย่างการ แข่งขันกันทางเศรษฐกิจ ในประเทศไทยได้		
เศรษฐกิจ ประเทศไทย	- ปัญหา เศรษฐกิจใน ชุมชน ประเทศ และเสนอแนว ทางแก้ไข	ส 3.2 ม 1/2 ยกตัวอย่างที่ สะท้อนให้เห็น การพึ่งพาอาศัย กัน และการ แข่งขันทาง เศรษฐกิจใน ประเทศ	1. เพื่อให้นักเรียน สามารถอธิบายปัญหา เศรษฐกิจของประเทศ ไทยได้ 2. เพื่อให้นักเรียน สามารถวิเคราะห์ปัญหา เศรษฐกิจของประเทศ ไทยได้พอสังเขป 3. เพื่อให้นักเรียน สามารถเสนอแนะแนว ทางการแก้ไขปัญหา เศรษฐกิจได้	ปัญหา เศรษฐกิจ ของไทย	2

1.5 ออกแบบและสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน จำนวน 5 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวม 10 ชั่วโมง แต่ละแผน มีกิจกรรมการเรียนรู้ 4 ขั้น ได้แก่ 1) ชี้นำเสนอ 2) ชี้นำวางแผน 3) ชี้นำปฏิบัติ 4) ชี้นำประเมินผล ซึ่งเป็นขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน

1.6 นำแผนการจัดการเรียนรู้ รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน ที่สร้างขึ้นเพื่อให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ แก้ไขการจัดรูปแผนการจัดการเรียนรู้ การเลือกพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์และสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน การปรับปรุงจุดประสงค์การเรียนรู้ให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบทเรียน และรูปแบบการบันทึกหลังแผนการจัดการเรียนรู้

1.7 ตรวจสอบความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน และให้ผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นครูผู้สอน จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและให้คำแนะนำในส่วนที่บกพร่องของภาษาที่ใช้ เนื้อหาสาระสำคัญ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดผลประเมินผล ผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย

1.7.1 นางสาวสุพิชญา ตรีชนะสมุทร ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนห้วยทับทันวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน และสื่อการจัดการเรียนรู้

1.7.2 นางเรไร สงพิมพ์ ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนห้วยทับทันวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน และสื่อการจัดการเรียนรู้

1.7.3 นางสาวอรรธรณ ทะราศรี ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านสระบาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2 เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน และสื่อการจัดการเรียนรู้

1.7.4 นางธารรัตน์ แก้วมูล ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนห้วยทับทันวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลและประเมินผล

1.7.5 นางสาววันดี บุตรอุดร ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านสระบาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2 เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลและประเมินผล

1.8 นำแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน มาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ โดยปรับปรุงคำที่เขียนผิด คำฉีก และการจัดหน้ากระดาษให้เหมาะสม

1.9 นำแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน ที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขเสนอผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมเพื่อทำการประเมินคุณภาพและความเหมาะสม

1.10 แบบประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระเศรษฐศาสตร์ เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน ใช้แบบประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545) ดังนี้

5 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมาก

3 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อย

1 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

ผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

โดยใช้หลักเกณฑ์ กำหนดให้คะแนนตามเกณฑ์ของ ลิเคอร์ต (Likert) เป็นชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งมี 5 ระดับ คือ เหมาะสมมากที่สุด เหมาะสมมาก เหมาะสมปานกลาง เหมาะสมน้อย และเหมาะสมน้อยที่สุด ปรากฏดังตัวอย่างในตาราง 5

ตาราง 5 แบบประเมินคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		เหมาะสมมากที่สุด	เหมาะสมมาก	เหมาะสมปานกลาง	เหมาะสมน้อย	เหมาะสมน้อยที่สุด
0	สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้					
00	สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง					
000	เหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียน					

1.11 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแล้วพร้อมแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสมของ แผนการจัดการเรียนรู้ โดยการพิจารณาความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ ใช้การหาค่าเฉลี่ย โดยใช้เกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

4.51-5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมาก

2.51-3.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อย

1.00-1.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

โดยคัดเลือกความเหมาะสมตั้งแต่ความเหมาะสมระดับมากขึ้นไปมาใช้ใน
แผนการจัดการเรียนรู้ ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.99 คะแนน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.99 คะแนน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 มีคะแนน
เฉลี่ยเท่ากับ 4.96 คะแนน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.95 คะแนน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.99 คะแนน รวมคะแนนเฉลี่ยทั้ง 5 แผน
เท่ากับ 4.97 คะแนน มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

1.12 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านการประเมินแล้วไปทดลอง (Try-out)
กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนกีฬาหมื่นศรีวิทยานุสรณ์ อำเภอสำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์
จำนวน 17 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อดูความเหมาะสมของเวลา เนื้อหา สื่อ ความเป็นไปได้ในการ
นำไปปฏิบัติ ความต่อเนื่องของการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน

1.13 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของ ผู้เชี่ยวชาญ
แล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัยเพื่อตรวจสอบ

1.14 นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ได้ นำมาปรับปรุงแก้ไขและผ่านการ
ตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัยมาจัดพิมพ์เป็นฉบับจริงเพื่อนำไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 โรงเรียนกีฬาหมื่นศรีวิทยานุสรณ์ อำเภอสำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์
จำนวน 16 คน เพื่อหาประสิทธิภาพ

2. การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา
และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เนื้อหาครอบคลุมหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง สถาบันการเงินและ
เศรษฐกิจประเทศไทย เป็นแบบทดสอบแบบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ สำหรับทดสอบ
ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยมีขั้นตอนในการสร้างและหาประสิทธิภาพ ดังนี้

2.1 ศึกษาทฤษฎี หลักสูตร เนื้อหา วิธีสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
จากเอกสารที่เกี่ยวข้อง

2.2 กำหนดจุดประสงค์และเนื้อหา เพื่อสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.3 สร้างตารางวิเคราะห์ข้อสอบ และสร้างแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจ โดยมีความสอดคล้องกับตัวชี้วัด จำนวน 45 ข้อ ต้องการใช้จริง
40 ข้อ เพื่อใช้ในการทดสอบ มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้ ตอบถูกให้ 1 ตอบผิด ไม่ตอบ หรือตอบเกิน
1 ตัวเลือก ให้ 0 คะแนน ปรากฏตารางวิเคราะห์ข้อสอบดังตาราง 6-7 ดังนี้

ตาราง 6 ตารางวิเคราะห์ความสัมพันธ์ มาตรฐาน ตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้ และจำนวนข้อสอบ

ชื่อเรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	จำนวนข้อสอบ ที่ออก	จำนวนข้อสอบ ที่ใช้จริง
ประเภทของ สถาบันการเงิน	1. อธิบายความหมายของสถาบันการเงินที่มีต่อ ระบบเศรษฐกิจได้ 2. จำแนกประเภทของสถาบันการเงินที่มีต่อระบบ เศรษฐกิจได้	9	8
สถาบันการเงินที่ สำคัญ	1. อธิบายความสำคัญของสถาบันการเงินได้ 2. วิเคราะห์บทบาทหน้าที่และความแตก ต่างของ สถาบันการเงินแต่ละประเภทได้ 3. วิเคราะห์บทบาทหน้าที่และความสำคัญของ ธนาคารกลางได้	9	8
ความสัมพันธ์ ระหว่างผู้ผลิต ผู้บริโภค และ สถาบันการเงิน	1. อธิบายบทบาทสำคัญของสถาบันการเงินแต่ละ ประเภทและธนาคารกลางได้ 2. วิเคราะห์บทบาทสำคัญของสถาบันการเงินแต่ ละประเภทและธนาคารกลางได้ 3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิต ผู้บริโภค และสถาบันการเงินได้	9	8
ลักษณะทาง เศรษฐกิจของ ประเทศไทย	1. อธิบายลักษณะทางเศรษฐกิจของ ประเทศไทยได้ 2. ยกตัวอย่างการพึ่งพาอาศัยกันทางเศรษฐกิจ ในประเทศไทยได้ 3. ยกตัวอย่างการแข่งขันกันทางเศรษฐกิจ ในประเทศไทยได้	9	8
ปัญหาเศรษฐกิจ ของไทย	1. อธิบายปัญหาเศรษฐกิจของประเทศไทยได้ 2. วิเคราะห์ปัญหาเศรษฐกิจของประเทศไทยได้ พอสังเขป 3. เสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของ ประเทศไทยได้พอสังเขป	9	8
	รวม	45	40

ตาราง 7 ตารางวิเคราะห์ข้อสอบตามระดับพฤติกรรมของ New boom

บทที่/หัวข้อเนื้อหา มาตรฐาน/ตัวชี้วัด	จำนวนข้อสอบแต่ละระดับพฤติกรรม						รวมจำนวนข้อ	ใช้จริง
	ความรู้ความจำ	ความเข้าใจ	ประยุกต์ใช้	วิเคราะห์	ประเมินค่า	คิดสร้างสรรค์		
ประเภทของสถาบันการเงิน	4	3	-	1	1	-	9	8
สถาบันการเงินที่สำคัญ	5	4	-	-	-	-	9	8
ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิต ผู้บริโภค และสถาบันการเงิน	3	3	-	1	2	-	9	8
ลักษณะทางเศรษฐกิจของประเทศไทย	3	-	2	3	1	-	9	8
ปัญหาเศรษฐกิจของไทย	-	2	1	2	1	1	9	8
รวมจำนวนข้อ	16	12	3	7	5	1	45	40
ร้อยละ	35.50	26.66	6.66	15.55	11.11	2.22	100	
อันดับความสำคัญ	1	2	5	3	4	6		

2.4 นำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา แล้วให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบและพิจารณาความเที่ยงตรง ความเชื่อมั่น ความยากง่าย ความมีประสิทธิภาพ และหาค่าความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ (IOC: Index of Item Object Congruence) แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข โดยกำหนดคะแนน ดังนี้ (สมนึก ภัททิยธนี, 2544)

+1 หมายถึง แน่ใจว่าแบบทดสอบสอดคล้องกับจุดประสงค์

0 หมายถึง ไม่แน่ใจ หรือตัดสินใจไม่ได้ว่าแบบทดสอบสอดคล้องกับจุดประสงค์

-1 หมายถึง แน่ใจว่าแบบทดสอบไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์

2.5 นำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้เชี่ยวชาญพิจารณามาวิเคราะห์ และคัดเลือกเฉพาะข้อที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป และปรับปรุงข้อสอบที่มีค่า IOC น้อยกว่า 0.5 ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ โดยมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.6-1

2.6 นำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่หาค่า IOC แล้วไปทดสอบ (Try-out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนกีฬาหมื่นศรีวิทยานุสรณ์ อำเภอสำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง และได้เรียนเรื่องนี้ผ่านไปแล้ว จำนวน 17 คน

2.7 นำคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มาหาค่าความยาก (P) และหาค่าอำนาจจำแนก (B-index) ดังนี้

2.7.1 หาค่าความยาก (P) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในแต่ละข้อแบ่งกลุ่มเด็กกลุ่มสูง 25% และกลุ่มต่ำ 25% (เทคนิค 25%) แล้วคำนวณหาค่าความยาก (P) โดยข้อสอบที่ใช้ได้ต้องเป็นข้อสอบที่มีค่า (P) ตั้งแต่ 0.20-0.80 (สมนึก ภัททิยธนี, 2544) ผลที่ได้คือ มีค่า (P) ตั้งแต่ 0.29-0.76

2.7.2 หาค่าอำนาจจำแนก (B-index) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในแต่ละข้อ โดยข้อสอบที่ใช้ได้ต้องเป็นข้อสอบที่มีค่า (B-index) ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป (สมนึก ภัททิยธนี, 2544) ผลที่ได้คือ มีค่า (B-index) ตั้งแต่ 0.23-0.86

2.8 คัดเลือกข้อที่มีค่าความยาก และค่าอำนาจจำแนก ตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยเฉลี่ยให้ครอบคลุมเนื้อหา คัดเลือกข้อสอบออกมา 40 ข้อ แล้วนำมาแบ่งเป็นแบบทดสอบตามตัวชี้วัดของหน่วยการเรียนรู้ ดังนี้

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 40 ข้อ แล้วนำไปหาค่าความเชื่อมั่น โดยผ่านเกณฑ์ที่ ร้อยละ 50 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.88

2.9 นำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผ่านการค่าความยาก (P) และค่าอำนาจจำแนก (B-index) มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ โดยผ่านเกณฑ์ที่ ร้อยละ 50 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.88

จากการนำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หาค่าความยาก (P) และค่าอำนาจจำแนก (B-index) และความเชื่อมั่นทั้งฉบับ พบว่าแบบทดสอบการคิดวิเคราะห์ มีค่าความยาก (P) อยู่ระหว่าง 0.29-0.76 ค่าอำนาจจำแนก (B-index) อยู่ระหว่าง 0.23-0.86 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.88

2.10 จัดพิมพ์และนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ได้ ไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนกีฬามีนศรีวิทยานุสรณ์ อำเภอสำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 16 คน

3. การสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เนื้อหาครอบคลุมหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจ ประเทศไทย เป็นแบบทดสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ สำหรับทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน มีขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

3.1 ศึกษาทฤษฎี หลักสูตร เนื้อหา วิธีสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์จากเอกสารที่เกี่ยวข้อง

3.2 กำหนดจุดประสงค์ และเนื้อหาเพื่อสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัย แบ่งองค์ประกอบไว้เป็น 3 ด้าน คือ การวิเคราะห์ ความสำคัญ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ และวิเคราะห์หลักการ ตามแนวคิดของ สมนึก ภัททิยธนี (2551)

3.3 สร้างตารางวิเคราะห์ และแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 60 ข้อ ต้องการใช้จริง 30 ข้อ มีเกณฑ์การให้คะแนน คือ ตอบถูกให้ 1 ตอบผิด ไม่ตอบ หรือตอบเกิน 1 ตัวเลือก ให้ 0 คะแนน ปรากฏดังตาราง 8

ตาราง 8 ผังการออกข้อสอบแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์

องค์ประกอบที่ต้องการวัด	จำนวนข้อสอบ ที่ออก	จำนวนข้อสอบ ที่ใช้จริง
1. ความสามารถในการวิเคราะห์ความสำคัญ	20	10
2. ความสามารถในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์	20	10
3. ความสามารถในการวิเคราะห์หลักการ	20	10
รวม	60	30

3.4 นำแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ที่สร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา แล้วให้ ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ตรวจสอบและพิจารณาความเชื่อมั่น ความเชื่อมั่น ความยากง่าย ความมีประสิทธิภาพ และหาค่าความสอดคล้อง กับวัตถุประสงค์ และสอดคล้องในแต่ละด้านขององค์ประกอบของการคิดวิเคราะห์ทั้ง 3 ด้าน (IOC: Index of Item Object Congruence) แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข โดยกำหนดคะแนน ดังนี้ (สมนึก ภัททิยธนี, 2544)

+1 หมายถึง แน่ใจว่าแบบทดสอบสอดคล้องกับจุดประสงค์ และองค์ประกอบของการคิดวิเคราะห์ในแต่ละด้าน

0 หมายถึง ไม่แน่ใจ หรือตัดสินใจไม่ได้ว่าแบบทดสอบสอดคล้องกับจุดประสงค์ และองค์ประกอบของการคิดวิเคราะห์ในแต่ละด้าน

-1 หมายถึง แน่ใจว่าแบบทดสอบไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์ และองค์ประกอบ

3.5 นำแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ที่ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา คัดเลือกเฉพาะข้อที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป และปรับปรุงข้อสอบที่มีค่า IOC น้อยกว่า 0.5 ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ โดยมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.6-1

3.6 นำแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ที่หาค่า IOC แล้วไปทดสอบ (Try-out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนกีฬาหมื่นศรีวิทยานุสรณ์ อำเภอสำโรงทับ จังหวัดสุรินทร์ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 17 คน

3.7 นำคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ หาค่าความยาก (P) และค่าอำนาจจำแนก (B-index) ดังนี้

3.7.1 หาค่าความยาก (P) ของแบบทดสอบในแต่ละข้อ โดยข้อสอบที่ใช้ได้ต้องเป็นข้อสอบที่มีค่า (P) ตั้งแต่ 0.20-0.80 (สมนึก ภัททิยธนี, 2544) ผลที่ได้คือ มีค่า (P) ตั้งแต่ 0.41-0.76

3.7.2 หาค่าอำนาจจำแนก (B-index) ของแบบทดสอบในแต่ละข้อโดยข้อสอบที่ใช้ได้ ต้องเป็นข้อสอบที่มีค่า (B-index) ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป (สมนึก ภัททิยธนี, 2553) ผลที่ได้คือ มีค่า (B-index) ตั้งแต่ 0.20-0.88

3.8 คัดเลือกข้อที่มีค่าความยาก และค่าอำนาจจำแนก ตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยเฉลี่ยให้ครอบคลุมองค์ประกอบทั้ง 3 ด้าน คัดเลือกข้อสอบออกมา 30 ข้อ

3.9 นำแบบทดสอบการคิดวิเคราะห์ที่ผ่านการหาค่าความยาก (P) และค่าอำนาจจำแนก (B-index) มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยวิธีการของ Lovett ของ บุญชม ศรีสะอาด (2545) โดยผ่านเกณฑ์ที่ ร้อยละ 50

จากการนำแบบทดสอบการคิดวิเคราะห์ หาค่าความยาก (P) และค่าอำนาจจำแนก (B-index) และความเชื่อมั่นทั้งฉบับ พบว่าแบบทดสอบการคิดวิเคราะห์มีค่าความยาก (P) อยู่ระหว่าง 0.41-0.76 ค่าอำนาจจำแนก (B-index) อยู่ระหว่าง 0.20-0.88 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.93

3.10 จัดพิมพ์และนำแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ที่ได้ไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนกีฬาหมื่นศรีวิทยานุสรณ์ อำเภอสำโรงทับ จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 16 คน

4. สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย

4.1 ศึกษาเอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวกับความพึงพอใจ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการเขียนข้อคำถาม

4.2 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถาม และเกณฑ์ที่ใช้วัดเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจ

4.3 สร้างแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) แบ่งออกเป็น 5 ระดับให้เลือกตอบ จำนวน 30 ข้อ โดยใช้จริง 20 ข้อ และมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- 5 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความพึงพอใจมาก
- 3 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย
- 1 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

4.4 นำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ

โครงการเป็นฐานที่สร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อคำถามในแบบสอบถาม ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ และความสอดคล้องของข้อคำถามกับจุดประสงค์ จากนั้นผู้วิจัยนำแบบสอบถามกลับมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา และนำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยเลือกข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป เป็นรายการสอบถาม โดยมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.6-1

4.5 นำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ

โครงการเป็นฐานไปสอบถาม (Try-out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนกีฬาหมื่นศรีวิทยานุสรณ์ อำเภอสำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 17 คน

4.6 นำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ

โครงการเป็นฐาน มาหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ ด้วยสัมประสิทธิ์ การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดความพึงพอใจทั้งฉบับ โดยใช้วิธีของ Cronbach (สมนึก ภัททิยธานี, 2555) เรียกว่า สัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) แล้ววิเคราะห์แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบโครงการเป็นฐาน โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เทียบกับการประเมินของ บุญชม ศรีสะอาด (2553)

จากการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดความพึงพอใจทั้งฉบับ โดยใช้วิธีของ Cronbach ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) เท่ากับ 0.80

4.6 จัดพิมพ์และนำแบบสอบถามความพึงพอใจที่ได้ไปสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนกีฬาหมื่นศรีวิทยานุสรณ์ อำเภอสำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 16 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล มีการดำเนินการดังนี้

1. ขั้นตอนดำเนินการวิจัย

รูปแบบของการวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experimental Research) แบบ Pretest posttest Design (สมนึก ภัททิยธนี, 2546) โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการตามแบบแผนการทดลองแบบกลุ่มตัวอย่างเดียว วัดผล 2 ครั้ง คือ ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง (One Group Pre-test Post-test Design) โดยจัดเป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 16 คน ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการทดลอง ปรากฏดังตาราง 9

ตาราง 9 แบบแผนการทดลอง

กลุ่ม	Pre-test	Treatment	Post-test
กลุ่มที่ 1	T ₁	X ₁	T ₂

ลักษณะที่ใช้ในการทำแผนการทดลอง

T₁ = การทดลองก่อนเรียนโดยใช้แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

T₂ = การทดลองหลังเรียนโดยใช้แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

X₁ = การจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน

2. วิธีดำเนินการทดลอง

2.1 ได้ทำหนังสือขออนุญาตผู้อำนวยการโรงเรียนกีฬามีนศรีวิทยานุสรณ์ อำเภอสำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์ สังกัดเทศบาลตำบลหมื่นศรี เพื่อขอให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ห้อง 1/2 เป็นกลุ่มตัวอย่างในการใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เรื่อง สถาบันการเงิน และเศรษฐกิจประเทศไทย

2.2 ผู้ศึกษาได้ทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) โดยทดสอบนักเรียนกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 40 ข้อ เวลาในการทำแบบทดสอบ 1 ชั่วโมง และแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ จำนวน 30 ข้อ เวลาในการทำแบบทดสอบ 1 ชั่วโมง ไม่รวมกับเวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้

2.3 ผู้วิจัยชี้แจงทำความเข้าใจ กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ห้อง 1/2 เกี่ยวกับขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรมในแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

2.4 ผู้วิจัยทำการสอน ด้วยจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระเศรษฐศาสตร์ เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 5 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวม 10 ชั่วโมง ไม่นับรวม ทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ 2564 ถึง เดือนมีนาคม 2564

2.5 ทำการประเมินการปฏิบัติกิจกรรมระหว่างเรียน

2.6 หลังจากการสิ้นสุดการทดลองด้วยการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แล้วทำการทดสอบหลังเรียน (Post-test) โดยใช้แบบทดสอบฉบับเดิม

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลต่อไปนี้

1. วิเคราะห์การหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยวิเคราะห์จากคะแนนก่อนเรียน และคะแนนทดสอบย่อยระหว่างเรียน และแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยการคำนวณค่า E_1/E_2 เพื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ 80/80

1.1 หาค่าเฉลี่ยของสถิติพื้นฐาน ได้แก่ หาค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้จากคะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2543) และนำค่าเฉลี่ยไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้

1.2 หาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานตามเกณฑ์ 80/80 โดยใช้สูตร E_1/E_2 (สมนึก ภัททิยธณี, 2553)

1.3 เปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการคิดวิเคราะห์ก่อนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน โดยใช้ค่าที (t-test แบบ Dependent Samples) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

1.4 หาความเที่ยงตรงของเนื้อหา โดยการหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์ โดยหาค่าเฉลี่ยการประเมินผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดโดยใช้สูตร IOC (Index of Item Objective Congruence) ของ สมนึก ภัททิยธนี. (2553)

1.5 หาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination power) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ แต่ละข้อตามแบบอิงเกณฑ์ โดยใช้สูตร B-Index หรือ Brennan Index (สมนึก ภัททิยธนี, 2553)

1.6 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ใช้วิธีของโลเวท (Lovett) (บุญชม ศรีสะอาด, 2550) เกณฑ์ 0.70 ถึง 1.00

1.7 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความพึงพอใจทั้งฉบับ โดยใช้วิธีของ Cronbach (สมนึก ภัททิยธนี, 2546) เรียกว่า สัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) แล้ววิเคราะห์แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เทียบกับการประเมิน (สมนึก ภัททิยธนี, 2546)

2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้สถิติ t-test (แบบ Dependent Samples) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

3. เปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้สถิติ t-test (แบบ Dependent Samples) (บุญชม ศรีสะอาด, 2550)

4. สอบถามความพึงพอใจของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เทียบกับการประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตาม แบบของลิเคอร์ท (Likert) (สมนึก ภัททิยธนี, 2546)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

เพื่อการศึกษาความพึงพอใจ โดยการตอบแบบสอบถามความพึงพอใจที่ผู้รายงานพัฒนาขึ้น แล้วหาค่าเฉลี่ยของคะแนนการตอบแบบสอบถามเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนความพึงพอใจ ดังนี้ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2543)

1.1 ค่าเฉลี่ย (Mean) (สมนึก ภัททิยธนี, 2546) มีสูตรดังนี้

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ $\bar{x}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม

n แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมดในกลุ่ม

1.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2543) มีสูตรดังนี้

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

$\sum x^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

n แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมด

x แทน คะแนนของนักเรียนแต่ละคน

เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนความพึงพอใจดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

4.51-5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับมาก

2.51-3.50 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับน้อย

1.00-1.50 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด

2. การวิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 การหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สูตรดัชนีค่าความสอดคล้อง IOC (สมนึก ภัททิยธนี, 2553) มีสูตรดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์การเรียนรู้กับเนื้อหาหรือระหว่างแบบทดสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้
 $\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2.2 หาค่าความยาก (Difficulty) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ (สมนึก ภัททิยธนี, 2553) มีสูตรดังนี้

$$P = \frac{R}{N}$$

เมื่อ P แทน ค่าความยากของคำถามแต่ละข้อ
 R แทน จำนวนคนที่ตอบถูกในแต่ละข้อ
 N แทน จำนวนคนทั้งหมด

2.3 หาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination power) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ โดยใช้สูตร B-Index หรือ Brennan Index (สมนึก ภัททิยธนี, 2553) มีสูตรดังนี้

$$B = \frac{U}{N_1} - \frac{L}{N_2}$$

เมื่อ B แทน ค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบ
 U แทน จำนวนคนรอบรู้ (หรือสอบผ่านเกณฑ์) ตอบถูก
 L แทน จำนวนคนไม่รอบรู้ (หรือสอบไม่ผ่านเกณฑ์) ตอบผิด

N_1 แทน จำนวนคนรอบรู้ (หรือสอบผ่านเกณฑ์)

N_2 แทน จำนวนคนไม่รอบรู้ (หรือสอบไม่ผ่านเกณฑ์)

2.4 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ แบบอิงเกณฑ์ทั้งฉบับ โดยสูตรของ Lovett (บุญชม ศรีสะอาด, 2545) มีสูตรดังนี้

$$r_{cc} = 1 - \frac{K \sum x_i - \sum x_i^2}{(K-1) \sum (x_i - c)^2}$$

เมื่อ r_{cc} แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

K แทน จำนวนข้อสอบ

X_i แทน คะแนนของแต่ละคน

c แทน คะแนนเกณฑ์หรือจุดตัดของแบบทดสอบ

2.5 การหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามความพึงพอใจ ตามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยใช้สัมประสิทธิ์ระหว่างคะแนนของแต่ละข้อกับคะแนนรวม (Item-total Correlation) (สมนึก ภัททิยธนี, 2546) มีสูตรดังนี้

$$r_{xy} = \frac{N \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{N \sum X^2 - (\sum X)^2} \sqrt{N \sum Y^2 - (\sum Y)^2}}$$

เมื่อ r_{xy} แทน สัมประสิทธิ์ระหว่างคะแนนของแต่ละข้อกับคะแนนรวม

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนข้อที่หาค่าอำนาจจำแนก

$\sum Y$ แทน ผลรวมของคะแนนรวม Y

$\sum X \sum Y$ แทน ผลรวมของผลคูณระหว่าง X กับ Y

$\sum X^2$ แทน ผลรวมทั้งหมดของกำลังสองของคะแนนแต่ละข้อ

$\sum Y^2$ แทน ผลรวมทั้งหมดของกำลังสองของคะแนนแต่ละข้อ

N แทน จำนวนคนทั้งหมด

2.6 การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบมาตราส่วนประมาณค่า
วิธีของ Cronbach เรียกว่า สัมประสิทธิ์แอลฟา (สมนึก ภัททิยธนี, 2546) มีสูตรดังนี้

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left(1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right)$$

เมื่อ α แทน สัมประสิทธิ์แอลฟา
 K แทน จำนวนข้อสอบ
 $\sum S_i^2$ แทน ผลรวมความแปรปรวนของข้อสอบรายข้อ
 S^2 แทน ความแปรปรวนของข้อสอบทุกข้อ

3. การหาคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน

3.1 การหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน โดยใช้สูตร
 E_1/E_2 (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2556) มีสูตรดังนี้

$$E_1 = \frac{\frac{\sum x}{N}}{A} \times 100$$

เมื่อ E_1 แทน ประสิทธิภาพของกระบวนการที่เรียนรู้ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้
 แบบโครงงานเป็นฐาน
 $\sum x$ แทน คะแนนรวมของแบบทดสอบย่อยทุกแผนรวมกัน
 A แทน คะแนนเต็มของแบบทดสอบย่อยทุกแผนรวมกัน
 N แทน จำนวนนักเรียน

$$E_2 = \frac{\frac{\sum F}{N}}{B} \times 100$$

เมื่อ E_2 แทน ประสิทธิภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์
 ในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้เรียน
 $\sum F$ แทน คะแนนรวมจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียน
 B แทน คะแนนเต็มของทดสอบหลังเรียน

N แทน จำนวนนักเรียน

4. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

4.1 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยแบบทดสอบก่อนเรียนกับหลังเรียน และการเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ก่อนเรียนกับหลังเรียน โดยใช้ค่าที่ (t-test แบบ Dependent Samples) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545) มีสูตรดังนี้

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{N - 1}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติที่ใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤตเพื่อทราบความมีนัยสำคัญ

D แทน ค่าผลต่างระหว่างคู่คะแนน

N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

Σ แทน ผลรวม

ΣD^2 แทน ผลรวมของกำลังสองของผลต่างของคะแนนก่อนและหลังการทดลอง

พูน ปณ จิโต ชีเว

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

n	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
E ₁	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการ
E ₂	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
t	แทน	สถิติทดสอบสมมุติฐาน t-test Dependent Samples
df	แทน	ขั้นของความอิสระ (n – 1)
D	แทน	ผลต่างของคะแนนทดสอบก่อนเรียนกับหลังเรียนแต่ละคน

ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้สถิติ t-test (แบบ Dependent Samples)

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน ระหว่างก่อนเรียน และหลังเรียน โดยใช้สถิติ t-test (แบบ Dependent Samples)

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เทียบกับเกณฑ์การประเมิน แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ปรากฏผลดังตาราง 10-11

ตาราง 10 ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2)

แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน

คนที่	คะแนนทดสอบ ก่อนเรียน (Pretest)	คะแนนระหว่างเรียน แผนการจัดการเรียนรู้ที่					รวมคะแนน ระหว่าง เรียน	คะแนนทดสอบ หลังเรียน (Posttest)
		1	2	3	4	5		
	40	110	110	110	110	110	550	40
1	21	87	87	88	89	88	439	32
2	22	90	88	89	91	89	447	34
3	25	85	87	88	88	89	437	36
4	24	85	87	88	87	87	434	33
5	22	84	87	88	88	88	435	32
6	21	85	86	88	88	88	435	30
7	19	86	88	88	89	87	438	29
8	20	84	86	87	86	85	428	36
9	23	84	89	87	86	87	433	33
10	22	89	87	89	91	88	444	33
11	20	90	87	87	90	90	444	29
12	22	92	90	90	92	92	456	32
13	23	85	86	88	88	89	436	35
14	25	89	88	89	93	90	449	33
15	27	90	88	88	92	90	448	31
16	21	87	87	88	89	90	441	32
รวม	357	1392	1398	1410	1427	1417	7044	520
$\bar{X}$	22.31	87.00	87.38	88.13	89.19	88.56	440.25	32.50
S.D.	2.12	2.63	1.09	0.81	2.14	1.67	7.26	2.13
ร้อยละ	55.78	79.09	79.43	80.11	81.08	80.51	80.05	81.25

จากตาราง 10 พบว่า คะแนนระหว่างเรียน ได้แก่ คะแนนจากแบบทดสอบย่อยคะแนนจากการประเมินทักษะปฏิบัติงาน และคะแนนจากการประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่มมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 440.25 จากคะแนนเต็ม 550 คิดเป็นร้อยละ 80.05 และค่าเฉลี่ยคะแนนทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเท่ากับ 32.50 จากคะแนนเต็ม 40 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 81.25

ตาราง 11 สรุปประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2)

แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน

ผลการเรียน	n	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	ร้อยละ
ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1)	16	550	440.25	7.26	80.05
ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2)	16	40	32.50	2.13	81.25
ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน (E_1/ E_2)					80.05/ 81.25

จากตาราง 11 พบว่า ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) เท่ากับ 80.05 และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) เท่ากับ 81.25 ดังนั้น แผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน มีประสิทธิภาพ (E_1/ E_2) เท่ากับ 80.05/ 81.25 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้สถิติ t-test (แบบ Dependent Samples) ด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบสมมุติฐาน t-test ปรากฏผลดังตาราง 12-13

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละ ผลการทดสอบหลังเรียนของหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน

นักเรียนคนที่	คะแนนทดสอบก่อนเรียน	คะแนนทดสอบหลังเรียน
1	18	32
2	19	34
3	25	36
4	24	33
5	19	32
6	18	30
7	16	29
8	20	36
9	19	33
10	18	33
11	15	29
12	19	32
13	23	35
14	25	33
15	27	31
16	19	32
ค่าเฉลี่ย	22.31	32.50
S.D.	2.12	2.13
ร้อยละ	55.79	81.25

จากตาราง 12 พบว่า การทดสอบหลังเรียนแต่ของหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 32.50 และการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 22.31 คะแนน และ 32.50 คะแนน ตามลำดับ

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติทดสอบ t-test และระดับนัยสำคัญทางสถิติของ การทดสอบเปรียบเทียบคะแนนสอบก่อนเรียนและหลังเรียนหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน

คะแนน	N	$\bar{X}$	S.D.	df	t-test	Sig
ทดสอบก่อนเรียน	16	22.31	2.12	15	16.60**	.01
ทดสอบหลังเรียน	16	32.50	2.13			

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 13 พบว่า ผลการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน มีค่าเฉลี่ย 22.31 คะแนน และ 32.50 คะแนน ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า คะแนนสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้สถิติ t-test (Dependent Samples) ด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบสมมุติฐาน t-test

เมื่อผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน เป็นฐานครบทุกแผนการจัดการเรียนรู้แล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดสอบวัดความสามารถในการคิด วิเคราะห์โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ จำนวน 30 ข้อ ได้ผลการทดสอบ ปรากฏผลดังตาราง 14-15

ตาราง 14 คะแนนและจำนวนนักเรียนผ่านเกณฑ์การทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เมื่อสิ้นสุดการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน

คนที่	ผลการทดสอบ						
	คะแนนก่อนเรียน			คะแนนหลังเรียน			ผ่านเกณฑ์ 15 คะแนน
	วิเคราะห์ ความสำคัญ	วิเคราะห์ ความสัมพันธ์	วิเคราะห์ หลักการ	วิเคราะห์ ความสำคัญ	วิเคราะห์ ความสัมพันธ์	วิเคราะห์ หลักการ	
1	7	6	6	9	7	8	ผ่าน
2	7	8	7	9	8	8	ผ่าน
3	9	8	7	9	9	9	ผ่าน
4	8	7	7	9	9	7	ผ่าน
5	7	8	6	8	8	8	ผ่าน
6	8	6	5	8	8	7	ผ่าน
7	7	6	5	7	7	8	ผ่าน
8	9	8	6	9	9	9	ผ่าน
9	8	7	7	9	8	8	ผ่าน
10	9	8	6	9	9	8	ผ่าน
11	7	8	6	7	9	8	ผ่าน
12	8	7	7	9	7	8	ผ่าน
13	7	9	9	8	8	10	ผ่าน
14	7	7	8	8	8	10	ผ่าน
15	7	8	8	8	9	8	ผ่าน
16	7	6	6	8	9	8	ผ่าน
ค่าเฉลี่ย	7.63	7.31	6.63	8.38	8.19	8.13	-
S.D.	0.81	0.95	1.09	0.72	0.83	0.72	-
ร้อยละ	76.25	73.13	66.25	83.75	81.88	81.25	100

จากตาราง 14 พบว่า ผลการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน มีคะแนนและจำนวนนักเรียนผ่านเกณฑ์การทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เมื่อสิ้นสุดการจัดการเรียนรู้ นักเรียนได้คะแนนหลังเรียน การคิดวิเคราะห์ความสำคัญมีคะแนนเฉลี่ย 8.38 คะแนน

วิเคราะห์ความสัมพันธ์ คะแนนเฉลี่ย 8.19 และวิเคราะห์หลักการมีคะแนนเฉลี่ย 8.13 และจากจำนวนนักเรียน 16 คน มีนักเรียนผ่านเกณฑ์ทุกคน คิดเป็นร้อยละ 100

ตาราง 15 คะแนนแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เมื่อสิ้นสุดการจัดการเรียนรู้ เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน

การคิดวิเคราะห์	n	ผลคะแนนที่ได้							
		ก่อนเรียน				หลังเรียน			
		คะแนน	$\bar{X}$	S.D.	ร้อยละ	คะแนน	$\bar{X}$	S.D.	ร้อยละ
วิเคราะห์ความสำคัญ	16	122	7.63	0.81	76.25	134	8.38	0.72	83.75
วิเคราะห์ความสัมพันธ์	16	117	7.31	0.95	73.13	131	8.19	0.83	81.88
วิเคราะห์หลักการ	16	106	6.63	1.09	66.25	130	8.13	0.72	81.25
รวม	16	345	21.56	1.97	71.88	395	24.69	1.40	82.29

จากตาราง 15 พบว่า ผลการทดสอบหลังเรียนวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานจากแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ แบบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ด้านการวิเคราะห์ความสำคัญ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ และวิเคราะห์หลักการ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 8.38 คะแนน 8.19 คะแนน 8.13 คะแนน ตามลำดับ และมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 24.69 คะแนน

ตาราง 16 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติทดสอบที และระดับนัยสำคัญทางสถิติของผลการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน จากแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ แบบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

คะแนน	N	$\bar{X}$	S.D.	df	t-test	Sig
ทดสอบก่อนเรียน	16	21.56	1.97	15	13.06**	.01
ทดสอบหลังเรียน	16	24.69	1.40			

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 16 พบว่า ผลการทดสอบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ก่อนเรียน และหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 21.56 คะแนน และ 24.69 คะแนน ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบระหว่าง คะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า คะแนนสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .01

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เทียบกับเกณฑ์การประเมิน (สมนึก ภัททิยธนี, 2546) ปรากฏผลดังตาราง 17

ตาราง 17 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพึงพอใจต่อการเรียน เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน

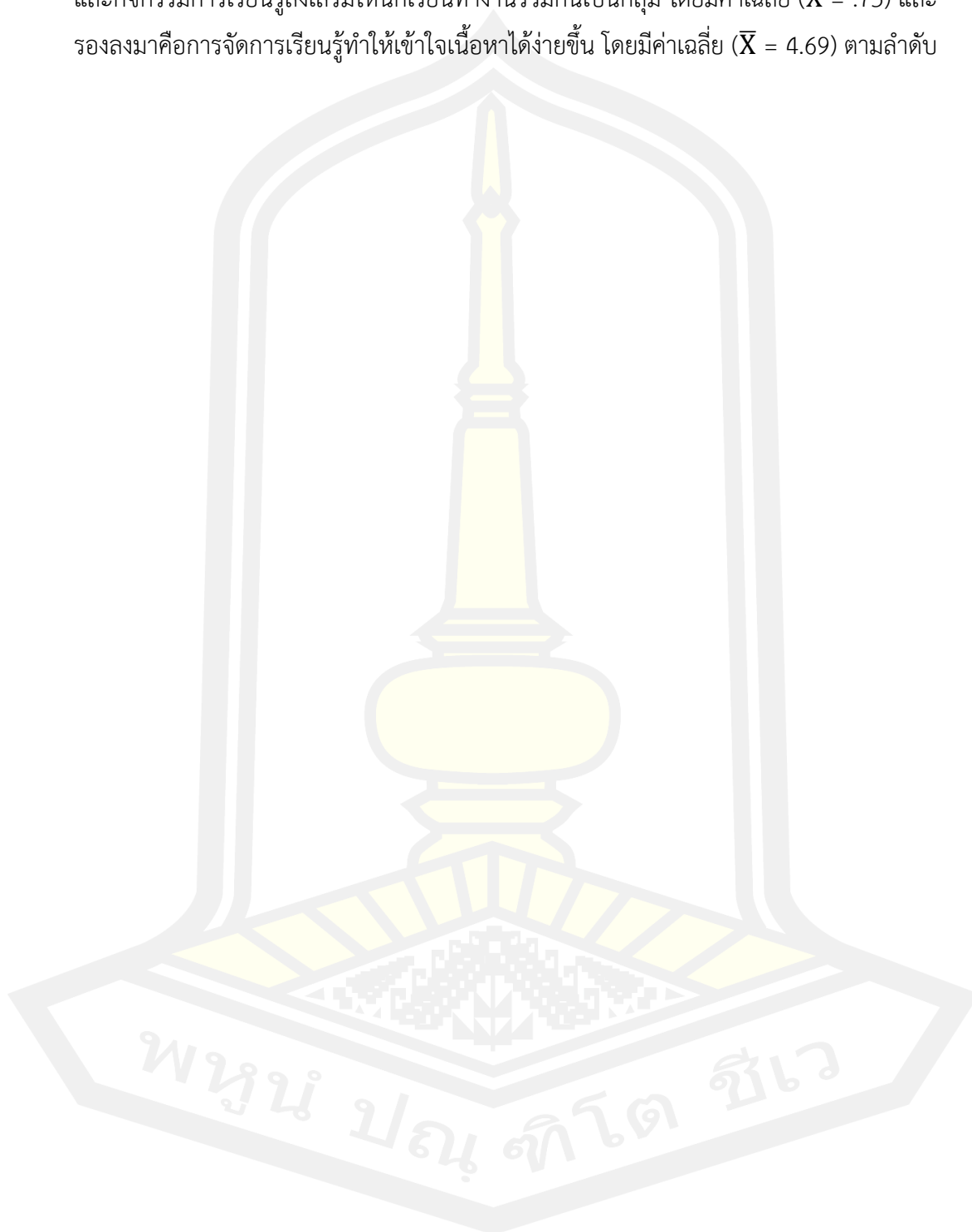
ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1	บรรยากาศของการเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม	3.56	0.51	มาก
2	บรรยากาศของการเรียนทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน	3.56	0.51	มาก
3	บรรยากาศของการเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนทำกิจกรรมได้อย่างอิสระ	4.44	0.51	มาก
4	บรรยากาศของการเรียนทำให้นักเรียนเกิดความคิดที่หลากหลาย	3.38	0.50	ปานกลาง
5	บรรยากาศของการเรียนทำให้นักเรียนเกิดความสุขสนุกสนานในการเรียนรู้	4.75	0.45	มากที่สุด
6	บรรยากาศของการเรียนส่งเสริมการยอมรับฟังความเห็นข้างมาก	4.75	0.45	มากที่สุด
7	กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับเนื้อหา	4.50	0.52	มาก

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ		S.D.	ระดับ ความพึงพอใจ
8	กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยน ความรู้ความคิด	4.81	0.40	มากที่สุด
9	กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมการคิดและตัดสินใจ	3.31	0.48	ปานกลาง
10	กิจกรรมการเรียนรู้ทำให้นักเรียนมีโอกาสแสดง ความคิดเห็น และกล้านำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน	4.75	0.45	มากที่สุด
11	กิจกรรมการเรียนรู้ทำให้นักเรียนเข้าใจในเนื้อหา มากขึ้น	4.00	0.73	มาก
12	กิจกรรมการเรียนรู้สนุกและน่าสนใจ	4.00	0.73	มาก
13	กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้นักเรียนทำงาน ร่วมกันเป็นกลุ่ม	4.75	0.45	มากที่สุด
14	มีการวัดประเมินผลที่หลากหลายและเหมาะสมกับ ผู้เรียน	3.63	0.50	มาก
15	การวัดประเมินผลตรงกับจุดประสงค์การเรียนรู้	3.25	0.45	ปานกลาง
16	นักเรียนมีส่วนร่วมในการวัดประเมินผล	3.25	0.45	ปานกลาง
17	การจัดการเรียนรู้ทำให้เข้าใจเนื้อหาได้ง่ายขึ้น	4.69	0.48	มากที่สุด
18	การจัดการเรียนรู้ช่วยให้ผู้เรียนสร้าง ความรู้ความเข้าใจด้วยตนเองได้	4.06	0.77	มาก
19	กิจกรรมการเรียนรู้การสอนนี้ทำให้ทำงานร่วมกับ ผู้อื่นได้	4.81	0.40	มากที่สุด
20	การจัดการเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนมีความกล้าแสดง ออกมากขึ้น	4.63	0.50	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม		4.14	0.51	มาก

จากตาราง 17 พบว่า โดยรวมนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความพึงพอใจต่อการเรียน
เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย จากการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน
อยู่ในระดับพอใจมาก ($\bar{X} = 4.14$) โดยดูในรายละเอียด พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจด้านการจัด
กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความรู้ความคิด และกิจกรรมการเรียนรู้
การสอนนี้ทำให้ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ อยู่ในระดับดีมาก โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.81$) รองลงมาคือ

กิจกรรมการเรียนรู้ทำให้นักเรียน มีโอกาสแสดงความคิดเห็น และกล้านำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน และกิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้นักเรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = .75$) และ รองลงมาคือการจัดการเรียนรู้ทำให้เข้าใจเนื้อหาได้ง่ายขึ้น โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.69$) ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การดำเนินการวิจัย เรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งสามารถสรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะได้ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สรุปผล
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน สำหรับพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนเรียนและหลังเรียน
3. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนเรียนและหลังเรียน
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย

สรุปผล

1. ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 80.05/ 81.25 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80
2. ผลการเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน พบว่า คะแนนสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. การคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
4. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

การวิจัยการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย มีแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และมีความพึงพอใจโดยรวมต่อการเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานอยู่ในระดับมาก ผู้วิจัยขออภิปรายผลการวิจัยตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

1. ผลการหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ เท่ากับ 80.05/ 81.25 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ หมายความว่า นักเรียนที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน มีคะแนนประเมิน พฤติกรรมระหว่างเรียน และคะแนนจากการทำแบบทดสอบหลังจากเรียนจบแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ คิดเป็นค่าเฉลี่ย 440.25 คิดเป็นร้อยละ 80.05 และคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คิดเป็นค่าเฉลี่ย 32.50 คิดเป็นร้อยละ 81.25 แสดงว่าแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจ ประเทศไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ทั้งนี้เป็นผลมาจาก แผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน ได้ผ่านกระบวนการพัฒนา แผนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นขั้นตอน กล่าวคือ

ผู้วิจัยได้ศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ปีพุทธศักราช 2551 ช่วงชั้น ม.1-ม.3 และศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน ที่ประกอบไปด้วยขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบของกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน 4 ขั้นตอนของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550) ได้กล่าวว่า ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานมีดังนี้ 1. ชี้นำเสนอ หมายถึง ขั้นที่ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ กำหนดสถานการณ์ ศึกษาสถานการณ์ หรือครูใช้เทคนิคการตั้งคำถามเกี่ยวกับสาระการเรียนรู้ที่กำหนดในแผนการจัดการเรียนรู้แต่ละแผน เป็นขั้นตอนที่นักเรียนเกิดปัญหา หรือพบเห็นปัญหาจากชีวิตประจำวัน โดยหัวข้อโครงงานมักจะได้มาจากปัญหา คำถามหรือความอยากรู้อยากเห็นรอบ ๆ ตัวนักเรียน จึงควรให้นักเรียนเป็นผู้คิดและเลือกหัวข้อด้วยตนเอง 2. ชี้นำวางแผน หมายถึง ขั้นที่นักเรียนร่วมกันวางแผน โดยการระดมความคิด อภิปรายหาข้อสรุปของกลุ่มเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ 3. ชี้นำปฏิบัติ หมายถึง ขั้นที่นักเรียนปฏิบัติกิจกรรม เขียนสรุปรายงานผลที่เกิดขึ้น จากการวางแผนร่วมกัน 4. ชี้นำประเมินผล หมายถึง ขั้นการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง โดยให้บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ โดยมีครู นักเรียนและเพื่อนร่วมกันประเมิน โดยผู้วิจัยได้ออกแบบหน่วยการเรียนรู้ตามขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน ซึ่งได้ผ่านการตรวจสอบจากคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และได้ผ่านการตรวจสอบประเมินความถูกต้องจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ในด้านเนื้อหา ด้านการวัดและประเมินผล ด้านสื่อวัตกรรม และด้านแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้เหมาะสม สามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผ่านการทดลองปรับปรุงให้มีความสมบูรณ์ ก่อนนำไปสอนจริง และเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ให้เป็นไปตามจุดประสงค์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความสามารถในการแสดงออกของนักเรียน ในสถานการณ์จริงและสถานการณ์จำลอง นักเรียนได้เรียนรู้ผ่านการลงมือกระทำโดยเลือกปัญหา วางแผนการปฏิบัติงาน ซึ่งนักเรียนต้องประยุกต์ใช้ความรู้ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตามความสามารถความสนใจและความถนัดของตนเอง หลังสิ้นสุดการเรียนการสอนนักเรียนต้องสรุปองค์ความรู้และนำเสนอผลงานที่เป็นรูปธรรม จึงเป็นการจัดการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนานักเรียนอย่างเต็มศักยภาพ

สอดคล้องกับสมลักษณ์ ภูปลี (2559) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดแก้ปัญหา โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ STAD ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้แบบโครงงาน มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 85.53/82.87 และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 83.69/81.40 ดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน มีค่าเท่ากับ 0.5214 และแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ STAD มีค่าเท่ากับ 0.5088 แสดงว่า นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้นร้อยละ 52.14 และ 50.88 โดยสอดคล้องกับรักชนก โสอินทร (2562) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาการคิดเชิงระบบโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน ผลการวิจัยพบว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีทั้งหมด 5 ชุด มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.71 และมีประสิทธิภาพ 81.66/83.27 (E_1/E_2) ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 โดยมีความสอดคล้องกับมยุรฉัตร ผิวนอนดี (2562) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่ากิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพ 82.20/81.25 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 และสอดคล้องกับงานวิจัยต่างประเทศของ Ilter (2014) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาประสิทธิภาพของวิธีการเรียนรู้แบบโครงงานรายวิชาสังคมศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแนวคิดและแรงจูงใจทางวิชาการ การวิจัยนี้มีการศึกษาทดลองในรายวิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 วัดดูประสงค์ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแนวคิดและแรงจูงใจในการประสบความสำเร็จทางวิชาการ การศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพของการเรียนรู้ด้วยโครงงาน (PBL) ในสังคมศึกษา ใช้การวิจัยแบบกึ่งทดลอง (ก่อนและหลังทดสอบ) ในการวิจัยกลุ่มทดลองของนักเรียนได้รับการสอนสังคมศึกษาแบบโต้ตอบรวมถึง PBL อย่างสมบูรณ์ในกิจกรรมรูปแบบที่นักเรียนกลุ่มควบคุมได้รับการสอนรวมถึงวิธีการสอนโดยตรง (การสอนทั้งชั้นเรียนและการทำงานเดี่ยวในใบงาน) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 รายวิชาสังคมศึกษาเป็นเวลา 6 สัปดาห์ ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มทดลองมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแนวคิดและแรงจูงใจ นักเรียนที่เข้าร่วมในสภาพแวดล้อม PBL ไม่เพียงแต่เสริมสร้างและขยายความรู้ของพวกเขา แต่ยังได้รับแรงจูงใจในระดับที่สูงกว่ากลุ่มควบคุม PBL ในรูปแบบกิจกรรมของทีมมีไว้เพื่อส่งเสริมแรงจูงใจของนักเรียนกลุ่มทดลองที่จะประสบความสำเร็จด้านวิชาการและเพื่อพัฒนาความสำเร็จทางความคิด ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า PBL ปรับปรุงความเข้าใจของนักเรียนเกี่ยวกับแนวคิดทางสังคมศึกษาและช่วยให้พวกเขาบรรลุถึงพฤติกรรมที่มุ่งเน้นด้านวิชาการ พฤติกรรมตามที่ตั้งใจไว้ของกลุ่มทดลองในแรงจูงใจทางวิชาการในตอนเริ่มต้นของการทดลองทดลองกลายเป็นพฤติกรรมที่แสดงในตอนท้าย

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน

สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เป็นผลมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานตามขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ 4 ขั้นตอน เป็นการจัดสภาพการณ์ของการเรียนการสอน โดยให้ผู้เรียนได้ร่วมกันเลือกทำกิจกรรมที่ตนสนใจ โดยร่วมกันสำรวจ สังเกต และกำหนดเรื่องที่ตนสนใจ วางแผนในการทำงานร่วมกัน ศึกษาหาข้อมูลความรู้ที่จำเป็น และลงมือปฏิบัติงานตามแผนงานที่วางไว้จนได้ข้อค้นพบ แล้วจึงนำความรู้มาออกแบบและเขียนลงในชิ้นงานและนำเสนอหน้าชั้นเรียน นำผลงานประสบการณ์ทั้งหมดมาอภิปรายแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดกัน และสรุปผลการเรียนรู้ที่ได้รับจากประสบการณ์ที่ได้รับทั้งหมด ส่งผลให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียนได้ดียิ่งขึ้น

ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สัมโอ อ่องประภฤติ, สุดาพร ปัญญาพฤษ และเพ็ญพิศุทธิ์ ใจสนิท (2561) ที่ได้ศึกษา เรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามหลักศาสนา สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม และจริยธรรม โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบโครงงาน มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจัดกิจกรรมการเรียนรู้สูงกว่าก่อนเรียนเท่ากับ 8.19 คิดเป็นร้อยละ 27.31 มีพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามหลักศาสนาอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.62$) สอดคล้องกับมยุรฉัตร ผิวอ่อนดี (2562) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาพฤติกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชีรพัฒน์ วงศ์คุ้มสิน และเฉลิมขวัญ สิงห์วี (2562) ที่ได้ศึกษา การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานเปิดโอกาสให้ผู้เรียนคิดสร้างสรรค์ด้วยตนเองเป็นผู้สร้างความรู้ความคิดและตัดสินใจด้วยตนเอง เป็นผู้นำตนเองในการเผชิญกับปัญหาและการแก้ไขปัญหา การเผชิญกับบริบทต่าง ๆ ผู้เรียนต้องศึกษาและเรียนรู้เมื่อได้พบกับบริบทหรือสังคมอื่นที่เปลี่ยนไปผู้เรียนต้องรู้จักปรับตัวยืดหยุ่นกับสถานการณ์สามารถปรับตัวเพื่อพร้อมการเปลี่ยนแปลง และมีความยืดหยุ่นจึงส่งผลให้การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของผู้เรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และสอดคล้องกับ พัทธรียา นิวัตร (2563) ที่ได้ศึกษา การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภูมิศาสตร์และความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน ซึ่งมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง ภูมิศาสตร์ไทย ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน ผลการศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภูมิศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง ภูมิศาสตร์ไทย หลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน

สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยต่างประเทศ Summers และ Dickinson (2012) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาระยะยาวของการเรียนการสอนตาม โครงการ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษา การวิจัยนี้มีการศึกษา ระยะยาวนี้มุ่งเน้นไปที่วิธีการสอนแบบโครงการ (PBI) วัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา รายวิชาสังคมศึกษาที่ได้รับการส่งเสริมและรายวิชา การเตรียมความพร้อมด้านอาชีพ (CCR) สำรองและเปรียบเทียบความสำเร็จของนักเรียนในระดับสูง PBI ของโรงเรียนเมื่อเทียบกับโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ที่สอนแบบปกติภายในเขตอำเภอเดียวกัน ในขณะที่งานวิจัยก่อนหน้านี้ระบุว่า PBI เกี่ยวข้องกับเวลา และเตรียมการมากขึ้น สำหรับการจัดการ เรียนรู้ ทั้งครูและนักเรียน ผลการศึกษาพบว่า ในวิชาสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายประสบ ความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียน นักเรียนจะพัฒนาขึ้นจริงภายในหนึ่งปี นักเรียนที่ได้เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ PBI มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าเพื่อนที่เรียนรู้จาก วิธีการจัดการเรียนการสอนแบบปกติทั้งในวิชาสังคมศึกษาและการเตรียมความพร้อม CCR

3. ผลการทดสอบการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบโครงการเป็นฐาน มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 21.56 คะแนน และ 24.69 คะแนน ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า คะแนนสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เป็นผล มาจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบโครงการเป็นฐาน เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย ที่เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มีความสำคัญต่อการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียน โดยการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมกันสำรวจ สังเกต และกำหนดเรื่องที่ตน สนใจ วางแผนในการทำโครงการร่วมกัน ศึกษาหาข้อมูลความรู้ที่จำเป็น และลงมือปฏิบัติงานตาม แผนงานที่วางไว้จนได้ข้อค้นพบหรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ แล้วจึงเขียนรายงานและนำเสนอต่อสาธารณชน เก็บข้อมูล แล้วนำผลงานประสบการณ์ทั้งหมดมาอภิปรายแลกเปลี่ยนความรู้ แนวความคิดกัน และสรุปผลการเรียนรู้ที่ได้รับจากประสบการณ์ที่ได้รับทั้งหมด สมนึก ภัททิยธนี (2544 อ้างอิงมาจาก กิตราพันธุ์ ฝ้ายภูมิ, 2554) กล่าวว่า การวัดคิดวิเคราะห์ เป็นการใช้วิจารณ์ญาณเพื่อไตร่ตรอง การแยกแยะพิจารณา ดูรายละเอียดของสิ่งต่าง ๆ หรือเรื่องราวต่าง ๆ ว่ามีชิ้นส่วนใดสำคัญที่สุด ของชิ้นส่วนใดสัมพันธ์กันมากที่สุด และชิ้นส่วนเหล่านั้นอยู่รวมกันได้หรือทำงานได้ เพราะอาศัย หลักการใด ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ 1. การวิเคราะห์ความสำคัญ หมายถึง การพิจารณาหรือ จำแนกว่าชิ้นใด ส่วนใด เรื่องใด ตอนใดสำคัญที่สุด หรือหาจุดเด่นจุดประสงค์สำคัญ สิ่งที่ชอบเร้น 2. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ หมายถึง การค้นหาความเกี่ยวข้องระหว่าง คุณลักษณะสำคัญของ เรื่องราวหรือสิ่งต่าง ๆ ว่าชิ้นส่วนใดสัมพันธ์กัน รวมถึงข้อสอบอุปมาอุปนัย 3. การวิเคราะห์หลักการ หมายถึง การให้พิจารณาดูชิ้นส่วน หรือส่วนปลีกย่อยต่าง ๆ ว่าทำงานหรือเกาะยึดกันได้

หรือคงสภาพเช่นนั้นได้ เพราะใช้หลักการใดเป็นแกนกลางจึงถามโครงสร้างหรือหลัก หรือวิธีการที่ยึดถือจากลักษณะของการคิดวิเคราะห์ข้างต้น จากการจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐาน ซึ่งผู้เรียนได้ร่วมกันทำงานกลุ่ม และร่วมกันอภิปราย มีการซักถามและแสดงความคิดเห็น มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมกันทำใบกิจกรรมการเรียนรู้และแบบฝึกหัดเป็นต้น จึงทำให้ผู้เรียนไม่เบื่อหน่ายและเกิดความสนุกสนานในการเรียน ผู้เรียนกล้าที่จะแสดงออกและมีความสนใจในการเรียน จึงทำให้เกิดกระบวนการคิดวิเคราะห์และเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานนั้นสอดคล้องกับการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ซึ่งหากผู้เรียนได้รับการเรียนรู้แบบโครงงานจะได้รับการส่งเสริมทักษะในหลาย ๆ ด้าน รวมถึงทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ เทพกัญญา พรหมขัติแก้ว (2557) สอดคล้องกับ มยุรฉัตร ผิวอ่อนดี (2562) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 วิจัยการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 นี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบการคิดวิเคราะห์ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ ผลการศึกษาพบว่า ผลการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

4. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการเรียนเรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย จากการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นผลเนื่องมาจากผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนได้ลงมือศึกษาค้นคว้าและลงมือปฏิบัติด้วยตนเองในสิ่งที่ตนเองต้องการที่จะรู้หรือต้องการที่จะหาคำตอบ อีกทั้งยังมีการจัดสภาพแวดล้อมให้ผู้เรียนมีอิสระ ครูได้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ ที่เตรียมไว้ และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีสื่อที่ครบถ้วนตรงตามตัวชี้วัดของหน่วยการเรียนรู้ เรื่องสถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย ซึ่งผู้เรียนได้ร่วมกันทำงานกลุ่ม และร่วมกันอภิปราย มีการซักถามและแสดงความคิดเห็น มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมกันทำใบกิจกรรมการเรียนรู้และแบบฝึกหัดเป็นต้น จึงทำให้ผู้เรียนไม่เบื่อหน่ายและเกิดความสนุกสนานในการเรียน ผู้เรียนกล้าที่จะแสดงออกและมีความสนใจในการเรียน จึงทำให้เกิดกระบวนการคิดวิเคราะห์และเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานนั้นสอดคล้องกับการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ซึ่งหากผู้เรียนได้รับการเรียนรู้แบบโครงงานจะได้รับการส่งเสริมทักษะในหลาย ๆ ด้าน รวมถึงทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์

เทพกัญญา พรหมขัติแก้ว (2557) ซึ่งสอดคล้องกับ สัมโอ อ่องประภฤติ, สุดาพร ปัญญาพฤกษ์ และ เพ็ญพิศุทธิ์ ใจสนิท (2561) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพฤติกรรม การปฏิบัติตนตามหลักศาสนา สารที่ 1 ศาสนา ศีลธรรมและจริยธรรม โดยการจัดกิจกรรม การเรียนรู้แบบโครงงานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบโครงงาน มีความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้วิธีสอนแบบโครงงานอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับ ปวัลย์รัตน์ สุวรรณโคตร (2558) ที่ได้ศึกษา การใช้วิธีการสอนแบบใช้โครงงานเป็นฐาน (PBL) ในการพัฒนาทักษะกระบวนการทาง วิทยาศาสตร์ชั้นบูรณาการ มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ชั้นบูรณาการ และศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อวิธีการสอนแบบใช้ โครงงานเป็นฐาน (PBL) ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีความพึงพอใจของ ต่อวิธีการสอนแบบใช้โครงงานเป็นฐาน (PBL) อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ รักชนก โสอินทร (2562) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาการคิดเชิงระบบโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน รายวิชาสังคมศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนที่ปราชญ์พิทยา อำเภอกะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรม การเรียนรู้แบบโครงงาน ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรม การเรียนรู้แบบโครงงาน อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยต่างประเทศ Ciftci (2015) ได้ศึกษาผลของการใช้จัดการเรียนรู้ด้วยโครงงานในการศึกษาวิชาสังคมศึกษา และทัศนคติของ นักเรียนที่มีต่อวิชาสังคมศึกษา การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้ด้วย โครงงานต่อทัศนคติของนักเรียนในการสอนวิชาสังคมศึกษาในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 การศึกษานี้ ดำเนินการในโรงเรียนประถมศึกษาที่ Konya โดยมีนักเรียนทั้งหมด 41 คน ในสองชั้นเรียน ซึ่งเทียบเท่ากัน แบ่งชั้นเรียนออกเป็นกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง ในขณะที่นักเรียนในกลุ่มทดลอง เรียนรู้หลักสูตรสังคมศึกษาด้วยวิธีการเรียนรู้ด้วยโครงงานกลุ่มควบคุมจะเรียนรู้บทเรียนสังคมศึกษา ตามวิธีการดั้งเดิม การวิจัยดำเนินไปเป็นเวลา 7 สัปดาห์ และในช่วงเวลานั้นมีการปรับมาตรวัด ทัศนคติทางสังคมศึกษาให้กับนักเรียน ตามซึ่งถูกนำไปใช้กับนักเรียนก่อนการฝึกเป็นแบบทดสอบก่อน และหลังการฝึกเป็นแบบทดสอบหลังเรียน การทดสอบที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล จากผลการทดสอบ ก่อนและหลังการทดสอบของกลุ่มควบคุมซึ่งใช้วิธีการแบบดั้งเดิมและกลุ่มการทดลองซึ่งใช้การเรียนรู้ ด้วยโครงงานจะไม่มี ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญระหว่างทัศนคติของนักเรียนต่อหลักสูตรสังคม ศึกษา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การสอนโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน ควรคำนึงถึงบริบททางด้านสภาพแวดล้อม เวลา และความแตกต่างระหว่างบุคคล ควรมีการวางแผนในการจัดกิจกรรมให้เรียบร้อยก่อนดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้

1.2 ในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้โดยการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน ระยะเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมตามแผนการจัดการเรียนรู้ อาจปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับคุณลักษณะของนักเรียนเป็นสำคัญ ให้จัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมตามความสามารถของนักเรียนแต่ละบุคคล

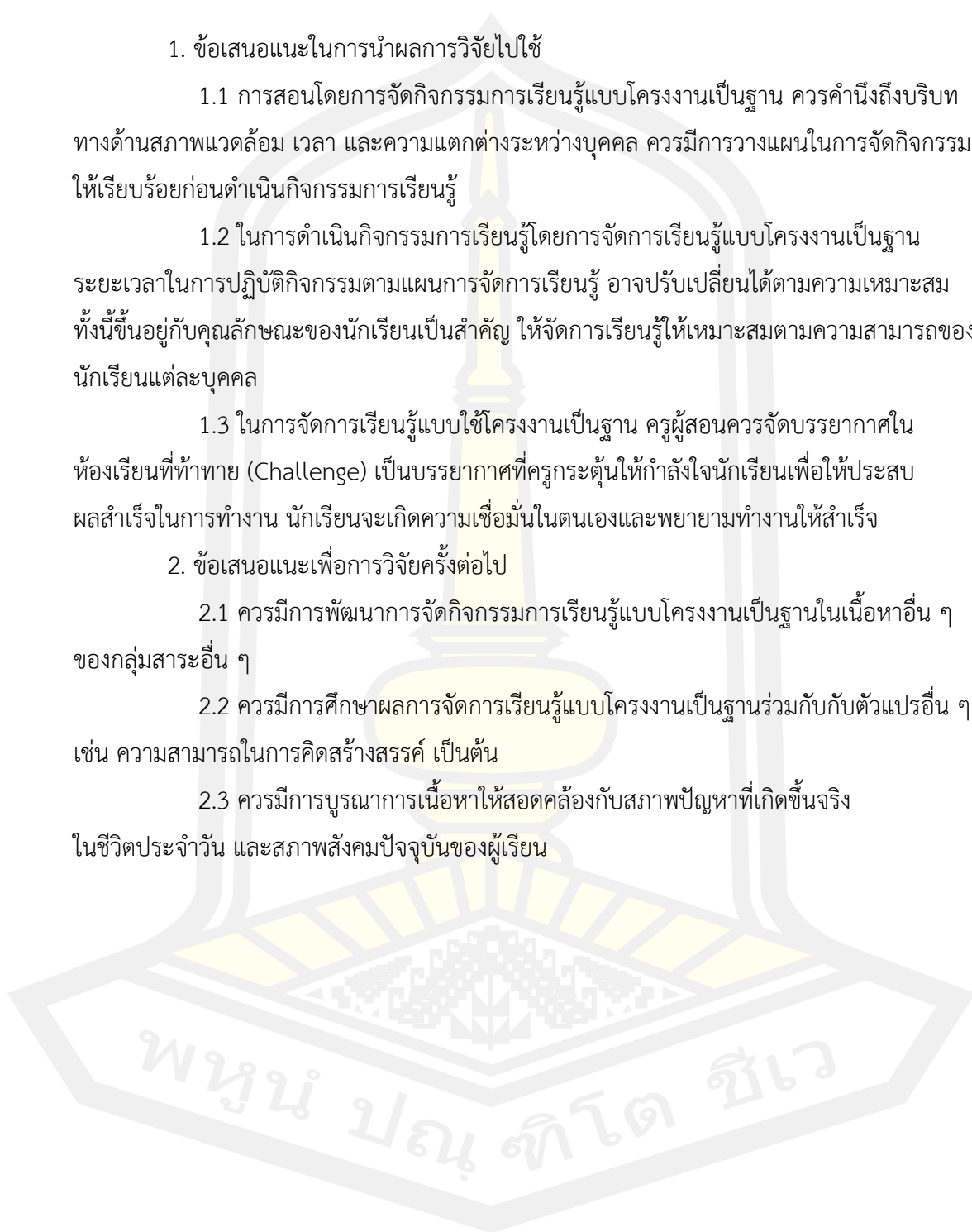
1.3 ในการจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐาน ครูผู้สอนควรจัดบรรยากาศในห้องเรียนที่ท้าทาย (Challenge) เป็นบรรยากาศที่ครูกระตุ้นให้กำลังใจนักเรียนเพื่อให้ประสบผลสำเร็จในการทำงาน นักเรียนจะเกิดความเชื่อมั่นในตนเองและพยายามทำงานให้สำเร็จ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

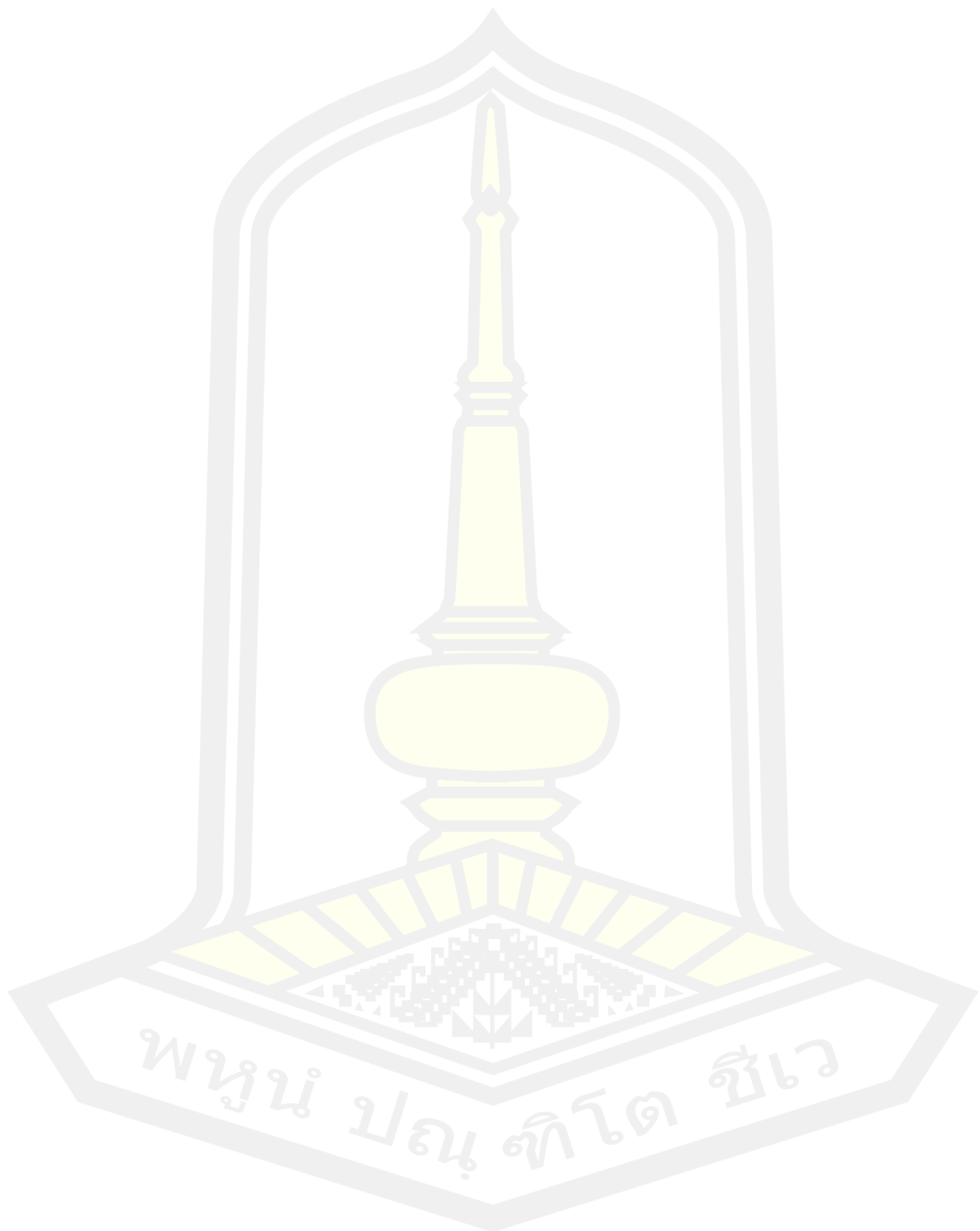
2.1 ควรมีการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานในเนื้อหาอื่น ๆ ของกลุ่มสาระอื่น ๆ

2.2 ควรมีการศึกษาผลการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานร่วมกับตัวแปรอื่น ๆ เช่น ความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ เป็นต้น

2.3 ควรมีการบูรณาการเนื้อหาให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในชีวิตประจำวัน และสภาพสังคมปัจจุบันของผู้เรียน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรรณิกา ชันธบัณทิต. (2551). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศเบื้องต้น และทักษะการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนกับที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการระบบสารสนเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551 ก). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551 ข). ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กิตตาพันธุ์ ฝ้ายภูมิ. (2554). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง อาหารและโภชนาการ การคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ โดยใช้วิจัยเป็นฐานและการจัดการเรียนรู้แบบปกติ. วิทยานิพนธ์ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย มหาสารคาม.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2546). การคิดเชิงสังเคราะห์. กรุงเทพฯ : ชัคเชส มีเดีย.
- ชนาธิป พรกุล. (2552). การออกแบบการสอน การบูรณาการการอ่าน การคิดวิเคราะห์และ การ เขียน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชวลิต ชูกำแพง. (2553). การวิจัยหลักสูตรและการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 2. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัย มหาสารคาม.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2556). การทดสอบประสิทธิภาพสื่อหรือชุดการสอน. วารสารศิลปการ ศึกษา ศาสตรวิจัย, 5(1), 5-20.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2553). การจัดการเรียนรู้แนวใหม่. นนทบุรี : สหมิตรพรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- ดุขมิ โยเหลา และคณะ. (2557). การศึกษาการจัดการเรียนรู้แบบ PBL ที่ได้จากโครงการสร้างชุด ความรู้เพื่อสร้างเสริมทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของเด็กและเยาวชน : จากประสบการณ์ ความสำเร็จของโรงเรียนไทย. กรุงเทพฯ : ทิพย์วิสุทธิ.

- ทวีศิลป์ สารแสน. (2543). *ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของสภาพแวดล้อมทางการเรียนในห้องเรียน ด้านครูผู้สอนกับความพึงพอใจของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา*.
วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ทิตนา แคมมณี. (2551). *ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*.
พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตนา แคมมณี. (2553). *ศาสตร์การสอน*. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เทพกัญญา พรหมขัติแก้ว. (2557). ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน (Project-Based Learning: PBL). *นิตยสาร สสวท.*, 42(188), 14-17.
- ธีรพัฒน์ วงศ์คุ้มสิน และเฉลิมขวัญ สิงห์วี. (2562). การสังเคราะห์การเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐาน: บูรณาการความรู้จิตวิทยาชุมชนสู่การบริการสังคมสู่การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. *วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*, 45(1), 229-268.
- นัตยา ปลัณธนานนท์. (2545). *จากมาตรฐานสู่ชั้นเรียน*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2550). *การประเมินการใช้หลักสูตรโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม*. มหาสารคาม : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุญเลี้ยง ทุมทอง. (2553). *แนวทางการพัฒนาการสอนกระบวนการคิด*. พิมพ์ครั้งที่ 2. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ปริญญา จเรรัชต์ และคณะ. (2546). *ความพึงพอใจของเกษตรกรผู้ผลิตและผู้บริโภคแป้งสาลีจังหวัดเพื่อการจำหน่ายการฝึกอบรมหลักสูตร “พัฒนานักวิจัยกรมปศุสัตว์เบื้องต้นรุ่นที่ 1”*.
กรุงเทพฯ : กองอาหารสัตว์กรมปศุสัตว์.
- ปวิทย์รัตน์ สุวรรณโคตร. (2558). *การใช้วิธีการสอนแบบใช้โครงงานเป็นฐาน (PBL) ในการพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ชั้นบูรณาการ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนวิทยาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พวงรัตน์ วัชรรัตน์. (2530). *การสร้างและพัฒนาแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์*. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- พัชรียา นิวัตร. (2563). *การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภูมิศาสตร์และความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน*.
วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

- เพ็ญนภา สีสุกอง และนิลมนิ พิทักษ์. (2561). การศึกษาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 รายวิชา ส 30233 เพิ่มเติมหน้าที่พลเมือง ที่ได้รับการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project-Based Learning). *วารสาร ศึกษาศาสตร์ ฉบับวิจัยบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 12(4), 55-62, ตุลาคม- ธันวาคม.
- มยุรฉัตร ผิวอ่อนดี. (2562). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. *วารสารมหาจุฬาฯ วิทยาเขตแพร่*, 14(2), 35-44, กรกฎาคม- ธันวาคม.
- เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี. (2553). *การวัดและการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รักชนก โสอินทร. (2562). การพัฒนาการคิดเชิงระบบโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน รายวิชาสังคมศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนที่ปราชญ์พิทยา อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา หลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- รีนา ภูมิระวี. (2554). ผลการใช้ชุดฝึกกิจกรรมวิทยาศาสตร์ที่มีต่อการพัฒนาทักษะกระบวนการทาง วิทยาศาสตร์และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ลติกา จองพาณิชย์เจริญ. (2555). *ศึกษาความพึงพอใจของลูกค้าต่อการให้บริการของธนาคารไทย พาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สาขาอำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย*. เชียงใหม่ : คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2543). *เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ชมรมเด็ก.
- ลักขณา สรวิวัฒน์. (2549). *การศึกษารายกรณี Case Study*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ลัดดา ภูเกียรติ. (2552). *การสอนแบบโครงงานและการสอนแบบใช้วิจัยเป็นฐาน: งานที่ครูประถม ทำได้*. กรุงเทพฯ : สาสะแอนด์ซันพริ้นติ้ง.
- วัฒนา มัคคสมัน. (2550). *การสอนแบบโครงการ*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิลรัตน์ สุนทรวโรจน์. (2553). *การออกแบบการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design*. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

วีระ สุดสังข์. (2550). *การคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณ์ญาณและคิดสร้างสรรค์*. กรุงเทพฯ :
ชมรมเด็ก.

ศศิธร เวียงจะลีย์. (2556). *การจัดการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

ศิริชัย กาญจนวาสี. (2544). *การวัดและประเมินความสามารถในการคิด ในวิทยาการด้านการคิด*.
กรุงเทพฯ : เดอะมาสเตอร์กรุ๊ป แมเนจเม้นท์จำกัด.

ศิริวรรณ วณิชพัฒน์วรชัย. (2558). *วิธีสอนทั่วไป*. นครปฐม : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศิลปากร.

สมนึก ภัททิยธนี. (2544). *การวัดผลการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กทม. : ประสานการพิมพ์.

สมนึก ภัททิยธนี. (2546). *การวัดผลการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กทม. : ประสานการพิมพ์.

สมนึก ภัททิยธนี. (2551). *การวัดผลการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 6. กทม. : ประสานการพิมพ์.

สมนึก ภัททิยธนี. (2553). *การวัดผลการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กทม. : ประสานการพิมพ์.

สมลักษณ์ ภูปल्ली. (2559). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดแก้ปัญหา โดยใช้
กิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ STAD*.

วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ส้มโอ อ่องประภฤติ, สุตาพร ปัญญาพฤกษ์ และเพ็ญพิศุทธิ์ ใจสนิท. (2561). *การพัฒนาผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนและพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามหลักศาสนา สารที่ 1 ศาสนา ศีลธรรมและ
จริยธรรม โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 5*. เชียงราย. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย*, 11(4), 141-152.

สัจจา โสภา. (2556). *ความคาดหวังและความพึงพอใจนักเรียนต่อการบริการ ที่ศูนย์เตรียมความ
พร้อมภาษาอังกฤษและคณิตศาสตร์*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สาโรจน์ ไสยสมบัติ. (2534). *ความพึงพอใจในการทำงานของครูอาจารย์ โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัด
กรมสามัญศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2550). *การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน*. กรุงเทพฯ :
ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สุคนธ์ สิ้นรพานนท์ และจินตนา วีระเกียรติสุนทร. (2556). *การจัดการเรียนรู้ของครูยุคใหม่
สู่ประชาคมอาเซียน*. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุณีย์ ธีรดากร. (2546). *จิตวิทยาพัฒนาการ*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏพระนคร.

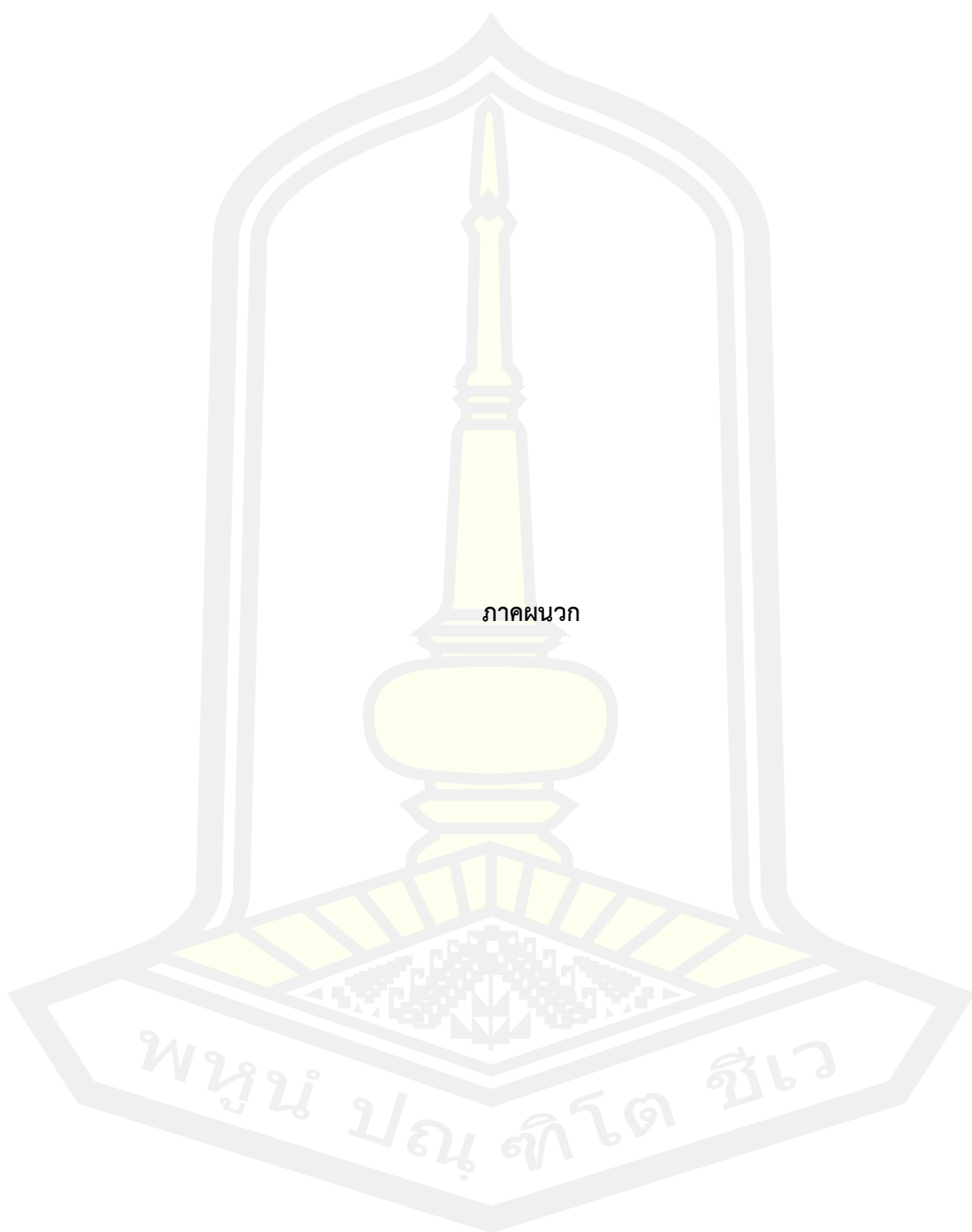
- สุพินญา คำขจร. (2550). *การเปรียบเทียบผลการเรียนด้วย CIPPA และ TAI ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถในการคิดวิเคราะห์และความพึงพอใจ ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.*
- สุรางค์ ไคว่ตระกูล. (2551). *จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- สุวิทย์ มูลคำ. (2547). *ครบเครื่องเรื่องการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.*
- อรอนงค์ รักนิยม. (2551). *การพัฒนาชุดกิจกรรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร 1 เรื่อง “Past Events and Daily Activities” สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุตรดิตถ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.*
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2553). *หลักการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.*
- เอกรินทร์ สี่มหาศาล และคณะ. (2552). *กระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา แนวคิดสู่ปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : บุ๊คพอยท์.*
- Anne-Lise, H. and others. (2012). *Narrowing the Achievement Gap in Second-Grade Social Studies and Content Area Literacy: The Promise of a Project-Based Approach.* [online]. Available from : <https://doi.org/10.1080/00933104.2012.705954>. [accessed 16 May 2020].
- Bloom, B.S. (1956). *Taxonomy of Education Objectives Book 1 Cognitive Domain.* London : Longman Group.
- Ciftci, S. (2015). The Effects of Using Project-Based Learning in Social Studies Education to Students’ Attitudes towards Social Studies Courses. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 186, 1019–1024.
- Duke, N.K. and others. (2020). *Putting PjBL to the Test: The Impact of Project-Based Learning on Second Graders’ Social Studies and Literacy Learning and Motivation in Low-SES School Settings.* [online]. Available from : <https://doi.org/10.3102/0002831220929638>. [accessed 16 May 2020].
- Hernández-Ramos, P. and De La Paz, S. (2014). *Learning History in Middle School by Designing Multimedia in a Project-Based Learning Experience.* [online]. Available from : <https://doi.org/10.1080/15391523.2009.10782545>. [accessed 16 May 2020].

Ilter, I. (2014). A study on the efficacy of project-based learning approach on Social Studies Education: Conceptual achievement and academic motivation. [online]. Available from : <https://doi.org/10.5897/ERR2014.1777>. [accessed 16 May 2020].

Siswono, T.Y.E, Kohar, H,S and Wachidul, A. (2018). Effectiveness of Project Based Learning in Statistics for Lower Secondary Schools. *Eurasian Journal of Educational Research*, 18(75), 197-212.

Summers, E.J. and Dickinson, G. (2012). A Longitudinal Investigation of Project-based Instruction and Student Achievement in High School Social Studies. *Interdisciplinary Journal of Problem-Based Learning*, 6(1), 82-103.

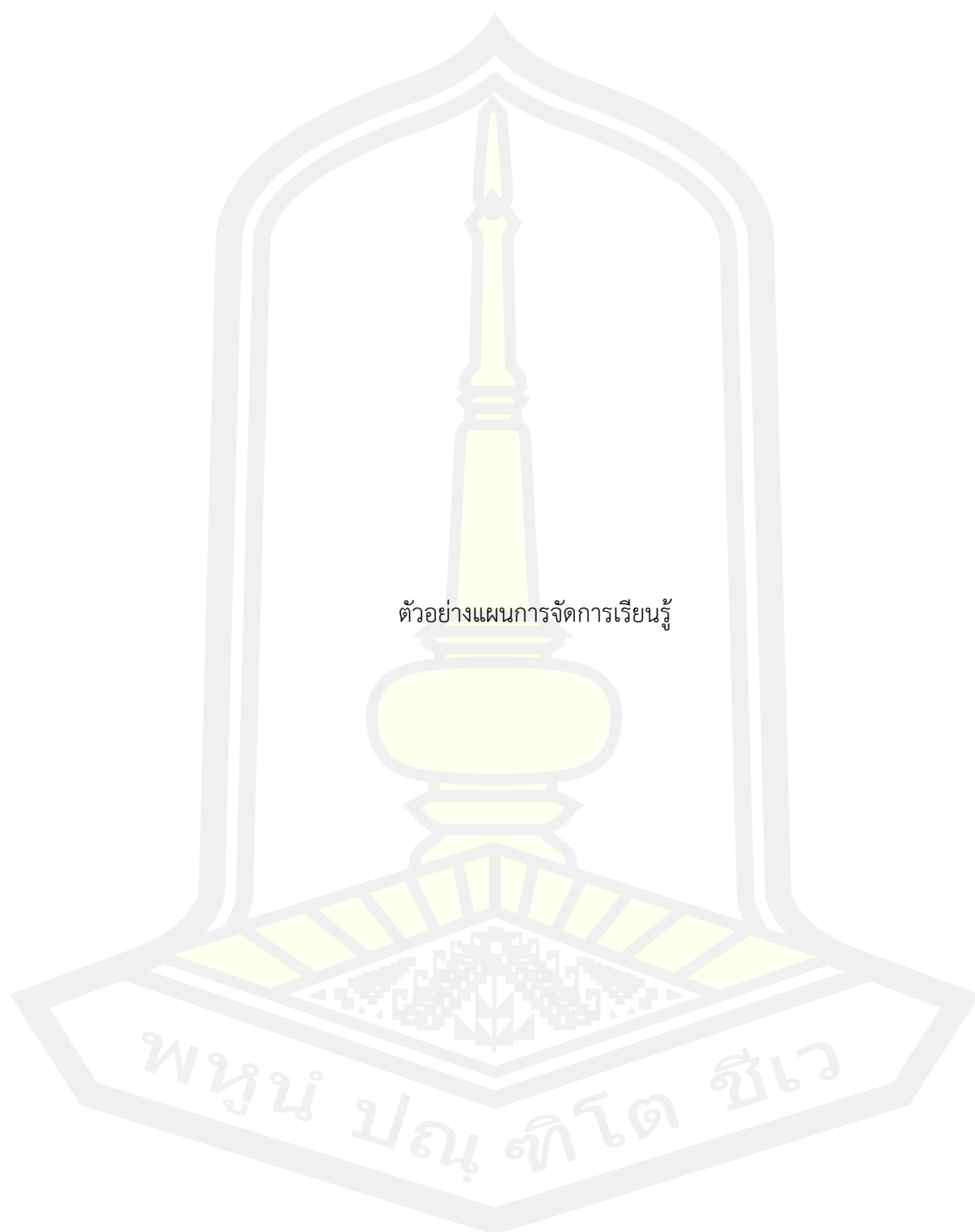

ภาคผนวก

พูน ปณ จิต ชีวะ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

วิสัยทัศน์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติ ที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

หลักการ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหลักการที่สำคัญ ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรมบนพื้นฐาน ของความเป็นไทย ควบคู่กับความเป็นสากล
2. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคและมีคุณภาพ
3. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจ ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น
4. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลาและการจัดการเรียนรู้
5. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
6. เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้และประสบการณ์

จุดหมาย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดีมีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต
3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย
4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคมและอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ในการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังนี้

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษา ถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

2. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

3. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคม ด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือก และใช้ เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย	4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง	6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย	8. มีจิตสาธารณะ

ความสำคัญของกลุ่มการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ทำไมต้องเรียนสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

สังคมโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตลอดเวลา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ว่ามนุษย์ดำรงชีวิตอย่างไร ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคล และการอยู่ร่วมกันในสังคม การปรับตัวตามสภาพแวดล้อม การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด นอกจากนี้ยังช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจถึงการ พัฒนา เปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย กาลเวลา ตามเหตุปัจจัยต่างๆ ทำให้เกิดความเข้าใจในตนเอง และผู้อื่น มีความ อดทน อดกลั้น ยอมรับในความแตกต่าง และมีคุณธรรม สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต เป็น พลเมืองดีของประเทศชาติ และสังคมโลก

เรียนรู้อะไรในสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมว่าด้วยการอยู่ร่วมกันในสังคม ที่มีความ เชื่อมสัมพันธ์กัน และมีความแตกต่างกันอย่างหลากหลาย เพื่อช่วยให้สามารถปรับตนเองกับบริบท สภาพแวดล้อม เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ มีความรู้ ทักษะ คุณธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม โดยได้ กำหนดสาระต่างๆไว้ ดังนี้

ศาสนา ศีลธรรมและจริยธรรม แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม หลักธรรมของ พระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ การนำหลักธรรมคำสอนไปปฏิบัติในการพัฒนาตนเอง และการอยู่ ร่วมกันอย่างสันติสุข เป็นผู้กระทำความดี มีค่านิยมที่ดีงาม พัฒนาตนเองอยู่เสมอ รวมทั้งบำเพ็ญประโยชน์ต่อ สังคมและส่วนรวม

หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิต ระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบันการ ปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ลักษณะและความสำคัญ การเป็นพลเมือง ดี ความแตกต่างและความหลากหลายทางวัฒนธรรม ค่านิยม ความเชื่อ ปลูกฝังค่านิยมด้านประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สิทธิ หน้าที่ เสรีภาพการดำเนินชีวิตอย่างสันติสุขในสังคมไทยและสังคมโลก

เศรษฐศาสตร์ การผลิต การแจกจ่าย และการบริโภคสินค้าและบริการ การบริหารจัดการ ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างมีประสิทธิภาพ การดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ และการนำหลักเศรษฐกิจ พอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ประวัติศาสตร์ เวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ วิธีการทางประวัติศาสตร์ พัฒนาการของ มนุษยชาติจากอดีตถึงปัจจุบัน ความสัมพันธ์และเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่างๆ ผลกระทบที่เกิดจาก เหตุการณ์สำคัญในอดีต บุคคลสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆในอดีต ความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย แหล่งอารยธรรมที่สำคัญของโลก

ภูมิศาสตร์ ลักษณะของโลกทางกายภาพ ลักษณะทางกายภาพ แหล่งทรัพยากร และภูมิอากาศ ของประเทศไทย และภูมิภาคต่างๆ ของโลก การใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ความสัมพันธ์กันของสิ่ง ต่างๆ ในระบบธรรมชาติ ความสัมพันธ์ของมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ และสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น การ นำเสนอข้อมูลภูมิสารสนเทศ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

มาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส 1.1 รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสนา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

มาตรฐาน ส 1.2 เข้าใจตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดีและดำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และดำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และ สังคมโลกอย่างสันติสุข

มาตรฐาน ส 2.2 เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และดำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส.3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภคการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

มาตรฐาน ส.3.2 เข้าใจระบบ และสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ และความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส 4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆ อย่างเป็นระบบ

มาตรฐาน ส 4.2 เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถ วิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

มาตรฐาน ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส 5.1 เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันและกันในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ในการค้นหาวิเคราะห์ สรุป และใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน ส 5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วัฒนธรรม มีจิตสำนึก และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

คำอธิบายรายวิชา

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

รหัสวิชา ส 21102

รายวิชาสังคมศึกษา

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

จำนวน 60 ชั่วโมง/ภาคเรียน

จำนวน 1.5 หน่วยกิต

ภาคเรียนที่ 2

ศึกษาความหมาย ความสำคัญของเศรษฐศาสตร์เกี่ยวกับการผลิต การบริโภคและการใช้ทรัพยากรให้เกิดความคุ้มค่า ศึกษาบทบาทหน้าที่ของผู้บริโภค เศรษฐกิจพอเพียง กลไกราคาตลาด วิเคราะห์บทบาทหน้าที่และความแตกต่างของสถาบันการเงิน ศึกษาแผนที่ชนิดต่างๆ และการใช้แผนที่วิเคราะห์ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติของทวีปเอเชีย ออสเตรเลียและโอเชียเนีย รวมทั้งความร่วมมือของประเทศต่างๆ ที่มีผลต่อสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ศึกษาที่ตั้งและกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งปัจจัยทางกายภาพ ทางสังคมที่มีผลต่อการเคลื่อนไหวของความคิด เทคโนโลยี สินค้าและประชากรในเอเชีย ออสเตรเลียและโอเชียเนีย

โดยใช้กระบวนการสร้างความคิดรวบยอด กระบวนการทำงาน กระบวนการคิดวิเคราะห์กระบวนการสืบค้น กระบวนการปฏิบัติ กระบวนการกลุ่ม และกระบวนการแก้ปัญหา มีส่วนร่วมอนุรักษ์มรดกไทยในการแสดงความเคารพ การสนทนา การแต่งกาย การมีสัมมาคารวะ แสดงออกถึงความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละต่อสังคม เห็นคุณค่าและอนุรักษ์ขนบธรรมเนียมประเพณีศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง ในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ขยันหมั่นเพียร อดทน ใฝ่หาความรู้ ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ โดยใช้กระบวนการ 3 ห่วง 2 เงื่อนไข และยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

เพื่อให้มีวิจรรย์ญาณเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกใช้ทรัพยากรเพื่อการผลิต มีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของผู้บริโภค ระบบธนาคารและสถาบันการเงิน เพื่อตระหนักถึงความสำคัญของลักษณะกายภาพที่มีต่อระบบการดำเนินชีวิตของมนุษย์ มีวิจรรย์ญาณในการใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ปรับเปลี่ยนค่านิยมและวิถีชีวิตเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ศึกษา สืบค้น และวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ในเรื่องภูมิหลังประชาคมอาเซียน เสาหลักประชาคมอาเซียน ทั้งประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน บทบาทของไทยในการจัดตั้งประชาคมอาเซียน บทบาทของอาเซียนต่อประเทศสมาชิกทั้งต่อประเทศไทยและต่อประเทศสมาชิกอื่นๆ ในด้านต่างๆอาเซียนกับความสัมพันธ์ภายนอกของอาเซียนในเรื่ององค์การอาเซียนด้านการดำเนินงานของอาเซียน การตัดสินใจการระงับข้อพิพาท ความสัมพันธ์ภายนอกของอาเซียนกับประเทศคู่เจรจา กลุ่มประเทศและองค์การระหว่างประเทศ

เพื่ออธิบาย วิเคราะห์ เนื้อหาสาระต่างๆได้อย่างถูกต้อง สามารถปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม มีเหตุผล พอประมาณ มีภูมิคุ้มกัน มีความรู้ และมีคุณธรรมจริยธรรม สามารถนำความรู้ไปพัฒนาตนเองในการดำเนินชีวิตของตนเอง ครอบครัว และชุมชนอย่างมีความสุข เห็นคุณค่าของการนำความรู้ไปพัฒนาตนเองในชีวิตประจำวัน

รหัสตัวชี้วัด

ส. 3.1 ม.1/1 , ส. 3.1 ม.1/2 , ส. 3.1 ม.1/3

ส. 3.2 ม.1/1 , ส. 3.2 ม.1/2 , ส. 3.2 ม.1/3 , ส. 3.2 ม.1/4

ส. 5.1 ม.1/1 , ส. 5.1 ม.1/2 , ส. 5.1 ม.1/3

ส. 5.2 ม.1/1 , ส. 5.2 ม.1/2 , ส. 5.2 ม.1/3 , ส. 5.2 ม.1/4

รวม 14 ตัวชี้วัด

โครงสร้างรายวิชา

รายวิชาสังคมศึกษา

รหัสวิชา ส 21102

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ภาคเรียนที่ 2

หน่วยการเรียนรู้ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ (ตัวชี้วัด)	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	จำนวน เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
13	เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น	ส 3.1 ม.1/1	1. มีความรู้ความเข้าใจในทรัพยากรทางเศรษฐศาสตร์ เพื่อให้สามารถตัดสินใจเลือกใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า	3	5
14	พฤติกรรมกรการบริโภค	ส 3.1 ม.1/2 ส 3.2 ม.1/3 ม.1/4	1. ค่านิยมและพฤติกรรมกรการบริโภคของคนในสังคม มีความสัมพันธ์กับอุปสงค์และอุปทาน 2. ค่านิยมและพฤติกรรมกรการบริโภคของคนในสังคม มีผลต่อเศรษฐกิจของชุมชนและประเทศ 3. กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาเป็นเครื่องมือคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาประเภทต่าง ๆ	4	10
15	สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย	ส 3.1 ม.1/2 ส 3.2 ม.1/2	1. บทบาทหน้าที่ของสถาบันการเงิน และ ความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศ 2. การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย มีทั้ง การพึ่งพาอาศัยกันและการแข่งขันกัน	10	15
16	เศรษฐกิจพอเพียง	ส 3.1 ม.1/3	1. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีหลักการที่สำคัญที่ทำให้ผู้ปฏิบัติสามารถดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ ส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศอย่างยั่งยืน	3	10
17	เครื่องมือทางภูมิศาสตร์และเวลาโลก	ส 5.1 ม.1/2	1. ระบบพิกัดภูมิศาสตร์ในการอ้างอิงตำแหน่ง และการคำนวณวัน เวลา	4	10
18	ทวีปเอเชีย	ส 5.1 ม.1/1 ส 5.2 ม.1/1 ม.1/2	1. เครื่องมือทางภูมิศาสตร์สามารถนำไปใช้ในการสืบค้นข้อมูลเพื่อวิเคราะห์ลักษณะภูมิประเทศลักษณะภูมิอากาศ และ ทรัพยากรธรรมชาติของทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย และโอเชียเนีย 2. ทำเลที่ตั้งของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมในทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย และโอเชียเนีย มีความสัมพันธ์กับลักษณะภูมิประเทศ ภูมิอากาศและทรัพยากรธรรมชาติ 3. ปัจจัยทางกายภาพและปัจจัยทางสังคมมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางประชากรเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมในทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลียและโอเชียเนีย	14	15

ตารางโครงสร้างรายวิชา (ต่อ)

หน่วยการเรียนรู้ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ (ตัวชี้วัด)	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	จำนวนเวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน
19	ทวีปออสเตรเลียและโอเชียเนีย	ส 5.1 ม.1/1 ส 5.2 ม.1/1 ม.1/2	1. เครื่องมือทางภูมิศาสตร์สามารถนำไปใช้ในการสืบค้นข้อมูลเพื่อวิเคราะห์ลักษณะภูมิประเทศ ลักษณะภูมิอากาศ และทรัพยากรธรรมชาติของทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลียและโอเชียเนีย 2. ทำเลที่ตั้งของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมในทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลียและโอเชียเนีย มีความสัมพันธ์กับลักษณะภูมิประเทศ ภูมิอากาศและทรัพยากรธรรมชาติ 3. ปัจจัยทางกายภาพและปัจจัยทางสังคมมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางประชากร เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมในทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลียและโอเชียเนีย	10	15
20	ภัยพิบัติทางธรรมชาติในทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลียและโอเชียเนีย	ส 5.1 ม.1/3 ส 5.2 ม.1/4	1. ลักษณะทางกายภาพของทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลียและโอเชียเนีย ส่งผลต่อการเกิดภัยพิบัติที่แตกต่างกัน 2. การจัดการภัยพิบัติและการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลียและโอเชียเนียจะช่วยให้มนุษย์อาศัยอยู่ร่วมกับธรรมชาติได้อย่างยั่งยืน	6	10
21	ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลียและโอเชียเนีย	ส 5.2 ม.1/3 ม.1/4	1. สิ่งแวดล้อมทางกายภาพมีอิทธิพลต่อกิจกรรมของมนุษย์ ขณะเดียวกัน กิจกรรมของมนุษย์ก็ส่งผลต่อสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ และก่อให้เกิดปัญหาการทำลายสิ่งแวดล้อมในทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลียและโอเชียเนีย 2. การจัดการภัยพิบัติและการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลียและ โอเชียเนียจะช่วยให้มนุษย์อาศัยอยู่ร่วมกับธรรมชาติได้อย่างยั่งยืน	6	10
รวมตลอดภาคเรียน				60	100

วิเคราะห์สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

โรงเรียนกีฬาหมื่นศรีวิทยานุสรณ์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์

หน่วยการเรียนรู้ที่ 15 เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย

สาระการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ประเภทของสถาบันการเงิน จำนวน 2 ชั่วโมง

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

สมรรถนะที่ 1 ความสามารถในการสื่อสาร

ตัวชี้วัด 1. ใช้ภาษาถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ ความคิด ความรู้สึก และทัศนะของตนเองด้วยการพูดและการเขียน
พฤติกรรมบ่งชี้

- พูดถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจจากสารที่อ่าน ฟังหรือดู ตามที่กำหนดให้
- พูดถ่ายทอดความคิด ความรู้สึกและทัศนะของ ตนเองจากสาร ที่อ่านฟัง หรือดู ตามที่กำหนดได้
- เขียนถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจจากสารที่อ่าน ฟังหรือดูตามที่กำหนดได้
- เขียนถ่ายทอดความคิด ความรู้สึกและทัศนะของ ตนเองจากสารที่อ่าน ฟังหรือดูจากที่กำหนดให้

ตัวชี้วัด 2. พุดเจรจาต่อรอง

พฤติกรรมบ่งชี้

- พุดเจรจา โน้มน้าวได้อย่างเหมาะสมตามสถานการณ์เพื่อจัดและ ลด ปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ
- พุดเจรจาต่อรองได้อย่าง เหมาะสมตาม สถานการณ์เพื่อจัด และลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ

ตัวชี้วัด 3. เลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสาร

พฤติกรรมบ่งชี้

- รับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เป็น ประโยชน์
- ตัดสินใจเลือกรับหรือไม่ รับ ข้อมูลข่าวสารได้อย่าง มีเหตุผล

ตัวชี้วัด 4. เลือกใช้วิธีการสื่อสาร

พฤติกรรมบ่งชี้

- เลือกใช้วิธีการสื่อสารที่ มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผล กระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

สมรรถนะที่ 2 ความสามารถในการคิด

ตัวชี้วัด 1. คิดพื้นฐาน (การคิดวิเคราะห์)

พฤติกรรมบ่งชี้

- จำแนกข้อมูล จัดหมวดหมู่จัดลำดับความสำคัญของข้อมูล และเปรียบเทียบข้อมูล ในบริบท ที่เป็นสิ่งใกล้ตัว
- เชื่อมโยงความสัมพันธ์ ของข้อมูลที่พบเห็นในบริบทที่เป็นสิ่งใกล้ตัว
- ระบุรายละเอียด คุณลักษณะ และความคิดรวบยอดของข้อมูล ต่าง ๆ ที่พบเห็นในบริบทที่เป็น สิ่งใกล้ตัว

ตัวชี้วัด 2. คิดขั้นสูง (การคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ)

พฤติกรรมบ่งชี้

- คิดสังเคราะห์ เพื่อ นำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศ ประกอบการตัดสินใจ เกี่ยวกับตนเองและสังคม ได้อย่างเหมาะสม
- คิดอย่างสร้างสรรค์ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ใหม่ หรือ สารสนเทศประกอบการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเอง และสังคมได้อย่าง เหมาะสม
- คิดอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศ ประกอบการตัดสินใจ เกี่ยวกับตนเองและสังคม ได้อย่างเหมาะสม

สมรรถนะที่ 3 ความสามารถในการแก้ปัญหา

ตัวชี้วัด 1 ใช้กระบวนการแก้ปัญหาโดยวิเคราะห์ปัญหา วางแผนในการแก้ปัญหา ดำเนินการแก้ปัญหา ตรวจสอบและสรุปผล
พฤติกรรมบ่งชี้

- วิเคราะห์ปัญหา
- การวางแผนในการแก้ปัญหา
- การดำเนินการในแก้ปัญหา
- สรุปผลและรายงาน

ตัวชี้วัด 2 ผลลัพธ์ของการแก้ปัญหา

พฤติกรรมบ่งชี้

- ผลลัพธ์ของการแก้ปัญหา

สมรรถนะที่ 4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

ตัวชี้วัด 1 นำกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายไปใช้ในชีวิตประจำวัน

พฤติกรรมบ่งชี้

- นำความรู้ ทักษะ และกระบวนการที่หลากหลายมาสร้างชิ้นงาน/ สิ่งของ/เครื่องใช้และ สามารถนำมาแก้ปัญหา ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม

ตัวชี้วัด 2 เรียนรู้ด้วยตนเองและเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

พฤติกรรมบ่งชี้

- มีทักษะในการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร
- เชื่อมโยงความรู้
- มีวิธีการในการศึกษา ความรู้เพิ่มเติมเพื่อขยาย ประสบการณ์ไปสู่การเรียนรู้สิ่งใหม่ตามความสนใจ

ตัวชี้วัด 3 ทำงานและอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

พฤติกรรมบ่งชี้

- ทำงานด้วยตนเองได้สำเร็จ
- ทำงานร่วมกับผู้อื่น สามารถแสดงความคิดเห็นและยอมรับความคิดเห็นผู้อื่น
- เห็นคุณค่าของการมีชีวิต และครอบครัวที่อบอุ่นเป็นสุข

ตัวชี้วัด 4 จัดการกับปัญหาและความขัดแย้งในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม

พฤติกรรมบ่งชี้

- รับรู้สาเหตุและจัดการแก้ปัญหา/ความขัดแย้งได้ประสบความสำเร็จ

ตัวชี้วัด 5 ปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและสภาพแวดล้อม

พฤติกรรมบ่งชี้

- ติดตามข่าวสาร เหตุการณ์ปัจจุบันของสังคม
- เข้าใจ ยอมรับ และปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม สภาพแวดล้อมอย่างเหมาะสม

ตัวชี้วัด 6 หลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

พฤติกรรมบ่งชี้

- รู้จักป้องกัน หลีกเลี่ยง พฤติกรรมเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาสุขภาพ การล่องละเมิดทางเพศ อุบัติเหตุ สารเสพติด และความรุนแรง
- จัดการกับอารมณ์และความเครียดได้ด้วยวิธีการที่เหมาะสม

สมรรถนะที่ 5 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

ตัวชี้วัด 1 เลือกและใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาตนเองและสังคม

พฤติกรรมบ่งชี้

- เลือกและใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้อย่าง สร้างสรรค์และมีคุณธรรม
- เลือกและใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารอย่าง สร้างสรรค์และมีคุณธรรม

พฤติกรรมบ่งชี้

- ศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์สื่อเทคโนโลยีต่างๆ แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน และเลือกใช้สื่อได้อย่างเหมาะสม
- บันทึกความรู้วิเคราะห์ ตรวจสอบจากสิ่งที่เรียนรู้ สรุปเป็นองค์ความรู้
- แลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยวิธีการต่างๆ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ 5 อยู่อย่างพอเพียง

ตัวชี้วัด 1 ดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม

พฤติกรรมบ่งชี้

- ใช้ทรัพยากรของตนเอง เช่น เงิน สิ่งของ เครื่องใช้ ฯลฯ อย่างประหยัดคุ้มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี รวมทั้งการใช้เวลาอย่างเหมาะสม
- ใช้ทรัพยากรของส่วนรวมอย่างประหยัด คุ้มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี
- ปฏิบัติตนและตัดสินใจด้วยความรอบคอบ มีเหตุผล
- ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน พร้อมให้อภัยเมื่อผู้อื่นกระทำผิดพลาด

ตัวชี้วัด 2 มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

พฤติกรรมบ่งชี้

- วางแผนการเรียนรู้ การทำงาน และการใช้ชีวิตประจำวันบนพื้นฐานของความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร
- รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม ยอมรับและปรับตัวเพื่ออยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ 6 มุ่งมั่นในการทำงาน

ตัวชี้วัด 1 ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน

พฤติกรรมบ่งชี้

- เอาใจใส่ต่อการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
- ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้แล้วเสร็จ
- ปรับปรุงและพัฒนาการทำงานด้วยตนเอง

ตัวชี้วัด 2 ทำงานด้วยความเพียรพยายาม และอดทนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย

พฤติกรรมบ่งชี้

- พุ่มเททำงาน อดทน ไม่ย่อท้อต่อปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน
- พยายามแก้ปัญหาและอุปสรรคในการทำงานให้แล้วเสร็จ
- ชื่นชมผลงานด้วยความภาคภูมิใจ

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ 7 รักความเป็นไทย

ตัวชี้วัด 1 ภาคภูมิใจในขนบธรรมเนียมประเพณีศิลปะ วัฒนธรรมไทย และมีความกตัญญูกตเวที

พฤติกรรมบ่งชี้

- แต่งกายและมีมารยาทงดงามแบบไทย มีสัมมาคารวะ กตัญญูกตเวทีต่อผู้มีพระคุณ
- ร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับประเพณีศิลปะ และวัฒนธรรมไทย
- ชักชวน แนะนำให้ผู้อื่นปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรมไทย

ตัวชี้วัด 2 เห็นคุณค่าและใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

พฤติกรรมบ่งชี้

- ใช้ภาษาไทยและเลขไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม
- ชักชวน แนะนำให้ผู้อื่นเห็นคุณค่าของการใช้ภาษาไทยที่ถูกต้อง

ตัวชี้วัด 3 อนุรักษ์และสืบทอดภูมิปัญญาไทย

พฤติกรรมบ่งชี้

- นำภูมิปัญญาไทยมาใช้ให้เหมาะสมในวิถีชีวิต
- ร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับภูมิปัญญาไทย
- แนะนำ มีส่วนร่วมในการสืบทอดภูมิปัญญาไทย

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ 8 มีจิตสาธารณะ

ตัวชี้วัด 1 ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจและพึงพอใจโดยไม่หวังผลตอบแทน

พฤติกรรมบ่งชี้

- ช่วยพ่อแม่ผู้ปกครอง ครูทำงานด้วยความเต็มใจ
- อาสาทำงานให้ผู้อื่นด้วยกำลังกาย กำลังใจ และกำลังสติปัญญาโดยไม่หวังผลตอบแทน
- แบ่งปันสิ่งของ ทรัพย์สิน และอื่นๆ และช่วยแก้ปัญหาหรือสร้างความสุขให้กับผู้อื่น

ตัวชี้วัด 2 เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม

พฤติกรรมบ่งชี้

- ดูแล รักษาสาธารณสมบัติและสิ่งแวดล้อมด้วยความเต็มใจ
- เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม
- เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหาหรือร่วมสร้างสิ่งที่ดีงามของส่วนรวมตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นด้วยความกระตือรือร้น

ตารางวิเคราะห์คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์

หน่วยการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้	คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน															
	คุณลักษณะที่ 1				คุณลักษณะที่ 2				คุณลักษณะที่ 3				คุณลักษณะที่ 4			
	ตัวชี้วัด		พฤติกรรม บ่งชี้		ตัวชี้วัด		พฤติกรรม บ่งชี้		ตัวชี้วัด		พฤติกรรม บ่งชี้		ตัวชี้วัด		พฤติกรรม บ่งชี้	
หน่วยการเรียนรู้ที่ 15 เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจ ประเทศไทย สาระการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ประเภท ของสถาบันการเงิน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1		1		1		1		1		1	✓	1	✓	1		1
		2		2		2		2		2	✓	2	✓	2		2
		3		3		3		3		3		3	✓	3		3
		4		4		4		4		4		4	✓	4		4
				5		5		5		5		5	✓	5		5
				6		6		6		6		6	✓	6		6
				7		7		7		7		7		7		7
				8		8		8		8		8		8		8
				9		9		9		9		9		9		9
				10		10		10		10		10		10		10
				11		11		11		11		11		11		11

ตารางวิเคราะห์คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน (ต่อ)

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์											
หน่วยการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้	คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน										
	คุณลักษณะที่ 6				คุณลักษณะที่ 7				คุณลักษณะที่ 8		
หน่วยการเรียนรู้ที่ 15 เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจ ประเทศไทย สาระการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ประเภท ของสถาบันการเงิน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1	ตัวชี้วัด		พฤติกรรม บ่งชี้		ตัวชี้วัด		พฤติกรรม บ่งชี้		ตัวชี้วัด		พฤติกรรม บ่งชี้
		1		1		1		1		1	1
		2		2		2		2		2	2
				3		3		3			3
				4				4			4
				5				5			5
								6			6
								7			
								8			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

โรงเรียนกีฬาหมื่นศรีวิทยานุสรณ์

ภาคเรียนที่ 2/2563

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระเศรษฐศาสตร์

หน่วยการเรียนรู้ที่ 15 สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย

เวลาเรียน 10 ชั่วโมง

เรื่อง ประเภทของสถาบันการเงิน

เวลาเรียน 2 ชั่วโมง

ครูผู้สอน นายภาณุพงศ์ พิมพ์ศรี

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 สอนวันที่ 23 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2564 เวลา 13.00 น. - 14.00 น.

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 สอนวันที่ 24 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2564 เวลา 10.00 น. - 11.00 น.

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 3.2 เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

ตัวชี้วัด

ส 3.2 ม. 1/1 วิเคราะห์บทบาท หน้าที่ และความแตกต่างของสถาบันการเงินแต่ละประเภท และธนาคารกลาง

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

1. บทบาทหน้าที่ของสถาบันการเงิน และ ความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศ
2. การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย มีทั้งการพึ่งพาอาศัยกันและการแข่งขันกัน

สาระสำคัญ

ความหมาย ประเภท และความสำคัญของสถาบันการเงินที่มีต่อระบบเศรษฐกิจ บทบาทหน้าที่และความสำคัญของธนาคารกลาง การหารายได้ รายจ่าย การออม การลงทุน ซึ่งแสดงระหว่างผู้ผลิต ความสัมพันธ์ผู้บริโภคและสถาบันการเงิน ยกตัวอย่างที่สะท้อนให้เห็นการพึ่งพาอาศัยกันและการแข่งขันกันทางเศรษฐกิจในประเทศ ปัญหาเศรษฐกิจในชุมชนประเทศและเสนอแนวทางแก้ไข

สาระการเรียนรู้

- ความหมายของสถาบันการเงิน
- ประเภทของสถาบันการเงิน
- ความสำคัญของสถาบันการเงินที่มีต่อระบบเศรษฐกิจ

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ความสามารถในการคิด

ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้

1. คิดพื้นฐาน (การคิดวิเคราะห์)

พฤติกรรมบ่งชี้

- จำแนกข้อมูล จัดหมวดหมู่จัดลำดับความสำคัญของข้อมูล และเปรียบเทียบข้อมูล ในบริบทที่เป็นสิ่งใกล้ตัว

- เชื่อมโยงความสัมพันธ์ ของข้อมูลที่พบเห็นในบริบทที่เป็นสิ่งใกล้ตัว
- ระบุรายละเอียด คุณลักษณะ และความคิดรวบยอดของข้อมูล ต่าง ๆ ที่พบเห็นในบริบทที่เป็น สิ่งใกล้ตัว

2. คิดขั้นสูง (การคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ)

พฤติกรรมบ่งชี้

- คิดสังเคราะห์ เพื่อ นำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศ ประกอบการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคม ได้อย่างเหมาะสม
- คิดอย่างสร้างสรรค์ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ใหม่ หรือ สารสนเทศประกอบการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเอง และสังคมได้อย่าง เหมาะสม
- คิดอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศ ประกอบการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคม ได้อย่างเหมาะสม

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

ใฝ่เรียนรู้

ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้

1. ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

พฤติกรรมบ่งชี้

- ตั้งใจเรียน
- เอาใจใส่และมีความเพียรพยายามในการเรียนรู้
- สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ

2. แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ด้วยการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม บันทึกความรู้ วิเคราะห์ สรุปเป็นองค์ความรู้

แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

พฤติกรรมบ่งชี้

- ศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์สื่อเทคโนโลยีต่างๆ แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน และเลือกใช้สื่อได้อย่างเหมาะสม
- บันทึกความรู้วิเคราะห์ ตรวจสอบจากสิ่งที่เรียนรู้ สรุปเป็นองค์ความรู้
- แลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยวิธีการต่างๆ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจความหมาย ประเภทของสถาบันการเงินที่มีต่อระบบเศรษฐกิจได้(K)
2. เพื่อให้ให้นักเรียนสามารถเขียนถึง ความหมาย ประเภทของสถาบันการเงินที่มีต่อระบบเศรษฐกิจได้(P)
3. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ (A)

กิจกรรมการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน โดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550)

เรื่อง ประเพณีของสถาบันการเงิน

1) ชี้นำเสนอ (20 นาที)

- ครูแจ้งนักเรียนให้ทราบถึงการจัดการเรียนการสอนโดยใช้โครงงานเป็นฐาน ชื่อเรื่องที่จะศึกษา จุดประสงค์การเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 5-6 คน โดยใช้การสุ่ม
- ครูยกตัวอย่าง โดยนำเข้าสู่บทเรียน เช่น การกำหนดคำถามการทำธุรกรรมการเงิน การออมและการลงทุน ในครอบครัวของนักเรียน และชมวิดีโอ เรื่องสถาบันการเงิน ผ่านเว็บไซต์(YouTube) เรื่องสถาบันการเงิน <https://www.youtube.com/watch?v=SGCE2LMVNd8> เวลา 13 นาที

2) ชี้นำวางแผน (20 นาที)

- นักเรียนบอกบทบาทหน้าที่และความสำคัญของสถาบันทางการเงินตามความเข้าใจของตัวเอง
- นักเรียนร่วมกันวางแผน แบ่งหน้าที่การทำงานภายในกลุ่ม
- นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันแสดงความคิดเห็นกำหนดประเด็นที่ควรจะศึกษา

3) ชี้นำปฏิบัติ (60 นาที)

- นักเรียนศึกษาจากเอกสารประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1 หรือหนังสือเรียน หรือแหล่งเรียนรู้อื่นๆ เรื่อง ประเพณีของสถาบันการเงิน ตามหัวข้อประเด็นที่จะศึกษาของแต่ละกลุ่ม
- นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาหาข้อมูล ประเด็นที่จะศึกษา แล้วทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1
- นักเรียนสรุปผลการศึกษาลงในกิจกรรมการเรียนรู้

4) ชี้นำประเมินผล (20 นาที)

- นักเรียนทุกกลุ่มนำเสนอผลการศึกษา เรื่อง ประเพณีของสถาบันการเงิน ที่หน้าชั้นเรียน
- นักเรียนร่วมกันวัดและประเมินผล การนำเสนอข้อมูลของเพื่อนแต่ละกลุ่ม พร้อมซักถามและเสนอแนะ
- นักเรียนและครูร่วมกันสรุปองค์ความรู้และความสำคัญที่ได้จากการสืบค้นและอภิปราย ของนักเรียน

สื่อการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้และการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียน

1. สื่อการเรียนรู้

- ใช้มัลติมีเดีย ชมวิดีโอ เรื่องสถาบันการเงิน ผ่านเว็บไซต์(YouTube) เรื่อง สถาบันการเงิน <https://www.youtube.com/watch?v=SGCE2LMVNd8> เวลา 13 นาที

- เอกสารประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ประเพณีของสถาบันการเงิน (เสาคำความรู้)
- หนังสือเรียนสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ม.1

2. การจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียน

ด้านกายภาพ

- การจัดการเรียนการสอนมีอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนครบถ้วน เพื่อช่วยในการอำนวยความสะดวก

ด้านจิตภาพ

- จัดสภาพแวดล้อมของห้องเรียนให้มีความสะอาด มีแสงสว่างที่เพียงพอ
- ผู้เรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้และทำกิจกรรมต่าง ๆ

ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

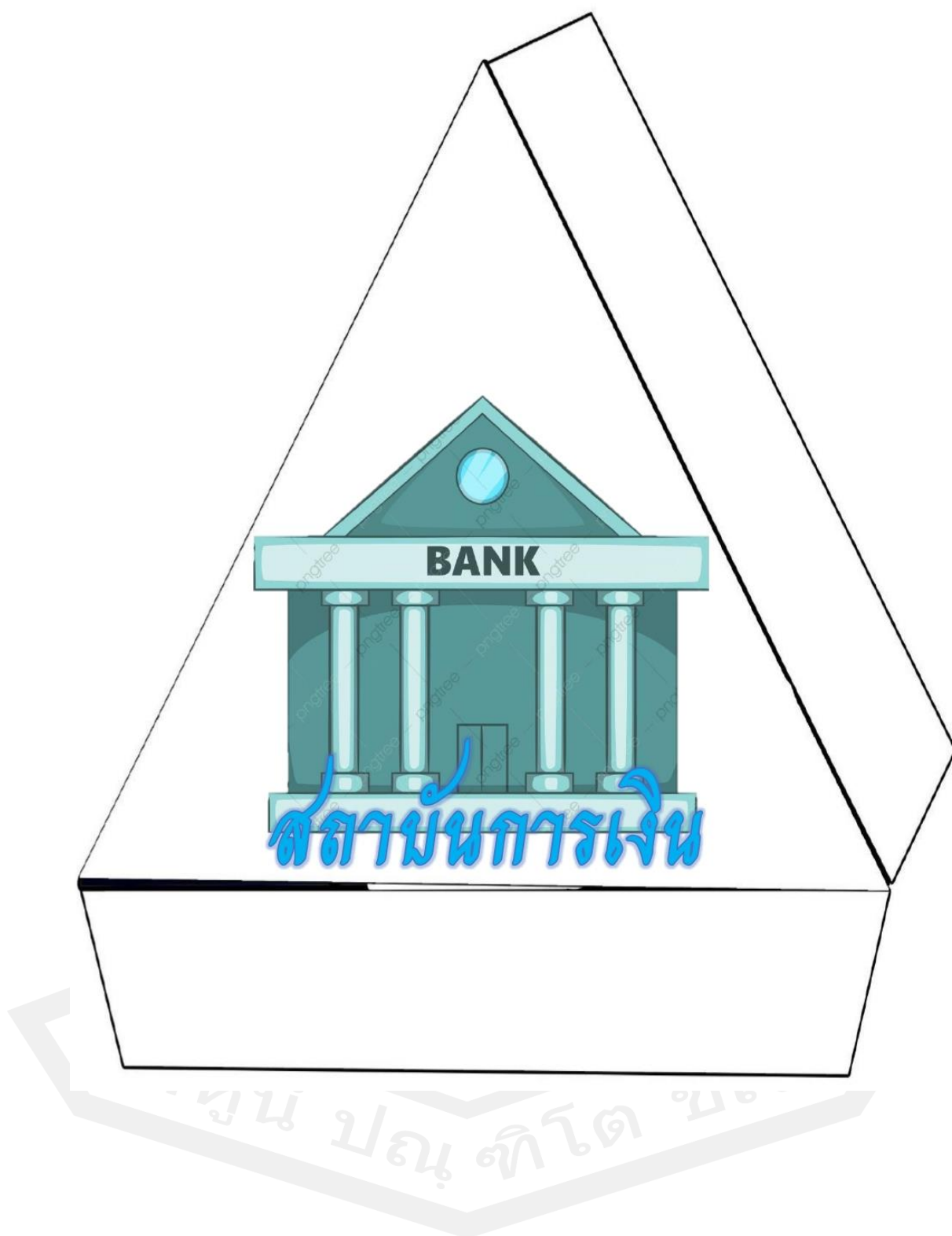
- ใช้เว็บไซต์การนำเสนอวิดีโอทัศน์ (YouTube) เรื่อง สถาบันการเงิน เวลา 13 นาที

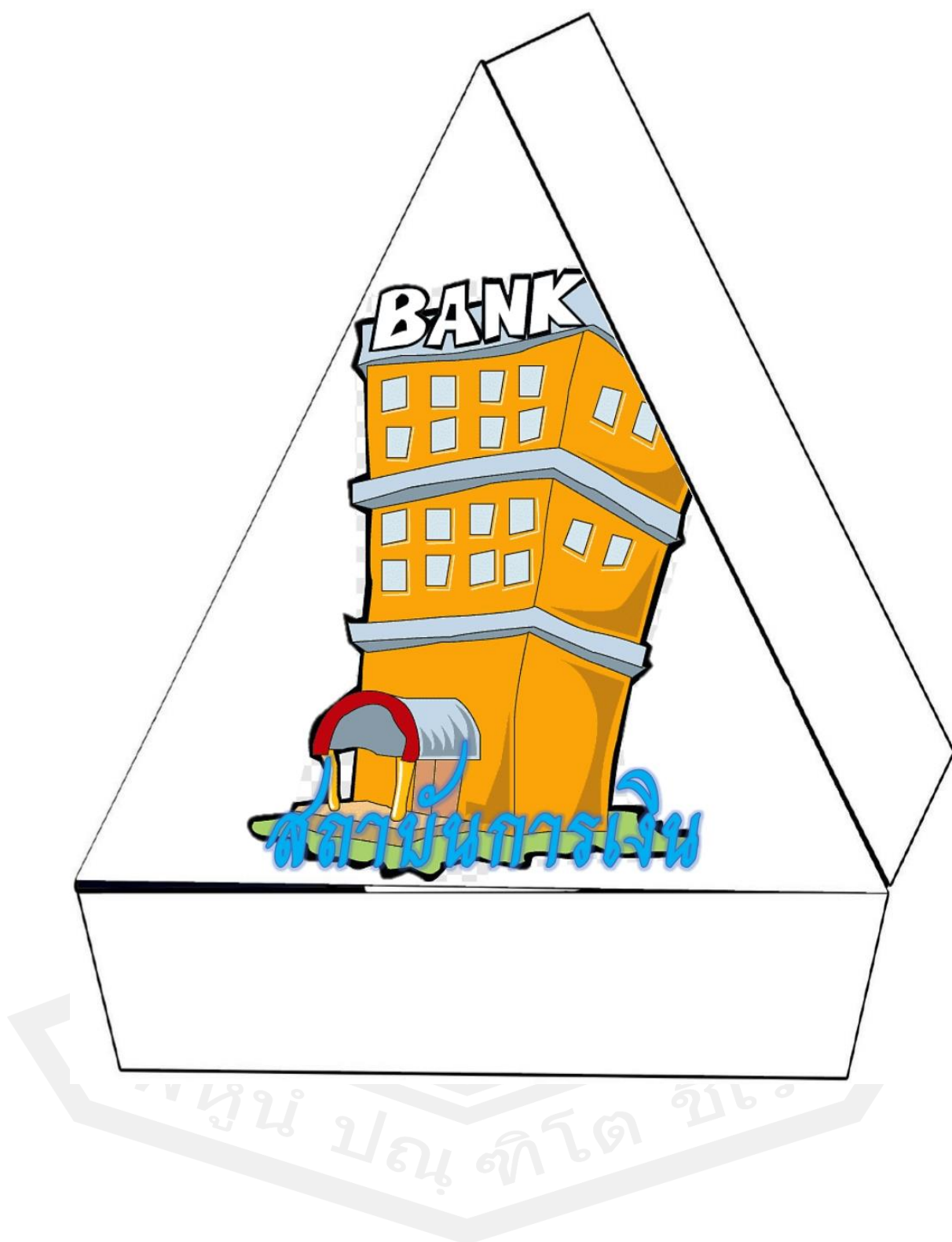
<https://www.youtube.com/watch?v=SGCE2LMVNd8>

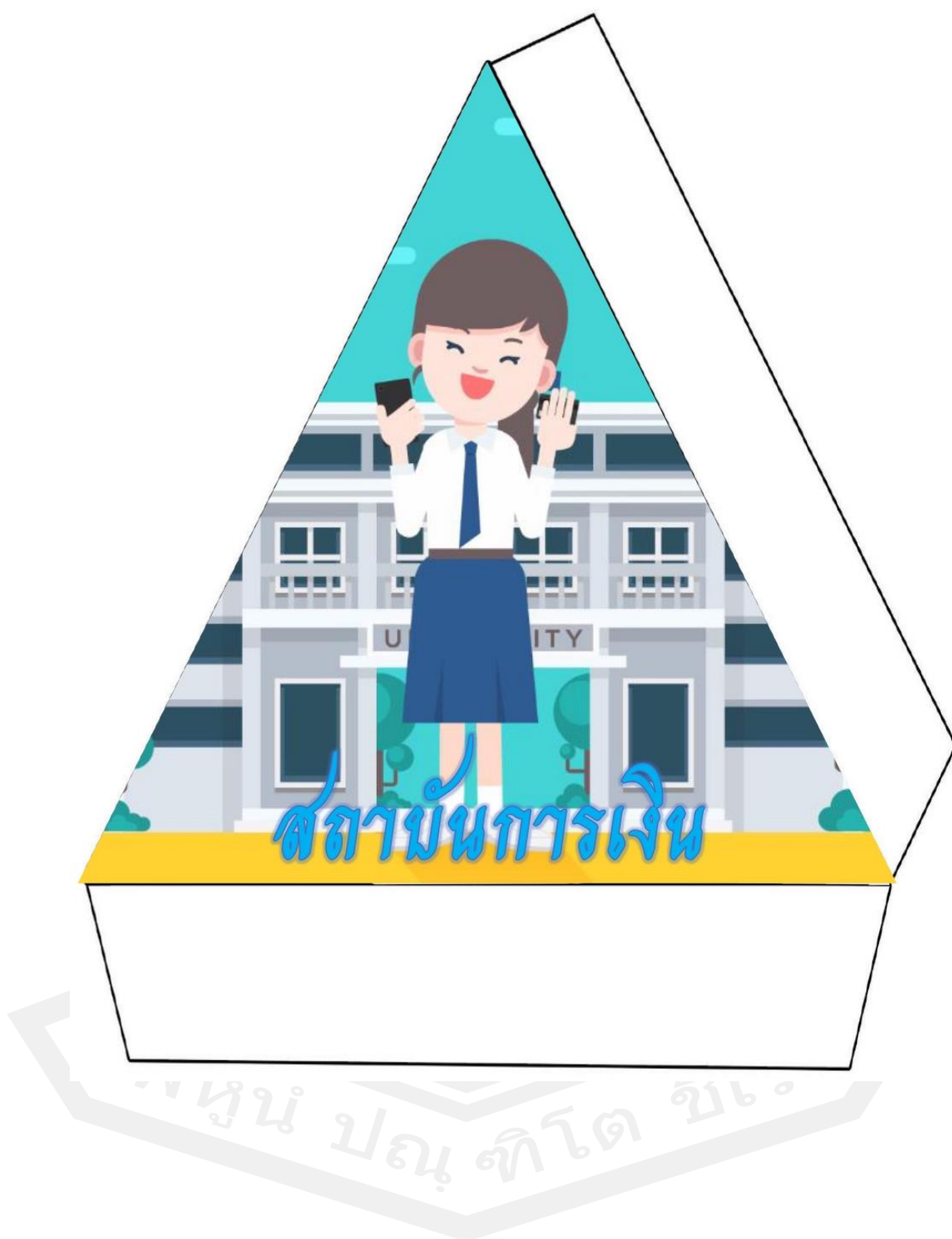
การวัดและประเมินผล

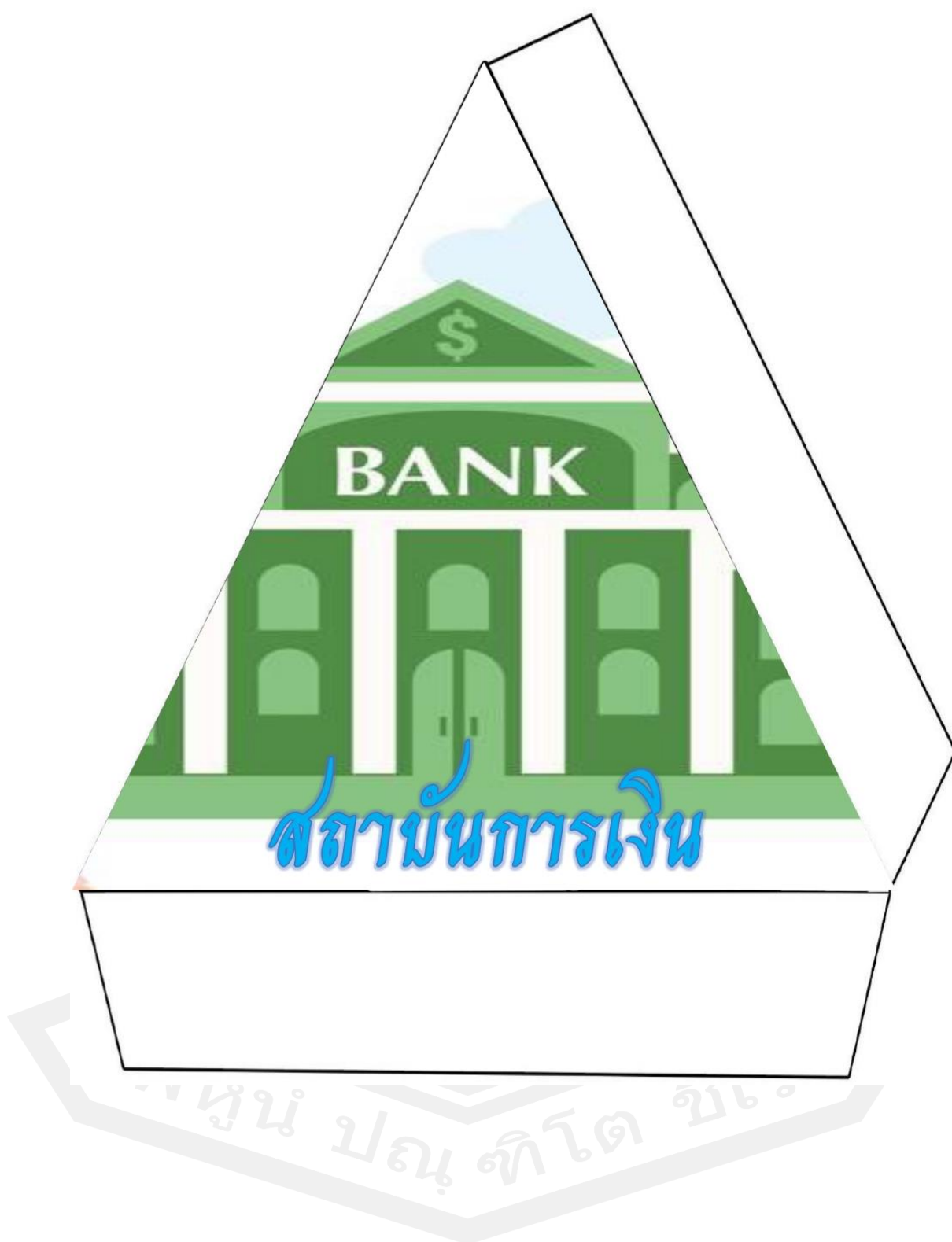
รายการประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
1. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจความหมาย ประเภทของสถาบันการเงินที่มีต่อระบบเศรษฐกิจได้(K)	- ตรวจสอบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1 กิจกรรมกลุ่ม เรื่อง ประเภทของสถาบันการเงิน	- กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1 กิจกรรมกลุ่ม เรื่อง ประเภทของสถาบันการเงิน แบบอัตรานัยจำนวน 4 ข้อ 10 คะแนน	- ร้อยละ 80 ผ่านเกณฑ์
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถเขียนถึง ความหมาย ประเภทของสถาบันการเงินที่มีต่อระบบเศรษฐกิจได้(P)	- ประเมินแบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม - ประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน(ความสามารถในการคิดวิเคราะห์)	- แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม - แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน (ความสามารถในการคิดวิเคราะห์)	- ระดับปฏิบัติ 3 ผ่านเกณฑ์ - ระดับปฏิบัติ 3 ผ่านเกณฑ์
3. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ (A)	- สังเกตพฤติกรรมด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (ใฝ่เรียนรู้)	- แบบสังเกตพฤติกรรมด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (ใฝ่เรียนรู้)	- ระดับพฤติกรรม 3 ผ่านเกณฑ์

ความหมายของสถาบันการเงิน

1

สถาบันการเงิน เป็นตัวกลางเคลื่อนย้ายเงินระหว่างผู้ออมและผู้ลงทุน ระดมเงินออมเพื่อการลงทุนหรือบริโภคตามวัตถุประสงค์และรูปแบบที่แตกต่างกัน

ความสำคัญของสถาบันการเงินที่มีต่อระบบเศรษฐกิจ

สถาบันการเงิน เป็นองค์กรที่มีบทบาท หน้าที่อำนวยความสะดวกในการเคลื่อนย้ายเงินเป็นตัวกลางระดมเงินจากผู้ออมไปยังผู้ลงทุนในธุรกิจต่าง ๆ หรือเพื่อการบริโภค สถาบันการเงินมีความสำคัญดังนี้

1. เป็นสื่อกลางในการติดต่อทางการเงิน ระหว่างผู้ออมและผู้ระดมเงินทุน
2. เป็นแหล่งเงินทุนสำหรับผู้ประกอบการ ระดมเงินทุนจากหน่วยเศรษฐกิจที่มีเงินออม ทั้งจากตลาดเงินและตลาดทุน
3. เป็นแหล่งออมเงินของหน่วยเศรษฐกิจได้มีทางเลือกในการออม โดยพิจารณาจากผลประโยชน์ที่จะได้รับจากเงินออม และความเสี่ยงในการนำเงินออมไปลงทุน
4. ช่วยกระจายความเจริญให้ทั่วถึง เป็นแหล่งระดมทุนของบุคคลที่อยู่ในท้องถิ่นต่าง ๆ เพื่อสร้างงาน และลงทุนให้แก่ภาคเศรษฐกิจต่าง ๆ
5. พัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ เป็นแหล่งกู้เงินจากรัฐบาลและผู้ผลิตในท้องถิ่น ในการสร้างงาน สร้างรายได้ให้กับท้องถิ่นต่าง ๆ

ประเภทของสถาบันการเงิน

สถาบันการเงินแบ่งตามลักษณะของกิจการ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. สถาบันการเงินที่ประกอบกิจการธนาคาร หมายถึง สถาบันการเงินที่ดำเนินงานรับฝากเงินที่สามารถไถ่ถอนคืนได้ และให้กู้ยืม เป็นช่องทางการเชื่อมโยงระหว่างผู้ออมกับผู้ต้องการเงินทุน ได้แก่ ธนาคารแห่งประเทศไทย ธนาคารพาณิชย์ ธนาคารที่มีวัตถุประสงค์เฉพาะ
2. สถาบันการเงินที่ไม่ได้ประกอบกิจการธนาคาร หมายถึง สถาบันการเงินที่จัดตั้งเพื่อดำเนินธุรกิจเฉพาะสาขาของธุรกิจ ตามที่ระบุไว้ในกฎหมายของสถาบันการเงินนั้น ๆ เช่น บริษัทเงินทุน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย บริษัทเครดิตฟองซิเอร์ เป็นต้น

บทบาท และหน้าที่และความสำคัญของสถาบันการเงิน

2

1. ธนาคารแห่งประเทศไทย

บทบาทและหน้าที่ตามพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พ.ศ.2485 ที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2551 สรุปได้ดังนี้

1. เป็นผู้ออกและจัดการธนบัตรของรัฐบาลและบัตรธนาคารแต่ผู้เดียว ในราชอาณาจักร
2. กำหนดและดำเนินนโยบายการเงิน เพื่อควบคุมปริมาณเงินในระบบการเงินของประเทศ เพื่อให้เกิดเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ
3. บริหารจัดการสินทรัพย์ของธนาคารแห่งประเทศไทย การนำสินทรัพย์ไปลงทุนหาประโยชน์ โดยคำนึงถึงความมั่นคง สภาพคล่อง ผลประโยชน์ตอบแทนของสินทรัพย์ และความเสี่ยงในการบริหารจัดการ
4. เป็นนายธนาคารและนายทะเบียนหลักทรัพย์ของรัฐบาล มีอำนาจหน้าที่ในการรับจ่ายเงินเพื่อบัญชีฝากของกระทรวงการคลัง การรับเก็บรักษาเงิน หลักทรัพย์ หรือของมีค่าอย่างอื่นเพื่อประโยชน์ของรัฐบาล
5. เป็นนายธนาคารของสถาบันการเงิน มีอำนาจหน้าที่ในการให้กู้ยืมเงินหรือให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่สถาบันการเงิน รับเก็บรักษาเงิน หลักทรัพย์ หรือของมีค่าอย่างอื่นของสถาบันการเงิน แต่จะไม่รับฝากเงินจากประชาชนโดยตรง
6. จัดตั้งหรือสนับสนุนการจัดตั้งระบบการชำระเงิน จัดตั้งระบบการหักบัญชีระหว่างสถาบันการเงิน และบริหารจัดการระบบดังกล่าวให้เกิดความปลอดภัยและมีประสิทธิภาพ
7. กำกับ ตรวจสอบ วิเคราะห์ฐานะและการดำเนินงานของสถาบันการเงิน รวมทั้งการบริหารความเสี่ยงของสถาบันการเงิน เพื่อให้มีเสถียรภาพ
8. บริหารจัดการ ควบคุมอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา ภายใต้ระบบการแลกเปลี่ยนเงินตรา รวมทั้งบริหารจัดการสินทรัพย์ในทุนสำรองเงินตรา ตามกฎหมายว่าด้วยเงินตรา
9. ควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน

2. ธนาคารพาณิชย์

3

ธนาคารพาณิชย์ เป็นธนาคารที่มีบทบาท หน้าที่สำคัญในระบบเศรษฐกิจ เพราะมีปริมาณเงินหมุนเวียนและมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับบุคคลมากที่สุด เป็นแหล่งเงินฝากของประชาชน มาให้กู้ยืมที่สำคัญที่สุด ธนาคารพาณิชย์มีหน้าที่บริการที่สำคัญ ดังนี้

1. การรับฝากเงิน ซึ่งแบ่งเป็นประเภทใหญ่ๆ ได้แก่ เงินฝากกระแสรายวัน เงินฝากออมทรัพย์ เงินฝากประจำ และเงินฝากประเภทอื่นๆ ตามที่ระบุไว้ในวัตถุประสงค์ โดยให้ผลตอบแทน เป็น อัตราดอกเบี้ยเงินฝากแต่ละประเภท
2. ให้กู้ยืมเงิน เป็นบทบาทสำคัญทางการเงินให้กู้ยืมเพื่อการลงทุนและเพื่อการบริโภค มีที่มีระยะเวลาในการชำระหนี้และเสียอัตราดอกเบี้ยตามที่กำหนดในเงื่อนไขการกู้ยืม
3. การให้บริการอื่น ๆ เช่น การโอนเงินทั้งในประเทศและต่างประเทศ การเรียกเก็บเงินเนื่องจากการโอนเงินระหว่างกัน ซื้อขายเงินตราต่างประเทศ การให้เชาตู้เงินฝาก เพื่อเก็บสิ่งของมีค่าและสิ่งสำคัญของลูกค้า เป็นต้น

3. ธนาคารที่มีวัตถุประสงค์เฉพาะ

1. ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) เป็นธนาคารของรัฐบาล ที่มีวัตถุประสงค์ให้ความช่วยเหลือทางการเงิน อำนวยความสะดวกเพื่อส่งเสริมอาชีพและการดำเนินงานให้แก่เกษตรกรทั้งรายบุคคล รายกลุ่ม และสถาบันเกษตรกรทั้งระยะสั้น ระยะปานกลางและระยะยาว
2. ธนาคารอาคารสงเคราะห์ (ธ.อ.ส.) เป็นธนาคารของรัฐบาล มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีอาคารและที่ดินเป็นที่อยู่อาศัยของตนเอง
3. ธนาคารออมสิน เป็นธนาคารของรัฐบาลมีวัตถุประสงค์เพื่อระดมเงินออมจากประชาชน แล้วนำมาให้รัฐบาลกู้ยืม ส่งเสริมการออมของเยาวชนและประชาชนเพื่อปลูกฝังการประหยัดและการออมเงิน
4. ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (Export-Import Bank Of Thailand: EXIM BANK) อยู่ภายใต้การดูแลของกระทรวงการคลัง มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการส่งออกและการนำเข้า
5. ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (Small and Medium Enterprise Development Bank Of Thailand: SME BANK) มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนา ส่งเสริม ช่วยเหลือ และสนับสนุนการจัดตั้ง การดำเนินการขยาย หรือการปรับปรุงวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

4. สถาบันการเงินที่ไม่ได้ประกอบกิจการธนาคาร

4

1. บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ เป็นสถาบันการเงินที่ระดมเงินออมจากประชาชน โดยการออกตั๋วสัญญาใช้เงินจำหน่ายแก่ประชาชน แล้วนำเงินที่กู้ยืมแก่ธุรกิจและอุตสาหกรรมโดยทั่วไป ส่วนบริษัทหลักทรัพย์ หมายถึง สถาบันการเงินที่ได้รับอนุญาตประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ เป็นนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์ จำหน่ายหลักทรัพย์ และถ้าได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจเงินทุนควบคู่กับธุรกิจหลักทรัพย์ เรียกว่า บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์

2. สหกรณ์การเกษตร มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดหาเงินทุนให้สมาชิกกู้ยืม ส่งเสริมการออม ช่วยเหลือในการจัดทาสตออุปกรณ์การเกษตรและการจำหน่ายผลิตผล รวมทั้งส่งเสริมและเผยแพร่ด้านวิชาการการเกษตรสมัยใหม่ให้แก่สมาชิก

3. สหกรณ์ออมทรัพย์ ทำหน้าที่รับฝากและให้กู้ยืมแก่สมาชิกโดยคิดอัตราดอกเบี้ยต่ำ เป็นการระดมเงินในรูปของค่าหุ้นและเงินฝาก แล้วนำกำไรมาแบ่งปันให้แก่สมาชิกในรูปเงินปันผล

4. บริษัทเครดิตฟองซิเอร์ เป็นสถาบันการเงินของเอกชนที่ระดมเงินทุนด้วยการออกตั๋วสัญญาใช้เงินขายให้กับประชาชน และให้ประชาชนกู้ยืมเงินเพื่อซื้อที่ดินและสร้างที่อยู่อาศัย

5. ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2517 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดให้มีแหล่งกลางสำหรับการซื้อขายหลักทรัพย์ ส่งเสริมการออมทรัพย์และการระดมเงินทุนในประเทศ มีบทบาทสำคัญในการทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการซื้อขายหลักทรัพย์จดทะเบียน อำนวยความสะดวกในการซื้อขายหลักทรัพย์

6. บริษัทประกันภัย เป็นสถาบันการเงินที่เป็นองค์กรอิสระอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.) ทำหน้าที่ระดมเงินออมจากประชาชน โดยออกเป็นหนังสือสัญญา เรียกว่า กรมธรรม์ มีทั้งประกันชีวิตและประกันวินาศภัย มีวัตถุประสงค์เพื่อรับโอนความเสี่ยง หากเกิดความเสียหายแก่ชีวิตและทรัพย์สิน บริษัทจะชดเชยค่าเสียหายให้กับผู้เอาประกันหรือผู้รับผลประโยชน์

7. โรงรับจำนำ เป็นสถาบันการเงินขนาดเล็กที่กระจายอยู่ทั่วไป มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับประชาชนที่ไม่มีหลักทรัพย์มากพอที่จะกู้ยืมจากสถาบันการเงิน เป็นสถาบันการเงินที่ให้ประชาชนทั่วไปกู้ยืมโดยการจำนำสิ่งของ ซึ่งส่วนใหญ่จะนำเงินไปใช้เพื่อการอุปโภคบริโภคในชีวิตประจำวัน และผู้กู้ยืมสามารถไถ่ถอนสิ่งของคืนได้

เอกสารประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1

เรื่อง ประเภทของสถาบันการเงิน

เรื่อง ประเภทของสถาบันการเงิน

เรื่อง ประเภทของสถาบันการเงิน

ฐานด้านล่าง

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1

กิจกรรมกลุ่ม เรื่อง ประเภทของสถาบันการเงิน

คำชี้แจง : ให้นักเรียนตอบคำถาม เรื่อง ประเภทของสถาบันการเงิน โดยอธิบายพอสังเขป พร้อมตัวแทน
นำเสนอหน้าชั้นเรียนทุกกลุ่ม

กลุ่ม..... ชั้น

สมาชิกในกลุ่ม

1. เลขที่
2. เลขที่
3. เลขที่
4. เลขที่
5. เลขที่
6. เลขที่

แบบประเมินการนำเสนอผลงาน

คำชี้แจง : นักเรียนประเมินผลการนำเสนอผลงานของเพื่อนแต่ละกลุ่มตามรายการ แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

กลุ่ม ที่	รายการประเมิน																									รวม คะแนน
	ความถูกต้อง ของเนื้อหา					การลำดับขั้นตอน ของเรื่อง					วิธีการนำเสนอ ผลงานอย่าง สร้างสรรค์					การใช้เทคโนโลยี ในการนำเสนอ					การมีส่วนร่วม ของสมาชิกในกลุ่ม					
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานหรือพฤติกรรมสอดคล้องกับรายการประเมินสมบูรณ์ชัดเจน	ให้	5	คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมสอดคล้องกับรายการประเมินค่อนข้างสมบูรณ์	ให้	4	คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมสอดคล้องกับรายการประเมินแต่ยังไม่ชัดเจน	ให้	3	คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมสอดคล้องกับรายการประเมินเป็นส่วนใหญ่	ให้	2	คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมสอดคล้องกับรายการประเมินบางส่วน	ให้	1	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	21 - 25	16 - 20	11 - 15	6 - 10	ต่ำกว่า 6
ระดับคุณภาพ	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	พอใช้	ปรับปรุง

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1

เรื่อง ประเภทของสถาบันการเงิน

พูน ปณ จิต ชีวะ

แบบประเมินการนำเสนอผลงาน

คำชี้แจง : ครูผู้สอนประเมินผลการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามรายการ แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

กลุ่ม ที่	รายการประเมิน																									รวม คะแนน
	ความถูกต้อง ของเนื้อหา					การลำดับขั้นตอนของ เรื่อง					วิธีการนำเสนอผลงาน อย่างสร้างสรรค์					การใช้เทคโนโลยี ในการนำเสนอ					การมีส่วนร่วม ของสมาชิกในกลุ่ม					
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
1				✓					✓				✓			✓									✓	17
2				✓					✓				✓			✓									✓	16
3				✓					✓					✓		✓									✓	17
4				✓					✓					✓		✓									✓	17
5				✓					✓					✓		✓									✓	16
6				✓					✓					✓		✓									✓	17
7				✓					✓					✓		✓									✓	17
8				✓					✓					✓		✓									✓	16
9				✓					✓					✓		✓									✓	17
10				✓					✓					✓		✓									✓	16
11				✓					✓					✓		✓									✓	16
12				✓					✓					✓		✓									✓	17
13				✓					✓					✓		✓									✓	17
14				✓					✓					✓		✓									✓	17
15				✓					✓					✓		✓									✓	17
16				✓					✓					✓		✓									✓	17

ลงชื่อ.....*นายภาณุพงศ์ พิมพศรี*.....ผู้ประเมิน

(นายภาณุพงศ์ พิมพศรี)

.....23../02../2564.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้	5	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้	4	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้	3	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้	2	คะแนน
ไม่เคยปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรม	ให้	1	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
21 - 25	ดีมาก
16 - 20	ดี
11 - 15	ปานกลาง
5 - 10	พอใช้
ต่ำกว่า 5	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2

คำชี้แจง : ให้ครูผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน ในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับ ที่	การแสดง ความคิดเห็น					การยอมรับฟัง คนอื่น					การทำงาน ตามที่ ได้รับมอบหมาย					ความมีน้ำใจ					การมีส่วนร่วมใน การปรับปรุง ผลงานกลุ่ม					รวม
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
1				√					√						√					√				√		21
2					√				√						√					√				√		22
3			√						√						√					√				√		20
4				√					√						√					√				√		21
5			√						√						√					√				√		20
6			√						√						√					√				√		20
7			√						√						√					√				√		20
8			√						√						√					√				√		20
9			√						√						√					√				√		20
10				√					√						√					√				√		21
11				√					√						√					√				√		21
12					√				√						√					√				√		22
13			√						√						√					√				√		20
14				√					√						√					√				√		21
15				√					√						√					√				√		21
16				√					√						√					√				√		21

ลงชื่อ.....*อภิญญา*.....ผู้ประเมิน

(นายภาณุพงศ์ พิมพ์ศรี)

23 / 02 / 2564

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้	5	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้	4	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้	3	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้	2	คะแนน
ไม่เคยปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรม	ให้	1	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
21 - 25	ดีมาก
16 - 20	ดี
11 - 15	ปานกลาง
5 - 10	พอใช้
ต่ำกว่า 5	ปรับปรุง

แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน (ความสามารถในการคิดวิเคราะห์)

คำชี้แจง : ให้ครูผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน ในระหว่างเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	จำแนกข้อมูลทั้งหมดตาม จัดลำดับ ความสำคัญของข้อมูล					เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูล กับบริบทที่เป็นสิ่งใกล้ตัว					ระบุนรายละเอียดคุณลักษณะ และ ความดีรวบยอดของข้อมูลต่าง ๆ					คิดสังเคราะห์ เพื่อ นำไปสู่การสร้าง องค์ความรู้หรือสารสนเทศ ประกอบการตัดสินใจ เกี่ยวกับตนเอง และสังคม ได้อย่างเหมาะสม					คิดอย่างสร้างสรรค์ เพื่อนำไปสู่การ สร้างองค์ความรู้ใหม่ หรือ สารสนเทศประกอบการตัดสินใจ เกี่ยวกับตนเอง และสังคมได้อย่าง					คิดอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อนำไปสู่ การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศ ประกอบการตัดสินใจ เกี่ยวกับตนเองและสังคม ได้อย่างเหมาะสม					รวม
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
1				✓					✓						✓					✓											25
2					✓					✓					✓					✓											27
3				✓					✓						✓				✓												25
4				✓					✓						✓				✓												24
5				✓					✓						✓				✓												25
6				✓					✓						✓				✓												25
7				✓					✓						✓				✓												25
8				✓					✓						✓				✓												25
9				✓					✓						✓				✓												24
10				✓					✓						✓				✓												27
11				✓					✓						✓				✓												28
12				✓					✓						✓				✓												28
13				✓					✓						✓				✓												24
14				✓					✓						✓				✓												26
15				✓					✓						✓				✓												27
16				✓					✓						✓				✓												25

ลงชื่อ.....นางนพรัตน์.....ผู้ประเมิน

(นายภานุพงศ์ พิมพ์ศรี)

.....23 / 02 / 2564.....

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้	5	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้	4	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้	3	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้	2	คะแนน
ไม่เคยปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรม	ให้	1	คะแนน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
26 - 30	ดีมาก
21 - 25	ดี
16 - 20	ปานกลาง
11 - 15	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรมด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านใฝ่เรียนรู้

คำชี้แจง : ให้ครูผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน ในระหว่างเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับ ที่	ตั้งใจเรียน					เอาใจใส่และมีความเพียรพยายามในการเรียนรู้					สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ					ศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้					บันทึกความรู้วิเคราะห์ข้อมูลจากการเรียนรู้					แลกเปลี่ยนความรู้ด้วยวิธีการต่างๆ					รวม
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
1				✓					✓					✓				✓				✓							✓		24
2				✓						✓				✓				✓				✓							✓		25
3				✓					✓					✓				✓				✓							✓		23
4				✓					✓					✓				✓				✓							✓		23
5				✓					✓					✓				✓				✓							✓		23
6				✓					✓					✓				✓				✓							✓		23
7				✓					✓					✓				✓				✓							✓		24
8				✓					✓					✓				✓				✓							✓		23
9				✓					✓					✓				✓				✓							✓		23
10				✓					✓					✓				✓				✓							✓		25
11				✓					✓					✓				✓				✓							✓		25
12				✓					✓					✓				✓				✓							✓		25
13				✓					✓					✓				✓				✓							✓		24
14				✓					✓					✓				✓				✓							✓		25
15				✓					✓					✓				✓				✓							✓		25
16				✓					✓					✓				✓				✓							✓		24

ลงชื่อ.....ส.ก.พ.ง.ศ......ผู้ประเมิน

(นายภาณุพงศ์ พิมพ์ศรี)

23 / 02 / 2564

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้	5	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้	4	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้	3	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้	2	คะแนน
ไม่เคยปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรม	ให้	1	คะแนน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
26 - 30	ดีมาก
21 - 25	ดี
16 - 20	ปานกลาง
11 - 15	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

จำนวนนักเรียน 16 คน มาเรียน 16 คน ขาด - คน ลา - คน

สรุปผลการเรียนรู้

1. ด้านความรู้ (พุทธิพิสัย) ผ่านเกณฑ์ คน 100 % ไม่ผ่าน คน - %

ปัญหาและอุปสรรค

นักเรียนบางส่วน สามารถบอกความหมายและประเภทของสถาบันการเงินได้แต่ยังคิดช้ากว่าเพื่อน

แนวทางแก้ไข

คุณครูแนะนำให้ให้นักเรียนทบทวนและให้แนวทางการจำที่ดีขึ้น คือการจดบันทึกลงในสมุดส่วนตัวของนักเรียนเอง

2. ด้านทักษะ กระบวนการ (ทักษะพิสัย) ผ่านเกณฑ์ คน 100 % ไม่ผ่าน คน - %

ปัญหาและอุปสรรค

นักเรียนสามารถเขียนความหมาย และประเภทของสถาบันการเงินได้ทุกคน เพราะศึกษาาร่วมกันเป็นกลุ่ม

แนวทางแก้ไข

นักเรียนทำได้ดี แต่คุณครูแนะนำให้นักเรียนจดบันทึกสรุปความรู้ส่วนตัวเพื่อใช้ทบทวนในภายหลัง

3. ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (จิตพิสัย) ผ่านเกณฑ์ คน 100 % ไม่ผ่าน คน - %

ปัญหาและอุปสรรค

มีนักเรียนบางคนมีคุยกันเสียงดังบ้าง แต่ก็ยังทำงานร่วมกันภายในกลุ่มได้ดี สนใจในการเข้าร่วมกิจกรรม เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันภายในกลุ่ม

แนวทางแก้ไข

คุณครูแนะนำ ดักเตือนให้ลดการใช้เสียงดังเกินควรภายในกลุ่มตนเอง และกลุ่มข้างเคียง

4. ด้านอื่น ๆ

พฤติกรรมผู้เรียน

ปัญหาและอุปสรรค

จากที่กล่าวมาข้างต้น นักเรียนมีการพูดคุยกันทั้งในเรียนเรียนและนอกเรื่องบ้าง จึงเกิดเสียงดังขึ้นรบกวน
กลุ่มข้างเคียงบ้าง

แนวทางแก้ไข

คุณครูแนะนำ ตักเตือนให้ลดการใช้เสียงดังเกินควรภายในกลุ่มตนเอง เพื่อไม่ให้รบกวนกลุ่มข้างเคียง

รูปแบบ เทคนิค กิจกรรม วิธีการจัดการเรียนรู้

ปัญหาและอุปสรรค

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ใช้แบบโครงงานเป็นฐาน ให้นักเรียนทำงานกันเป็นทีมเป็นกลุ่ม ก็มีบ้างที่จะมี
การแสดงความคิดเห็นที่ไม่ตรงกัน จึงเกิดการใช้เสียงดังในบางครั้งและ ปัญหาการสืบค้น นักเรียนบางคน
ไม่มีโทรศัพท์มือถือ หรือมีนักเรียนไม่มีอินเทอร์เน็ตใช้ในการสืบค้นจากเว็บไซต์

แนวทางแก้ไข

แก้ไขปัญหาเรื่องการใช้เสียงโดยการเตือนนักเรียนให้เบาเสียงลง เรื่องการไม่มีโทรศัพท์ หรืออินเทอร์เน็ต
แนะนำให้ให้นักเรียนสืบค้นจาก หลักศัลยกรรมกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1 หรือในหนังสือเรียนสังคมศึกษา ศาสนา
และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

สื่อการเรียน ปัญหา อุปสรรค

ปัญหาและอุปสรรค

นักเรียนสามารถใช้สื่อได้ ใช้เป็นแนวทางในการเรียน และสืบค้นข้อมูลได้ดี แต่การมองเห็นของหลักศัล
จะต้องเริ่มศึกษาจางด้านที่ 1 ก่อนถ้าสลับด้าน อาจจะสับสนในเนื้อหาได้

แนวทางแก้ไข

คุณครูได้แนะนำการใช้หลักศัล และการสืบค้นให้นักเรียนสามารถสืบค้นได้อย่างถูกวิธี เนื้อหาถูกต้อง
ครบถ้วน

แหล่งเรียนรู้

ปัญหาและอุปสรรค

แหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนยังมีน้อย ห้องสมุดยังไม่ตอบสนองความต้องการด้านเนื้อหาที่นักเรียนควรทราบ

แนวทางแก้ไข

นักเรียนสามารถสืบค้นได้จากเว็บไซต์ที่นักเรียนสนใจได้ โดยที่นักเรียนจะใช้โทรศัพท์มือถือส่วนตัว
ในการสืบค้นข้อมูล

การจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียน

ปัญหาและอุปสรรค

ห้องเรียนมีปัญหาด้านการถ่ายเทของอากาศ เนื่องจากมีพัดลมเพียง 1 เครื่อง จึงไม่เพียงพอที่จะระบาย
ให้อากาศถ่ายเทได้เพียงพอ นักเรียนบางส่วนจึงร้อนบ้าง

แนวทางแก้ไข

แก้ไขปัญหามุ่งเน้นคือครุฑนำพัดลมแบบตั้งโต๊ะมาไว้ในห้องเรียน และแจ้งฝ่ายอาคารสถานที่มาตรวจสอบ
และแก้ไขในระยะต่อไป

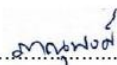
การวัดผลประเมินผล

ปัญหาและอุปสรรค

สามารถวัดผลการเรียนรู้ของนักเรียนจากการสังเกตเป็นส่วนใหญ่ และวัดผลจากงานที่นักเรียนปฏิบัติเป็นต้น
ปัญหาคือการวัดมีหลายตัวบ่งชี้และนักเรียนมีจำนวนมาก

แนวทางแก้ไข

ในครั้งต่อไปอาจจะปรับการประเมินเป็นรูปแบบกลุ่มเพื่อให้การวัดและประเมินผลรวดเร็วมากขึ้น

ลงชื่อ

(นายภาณุพงศ์ พิมพ์ศรี)

ครูผู้สอน

วันที่ 23 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2564

การตรวจสอบและข้อเสนอแนะ

การตรวจแผนการจัดการเรียนรู้จากหัวหน้างานวิชาการ

รูปแบบการจัดการเรียนการสอนน่าสนใจ และสามารถวัดประเมินผลของกิจกรรมได้ชัดเจน

เหมาะสมกับระดับของชั้นเรียน สามารถนำไปเป็นแบบอย่างกับครูท่านอื่นได้

ลงชื่อ.....

(ว่าที่ร้อยตรีหญิงวารุณี บุปผาชาติ)

หัวหน้างานวิชาการ โรงเรียนกีฬามั่นศรีวิทยานุสรณ์

วันที่ 23 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2564

การตรวจแผนการจัดการเรียนรู้จากผู้อำนวยการโรงเรียนกีฬามั่นศรีวิทยานุสรณ์

การจัดการเรียนการสอนเหมาะสม กับระดับของผู้เรียน มีผลงานนักเรียนที่ประจักษ์ชัดเจน การวัดผล

การประเมินผลทำได้ดี ควรส่งเสริมให้นักเรียนสร้างสรรค์ผลงานมากขึ้น

ลงชื่อ.....

(นางอรรณณ บัวขาว)

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ รักษาการแทน

ผู้อำนวยการโรงเรียนกีฬามั่นศรีวิทยานุสรณ์

วันที่ 23 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2564

ภาคผนวก ข

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

พูน ปณ จิต ชีวะ

-
- แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์
 - แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน

พหุ ประถมศึกษา

แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย

คำชี้แจง แบบทดสอบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ 40 คะแนน ใช้เวลาทำแบบทดสอบ 50 นาที

ให้นักเรียนเลือกฝนด้วยดินสอลงใน ☐ ข้อที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

- ข้อใดกล่าวถึงความหมายของสถาบันการเงินได้ถูกต้องที่สุด
 - สถาบันที่ทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการดำเนินธุรกรรมทางการเงิน
 - สถาบันที่ทำหน้าที่เป็นศูนย์ช่วยเหลือเรื่องการเงิน
 - สถาบันที่ทำหน้าที่ในการควบคุมปริมาณเงินในประเทศให้มีความเหมาะสม
 - สถาบันที่ทำหน้าที่ในการให้คำปรึกษาด้านการเงินของประเทศ
- ลักษณะสำคัญของสถาบันการเงินแบ่งออกเป็นกี่ลักษณะ
 - 1 ลักษณะ
 - 2 ลักษณะ
 - 3 ลักษณะ
 - 4 ลักษณะ
- ข้อใดไม่ใช่ลักษณะสำคัญของสถาบันการเงิน
 - เป็นตัวกลาง
 - เป็นผู้รับความเสี่ยงแทน
 - การควบคุมปริมาณเงินประเทศ
 - สร้างสภาพคล่องทางการเงิน
- ประเภทของสถาบันการเงินแบ่งตามลักษณะของกิจการแบ่งออกเป็นกี่ประเภท
 - 2 ประเภท
 - 3 ประเภท
 - 4 ประเภท
 - 5 ประเภท
- ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้อง เกี่ยวกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์
 - ให้กู้ยืมเงินระยะสั้น
 - ให้บริการเฉพาะอย่าง
 - เป็นสถาบันการเงินในตลาดเงิน
 - เป็นสถาบันการเงินในตลาดทุน
- ข้อใดเป็นสถาบันทางการเงินที่มีหน้าที่หลักในการปล่อยสินเชื่อ
 - ธนาคารกรุงเทพ
 - ธนาคารออมสิน
 - ธนาคารไทยพาณิชย์
 - โรงรับจำนำ
- สถาบันการเงินที่มีความสำคัญที่สุด คือข้อใด
 - ธนาคารพาณิชย์
 - บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์
 - โรงรับจำนำ
 - บริษัทเครดิตฟองซิเอร์
- รายได้ที่สำคัญของสถาบันการเงินมาจากแหล่งใด
 - ส่วนต่างของอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก
 - ส่วนต่างของดอกเบี้ยเงินกู้และเงินฝาก
 - การสนับสนุนจากรัฐบาล
 - เงินค่าธรรมเนียมต่างๆ
- ธนาคารพาณิชย์ในข้อใดต่อไปนี้ไม่เป็นของรัฐทั้งหมด
 - ธนาคารกรุงเทพ ธนาคารกรุงไทย
 - ธนาคารนครหลวงไทย ธนาคารกรุงไทย
 - ธนาคารทหารไทย ธนาคารกรุงไทย
 - ธนาคารไทยพาณิชย์ ธนาคารกรุงเทพ
- ธนาคารพาณิชย์ในข้อใดที่ไม่คิดดอกเบี้ยสินเชื่อ
 - ธนาคารออมสิน
 - ธนาคารกรุงไทย
 - ธนาคารอาคารสงเคราะห์
 - ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย
- ธนาคารพาณิชย์ที่ให้กู้ยืมเงินเพื่อไปสร้างบ้าน ชื้อบ้านหรืออาคารคือข้อใด
 - ธนาคารกสิกรไทย
 - ธนาคารทหารไทย
 - ธนาคารกรุงเทพ
 - ธนาคารอาคารสงเคราะห์
- การฝากเงินกับธนาคารพาณิชย์ประเภทใดที่จะได้รับดอกเบี้ยตอบแทนสูงที่สุด
 - เงินฝากกระแสรายวัน
 - เงินฝากออมทรัพย์
 - เงินฝากประจำ
 - เงินฝากอื่น ๆ
- ข้อใดคือหน้าที่ที่สำคัญที่สุดของธนาคารพาณิชย์
 - การซื้อขายเงินตราต่างประเทศ
 - การรับฝากและให้กู้ยืมเงิน
 - การให้เชาผู้บริภย
 - การโอนเงิน
- ตำแหน่งสูงสุดในการบริหารธนาคารแห่งประเทศไทย คือ
 - ผู้อำนวยการ
 - ประธาน
 - ผู้จัดการ
 - ผู้ว่าการ
- สิ่งตอบแทนที่ประชาชนทั่วไปได้รับจากการทำธุรกรรมกับสถาบันการเงิน คือ
 - ดอกเบี้ย
 - หุ้น
 - ค่าแรง/ค่าตอบแทน
 - ค่าคอมมิชชั่น

16. ข้อใด ไม่ใช่ นโยบายการปล่อยเงินกู้ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
- ให้กู้เงินเพื่อใช้เป็นทุนให้แก่สมาชิก
 - ให้กู้เงินเพื่อจัดทาสตูดอุปกรณ์การเกษตร
 - ให้กู้เงินเพื่อการปรับปรุงผลผลิตทางการเกษตร
 - ให้กู้เงินเพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรมีบ้านและที่ดินอยู่อาศัย
17. การถอนเงินจากเครื่องเอทีเอ็ม เป็นการฝาก-ถอนเงินประเภทใด
- เงินฝากประจำ
 - เงินฝากออมทรัพย์
 - เงินฝากสินทรัพย์
 - เงินฝากกระแสรายวัน
18. ข้อใด ไม่ใช่ หน้าที่ของสถาบันการเงิน
- รับฝากเงิน
 - รับทวงหนี้
 - ระดมเงินออม
 - เป็นแหล่งกู้ยืม
19. ข้อใดกล่าว ไม่ถูกต้อง เกี่ยวกับสหกรณ์
- เป็นองค์กรของรัฐ
 - เกิดจากการรวมกลุ่มของบุคคล
 - เป็นกลุ่มบุคคลที่ร่วมดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ
 - เป็นองค์กรที่ยึดหลักประชาธิปไตยในการควบคุมดูแลกิจการ
20. สหกรณ์ที่ทำหน้าที่จัดสรรที่ดินทำกินให้ราษฎร
- สหกรณ์ที่ดิน
 - สหกรณ์นิคม
 - สหกรณ์บริการ
 - สหกรณ์การเกษตร
21. หน้าที่หลักของบริษัทประกันภัยคือ
- รับฝากเงิน
 - ประกันเงินกู้
 - ประกันภัยบุคคลทั่วไป
 - จำหน่ายตั๋วเงิน
22. ธนาคารพาณิชย์ที่เปิดทำการในประเทศไทยเป็นธนาคารแรก คือ
- ธนาคารไทยพาณิชย์
 - ธนาคารฮ่องกงและเซี่ยงไฮ้
 - ธนาคารกรุงไทย
 - ธนาคารเอเซีย
23. สถาบันการเงินใดที่ดำเนินกิจการนายหน้าซื้อขายแลกเปลี่ยนหลักทรัพย์
- บริษัทเงินทุน
 - บริษัทประกันชีวิต
 - บริษัทหลักทรัพย์
 - บริษัทเครดิตฟองซิเอร์
24. ถ้านักเรียนต้องการซื้อพันธบัตรรัฐบาล จะซื้อจากสถาบันการเงินใด
- ธนาคารออมสิน
 - ธนาคารอาคารสงเคราะห์
 - ธนาคารแห่งประเทศไทย
 - ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์
25. การออกเหรียญกษาปณ์เป็นหน้าที่ของหน่วยงานใด
- กระทรวงพาณิชย์
 - กระทรวงการคลัง
 - สำนักนายกรัฐมนตรี
 - ธนาคารแห่งประเทศไทย
26. ปัจจัยสำคัญที่ทำให้ประชาชนเลือกที่จะออมเงินโดยการฝากธนาคาร คือข้อใด
- ความเสี่ยงต่ำ
 - ดอกเบี้ยสม่ำเสมอ
 - ฝาก-ถอนสะดวก
 - กระทรวงการคลังรับรอง
27. ประเทศไทยมีความเชี่ยวชาญด้านการเกษตรและอาหาร สาเหตุหลักเนื่องมาจากเหตุผลในข้อใด
- มีภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สนับสนุน
 - มีแม่น้ำหลายสาย และมีพื้นที่ราบลุ่ม
 - ชาวไทยมีความรู้ความสามารถในด้านการเพาะปลูก
 - มีทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์และมีปัจจัยสนับสนุนหลายอย่าง
28. ข้อความใดแสดงถึงลักษณะทางเศรษฐกิจไทยในปัจจุบัน
- เศรษฐกิจของจังหวัดต่างๆ ใกล้เคียงกัน
 - พึ่งพาการนำเข้าพลังงาน
 - คนจนส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในบริเวณชุมชนแออัด
 - มีรายได้หลักจากการส่งสินค้าทางเกษตรกรรมมากกว่าสินค้าประเภทอื่น
29. ประเทศไทยได้นำเข้าสินค้าพลังงานชนิดใดมากที่สุด
- น้ำมันปิโตรเลียม
 - พลังงานโซลาร์เซลล์
 - พลังงานไฟฟ้า
 - ถ่านหิน
30. ร้านบ้านขนมไทยและร้านบ้านขนมปัง ต่างผลิตเค้กลักษณะเดียวกันออกมาจำหน่ายในตลาดจำนวนมาก ข้อความดังกล่าวสอดคล้องกับข้อใด
- ผู้บริโภคเสียเปรียบ
 - มีการพึ่งพาอาศัยกัน
 - การตอบสนองของผู้ผลิต
 - มีการแข่งขันกันทางเศรษฐกิจ

31. ข้อใดไม่ใช่ข้อดีของการแข่งขันกันทางเศรษฐกิจ
- ผู้บริโภคมีทางเลือกมากขึ้น
 - ผู้บริโภคมีอำนาจในการเลือก
 - เกิดการแย่งลูกค้า ในวงการธุรกิจ
 - ผู้บริโภคได้รับสินค้าที่มีคุณภาพและเป็นธรรมที่สุด
32. สินค้าในข้อใดเป็นสินค้าที่สามารถทดแทนกันได้
- น้ำผลไม้กับกาแฟ
 - ข้าวราดแกงกับก๋วยเตี๋ยว
 - เตารีดกับที่รองเตารีด
 - หลอดไฟฟ้ายกับเตาแก๊ส
33. บริษัทสมใจ เป็นบริษัทนำเข้ายานยนต์เพื่อไปซื้อสินค้าที่ระลึกและรับประทานอาหารที่ภัตตาคาร แล้วจึงพาไปพักที่โรงแรม ข้อความดังกล่าวสอดคล้องกับข้อใด
- ธุรกิจท่องเที่ยว
 - ความร่วมมือกัน
 - การหารายได้ครบวงจร
 - การพึ่งพาอาศัยกันทางเศรษฐกิจ
34. ในปีนี้สัปดาห์มีน้อย โรงงานผลิตสัปดาห์ระบดกระป๋องต่างก็ ให้ราคาสัปดาห์แก่ชาวสวนในราคาสูงกว่าทุกปี เพราะต้องการส่งสินค้าสัปดาห์ระบดกระป๋องไปจำหน่ายต่างประเทศ ข้อความนี้สอดคล้องกับข้อใด
- ผู้ผลิตมีการแข่งขันกันและพึ่งพาอาศัยกัน
 - ผู้ผลิตและผู้บริโภคจะต้องให้ความร่วมมือกัน
 - ผู้ผลิตมีการแข่งขันกันซื้อวัตถุดิบ ทำให้วัตถุดิบมีราคาสูง
 - ผู้บริโภคมีการแข่งขันกันซื้อสินค้า ทำให้สินค้ามีราคาแพง
35. การผลิตในชุมชนที่ขาดแคลนเทคโนโลยีให้ต้นทุนการผลิตสูงเนื่องจากเหตุผลในข้อใด
- ชุมชนอยู่ห่างไกลความเจริญจึงต้องเสียค่าขนส่งแพง
 - การใช้แรงงานในการผลิตย่อมทำให้ต้นทุนการผลิตสูง
 - การผลิตสินค้าไม่มีคุณภาพจึงต้องลงทุนในการโฆษณา
 - เทคโนโลยีในชุมชนจะมีประสิทธิภาพต่ำจึงต้องใช้ทุนมาก
36. การที่ผลผลิตทางการเกษตรชนิดเดียวกันมีจำนวนมากย่อมส่งผลต่อเรื่องใด
- ตลาดไม่ต้องการ
 - ราคาผลผลิตตกต่ำ
 - คุณภาพของผลผลิตต่ำ
 - การประกันราคาผลผลิตของโรงงาน
37. ปัญหาเศรษฐกิจในระดับชุมชนของไทยมีหลายประการ ยกเว้นข้อใด
- ผลผลิตตกต่ำ
 - การขาดแคลนเงินทุน
 - การขาดแคลนแรงงาน
 - การขาดแคลนเทคโนโลยี
38. ชาวบ้านห้วยสำราญร่วมมือกันนำผลิตภัณฑ์จากเครื่องจักสานหลายชนิดไปจำหน่ายกันเอง สอดคล้องกับข้อใด
- ส่งเสริมการลงทุนในชุมชน
 - การพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดี
 - การพึ่งพาตนเองด้านการผลิต
 - การพึ่งพาตนเองด้านการตลาด
39. ชาวบ้านหมื่นศรี มีผลผลิตทางการเกษตรหลายชนิดตลอดปี และช่วยเหลือกันพัฒนาคุณภาพของผลผลิตทุกชนิด ข้อความดังกล่าวสอดคล้องกับข้อใด
- มีการพึ่งพากันด้านการผลิต
 - มีการพัฒนาคุณภาพชีวิต
 - มีการสร้างงานในชุมชน
 - มีเงินทุนหมุนเวียน
40. ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่สำคัญของประเทศไทยคือข้อใด
- การเพาะปลูกพืชผลทางการเกษตรที่มากเกินไป
 - การเดินทางคมนาคมติดต่อดำขายไม่สะดวก
 - การเพิ่มจำนวนขึ้นของประชากร
 - การจัดสรรที่ดินทำกินอย่างไม่เป็นธรรม

แบบทดสอบหลังเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย

คำชี้แจง แบบทดสอบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ 40 คะแนน ใช้เวลาทำแบบทดสอบ 50 นาที
ให้นักเรียนเลือกฝนด้วยดินสอลงใน ☐ ข้อที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

ชื่อ-สกุล		ชั้น	
วันที่		วิชา	

ข้อสอบ
ชุดที่
 1 ☐
 2 ☐
 3 ☐
 4 ☐
 5 ☐
☐

	เลขที่		
		ก ข ค ง จ	ก ข ค ง จ
1	☐	☐	11 ☐
2	☐	☐	12 ☐
3	☐	☐	13 ☐
4	☐	☐	14 ☐
5	☐	☐	15 ☐
6	☐	☐	16 ☐
7	☐	☐	17 ☐
8	☐	☐	18 ☐
9	☐	☐	19 ☐
0	☐	☐	20 ☐
		ก ข ค ง จ	ก ข ค ง จ
1	☐	☐	21 ☐
2	☐	☐	22 ☐
3	☐	☐	23 ☐
4	☐	☐	24 ☐
5	☐	☐	25 ☐
6	☐	☐	26 ☐
7	☐	☐	27 ☐
8	☐	☐	28 ☐
9	☐	☐	29 ☐
10	☐	☐	30 ☐
			41 ☐
			42 ☐
			43 ☐
			44 ☐
			45 ☐
			46 ☐
			47 ☐
			48 ☐
			49 ☐
			50 ☐

แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์

โดยการจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐาน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

คำชี้แจง แบบทดสอบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ 30 คะแนน ใช้เวลาทำแบบทดสอบ 50 นาที
ให้นักเรียนเลือกฝนด้วยดินสอลงใน ☐ ข้อที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

อ่านข้อความต่อไปนี้ตอบคำถามข้อที่ 1-3

ความเจริญของประเทศไทยเป็นความเจริญส่วนรวม ซึ่งเกิดจากผลงานหรือผลของการกระทำของคนทั้งชาติถือว่าทุกคนแบ่งหน้าที่กันทำประโยชน์ให้แก่ชาติตามความถนัดและความสามารถและเกื้อกูลกัน ไม่มีผู้ใดจะอยู่ได้และทำงานให้แก่ประเทศไทยได้โดยลำพังตนเอง

1. จากข้อความข้างต้นเป็นข้อความนั้นเป็นชนิดใด (วิเคราะห์ความสำคัญ)

ก. ข้อเท็จจริง	ข. ข้อคิดเห็น
ค. ข้อพิสูจน์	ง. คำอ้างอิง
2. ผู้ใดประพฤติตนไม่สอดคล้องตามข้อความข้างต้น (วิเคราะห์ความสัมพันธ์)

ก. ทนายช่วยเพื่อน ๆ ทำความสะอาดบริเวณโรงเรียนเป็นประจำทุกเช้า	ข. เข้าร่วมกิจกรรมปลูกต้นไม้ในวันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
ค. แพรวเล่นเกมสั่นไม่มีเวลาทำการบ้านที่ครูสั่ง	ง. ยื้อช่วยคุณครูทำความสะอาดห้องเรียน
3. ข้อใดต่อไปนีกล่าวถึงหลักการที่สำคัญของบทความดังกล่าว (วิเคราะห์หลักการ)

ก. ความสามัคคี	ข. ความเป็นมิตร
ค. ความดีความชั่ว	ง. ความพยายาม

จากภาพจงตอบคำถามข้อที่ 4 - 5

“อินนินทาภาเดเหมือนเทน้ำ
ไม่ชอกช้ำเหมือนเขามิตมากริดหิน
แม้องค์พระปฏิมายังรำคิน
คนเดินหรือจะสิ้นคนนินทา”

4. จากบทกลอนข้างต้น ให้ข้อคิดเกี่ยวกับเรื่องใด (วิเคราะห์ความสำคัญ)

ก. เราไม่ควรนินทาผู้อื่น	ข. การนินทาเป็นเรื่องที่ทำให้ทุกข์ใจ
ค. ถ้าเราทำความดีย่อมไม่ถูกนินทา	ง. ในโลกนี้ไม่มีใครไม่ถูกนินทา
5. จากข้อความ “ผู้ที่แข็งแกร่งคือ ผู้ที่ยึดให้กับความทุกข์ ผู้ที่มีความสุขคือผู้ที่หัวเราะให้กับอุปสรรค”
กล่าวประเภทใด(วิเคราะห์ความสำคัญ)

ก. ตัดพ้อ	ข. ประหลาดใจ
ค. ปลุกใจ	ง. ล้อเลียน

10. จากตำนานรอยพระพุทธรูปขี้ดินคือข้อเท็จจริง (วิเคราะห์ความสัมพันธ์)

- ก. การขึ้นไปมัสการรอยพระพุทธรูปมีความยากลำบากมากเพราะต้องเดินทางด้วยเท้า
- ข. หากเราขึ้นไปมัสการรอยพระพุทธรูปเชื่อว่า "ถ้าไปถึงเจ็ดครั้งก็จะได้ขึ้นสวรรค์"
- ค. ต้นกรุงรัตนโกสินทร์ใช้ทั้งเรือและช้างในการเดินทางไปมัสการรอยพระพุทธรูป
- ง. รอยพระพุทธรูปที่พระพุทธร่องค์ทรงประทับรอยไว้ที่เขาสวรรณบรรพตศักดิ์สิทธิ์มาก

อ่านบทความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 11-14

...ผู้ที่เป็นเยาวชนที่จะต้องทำหน้าที่สำหรับการรักษาบ้านเมืองต่อไป เมื่อเป็นผู้ใหญ่ เมื่ออายุถึงขั้นที่จะเรียกว่าเป็นผู้ใหญ่ ได้เล่าเรียนมาแล้ว เพื่อให้ปฏิบัติงานของชาติได้ต่อไป ก็ต้องเตรียมตัวเพื่อปฏิบัติงานนั้น ในเวลานี้ก็ต้องหาความรู้ใส่ตัวฝึกฝนจิตใจ ฝึกฝนความคิดที่ดี เพื่อให้เข้าใจ ให้มีความคิดพิจารณา ให้มีเหตุผลที่แน่นแฟ้น มีเหตุผลที่จะใช้การได้ เพื่อแยกแยะสิ่งที่ดีที่ควรทำจากสิ่งที่ไม่ดี ที่ไม่ควรทำ ฉะนั้นหน้าที่ของเยาวชนก็คือ การเรียนรู้ แล้วก็นอกจากเรียนรู้ คือ เมื่อเรียนแล้ว ก็เริ่มช่วยกันสร้างความมั่นคง แก่บ้านเมือง โดยใช้ความรู้ที่ได้มาให้เป็นประโยชน์พัฒนาบ้านเมืองให้มั่นคง...

พระบรมราโชวาทพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ

11. ใจความสำคัญของพระบรมราโชวาทที่กำหนดให้อ่านตรงกับข้อใด (วิเคราะห์ความสำคัญ)

- ก. ผู้ที่เป็นเยาวชนมีหน้าที่รักษาบ้านเมืองสืบไป
- ข. ความมั่นคงของบ้านเมืองเกิดขึ้นได้ด้วยความสามารถ
- ค. เยาวชนควรแยกแยะสิ่งที่ดีที่ควรทำจากสิ่งที่ไม่ดีที่ไม่ควรทำ
- ง. หน้าที่ของเยาวชน คือการเรียนรู้และนำความรู้มาใช้พัฒนาบ้านเมือง

12. จากพระบรมราโชวาทที่กำหนดให้อ่าน ความมั่นคงของบ้านเมืองเกิดขึ้นได้ด้วยเหตุผลในข้อใด (วิเคราะห์ความสัมพันธ์)

- ก. ความสมัครสมานสามัคคีของคนในชาติ
- ข. ความรู้ความสามารถของเยาวชนในชาติ
- ค. การฝึกฝนจิตใจของเยาวชนในชาติ
- ง. การเติบโตเป็นผู้ใหญ่ของเยาวชน

13. ความรู้ใดที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาบ้านเมืองให้มั่นคงเทียบเท่ากับความรู้ในศาสตร์ต่างๆ(วิเคราะห์หลักการ)

- ก. ความรู้เท่าทันตนเอง
- ข. ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยี
- ค. ความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างทางสังคมของประเทศ
- ง. ความรู้เกี่ยวกับลักษณะเฉพาะของทรัพยากรบุคคลภายในประเทศ

14. คำที่ขีดเส้นใต้ในประโยคใดมีความหมายว่า "ผู้ทำหน้าที่ใกล้เคียง" (วิเคราะห์ความสำคัญ)

- ก. มนัสเป็นคนกลางในบรรดาพี่น้องทั้งสามคน
- ข. แบ่งเป็น 2 ฝ่ายอย่างนี้คงต้องหาคนกลางมาช่วยแล้ว
- ค. คุณอมรชัยหรือ คนกลา่งนั้นไง นั่งอยู่ระหว่างคุณสมคิดและคุณนารี
- ง. ข่าวสารราคาแพง แต่ชาวนา ก็ยังยากจนเหมือนเดิม รวยแต่คนกลา่งนั้นแหละ

อ่านข้อความที่กำหนด แล้วตอบคำถามข้อ 15 - 17

แบคทีเรียจัดเป็นจุลินทรีย์กลุ่มใหญ่ พบจำนวนมากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับจุลินทรีย์ชนิดอื่นๆ ในหนึ่งกรัมของดินที่อุดมสมบูรณ์มีแบคทีเรียมากถึงหนึ่งแสนถึงพันล้านโคโลนีต่อกรัมดิน มีหน้าที่ย่อยสลายซากพืชซากสัตว์ ผลิตฮิวมัส เปลี่ยนแปลงแร่ธาตุในดินให้เป็นประโยชน์ต่อสิ่งมีชีวิตทั้งจุลินทรีย์และพืช แบคทีเรียบางชนิดเป็นโรคพืช แบคทีเรียที่พบในดินโดยทั่วไปมีรูปร่าง 3 แบบ คือ แบบกลุ่ม แบบแท่ง และแบบเกลียว แบคทีเรียเจริญเติบโตและเพิ่มจำนวนอย่างรวดเร็วในดินที่มีอินทรีย์วัตถุ มีความชื้นพอสมควร และค่าความเป็นกรดต่างอยู่ระหว่าง 5.5-9 บริเวณรากพืชจะพบแบคทีเรียมากกว่าในบริเวณที่ไกลออกไป กิจกรรมของแบคทีเรียในดินมีมากมายแต่ที่มีความสำคัญต่อระบบนิเวศ คือ การเป็นผู้ย่อยสลายอินทรีย์วัตถุในดินทำให้อยู่ในรูปที่พืชสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ ทำให้เกิดกระบวนการตรึงไนโตรเจนในดิน เป็นต้น แบคทีเรียที่พบและสามารถนำมาใช้ประโยชน์ เช่น *Pseudomonas* sp., *Rhizobium* sp., *Bacillus* sp. เป็นต้น

15. ข้อความใดเป็นบริบทอธิบายความหมายของคำว่า “กิจกรรมของเชื้อจุลินทรีย์ในดิน” (วิเคราะห์ความสำคัญ)
 - ก. แบคทีเรียเจริญเติบโตและเพิ่มจำนวนอย่างรวดเร็ว
 - ข. แบคทีเรียจัดเป็นจุลินทรีย์กลุ่มใหญ่พบจำนวนมากที่สุด
 - ค. ย่อยสลายอินทรีย์วัตถุในดินทำให้อยู่ในรูปที่พืชนำไปใช้ประโยชน์ได้
 - ง. แบคทีเรียที่พบในดินมีรูปร่าง 3 แบบ คือ แบบกลม แบบแท่ง และแบบเกลียว
16. หากดินขาดแบคทีเรียสิ่งมีชีวิตในข้อใดจะได้รับผลกระทบมากที่สุด (วิเคราะห์ความสัมพันธ์)
 - ก. มนุษย์
 - ข. เชื้อรา
 - ค. พืช
 - ง. สัตว์
17. ข้อใดคือปัจจัยที่ทำให้แบคทีเรียในดินเจริญเติบโตได้ดี(วิเคราะห์หลักการ)
 - ก. แสง
 - ข. ความชื้น
 - ค. ปริมาณดิน
 - ง. แร่ธาตุ

อ่านข้อความที่กำหนด แล้วตอบคำถามข้อ 18-19

ไฟว์สตาร์ เครื่องปรับอากาศความเย็นเหนือระดับ (ได้รับการรับรองมาตรฐานอุตสาหกรรมจากสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม เลขที่ มอก. 69-2535) เครื่องปรับอากาศไฟว์สตาร์ สกายแอร์แบบ 4 ทิศทาง รุ่น FHC 35 สวยงามเข้ากับทุกสไตล์ ผลิตโดยบริษัท สยามแอร์จำกัด โทร 02-216-1410-4

ไฟว์สตาร์ คิดห่วงใยผิวโลก

18. นักเรียนจะตัดสินใจซื้อเครื่องปรับอากาศไฟว์สตาร์ด้วยเหตุผลในข้อใด (วิเคราะห์ความสำคัญ)
 - ก. คำโฆษณาระบุว่า “ให้ความเย็นแบบ 4 ทิศทาง”
 - ข. ผู้ผลิตคำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อมนุษย์และโลก
 - ค. ผลิตภัณฑ์มีความสวยงาม เหมาะสมกับที่อยู่อาศัยทุกรูปแบบ
 - ง. ผลิตภัณฑ์ได้รับการรับรองจากสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
19. จากบทความข้างต้นใช้หลักการเขียนตามข้อใด(วิเคราะห์หลักการ)
 - ก. การเขียนเรียงความ
 - ข. การเขียนจดหมาย
 - ค. การเขียนโฆษณา
 - ง. การเขียนรายงาน

อ่านบทความที่กำหนด แล้วตอบคำถามข้อ 20-21

หมวกนิรภัย ความปลอดภัยของผู้ใช้จักรยานยนต์การเลือกใช้หมวกนิรภัย>>>

1. ควรเลือกใช้หมวกนิรภัยที่มีเครื่องหมายมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (มอก.)
2. เลือกขนาดของหมวกให้พอดีกับขนาดของศีรษะโดยการทดลองสวมหมวกนิรภัย คาดสายรัดคางให้แน่น และผลักหมวกไปทางด้านหน้าและด้านหลัง ถ้าหมวกเลื่อนขึ้นไปจนถึงกลางศีรษะหรือมากกว่านั้น ควรเปลี่ยนขนาดของหมวกใหม่ให้พอดี
3. เลือกหมวกนิรภัยที่มีสีสดใส เพื่อช่วยให้ผู้ขับขี่รถอื่นๆ มองเห็นได้ชัดเจนโดยเฉพาะกลางคืน
4. ควรเปลี่ยนหมวกนิรภัยใหม่ทุก 3-5 ปี เนื่องจากการเสื่อมอายุการใช้งาน หรือหมวกที่เคยได้รับการกระแทกมาแล้ว ควรเปลี่ยนใหม่เช่นกัน

“เพื่อความปลอดภัย สวมหมวกนิรภัยทุกครั้งที่ขับขี่”

20. บุคคลใดเลือกซื้อหมวกนิรภัยได้สอดคล้องกับคำแนะนำมากที่สุด (วิเคราะห์ความสัมพันธ์)
- ก. สมิตร์ เลือกซื้อหมวกนิรภัยตามคำแนะนำจากเจ้าของร้าน
 - ข. สุวิทย์ เลือกซื้อหมวกนิรภัยที่มีสีดำ เพื่อให้ใช้ได้ทุกสถานการณ์
 - ค. สุภาพ เลือกซื้อหมวกนิรภัยที่มีเครื่องหมายรับรองมาตรฐานอุตสาหกรรม
 - ง. สุกิจ เลือกซื้อหมวกนิรภัยที่มีขนาดใหญ่กว่าศีรษะ เพื่อให้ใช้ได้ระยะเวลานาน
21. จากบทความข้างต้นข้อใดกล่าวถึงหลักการเลือกซื้อหมวกนิรภัยไม่ถูกต้อง(วิเคราะห์หลักการ)
- ก. ควรเลือกหมวกนิรภัยที่มีสีสดใส
 - ข. ควรซื้อหมวกนิรภัยที่มีขนาดใหญ่และราคาแพง
 - ค. ควรเลือกใช้หมวกนิรภัยที่มีเครื่องหมาย (มอก.)
 - ง. ควรเปลี่ยนหมวกนิรภัยใหม่ทุก 3-5 ปี

อ่านบทร้อยกรองที่กำหนด แล้วตอบคำถามข้อ 22

คนใดตะพ้อทั้ง	มารดา
อันทุพพลชรา-	ภาพแล้ว
ขับไล่ไปมีปรา-	ฉินทร
คนตั่งนี้ฤๅแล้ว	คลาตพันไถยน์

22. บทร้อยกรองนี้ มุ่งสอนให้บุคคลมีคุณสมบัติตรงกับข้อใดมากที่สุด (วิเคราะห์ความสำคัญ)
- ก. ความมีเมตตาปรานี
 - ข. ความมีระเบียบวินัย
 - ค. ความซื่อสัตย์
 - ง. ความกตัญญู

อ่านข้อความที่กำหนด แล้วตอบคำถามข้อ 23

ผู้ใหญ่บ้านมองหน้าซีดเซียวของลูกบ้านก่อนถามว่า “แกแน่ใจนะว่า ตีนแมวขึ้นบ้านแก ไม่ใช่ขโมยของไปขายเอง แล้วบอกเมียว่าถูกขโมย” “โธ่ ผู้ใหญ่ ฉันจะไปโกหกทำไม ฉันมันโชคร้ายจริงๆ วันก่อนเข้าไปในตลาดดันโดนมือกาवल้วงกระเป๋าเลื้อยหยิบเงินค่ากับข้าวไปอีก” “เออๆ แกไปรดน้ำมนต์บ้างก็ตื่นะ” ผู้ใหญ่บ้านสรุปอย่างอ่อนใจ

23. ข้อความที่กำหนดให้ปรากฏคำที่มีความหมายเปรียบเทียบคือคำใด (วิเคราะห์ความสัมพันธ์)

- ก. ตีนแมว มือกา
- ข. ตีนแมว รดน้ำมนต์
- ค. ตีนแมว มือกา อ่อนใจ
- ง. ตีนแมว มือกา รดน้ำมนต์

อ่านบทความที่กำหนด แล้วตอบคำถามข้อ 24 - 25

การใช้เครื่องซักผ้าให้ถูกวิธีและประหยัดพลังงาน

1. แช่ว้างก่อนเข้าเครื่อง อย่างน้อย 30 นาที
2. ซักผ้าตามพิกัดของเครื่อง ควรซักผ้าเมื่อมีผ้าจำนวนพอเพียงกับการซักหนึ่งครั้ง
3. ตั้งปริมาณน้ำและผงซักฟอกให้พอเหมาะกับจำนวนผ้าที่ซัก
4. เครื่องซักผ้าแบบฝาหน้า เหมาะสำหรับซักผ้าปริมาณมาก
5. หมั่นตรวจสอบสายดินและหมั่นทดสอบไฟรั่ว ด้วยไขควงทดสอบกระแสไฟฟ้าอยู่เสมอ
6. ตรวจสอบกระเป๋าค้นหาเงินเหรียญ เข็มหมุด เข็มกลัด หรือสิ่งอื่นๆ ที่อาจเป็นอันตรายต่อเครื่องซักผ้า

24. จากบทความข้างต้นบุคคลใดซักผ้าไม่ถูกต้องตามวิธีการใช้เครื่องซักผ้า (วิเคราะห์ความสัมพันธ์)

- ก. บอล ตรวจนับปริมาณผ้าเพื่อไม่ให้เกินจากน้ำหนักที่เครื่องรับได้
- ข. บาส หมั่นทดสอบไฟรั่วด้วยการใช้ไขควงทดสอบกระแสไฟฟ้า
- ค. บอย ตั้งปริมาณน้ำและผงซักฟอกตามพิกัดที่เครื่องระบุ
- ง. แบงค์ แช่ว้าง 30 นาที ก่อนนำเข้าเครื่องซัก

25. ข้อใดไม่ใช่หลักการใช้เครื่องซักผ้าอย่างถูกวิธี (วิเคราะห์หลักการ)

- ก. หมั่นตรวจสอบสายดินและหมั่นทดสอบไฟรั่ว
- ข. ตั้งปริมาณน้ำและผงซักฟอกให้พอเหมาะกับจำนวนผ้าที่ซัก
- ค. แช่ว้างก่อนเข้าเครื่อง อย่างน้อย 30 นาที
- ง. ซักผ้าเกินพิกัดของเครื่องซักผ้า

อ่านบทความที่กำหนด แล้วตอบคำถามข้อ 26

.....ตามโอกาสได้คุยกับพระสงฆ์รูปหนึ่งผู้ฝึกสมาธิมานานหลายสิบปี ท่านใช้เวลาทั้งชีวิตเพ่งไปที่จิตเจดีย์ด้วยภาวะจิตสงบ ตาจึงขอให้ท่านบอกตา “จิตใจของท่านเป็นเช่นไรครับ” “บางครั้งก็สงบนิ่ง” ท่านตอบ “บางครั้งก็เหมือนน้ำนิ่ง และบางครั้งก็เหมือนแสงจ้า เป็นเช่นนั้นเอง” ข้างต่างจากคำตอบที่คาดไว้เหลือเกิน เพราะพระสงฆ์ที่ฝึกปฏิบัติมาอย่างยาวนานควรจะตอบว่าจิตใจของท่านเยือกเย็น สงบสุข ดังเช่นบ่อน้ำที่ไม่กระเพื่อมไหวไม่วิวหรือ ท่าทางภายนอกของท่านดูสงบและสำรวมอย่างมาก ท่านไม่ได้ฝึกควบคุมพลังของจิตใจให้สำรวมเช่นเดียวกับร่างกายหรือ เห็นได้ชัดว่าท่านไม่ได้ทำเช่นนั้น ท่านมีความซื่อสัตย์และอ่อนน้อมถ่อมตนที่บอกตาถึงสิ่งซึ่งเป็นจริงยิ่งกว่า จิตใจของท่านเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ท่านสามารถเฝ้ามองจิตใจเดินทางจากภาวะน้ำนิ่งไปยังแสงจ้าและกลับมาได้ แต่มันไม่ใช่สิ่งที่ท่านจะควบคุมได้.....

ดวงตาของคนที่เรารัก : ติตารัตน์ เจริญชัยชนะ (แปล)

26. จากบทความข้างต้น ข้อใดคือหลักการที่สำคัญในการฝึกสมาธิ (วิเคราะห์หลักการ)

- ก. การเรียนรู้จิตใจของผู้อื่น
- ข. การนั่งสมาธิเป็นเวลานาน
- ค. การฝึกฝนจิตใจของตนเอง
- ง. การรู้เท่าทันจิตใจของตนเอง

อ่านนิทานที่กำหนด แล้วตอบคำถามข้อ 27-28

ลาเมื่อได้ทำงานอยู่ในสวนผลไม้ ลาก็รู้สึกว่ามันต้องทำงานหนัก และตนนั้นก็ได้อาหารไม่คุ้มกับที่ตนทำงาน ลาก็ไปกราบทูลขอพระอิศวรให้หาเจ้านายให้ใหม่ให้ตนพระอิศวรทรงรำคาญจึงสั่งไปอยู่กับช่างปั้นหม้อลาต้องขุดดินที่ หนักมากเป็นระยะทางไกลๆ ทุกวันก็เหนื่อยไม่ไหว จึงได้ขอร้องให้พระอิศวรช่วยตนอีกเป็นครั้งสุดท้าย คราวนี้ลาไปทำงานที่โรงฟอกหนัง ลาคต้องทำงานหนักกว่าเดิมอีกหลายเท่าตัว จนลาคานึกได้ว่าอยู่ที่สวนผลไม้กับเจ้านายคนแรกนั้นก็สบายหนักหนาเมื่อเทียบกับที่นี่ และเจ้าลาซี้เบื่อกยิ่งได้รู้ อีกด้วยว่า อยู่ที่นี่ถ้ามันทำงานจะต้องทำงานจนตายและเมื่อตายแล้วก็ต้องถูกลูกหนังไปฟอกขายต่อเป็นแน่แท้

27. การกระทำของลาคสอดคล้องกับสำนวนสุภาษิตในข้อใด (วิเคราะห์ความสัมพันธ์)

- ก. เลื่อนนกมกได้แระ
- ข. ข้าสองเจ้าบ่าวสองนาย
- ค. ข้าเก่าแต่เลี้ยย
- ง. กบเลือกนาย

28. นิทานเรื่องนี้ให้ข้อคิดเกี่ยวกับคุณธรรมในข้อใด (วิเคราะห์หลักการ)

- ก. ความพอเพียง
- ข. ความซื่อสัตย์
- ค. ความอดทน
- ง. ความเมตตากรุณา

29. แต่ละคนจะมีขนาดพุงไม่เท่ากัน ไม่ว่ามีพุงขนาดใดจะใช้หลักการนี้เหมือนกันได้หรือไม่ เพราะเหตุใด (วิเคราะห์หลักการ)

- ก. ใช้ได้ เป็นหลักการที่ สสส. แนะนำ น่าเชื่อถือ
- ข. ใช้ได้ หากออกกำลังกายสม่ำเสมอพุงจะค่อยๆ ลดลงเอง
- ค. ใช้ไม่ได้ แต่ละคนมีขนาดพุงไม่เท่ากัน ไม่ใช่ควรหลักการเดียวกัน
- ง. ใช้ไม่ได้ คนที่มีพุงใหญ่ควรเพิ่มเวลาในการทำกิจกรรมให้มากกว่านี้

30. หากนักเรียนสายตาสั้น จะมีวิธีเลือกคอนเทคเลนส์อย่างไร (วิเคราะห์ความสัมพันธ์)

- ก. เลือกคอนเทคเลนส์ในร้านที่เชื่อถือได้ ยี่ห้อที่ได้มาตรฐาน
- ข. เลือกยี่ห้อเดียวกับเพื่อนที่ใส่คอนเทคเลนส์เป็นประจำ
- ค. เลือกคอนเทคเลนส์ราคาถูกในร้านสะดวกซื้อ
- ง. เลือกคอนเทคเลนส์แบบใส่วันเดียวทิ้ง

เฉลยแบบทดสอบการคิดวิเคราะห์ ก่อนเรียนและหลังเรียน

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ข้อ	คำตอบ	ข้อ	คำตอบ	ข้อ	คำตอบ
1.	ข.	11.	ง.	21.	ข.
2.	ค.	12.	ข.	22.	ง.
3.	ก.	13.	ก.	23.	ก.
4.	ง.	14.	ข.	24.	ก.
5.	ค.	15.	ค.	25.	ง.
6.	ก.	16.	ค.	26.	ง.
7.	ง.	17.	ข.	27.	ก.
8.	ข.	18.	ง.	28.	ค.
9.	ค.	19.	ค.	29.	ข.
10.	ก.	20.	ค.	30.	ก.

แบบทดสอบการคิดวิเคราะห์ หลังเรียน

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

คำชี้แจง แบบทดสอบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ 30 คะแนน ใช้เวลาทำแบบทดสอบ 50 นาที
ให้นักเรียนเลือกฝนด้วยดินสอลงใน ☐ ข้อที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

ชื่อ-สกุล		ชั้น	
วันที่		วิชา	

ข้อสอบ
ชุดที่
 1 ☐
 2 ☐
 3 ☐
 4 ☐
 5 ☐

	เลขที่		
		■ ก ข ค ง จ ■	■ ก ข ค ง จ ■
1		☐	11 ☐
2		☐	12 ☐
3		☐	13 ☐
4		☐	14 ☐
5		☐	15 ☐
6		☐	16 ☐
7		☐	17 ☐
8		☐	18 ☐
9		☐	19 ☐
0		☐	20 ☐
		■ ก ข ค ง จ ■	■ ก ข ค ง จ ■
		21 ☐	41 ☐
		22 ☐	42 ☐
		23 ☐	43 ☐
		24 ☐	44 ☐
		25 ☐	45 ☐
		26 ☐	46 ☐
		27 ☐	47 ☐
		28 ☐	48 ☐
		29 ☐	49 ☐
		30 ☐	50 ☐

**แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอน
แบบใช้โครงงานเป็นฐาน เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1**

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ให้ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียน

ระดับ 5 หมายถึง นักเรียนพึงพอใจมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง นักเรียนพึงพอใจมาก

ระดับ 3 หมายถึง นักเรียนพึงพอใจปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง นักเรียนพึงพอใจน้อย

ระดับ 1 หมายถึง นักเรียนพึงพอใจน้อยที่สุด

ข้อที่	รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
1. ด้านบรรยากาศการจัดการเรียนรู้						
1.1	บรรยากาศของการเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม					
1.2	บรรยากาศของการเรียนทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน					
1.3	บรรยากาศของการเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนทำกิจกรรมได้อย่างอิสระ					
1.4	บรรยากาศของการเรียนทำให้นักเรียนเกิดความคิดที่หลากหลาย					
1.5	บรรยากาศของการเรียนทำให้นักเรียนเกิดความสนุกสนานในการเรียนรู้					
1.6	บรรยากาศของการเรียนส่งเสริมการยอมรับฟังความเห็นข้างมาก (ประชาธิปไตย)					
2. ด้านกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน						
2.1	กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับเนื้อหา					
2.2	กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความรู้ความคิด					
2.3	กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมการคิดและตัดสินใจ					
2.4	กิจกรรมการเรียนรู้ทำให้นักเรียนมีโอกาสแสดงความคิดเห็น และกล้า นำเสนองานหน้าชั้นเรียน					
2.5	กิจกรรมการเรียนรู้ทำให้นักเรียนเข้าใจในเนื้อหามากขึ้น					
2.6	กิจกรรมการเรียนรู้สนุกและน่าสนใจ					
2.7	กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้นักเรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม					
3. ด้านการวัดและประเมินผล						
3.1	มีการวัดประเมินผลที่หลากหลายและเหมาะสมกับผู้เรียน					
3.2	การวัดประเมินผลตรงกับจุดประสงค์การเรียนรู้					
3.3	นักเรียนมีส่วนร่วมในการวัดประเมินผล					

ข้อที่	รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
4. ด้านประโยชน์ที่ได้รับ						
4.1	การจัดการเรียนรู้ทำให้เข้าใจเนื้อหาได้ง่ายขึ้น					
4.2	การจัดการเรียนรู้ช่วยให้ผู้เรียนสร้างความรู้ ความเข้าใจด้วยตนเองได้					
4.3	กิจกรรมการเรียนการสอนนี้ทำให้ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้					
4.4	การจัดการเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนมีความกล้าแสดงออกมากขึ้น					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ค
การวิเคราะห์หาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้
- ผลการประเมินแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- ผลการประเมินแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์
- ผลการประเมินแบบสอบถามความพึงพอใจ

ตาราง 18 ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน

รายการประเมิน	ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ที่				
	1	2	3	4	5
สาระสำคัญ					
1. สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตร	5	5	5	5	5
2. เหมาะสมกับวัยของนักเรียน	5	5	5	5	5
3. มีความชัดเจนเข้าใจง่าย	5	5	5	5	5
จุดประสงค์การเรียนรู้					
4. ประเมินผลได้	5	5	4.80	4.80	5
5. เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	5	5	5	5	5
6. สามารถที่จะสอนให้บรรลุพฤติกรรมได้	5	5	5	5	5
สาระการเรียนรู้					
7. ความถูกต้อง	5	5	5	5	5
8. มีประโยชน์	5	5	5	5	5
9. มีความเหมาะสมกับผู้เรียน	5	5	5	5	5
10. สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	5	5
กระบวนการจัดการเรียนรู้					
11. ได้รับความสนใจของผู้เรียน	5	5	5	4.60	5
12. เรียงลำดับกิจกรรมให้เหมาะสม	5	5	4.80	5	5
13. สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	5	5
14. สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	5	5	5	5	5
15. เหมาะสมกับเวลาที่กำหนดในแต่ละแผน	5	5	4.60	4.80	5
16. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้	5	5	5	5	5
สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้					
17. สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	4.80	4.80	4.80	4.80	4.80
18. ได้รับความสนใจของผู้เรียน	5	5	5	5	5

ตาราง 18 (ต่อ)

รายการประเมิน	ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ที่				
	1	2	3	4	5
19. สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	5	5
20. เหมาะสมกับระดับขั้นของผู้เรียน	5	5	5	5	5
การวัดผลและประเมินผล					
21. สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	5	5	5	4.80	5
22. สอดคล้องกับตัวชี้วัดและจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	5	5
23. ส่งเสริมการวัดพุทธิพิสัย จิตพิสัยและทักษะพิสัย	5	5	5	5	5
24. การวัดที่ระบุไว้ว่าสามารถประเมินได้	5	5	5	5	5
25. ใช้เครื่องมือวัดผลได้เหมาะสม	5	5	5	5	5
รวม	124.80	124.80	124.00	123.80	124.80
เฉลี่ย	4.99	4.99	4.96	4.95	4.99
รวมเฉลี่ย ทั้ง 5 แผน	4.97				
แปลผล	เหมาะสมมากที่สุด .				

จากตาราง 18 พบว่า ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.99 คะแนน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.99 คะแนน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.96 คะแนน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.95 คะแนน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.99 คะแนน รวมคะแนนเฉลี่ยทั้ง 5 แผน เท่ากับ 4.97 คะแนน มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

พูน ปณ จิต ชีเว

ตาราง 19 ผลการประเมินความสอดคล้อง (IOC) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ข้อสอบ ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ผลรวม	IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
7	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	+1	0	4	0.8	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
11	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
12	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
13	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
14	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
15	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
16	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
17	+1	+1	0	0	+1	3	0.6	ใช้ได้
18	+1	+1	+1	+1	0	4	0.8	ใช้ได้
19	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
20	0	+1	0	+1	+1	3	0.6	ใช้ได้
21	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
22	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
23	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
24	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ตาราง 19 (ต่อ)

ข้อสอบ ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ผลรวม	IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
25	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
26	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
27	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
28	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้
29	+1	+1	0	+1	0	3	0.6	ใช้ได้
30	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
31	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
32	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
33	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
34	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
35	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
36	0	+1	0	+1	+1	3	0.6	ใช้ได้
37	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้
38	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
39	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
40	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
41	+1	0	0	+1	+1	3	0.6	ใช้ได้
42	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
43	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
44	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
45	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

จากตาราง 19 พบว่า ผลการประเมินความสอดคล้อง (IOC) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.6-1 คะแนน แปลผลได้ว่า ใช้ได้ 45 ข้อ

ตาราง 20 ค่าความยาก (P) ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (B-index) ที่เข้าเกณฑ์และความเชื่อมั่น r_{cc}
ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ข้อ	ค่าความยากง่าย (P)	แปลผล	ค่าอำนาจจำแนก (B-index)	แปลผล
1	0.76	ใช้ได้	0.33	ใช้ได้
2	0.65	ใช้ได้	0.61	ใช้ได้
3	0.65	ใช้ได้	0.61	ใช้ได้
4	0.65	ใช้ได้	0.86	ใช้ได้
5	0.76	ใช้ได้	0.57	ใช้ได้
6	0.82	ใช้ไม่ได้	0.43	ใช้ได้
7	0.65	ใช้ได้	0.37	ใช้ได้
8	0.82	ใช้ไม่ได้	0.43	ใช้ได้
9	0.65	ใช้ได้	0.61	ใช้ได้
10	0.82	ใช้ไม่ได้	0.43	ใช้ได้
11	0.65	ใช้ได้	0.37	ใช้ได้
12	0.65	ใช้ได้	0.13	ใช้ไม่ได้
13	0.59	ใช้ได้	0.27	ใช้ได้
14	0.59	ใช้ได้	0.51	ใช้ได้
15	0.41	ใช้ได้	-0.03	ใช้ไม่ได้
16	0.47	ใช้ได้	0.07	ใช้ไม่ได้
17	0.71	ใช้ได้	0.23	ใช้ได้
18	0.71	ใช้ได้	0.23	ใช้ได้
19	0.59	ใช้ได้	0.27	ใช้ได้
20	0.82	ใช้ไม่ได้	0.19	ใช้ไม่ได้
21	0.59	ใช้ได้	0.27	ใช้ได้
22	0.59	ใช้ได้	0.27	ใช้ได้
23	0.65	ใช้ได้	0.37	ใช้ได้
24	0.47	ใช้ได้	0.07	ใช้ไม่ได้
25	0.71	ใช้ได้	0.71	ใช้ได้

ตาราง 20 (ต่อ)

ข้อ	ค่าความยากง่าย (P)	แปลผล	ค่าอำนาจจำแนก (B-index)	แปลผล
26	0.53	ใช้ได้	0.41	ใช้ได้
27	0.53	ใช้ได้	0.41	ใช้ได้
28	0.47	ใช้ได้	0.31	ใช้ได้
29	0.47	ใช้ได้	0.07	ใช้ไม่ได้
30	0.29	ใช้ได้	0.26	ใช้ได้
31	0.59	ใช้ได้	0.27	ใช้ได้
32	0.53	ใช้ได้	0.41	ใช้ได้
33	0.47	ใช้ได้	-0.17	ใช้ไม่ได้
34	0.53	ใช้ได้	-0.07	ใช้ไม่ได้
35	0.41	ใช้ได้	0.21	ใช้ได้
36	0.59	ใช้ได้	0.03	ใช้ไม่ได้
37	0.47	ใช้ได้	0.31	ใช้ได้
38	0.53	ใช้ได้	0.41	ใช้ได้
39	0.47	ใช้ได้	0.56	ใช้ได้
40	0.65	ใช้ได้	0.37	ใช้ได้
41	0.71	ใช้ได้	0.23	ใช้ได้
42	0.53	ใช้ได้	0.41	ใช้ได้
43	0.71	ใช้ได้	0.71	ใช้ได้
44	0.47	ใช้ได้	-0.17	ใช้ไม่ได้
45	0.65	ใช้ได้	-0.11	ใช้ไม่ได้

จากตาราง 20 พบว่า ค่าความยากง่าย (P) อยู่ระหว่าง 0.29 – 0.82 ค่าอำนาจจำแนก (B-index) อยู่ระหว่าง -0.17 – 0.86

ตาราง 21 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากแบบทดสอบจำนวน 40 ข้อ

จำนวนคน	X_i	X_i^2	$X_i - C$	$(X_i - C)^2$
1	29	841	9	81
2	27	729	7	49
3	31	961	11	121
4	27	729	7	49
5	17	289	-3	9
6	35	1225	15	225
7	17	289	-3	9
8	15	225	-5	25
9	13	169	-7	49
10	16	256	-4	16
11	31	961	11	121
12	34	1156	14	196
13	29	841	9	81
14	17	289	-3	9
15	16	256	-4	16
16	27	729	7	49
17	29	841	9	81
Σ	410	10786		1186

โดยสูตรของ โลเวท (Lovett) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545) หาค่าความเชื่อมั่นแบบทดสอบ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบอิงเกณฑ์ จากผลการสอบหลังเรียน กลุ่ม Try-Out มีสูตรดังนี้

$$r_{cc} = 1 - \frac{K \sum x_i - \sum x_i^2}{(K - 1) \sum (x_i - c)^2}$$

คะแนนเกณฑ์ หรือจุดตัดของแบบทดสอบ $C = 20$

$$r_{cc} = 1 - \frac{40(410) - (10786)}{(40 - 1) \times 1186}$$

$$r_{cc} = 1 - \frac{16400 - 10786}{46254}$$

$$r_{cc} = 1 - 0.12$$

$$r_{cc} = 0.88$$

ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับเท่ากับ 0.88

ตาราง 22 ผลการประเมินความสอดคล้อง (IOC) แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์

ข้อสอบ ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ผลรวม	IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	+1	0	4	0.8	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
5	+1	0	0	+1	+1	3	0.6	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
9	+1	+1	0	+1	0	3	0.6	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
11	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
12	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
13	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
14	+1	+1	0	0	+1	3	0.6	ใช้ได้
15	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
16	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้
17	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
18	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
19	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
20	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
21	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
22	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
23	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้
24	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
25	+1	0	+1	0	+1	3	0.6	ใช้ได้

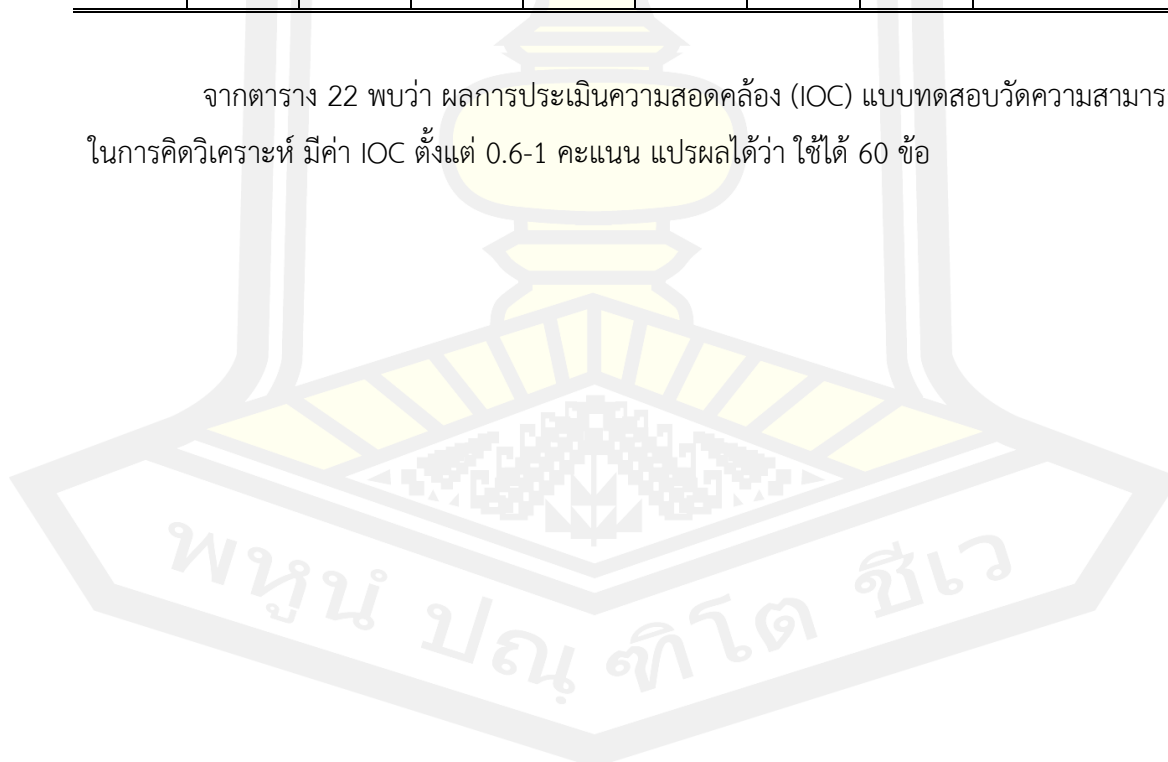
ตาราง 22 (ต่อ)

ข้อสอบ ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ผลรวม	IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
26	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
27	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
28	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
29	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
30	+1	0	+1	0	+1	3	0.6	ใช้ได้
31	0	+1	0	+1	+1	3	0.6	ใช้ได้
32	0	0	+1	+1	+1	3	0.6	ใช้ได้
33	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
34	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
35	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
36	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
37	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
38	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
39	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
40	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
41	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
42	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
43	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
44	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
45	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
46	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
47	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
48	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
49	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
50	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ตาราง 22 (ต่อ)

ข้อสอบ ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ผลรวม	IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
51	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
52	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
53	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
54	0	+1	0	+1	+1	3	0.6	ใช้ได้
55	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
56	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
57	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
58	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
59	0	0	+1	+1	+1	3	0.6	ใช้ได้
60	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

จากตาราง 22 พบว่า ผลการประเมินความสอดคล้อง (IOC) แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.6-1 คะแนน แปลผลได้ว่า ใช้ได้ 60 ข้อ

ตาราง 23 ค่าความยาก (P) ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (B-index) ที่เข้าเกณฑ์และความเชื่อมั่น r_{cc}
ของแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ข้อ	ค่าความยากง่าย (P)	แปลผล	ค่าอำนาจจำแนก (B-index)	แปลผล
1	0.76	ใช้ได้	-0.05	ใช้ไม่ได้
2	0.82	ใช้ไม่ได้	0.82	ใช้ได้
3	0.59	ใช้ได้	0.59	ใช้ได้
4	0.76	ใช้ได้	0.76	ใช้ได้
5	0.59	ใช้ได้	0.59	ใช้ได้
6	0.71	ใช้ได้	0.71	ใช้ได้
7	0.71	ใช้ได้	0.71	ใช้ได้
8	0.82	ใช้ไม่ได้	0.82	ใช้ได้
9	0.76	ใช้ได้	0.76	ใช้ได้
10	0.59	ใช้ได้	0.59	ใช้ได้
11	0.76	ใช้ได้	0.76	ใช้ได้
12	0.88	ใช้ไม่ได้	0.88	ใช้ได้
13	0.65	ใช้ได้	0.65	ใช้ได้
14	0.76	ใช้ได้	0.76	ใช้ได้
15	0.59	ใช้ได้	0.59	ใช้ได้
16	0.71	ใช้ได้	0.71	ใช้ได้
17	0.82	ใช้ไม่ได้	0.82	ใช้ได้
18	0.59	ใช้ได้	0.59	ใช้ได้
19	0.71	ใช้ได้	0.71	ใช้ได้
20	0.76	ใช้ได้	0.76	ใช้ได้
21	0.65	ใช้ได้	0.65	ใช้ไม่ได้
22	0.76	ใช้ได้	0.76	ใช้ได้
23	0.76	ใช้ได้	0.76	ใช้ได้
24	0.71	ใช้ได้	0.71	ใช้ไม่ได้
25	0.65	ใช้ได้	0.65	ใช้ได้
26	0.65	ใช้ได้	0.65	ใช้ไม่ได้

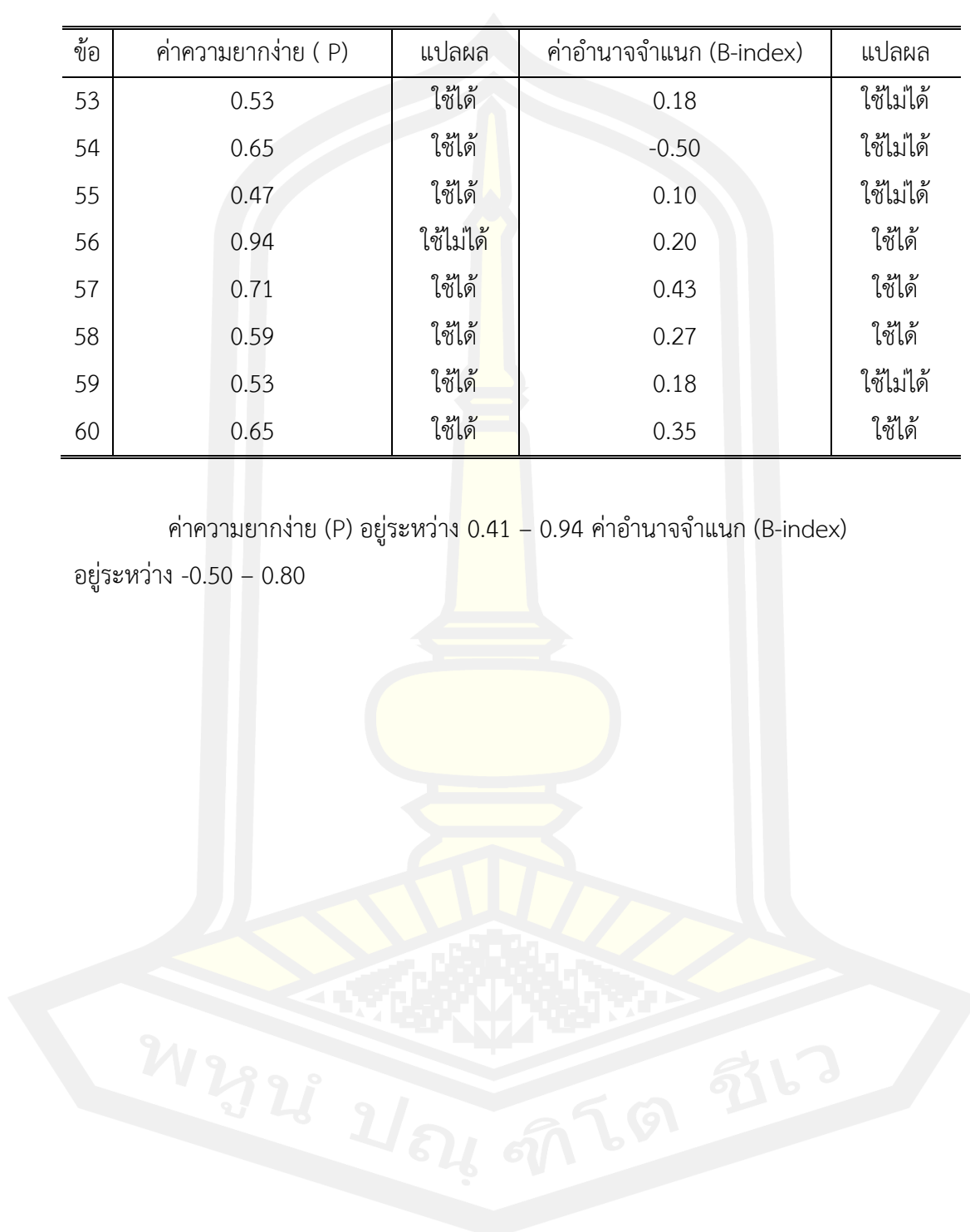
ตาราง 23 (ต่อ)

ข้อ	ค่าความยากง่าย (P)	แปลผล	ค่าอำนาจจำแนก (B-index)	แปลผล
27	0.53	ใช้ได้	0.53	ใช้ได้
28	0.65	ใช้ได้	0.65	ใช้ได้
29	0.53	ใช้ได้	0.47	ใช้ได้
30	0.65	ใช้ได้	0.35	ใช้ได้
31	0.76	ใช้ได้	0.80	ใช้ได้
32	0.76	ใช้ได้	0.52	ใช้ได้
33	0.71	ใช้ได้	0.72	ใช้ได้
34	0.76	ใช้ได้	-0.05	ใช้ไม่ได้
35	0.71	ใช้ได้	0.43	ใช้ได้
36	0.59	ใช้ได้	0.27	ใช้ได้
37	0.59	ใช้ได้	0.27	ใช้ได้
38	0.41	ใช้ได้	0.02	ใช้ไม่ได้
39	0.53	ใช้ได้	0.47	ใช้ได้
40	0.53	ใช้ได้	0.18	ใช้ไม่ได้
41	0.76	ใช้ได้	0.23	ใช้ได้
42	0.47	ใช้ได้	0.10	ใช้ไม่ได้
43	0.65	ใช้ได้	0.35	ใช้ได้
44	0.71	ใช้ได้	0.43	ใช้ได้
45	0.76	ใช้ได้	0.23	ใช้ได้
46	0.71	ใช้ได้	0.15	ใช้ไม่ได้
47	0.76	ใช้ได้	0.52	ใช้ได้
48	0.76	ใช้ได้	0.23	ใช้ได้
49	0.65	ใช้ได้	0.35	ใช้ได้
50	0.65	ใช้ได้	0.35	ใช้ได้
51	0.76	ใช้ได้	-0.05	ใช้ไม่ได้
52	0.47	ใช้ได้	0.38	ใช้ได้

ตาราง 23 (ต่อ)

ข้อ	ค่าความยากง่าย (P)	แปลผล	ค่าอำนาจจำแนก (B-index)	แปลผล
53	0.53	ใช้ได้	0.18	ใช้ไม่ได้
54	0.65	ใช้ได้	-0.50	ใช้ไม่ได้
55	0.47	ใช้ได้	0.10	ใช้ไม่ได้
56	0.94	ใช้ไม่ได้	0.20	ใช้ได้
57	0.71	ใช้ได้	0.43	ใช้ได้
58	0.59	ใช้ได้	0.27	ใช้ได้
59	0.53	ใช้ได้	0.18	ใช้ไม่ได้
60	0.65	ใช้ได้	0.35	ใช้ได้

ค่าความยากง่าย (P) อยู่ระหว่าง 0.41 – 0.94 ค่าอำนาจจำแนก (B-index)
อยู่ระหว่าง -0.50 – 0.80

ตาราง 24 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ จากแบบทดสอบ
จำนวน 30 ข้อ

จำนวนคน	X_i	X_i^2	$X_i - C$	$(X_i - C)^2$
1	25	625	10	100
2	23	529	8	64
3	9	81	-6	36
4	27	729	12	144
5	21	441	6	36
6	25	625	10	100
7	22	484	7	49
8	14	196	-1	1
9	12	144	-3	9
10	18	324	3	9
11	29	841	14	196
12	28	784	13	169
13	29	841	14	196
14	10	100	-5	25
15	16	256	1	1
16	24	576	9	81
17	23	529	8	64
Σ	355	8105		1280

โดยสูตรของ โลเวท (Lovett) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545) หาค่าความเชื่อมั่นแบบทดสอบวัด
ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ แบบอิงเกณฑ์ จากผลการสอบหลังเรียน กลุ่ม Try-Out มีสูตรดังนี้

$$r_{cc} = 1 - \frac{K \sum x_i - \sum x_i^2}{(K - 1) \sum (x_i - c)^2}$$

คะแนนเกณฑ์ หรือจุดตัดของแบบทดสอบ $C = 15$

$$r_{cc} = 1 - \frac{10650 - 8105}{37120}$$

$$r_{cc} = 1 - \frac{2545}{37120}$$

$$r_{cc} = 1 - 0.06$$

$$r_{cc} = 0.93$$

ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับเท่ากับ 0.93

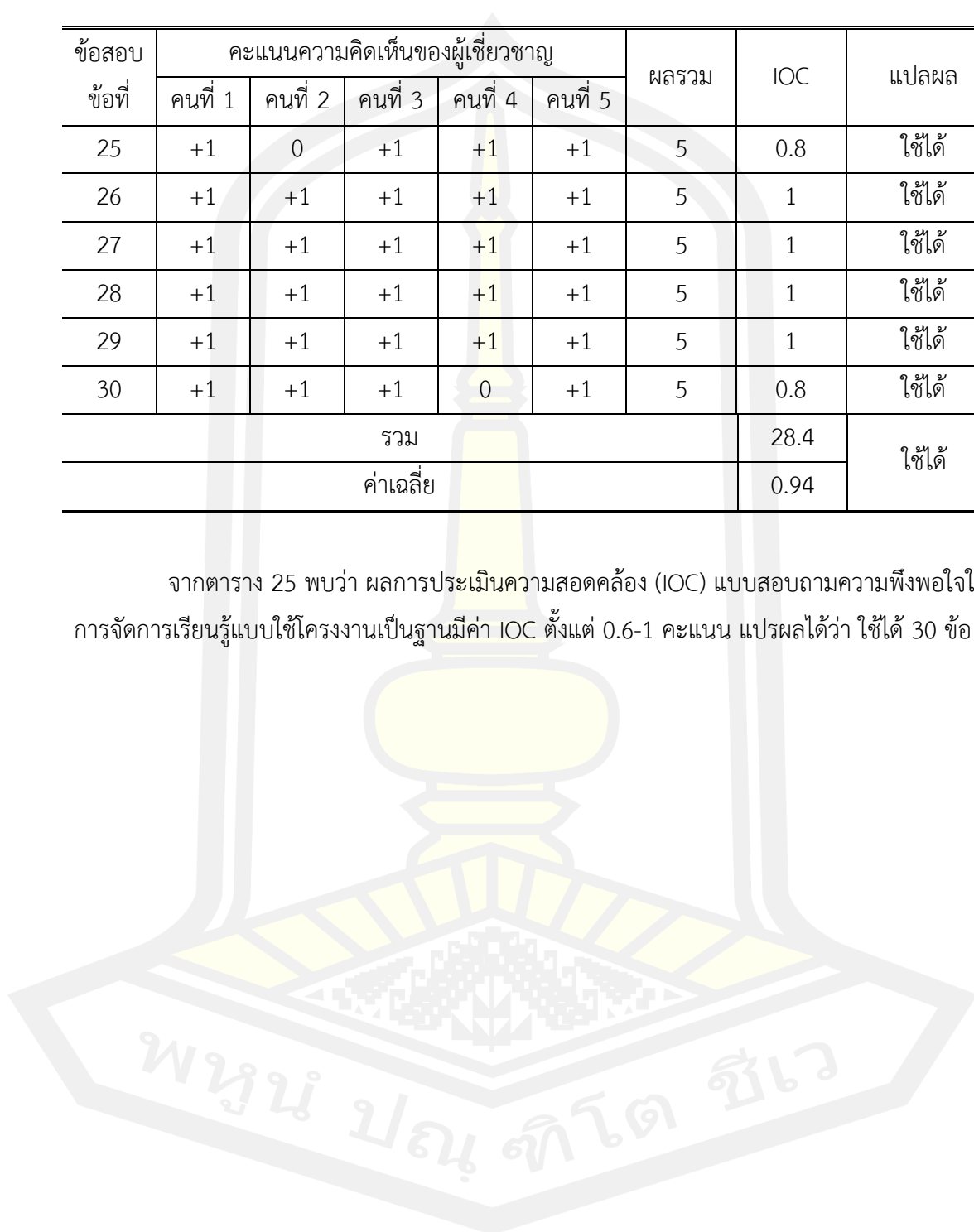
ตาราง 25 ผลการประเมินความสอดคล้อง (IOC) แบบสอบถามความพึงพอใจในการจัดการเรียนรู้
แบบใช้โครงงานเป็นฐาน

ข้อสอบ ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ผลรวม	IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
7	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
11	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
12	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
13	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
14	+1	0	+1	+1	0	3	0.6	ใช้ได้
15	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
16	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
17	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
18	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
19	+1	0	+1	+1	+1	5	0.8	ใช้ได้
20	+1	0	+1	+1	+1	5	0.8	ใช้ได้
21	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
22	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
23	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
24	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ตาราง 25 (ต่อ)

ข้อสอบ ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ผลรวม	IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
25	+1	0	+1	+1	+1	5	0.8	ใช้ได้
26	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
27	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
28	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
29	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
30	+1	+1	+1	0	+1	5	0.8	ใช้ได้
รวม							28.4	ใช้ได้
ค่าเฉลี่ย							0.94	

จากตาราง 25 พบว่า ผลการประเมินความสอดคล้อง (IOC) แบบสอบถามความพึงพอใจในการจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐานมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.6-1 คะแนน แปลผลได้ว่า ใช้ได้ 30 ข้อ

ภาคผนวก ง
หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญ

พูน ปณ จิต ชีวะ

ที่ อว 0605.5(2)/ว901

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

24 มีนาคม 2564

เรื่อง ขออนุญาตขอความเห็นชอบเพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนกีฬามีนศรีวิทยานุสรณ์

ด้วย นายภาณุพงศ์ พิมพ์ศรี นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) หลักสูตรและการสอน โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สาคร อัมจักร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านได้อนุญาตให้ นายภาณุพงศ์ พิมพ์ศรี เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4374-3174

เบอร์โทรนิสิต 0982925541

ที่ อว 0605.5(2)/ว900

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

24 มีนาคม 2564

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนกสิวิทย์วิทยานุสรณ์

ด้วย นายภาณุพงศ์ พิมพ์ศรี นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) หลักสูตรและการสอน โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สาคร อัจฉกร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายภาณุพงศ์ พิมพ์ศรี ทำการทดลองใช้เครื่องมือ เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0982925541

ที่ อว 0605.5(2)/ว899

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

24 มีนาคม 2564

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน นางสาววันดี บุตรอุดร

ด้วย นายภาณุพงศ์ พิมพ์ศรี นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) หลักสูตรและการสอน โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สาคร อัมจักร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้นำไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0982925541

ที่ อว 0605.5(2)/ว899

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

24 มีนาคม 2564

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน นางสาวอรรณพ ทะราศรี

ด้วย นายภาณุพงศ์ พิมพ์ศรี นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) หลักสูตรและการสอน โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สาคร อัมจักร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อניתจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โนมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0982925541

ที่ อว 0605.5(2)/ว899

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

24 มีนาคม 2564

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน นางธารรัตน์ แก้วมูล

ด้วย นายภาณุพงศ์ พิมพ์ศรี นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) หลักสูตรและการสอน โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สาคร อัมจักร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0982925541

ที่ อว 0605.5(2)/ว899

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

24 มีนาคม 2564

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน นางสาวพิชญา ตรีชนะสมุทร

ด้วย นายภาณุพงศ์ พิมพ์ศรี นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) หลักสูตรและการสอน โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สาคร อัจฉกร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0982925541

ที่ อว 0605.5(2)/ว899

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

24 มีนาคม 2564

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน นางเรไร สงพิมพ์

ด้วย นายภาณุพงศ์ พิมพ์ศรี นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เรื่อง สถาบันการเงินและเศรษฐกิจประเทศไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) หลักสูตรและการสอน โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สาคร อัจฉกร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0982925541

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นายภาณุพงศ์ พิมพ์ศรี
วันเกิด	วันที่ 11 มีนาคม พ.ศ. 2536
สถานที่เกิด	อำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 82 หมู่ที่ 9 ตำบลคอนสาย อำเภอตระการพืชผล จังหวัดอุบลราชธานี รหัสไปรษณีย์ 34130
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ครู
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนกีฬาหมื่นศรีวิทยานุสรณ์ สังกัดเทศบาลตำบลหมื่นศรี อำเภอสำโรงทาบ จังหวัดสุรินทร์ รหัสไปรษณีย์ 32170
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2547 ระดับประถมศึกษา โรงเรียนมารีวิทยา จังหวัดศรีสะเกษ พ.ศ. 2550 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนศรีสะเกษวิทยาลัย จังหวัดศรีสะเกษ พ.ศ. 2553 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนศรีสะเกษวิทยาลัย จังหวัดศรีสะเกษ พ.ศ. 2559 ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) สาขาวิชาสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา พ.ศ. 2564 ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม